

เอกสารแนวทาง

การปฏิบัติตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง
ในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง
(ข้อกำหนดกรุงเทพ)

เอกสารแนวทางการปฏิบัติตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพ)

Penal Reform International และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (Thailand Institute of Justice) ขอขอบคุณ คุณ Tomris Atabay สำหรับการจัดทำเอกสารชุดนี้ พร้อมทั้งแบบประเมินการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพ

เนื้อหาของเอกสารชุดนี้ Penal Reform International เป็นผู้รับผิดชอบต่อการนำเสนอเนื้อหาทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว และไม่ว่ากรณีใดๆ ไม่ถือว่าเป็นการการสะท้อนจุดยืนของรัฐบาลสหราชอาณาจักร แต่อย่างใด

การวิพากษ์วิจารณ์ การคัดย่อ การผลิตซ้ำ และการแปลเนื้อหาในเอกสารชุดนี้ ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมด สามารถกระทำได้ ยกเว้นกรณีเพื่อจัดจำหน่ายหรือนำใช้ในเชิงพาณิชย์ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความใดๆ ในเอกสารชุดนี้นั้น จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก Penal Reform International เสียก่อน นอกจากนี้ ผู้ใช้ประโยชน์จากเอกสารชุดนี้พึงอ้างอิงแหล่งที่มา อันได้แก่ การระบุชื่อ Penal Reform International ในฐานะผู้เขียน และการระบุชื่อเอกสารด้วย ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยประการใด ผู้ใช้สามารถติดต่อสอบถามได้โดยตรงที่ publications@penalreform.org

ตีพิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม พ.ศ. 2556

ภาพประกอบโดย John Bishop © PRI 2013

Penal Reform International
60-62 Commercial Street
London E1 6LT
United Kingdom
โทรศัพท์: +44 (0) 207 2476515
Email: publications@penalreform.org
www.penalreform.org

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
(องค์การมหาชน)
เลขที่ 93/1 ชั้น 15
ถนนวิทย์ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์: 02-118-9400
โทรสาร: 02-118-9425, 26
www.tijthailand.org

ISBN 978-1-909521-10-0

© Penal Reform International 2013

Penal Reform International (PRI) เป็นองค์กรอิสระที่มีใช้ของรัฐ มีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความเป็นธรรม ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมในการจัดการปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั่วโลก ทั้งยังส่งเสริมให้มีการใช้บทลงโทษทางเลือกแทนการจำคุก ซึ่งจะช่วยให้ผู้กระทำผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมภายหลังพ้นโทษได้ นอกจากนี้ ยังดำเนินการเพื่อส่งเสริมสิทธิของผู้ถูกคุมขังให้ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและมีมนุษยธรรม และรณรงค์เพื่อป้องกันการทรมานและเพื่อเรียกร้องให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิต ตลอดจนดำเนินการเพื่อรับประกันว่าเด็กและผู้หญิงที่เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมอีกด้วย ในปัจจุบัน PRI จัดทำโปรแกรมด้านต่างๆ ในภูมิภาคตะวันออกกลาง แอฟริกาเหนือ ยุโรปกลางและตะวันออก เอเชียกลางและกลุ่มประเทศคอเคซัสใต้ (Caucasus) รวมถึงร่วมดำเนินงานกับพันธมิตรในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกและเอเชียใต้ด้วยเช่นกัน

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (สท.) เป็นองค์การมหาชนที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลไทยเมื่อปี พ.ศ. 2554 โดยหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของ สท. ก็คือการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุวัติข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (หรือ “ข้อกำหนดกรุงเทพ”) ทั้งระดับภายในประเทศและระดับระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมุ่งสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ด้านการป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาผ่านกระบวนการวิจัยที่จับต้องได้และกิจกรรมพัฒนาศักยภาพทั้งหลายด้วย

สารบัญ

บทนำ	1
วิธีการใช้เอกสารแนวทางเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพ	2
บทที่ 1 มาตรการที่มีใช้การคุมขัง	5
1.1 มาตรการทางเลือกแทนการคุมขังและจำคุก	6
1.2 การพิพากษาคดี: โดยคำนึงถึงเหตุบรรเทาโทษ	21
1.3 การดำเนินการภายหลังมีคำพิพากษา	24
1.4 ผู้หญิงที่ต้องการความคุ้มครอง	26
1.5 เด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย/ผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนหญิง	30
1.6เหยื่อค้ามนุษย์/ชาวต่างชาติ (Victims of human trafficking/foreign nationals)	33
บทที่ 2 การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง	43
บทที่ 3 การรับตัวเข้าเรือนจำ การลงทะเบียนและ การจัดสถานที่คุมขัง	49
บทที่ 4 สุขอนามัยและการดูแลสุขภาพ	59
4.1 การตรวจคัดกรองสุขภาพขณะรับตัว	61
4.2 การดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของเพศ	84
4.3 สุขภาพจิตและการดูแล	88
4.4 การป้องกันเชื้อเอชไอวี การรักษา การดูแล และการช่วยเหลือ	92
4.5 โปรแกรมการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	97
4.6 การป้องกันการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเอง	100
4.7 บริการด้านการป้องกันสุขภาพ	105
บทที่ 5 ความปลอดภัยและความมั่นคง	111
บทที่ 6 การติดต่อกับโลกภายนอก	131
บทที่ 7 การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง	143
บทที่ 8 ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรอยู่ในเรือนจำ	161

บทที่ 9 ผู้ต้องขังประเภทพิเศษ	173
9.1 ผู้ต้องขังที่อยู่ภายใต้การจับกุมและอยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี	174
9.2 ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง	178
9.3 ชาวต่างชาติ	185
9.4 ชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง	187
บทที่ 10 เจ้าหน้าที่เรือนจำและการฝึกอบรม	195
บทที่ 11 งานวิจัย การวางแผน การประเมิน และการสร้างความตระหนักให้แก่สาธารณชน	205
11.1 การวิจัย การวางแผน และการประเมินผล	205
11.2 การสร้างความตระหนักให้แก่สาธารณชน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการฝึกอบรม	208
ภาคผนวก	211
ภาคผนวก 1 ผู้ที่เกี่ยวข้องหลักและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	213
ภาคผนวก 2: แหล่งที่มาเพิ่มเติม	217
ภาคผนวก 3: อักษรย่อ	225

บทนำ

การรับรองข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders) หรือข้อกำหนดกรุงเทพ (the Bangkok Rules) เมื่อเดือนธันวาคม 2010 นับเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะด้านเพศภาวะ (Gender-specific Needs) ของผู้หญิง ในระบบกระบวนการยุติธรรม และการมีมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้หญิง ซึ่งในช่วงที่ผ่านมาจะมีการรับรองนั้น มาตรฐานสากลที่มีอยู่ไม่ได้สะท้อนถึงความต้องการเฉพาะของเด็กผู้หญิงและผู้หญิงเท่าใดนัก ทั้งในขณะที่ถูกคุมขังและในขณะที่ได้รับการปฏิบัติโดยมาตรการทางเลือกแทนการจำคุก นอกจากนี้ ข้อกำหนดกรุงเทพยังเป็นเครื่องมือระดับสากลลำดับแรก ที่กล่าวถึงความต้องการเฉพาะของเด็กติดผู้ต้องขังหญิงอีกด้วย

ความท้าทายในปัจจุบัน คือ การนำมาตรฐานเหล่านี้ไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงการบูรณาการข้อกำหนดกรุงเทพกับกฎหมายในประเทศ นโยบายด้านการตัดสินใจ และกฎระเบียบของเรือนจำ และที่สำคัญที่สุด คือ การนำข้อกำหนดนี้ ไปปฏิบัติในประเทศต่างๆทั่วโลก

ข้อกำหนดส่วนใหญ่ไม่ได้เรียกร้องให้เพิ่มทรัพยากรในการนำไปปฏิบัติ แต่เน้นถึงการเปลี่ยนแปลงด้านความตระหนัก ทัศนคติ และการปฏิบัติ ประเด็นหลักที่ควรสนับสนุนเพิ่มเติมมีเพียงการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ที่เกี่ยวข้องข้อกำหนดกรุงเทพ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานและความต้องการของผู้กระทำผิดหญิง

นอกจากนั้น ควรมีการรวบรวมข้อมูลและทำวิจัยให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของผู้หญิงที่ทำความผิดกฎหมาย สาเหตุหลักที่ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้ต้องกระทำผิด ผลกระทบต่อเด็กที่มีมารดาถูกดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม และแสวงหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้หญิงเหล่านี้ ที่อยู่ในภูมิภาคและประเทศต่างๆ ให้มีชีวิตที่ดีขึ้น สามารถดูแลตนเองได้ ข้อกำหนดกรุงเทพเรียกร้องให้มีการทำวิจัยดังกล่าว ดังที่ปรากฏในข้อ 67 ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงความคิดและวิธีการปฏิบัติ

สุดท้ายนี้ ขอเน้นย้ำว่า ข้อกำหนดกรุงเทพไม่ได้มาแทนที่แต่เป็นส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners (SMR)) และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขังของสหประชาชาติ (Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (the Tokyo Rules))

วิธีการใช้เอกสารแนวทางเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพ

เอกสารแนวทางเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพ สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงและแหล่งข้อมูลสำหรับการปรับแก้กฎหมาย การพัฒนานโยบายด้านความอ่อนไหวทางเพศภาวะ (Gender-sensitive) และการฝึกอบรมบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ทั่วโลก

เอกสารนี้ เป็นแนวทางสำหรับผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารงานเรือนจำ บุคลากรในงานคุมประพฤติ งานสังคมสงเคราะห์ งานบริการทางสุขภาพในชุมชน องค์กรที่ไม่ใช่องค์กรของรัฐ และผู้เกี่ยวข้องส่วนอื่นๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่จำเป็นสอดคล้องกับความต้องการของผู้กระทำผิดหญิง และสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคม

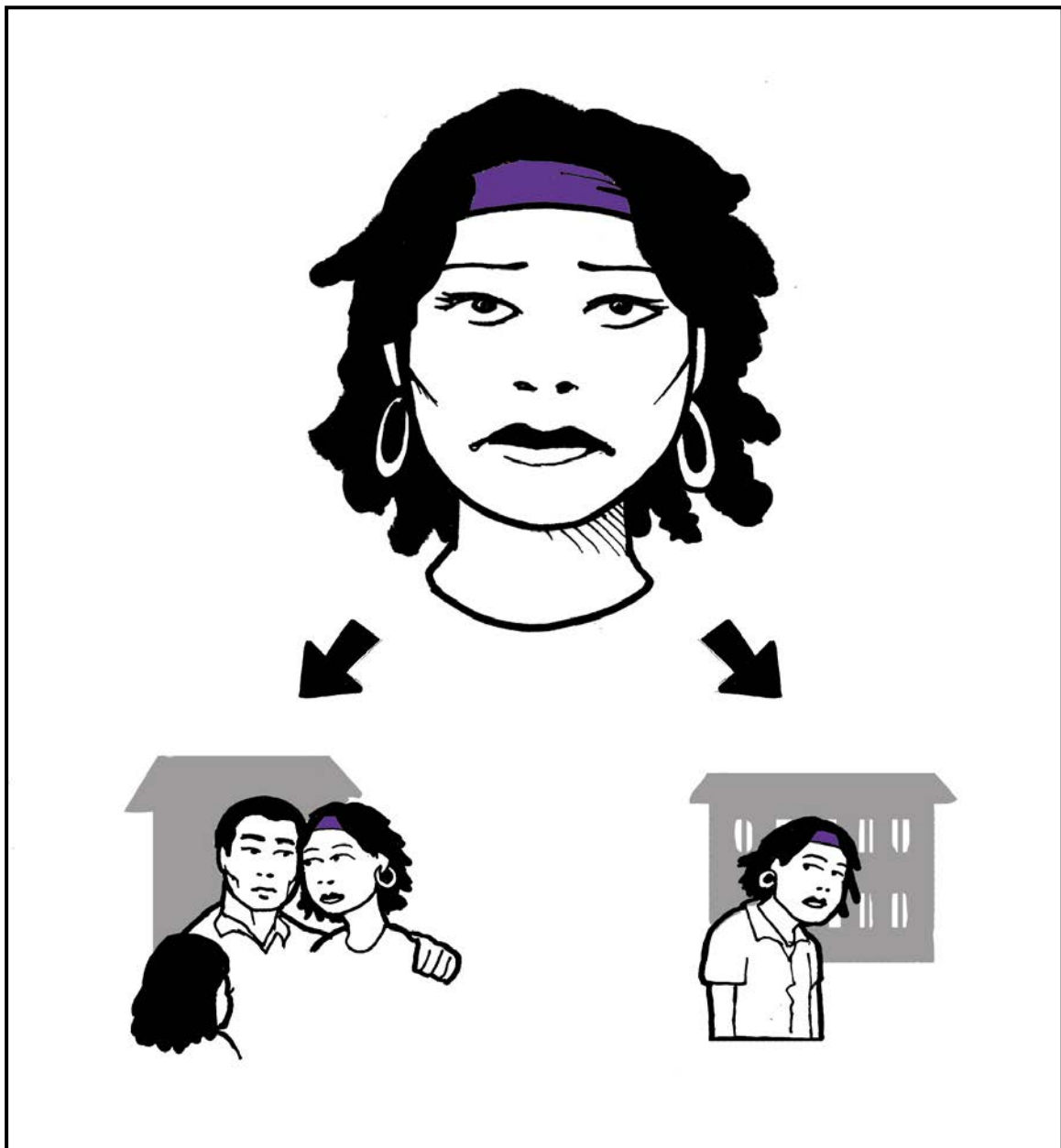
เอกสารแนวทางฉบับนี้ มาจากข้อคิดเห็นที่เป็นทางการเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพ¹ และผสมผสานกับความรู้และประสบการณ์ระดับสากล รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการเรือนจำที่ดี และเอกสารวิชาการของหน่วยงานของสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศอื่นๆ เพื่อช่วยผู้กำหนดนโยบาย ผู้บัญญัติกฎหมาย และผู้ปฏิบัติ ในการนำข้อกำหนดไปปฏิบัติในแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลอื่นๆ นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยเอกสารอ้างอิงและแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นเฉพาะด้าน

เอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วยบทต่างๆ 11 บท โดยรวมข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน และในข้อกำหนดแต่ละข้อ ยังอธิบายถึงเหตุผลและการอ้างอิงไปยังมาตรฐานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เอกสารนี้จึงให้แนวทางอย่างละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนำข้อกำหนดไปปฏิบัติ และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งในระดับข้อกฎหมายและการปฏิบัติ คำโครงของเอกสารส่วนใหญ่สอดคล้องตามคำโครงของข้อกำหนดกรุงเทพ เว้นบางประเด็นที่อาจต่างไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและใช้งานได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยตัวอย่างวิธีการปฏิบัติที่ดีจากประเทศต่างๆทั่วโลก ซึ่งจะช่วยในการหาทางแก้ไขปัญหและกระตุ้นให้เกิดวิธีแบบใหม่ๆ

เอกสารแนวทางเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพ ใช้ประกอบกับแบบประเมินในการนำไปใช้ (ทั้งในรูปแบบของชีตริอม หรือการดาวน์โหลด) แบบประเมินประกอบด้วยรายการตรวจสอบที่พัฒนาสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องหลักที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนด และออกแบบมาเพื่อช่วยประเมินระดับการนำไปปฏิบัติ เอกสารทั้งสองชุดสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินและพัฒนาการอนุวัติตามข้อกำหนดในกรณีที่ยังปฏิบัติตามไม่ได้ทั้งหมด ซึ่งเอกสารทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของชุดเครื่องมือของ PRI ด้านข้อกำหนดกรุงเทพ

¹ ข้อคิดเห็นที่เป็นทางการเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพจัดเตรียมโดยสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญระหว่างรัฐบาล ที่ได้ร่วมกันพัฒนาข้อกำหนดกรุงเทพ การประชุมดังกล่าว จัดขึ้นที่กรุงเทพมหานครระหว่างวันที่ 23-26 พฤศจิกายน 2552 (สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.unodc.org/unodc/en/justice-and-prison-reform/expert-group-meetings1.html)

มาตรการที่มีใช้การคุมขัง (ข้อกำหนดที่ 57-66)

บทที่ 1 มาตรการที่มีใช้การคุมขัง

เนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้การคุมขังตัวที่ปรากฏในข้อกำหนดกรุงเทพ เป็นส่วนเสริมที่ใช้กับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขังของสหประชาชาติ (United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures (the Tokyo Rules))² ข้อกำหนดทั้ง 10 ข้อที่อยู่ในบทนี้ ใช้หลักการและเนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อกำหนดโตเกียว โดยนำมาตีความในมุมมองของเพศภาวะและเพิ่มเติมเนื้อหาเพื่อให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่เปลี่ยนไปในด้านผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม และสถานการณ์ที่มีจำนวนผู้หญิงที่ถูกคุมขังและจำคุกเพิ่มขึ้น นับตั้งแต่การรับรองข้อกำหนดโตเกียวในปี 1990

ข้อสังเกตประกอบข้อกำหนดที่ 57-58 ระบุไว้ว่า “ผู้กระทำความผิดหญิงส่วนหนึ่งไม่เป็นภัยต่อสังคม และการจำคุกไม่เป็นประโยชน์กับบุคคลเหล่านี้ และยังเป็นอุปสรรคต่อการกลับคืนสู่สังคม ผู้หญิงส่วนใหญ่ถูกจำคุกอันเป็นผลทางตรงและทางอ้อมจากการเลือกปฏิบัติและเอาเปรียบ โดยสามีหรือคู่ครอง ครอบครัว และชุมชน ดังนั้นผู้กระทำความผิดหญิงจึงควรได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาถึงภูมิหลังและสาเหตุการกระทำความผิด และควรได้รับการดูแลช่วยเหลือในชุมชน เพื่อให้หลุดพ้นจากปัจจัยที่ทำให้กระทำความผิด การหลีกเลี่ยงการใช้โทษจำคุกกับผู้หญิงในกรณีที่มีการจำคุกไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นธรรม จะช่วยให้เด็กไม่ต้องรับผลกระทบทางลบจากการที่มารดาถูกคุมขัง รวมทั้งหลีกเลี่ยงการอยู่ในสภาพแวดล้อมของเรือนจำและลดโอกาสการกระทำความผิดของเด็กในอนาคต”³

ข้อกำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรการที่มีใช้การคุมขัง เสนอแนวทางที่สำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้มีอำนาจตัดสินใจ และเจ้าหน้าที่เรือนจำ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายและทางปฏิบัติที่ใช้สำหรับลดโทษจำคุกของผู้หญิง โดยพิจารณาถึงภูมิหลัง สภาพแวดล้อม และความรับผิดชอบในการดูแลผู้อื่น ข้อกำหนดเสนอให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้มีอำนาจตัดสินใจ พิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จัดให้มีมาตรการทางเลือกที่คำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านเพศภาวะเพื่อเลือกใช้ในทางปฏิบัติ รวมถึงจัดให้มีมาตรการเฉพาะด้านและออกแบบเป็นพิเศษสำหรับบางกลุ่ม เช่น ผู้หญิงที่ต้องได้รับการคุ้มครองดูแลเป็นพิเศษ เด็กผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม และเหยื่อของการค้ามนุษย์

² สมัชชาสหประชาชาติ (General Assembly), มติที่ 45/110, ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขังของสหประชาชาติ (ข้อกำหนดโตเกียว), วันที่ 14 ธันวาคม 2533, A/45/49.

³ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 57-58.

1.1 มาตรการทางเลือกแทนการคุมขังและจำคุก

ข้อกำหนดที่ 57

บทบัญญัติของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขังของสหประชาชาติ (Tokyo Rules) สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและบังคับใช้มาตรการต่างๆ ที่มีความเหมาะสมและตอบสนองต่อผู้กระทำผิดที่เป็นผู้หญิง มาตรการทางเลือกในการหันเหผู้กระทำผิดออกจากระบบ มาตรการทางเลือกแทนการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีและ มาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุกควรได้รับการพัฒนาในระบบกฎหมายของประเทศสมาชิก ทั้งนี้โดยนำประวัติในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้กระทำผิด และภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดูมาพิจารณาประกอบ

ข้อกำหนดที่ 58

เมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยมาตรการที่มีใช้การคุมขังของสหประชาชาติ (Tokyo Rules) ข้อที่ 2.3 ผู้กระทำผิดที่เป็นหญิงไม่ควรถูกแยกออกจากครอบครัวและชุมชนโดยปราศจากการพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้กระทำผิดและสายสัมพันธ์ภายในครอบครัว มาตรการทางเลือกสำหรับการจัดการเกี่ยวกับผู้กระทำผิดหญิง อาทิเช่น มาตรการทางเลือกในการหันเหผู้กระทำผิดออกจากระบบ มาตรการทางเลือกแทนการคุมขังก่อนการพิจารณาคดีและ มาตรการทางเลือกแทนการลงโทษจำคุก ควรได้รับการกำหนดและนำไปบังคับใช้ตามความเหมาะสมเท่าที่จะสามารถกระทำได้

ข้อกำหนดที่ 60

พึงมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอสำหรับการคิดค้นมาตรการทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นหญิง โดยการใช้การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยมาตรการที่มีใช้การคุมขังผนวกเข้ากับมาตรการแทรกแซง (Intervention) เพื่อจัดการกับสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอาจรวมถึงกิจกรรมการบำบัดและให้คำปรึกษาแก่เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว เหยื่อจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การบำบัดรักษาที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีอาการทางจิต โปรแกรมการศึกษาและการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน อนึ่ง โปรแกรมต่างๆนี้ควรออกแบบสำหรับผู้กระทำผิดหญิงเป็นการเฉพาะโดยคำนึงถึงความจำเป็นในการดูแลบุตรเป็นสำคัญ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 57, 58, และ 60

- ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ 2.3 (Tokyo Rules) ซึ่งถูกอ้างถึงในข้อกำหนดที่ 58 ได้กำหนดว่า: เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น โดยสอดคล้องกับลักษณะและความรุนแรงของการกระทำผิด บุคลิกภาพและภูมิหลังของผู้กระทำผิด และการป้องกันสังคม และเพื่อหลีกเลี่ยงการจำคุกโดยไม่จำเป็น ระบบงานยุติธรรมทางอาญาควรจัดหามาตรการแบบไม่ควบคุมตัวที่หลากหลาย ตั้งแต่ขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีจนถึงหลังศาลมีคำพิพากษา โดยควรพิจารณาจำนวนและประเภทของ มาตรการแบบไม่ควบคุมตัวที่มีอยู่เพื่อให้ศาลสามารถมีคำพิพากษาที่สอดคล้องกัน

-
- ข้อกำหนดที่ 57, 58, และ 60 มาจากหลักการทั่วไปที่ปรากฏในข้อกำหนดที่ 2.3 แห่งข้อกำหนดโตเกียว ซึ่งคำนึงถึงข้อพิจารณาเรื่องเพศภาวะเป็นการเฉพาะ
 - นอกจากนี้ ข้อกำหนดโตเกียว ข้อที่ 1.5 ได้กำหนดว่า

รัฐสมาชิกควรดำเนินมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวในระบบกฎหมายของตน เพื่อเพิ่มทางเลือก อันจะนำไปสู่การลดการใช้โทษจำคุก และเพื่อดำเนินนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมทางสังคม และความจำเป็นสำหรับผู้กระทำผิดในการได้รับการแก้ไขฟื้นฟู

ข้อกำหนดที่ 57, 58, และ 60 และข้ออื่น ซึ่งได้กล่าวถึงไว้ในบทนี้ ได้คำนึงถึง “หลักสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมทางสังคม และความจำเป็นสำหรับผู้กระทำผิดในการได้รับการแก้ไขฟื้นฟู” ในกรณีของผู้กระทำผิดหญิง เมื่อพิจารณาภูมิหลังและภาระในการเลี้ยงดูของผู้กระทำผิดหญิงส่วนใหญ่ ข้อกำหนดเหล่านี้ตระหนักดีว่าผู้หญิงหลายคนคือเหยื่อความรุนแรงทางเพศ มีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพจิตหรือการใช้สารเสพติด เนื่องจากอาชญากรรมที่พวกเขาทำมักจะเชื่อมโยงกับปัจจัยเหล่านี้ ในประเด็นด้านความยุติธรรมทางสังคมและความจำเป็นที่ผู้กระทำผิดควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟู หมายถึงว่า ผู้หญิงเหล่านี้ควรได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุน และการดูแลเพื่อลดผลกระทบทางจิตใจจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ได้รับการรักษากรณีที่พบความผิดปกติทางจิตและมีการใช้สารเสพติด เพื่อที่จะช่วยให้พวกเธอได้เริ่มชีวิตใหม่ที่ดี ห่างไกลจากอาชญากรรมได้ในอนาคต

- อีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งสำคัญต่อการหลักสิทธิมนุษยชน ความยุติธรรมทางสังคม และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด คือการตระหนักถึงภาระในการเลี้ยงดูที่ผู้หญิงมี หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบของการจำคุกของมารดา ต่อบุตรของเธอหรือบุคคลอื่นๆ ซึ่งผู้กระทำผิดหญิงอาจต้องมีการในการเลี้ยงดู ในด้านของบุตรการจำคุกของมารดาอาจก่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาวต่อการพัฒนาการและด้านจิตใจ ตลอดจนเป็นปัจจัยให้บุตรมีแนวโน้มกระทำผิดและถูกจำคุกได้มากขึ้น ดังที่มีการศึกษาแล้วในบางประเทศ⁴
- ข้อกำหนดเหล่านี้ครอบคลุมทั้งมาตรการทางเลือกเมื่อศาลมีคำพิพากษา และมาตรการทางเลือกแทนการกักขังก่อนมีคำพิพากษา ข้อกำหนดเหล่านี้คำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า การกักขังผู้หญิงก่อนพิจารณาคดี แม้เพียงระยะเวลาสั้น สามารถส่งผลกระทบอย่างมากและอย่างเลวร้ายต่อบุตรและครอบครัวของเธอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพวกเธอต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตรหรือครอบครัวเป็นหลักหรือเพียงคนเดียว อีกทั้งเรียกร้องให้หน่วยงานให้ความสำคัญกับทางเลือกแทนการกักขังก่อนศาลมีคำพิพากษา ในกรณีของผู้กระทำผิดหญิงเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ข้อกำหนดเหล่านี้ยังคำนึงถึงต้นทุนทางสังคมและเศรษฐกิจที่มหาศาลซึ่งอาจเกิดขึ้น หากมีการใช้

⁴ ดูตัวอย่าง ข้อเสนอโดย Friends World Committee For Consultation (Quakers) ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเด็ก (Committee on the Rights of the Child), วันที่ห้าร้อย, เด็กที่ไม่ได้อยู่ในความดูแลของผู้ปกครอง, สำนักงานสหประชาชาติควเอร์ (Quaker), 2005, หน้า 3.

โทษกักขังก่อนการพิจารณาคดีที่มากเกินไป และบ่อยครั้งโดยไม่จำเป็น ซึ่งได้มีการรวบรวมไว้ในผลการศึกษาวิจัย⁵ ข้อกำหนดเหล่านี้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ 9 (3) แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อที่ 6 แห่งข้อกำหนดโตเกียว (Tokyo Rules) และหลักการข้อที่ 39 แห่งองค์หลักการว่าด้วยการให้ความคุ้มครองต่อบุคคลที่ถูกคุมขังหรือจำคุกในทุกรูปแบบ (Body of Principles for the Protection of All Persons Under Any Form of Detention or Imprisonment) ซึ่งจำกัดให้มีการใช้การกักขังก่อนการพิจารณาคดีเฉพาะในบางกรณีเท่านั้น⁶

- ข้อกำหนดโตเกียวนับสนุนให้เกิดการพัฒนามาตรการที่มีใช้การคุมขังรูปแบบใหม่ๆ ข้อกำหนดที่ 2.4 กำหนดว่า ควรสนับสนุนการพัฒนามาตรการที่มีใช้การคุมขังรูปแบบใหม่ โดยมีการติดตามอย่างใกล้ชิด และควรมีการประเมินผลการนำไปใช้อย่างเป็นระบบ
- ข้อกำหนดที่ 60 ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเหล่านี้และได้ตระหนักถึงทางเลือกแทนการจำคุกซึ่งยังมีไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อความจำเป็นของผู้กระทำผิดหญิงเป็นการเฉพาะในหลายประเทศ ได้กล่าวถึงความจำเป็นของรัฐในการส่งเสริมงบประมาณและทรัพยากรบุคคลที่เพียงพอในการพัฒนามาตรการและการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัว ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้กระทำผิดหญิงซึ่งส่วนใหญ่ต้องเผชิญในประเทศนั้น
- ข้อกำหนดที่ 60 ได้ระบุถึงความจำเป็นในการพัฒนาบริการสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ โดยตระหนักถึงผลการศึกษาระยะยาวซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้หญิงที่เข้าโปรแกรมบำบัดสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะจะออกจากโปรแกรมกลางคันน้อยกว่า⁷ ดังที่มีการเน้นย้ำโดยผลการประเมินโปรแกรมบำบัดยาเสพติดฉบับหนึ่งว่า “บริการซึ่งมีไว้เฉพาะสำหรับผู้หญิง เปิดโอกาสให้ผู้หญิงอยู่ในพื้นที่ที่ปลอดภัยจากความรุนแรงของผู้ชาย และได้รับการบำบัดซึ่งออกแบบให้ตรงตามความต้องการสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ ยกตัวอย่างเช่น การดูแลโดยนรีแพทย์ ทักษะในการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ปลอดภัย การใช้เข็มฉีดยา และโอกาสในการพูดคุยถึงประเด็นต่างๆ อาทิ ความรุนแรง การตั้งครรรภ์ เป็นต้น บริการที่มีไว้เฉพาะสำหรับผู้หญิงอาจยังช่วยให้ผู้หญิงสามารถเอาชนะบาดแผลทางใจ และความอับอายจากประสบการณ์ชีวิตที่ใช้สารเสพติด”⁸ นอกจากนี้ ยังพบว่า ในกลุ่มหญิงรักหญิงที่เข้ารับการบำบัดซึ่งมีไว้เฉพาะสำหรับผู้หญิง มีการออกจากการบำบัดกลางคันน้อยกว่า⁹

⁵ ดูตัวอย่าง ผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคมจากการกักขังก่อนพิจารณาคดี, Open Social Justice Initiative, Open Society Foundations, UNDP, 2011 <www.soros.org/initiatives/justice/articles_publications/publications/socioeconomic-impact-pretrial-detention-02012011.pdf>

⁶ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 57 และ 58

⁷ ดูตัวอย่าง, UNODC, ชุดเครื่องมือบำบัดยาเสพติด สารเสพติด และการดูแลผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียนที่ได้รับ, สหประชาชาติ, นิวยอร์ก, 2004, หน้า 2, 11-12, 49, <http://www.unodc.org/docs/treatment/Case_Studies_E.pdf>

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 53.

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

- ข้อกำหนดที่ 60 ยังตระหนักถึงความท้าทายในทางปฏิบัติ ซึ่งผู้หญิงหลายคนต้องเผชิญในการเข้าร่วมโปรแกรม การบำบัด และหลักสูตรต่างๆ เนื่องจากภาระในการเลี้ยงดู ดังนั้นจึงกำหนดให้การลงโทษและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวที่พัฒนาขึ้นควรคำนึงถึงความจำเป็นจะต้องเลี้ยงดูบุตรในความดูแลเช่นกัน

การนำข้อกำหนดที่ 57, 58, และ 60 ไปสู่การปฏิบัติ

- ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บัญญัติกฎหมาย และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาควรทำงานร่วมกันในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อลดการจำคุกผู้หญิงเท่าที่จะกระทำได้ ตามบทบัญญัติแห่งข้อกำหนดโตเกียว (Tokyo Rules) และข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules)

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice): ผู้พิพากษาได้มีการนำข้อกำหนดกรุงเทพมาใช้ในการพิพากษาคดีผู้กระทำผิดหญิงในประเทศไทย

เมื่อเดือนมีนาคม 2013 หัวหน้าศาลอุทธรณ์ในประเทศไทยได้ยืนยันว่าผู้พิพากษาได้เห็นพ้องให้มีการนำบทบัญญัติของข้อกำหนดกรุงเทพ มาใช้ในการพิจารณาคดีผู้กระทำผิดหญิง โดยคำนึงถึงพฤติการณ์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง โดยท่านได้ยกตัวอย่างคดีหนึ่ง ซึ่งผู้หญิงมีได้ต้องโทษจำคุกเนื่องจากเธอมีบุตรอายุเพียง 3 เดือนที่ต้องเลี้ยงดู นอกจากนี้กรมราชทัณฑ์ยังส่งเสริมให้มีทางเลือกแทนการจำคุกระหว่างพิจารณาคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับหญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีเด็กอ่อนหรือมีปัญหาสุขภาพ¹⁰

- กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญา รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องควรมีการทบทวนและปรับแก้เพื่อให้แน่ใจว่าศาลมีทางเลือกเพียงพอที่จะใช้แทนการจำคุกและกักขังก่อนการพิจารณาคดี ซึ่งคำนึงถึงความจำเป็นของผู้หญิงเป็นการเฉพาะ
- หลักการพื้นฐานแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในคดีอาญา (United Nations Basic Principles on the Use of Restorative Justice Programmes in Criminal Matters)¹¹ ควรให้แนวทางเพิ่มเติมในการดำเนินการอื่นที่เหมาะสมต่อผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม เท่าที่จะกระทำได้¹²
- หน่วยงานด้านตุลาการควรได้รับข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดหญิง รวมถึงภาระในการเลี้ยงดู ประวัติการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม สุขภาพจิต และการใช้สารเสพติด ก่อนมีคำพิพากษา เพื่อที่จะมีคำตัดสินที่เหมาะสม รายงานดังกล่าวอาจรวบรวมโดยหน่วยงานด้านสังคม และมีการประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อบุตรหรือสมาชิกครอบครัวคนอื่น จากการที่มารดาถูกกักขัง รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการดูแล ในกรณีที่มารดาอาจไม่ได้อยู่ทำหน้าที่เลี้ยงดู

¹⁰ ดู <www.nationmultimedia.com/national/Bangkok-Rules-for-women-convicts-30202577.html>

¹¹ รับรองโดยคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN Economic and Social Council), 24 กรกฎาคม 2002, E/RES/2002/12.

¹² ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 57-58.

- รัฐควรจัดสรรทรัพยากรสำหรับการประเมินและสร้างความเข้าใจในเรื่องปัจจัยที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงในการติดต่อกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย และความร่วมมือกับองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐ ซึ่งทำงานเกี่ยวกับผู้กระทำผิดหญิง ทั้งนี้ เพื่อที่จะสร้างฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือสำหรับการพัฒนามาตรการและการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัวที่เหมาะสมและมีเป้าหมายที่ชัดเจน ในการตอบสนองความต้องการของผู้กระทำผิดหญิง
- รัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการสร้างศักยภาพในด้านงบประมาณและการบริหารงานที่เข้มแข็ง โดยการสร้างระบบการดำเนินมาตรการที่มีใช้การคุมขังระดับชาติ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้หญิงเป็นการเฉพาะ รัฐควรกำหนดโครงสร้างและกลไกให้มีการใช้ทางเลือกแทนการจำคุก รวมถึงกระบวนการยุติธรรมสมานฉันท์และทางเลือกในการลดความขัดแย้งอื่นๆ
- โปรแกรมเหล่านี้ควรคำนึงถึงการดูแลเด็กและบริการเฉพาะสำหรับหญิง เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมให้มากที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด
- ควรพิจารณาให้มีการพัฒนาโปรแกรมบำบัด/การให้คำปรึกษาให้กับเหยื่อความรุนแรงในครอบครัว การค้ามนุษย์ และการทารุณทางเพศ การบำบัดรายบุคคลและแบบองค์รวม สำหรับผู้หญิงที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาด้านสุขภาพจิต การบำบัดโดยมีงานวิจัยสนับสนุน สำหรับผู้หญิงซึ่งใช้ยาเสพติด และโปรแกรมการอบรมและให้ความรู้เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจให้กับผู้หญิงและโอกาสในการประกอบอาชีพ โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับภูมิหลังผู้กระทำผิดหญิงในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในขณะที่ยังตอบสนองต่อความต้องการของผู้หญิง โดยอาศัยการประเมินผลรายบุคคลและผลการวิจัยโดยทั่วไปในเรื่องความท้าทายที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องเผชิญในกระบวนการยุติธรรม โปรแกรมเหล่านี้ควรหลีกเลี่ยงการเกิดต้นแบบเกี่ยวกับเพศภาวะ (gender stereotyping)
- บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในข้อกำหนดกรุงเทพ (โดยเฉพาะข้อกำหนดที่ 57 ถึง 66) รวมถึงกฎหมายของประเทศ ซึ่งพัฒนาโดยอาศัยพื้นฐานตามข้อกำหนดกรุงเทพ ควรรวมไว้ในหลักสูตรการอบรมเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวมถึง ตำรวจ อัยการ และศาล เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ที่มีความเข้าใจและสามารถนำบทบัญญัติในข้อกำหนดกรุงเทพไปใช้ในทางปฏิบัติได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice): กลยุทธ์ใหม่สำหรับผู้กระทำผิดหญิงในสหราชอาณาจักร
กระทรวงยุติธรรมในสหราชอาณาจักรได้พัฒนาเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ใหม่สำหรับผู้กระทำผิดหญิง ซึ่งเผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคม 2013 โดยได้เล็งเห็นความสำคัญในประเด็นดังต่อไปนี้
1. กำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยทางเลือกคำพิพากษาที่เชื่อถือได้และเข้มแข็งในชุมชน ซึ่งจะช่วยให้ผู้กระทำผิดหญิงสามารถรับโทษและได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนเท่าที่จะกระทำได้ [...]
2. กำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยบริการในชุมชน ซึ่งตระหนักและเข้าใจความต้องการเฉพาะของผู้กระทำผิดหญิง ซึ่งแตกต่างจากผู้กระทำผิดชาย [...]

กลยุทธ์ควรส่งเสริมและสนับสนุนแนวทางในภาพรวมทั้งระบบ:

(ก) ทำงานร่วมกับภาคีในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่เข้าใจและคำนึงถึงภูมิหลังและความต้องการของผู้กระทำผิดหญิง ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม [...]

(ข) ทำงานร่วมกับภาคีนอกกระบวนการยุติธรรม เพื่อส่งต่อข้อมูลภูมิหลังของผู้กระทำผิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด เช่น ความรุนแรงในครอบครัวและการทารุณทางเพศ ความจำเป็นในการเข้ารับการรักษาด้านสุขภาพจิตและปัญหาการใช้สารเสพติด [...]

คณะกรรมการที่ปรึกษา สำหรับผู้กระทำผิดหญิง ได้รับการแต่งตั้งขึ้นใหม่ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน คณะกรรมการนี้รับผิดชอบในการให้คำปรึกษา โดยทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

สำหรับความเร่งด่วนเชิงกลยุทธ์ในด้านอื่นที่ได้กำหนดไว้ในเอกสารฉบับนี้ ดูได้จากแนวปฏิบัติที่ดี ในหัวข้อของข้อกำหนดที่ 42

เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 ได้มีการกำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ระบุถึงความต้องการของผู้กระทำผิดหญิงเป็นการเฉพาะ ในการควบคุมและสอดส่องและการแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งมีผลบังคับใช้กฎหมายเมื่อประกาศใช้ จากการแก้กฎหมายฉบับนี้ ผู้ให้บริการจำเป็นต้องแสดงให้เห็นว่าพวกเขามีความเข้าใจและสามารถตอบสนองต่อความจำเป็นเฉพาะสำหรับผู้กระทำผิดหญิงได้ ซึ่งจะต่างจากของผู้กระทำผิดชาย ซึ่งยังคำนึงถึงครอบครัวและภาระในการเลี้ยงดูของพวกเขา

ดู: กระทรวงยุติธรรม สหราชอาณาจักร, เป้าหมายเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้กระทำผิดหญิง, มีนาคม 2013 www.justice.gov.uk/downloads/publications/policy/moj/strategic-objectives-female-offenders.pdf

และ

องค์กรเพื่อการปฏิรูปเรือนจำ (Prison Reform Trust): “ความจำเป็นของผู้กระทำผิดหญิงที่ได้รับการตระหนักในทางกฎหมาย”:

www.prisonreformtrust.org.uk/PressPolicy/News/vw/1/ItemID/192#_ftn1

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- ผู้กำหนดนโยบาย
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ อัยการ และศาล)
- หน่วยงานคุมประพฤติ หรือสังคมสงเคราะห์
- หน่วยงานบริการด้านสุขภาพในชุมชน

ข้อกำหนดที่ 62

ข้อบัญญัติเกี่ยวกับความละเอียดอ่อนระหว่างเพศ การรักษาภาวะทุพโภชนาทางจิตใจ (Trauma) การบำบัดสารเสพติดในชุมชนสำหรับผู้หญิงเป็นการเฉพาะและการเข้าถึงบริการอื่นๆ จะต้องได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรม รวมไปถึงเป็นการหันเหคดี (Diversion) และเพื่อประโยชน์ในการใช้มาตรการทางเลือกในการลงโทษ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- สำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) และองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้เน้นย้ำและมีข้อเสนอแนะในรายงานผลการอภิปรายเรื่อง หลักการในการบำบัดการพึ่งยาเสพติด ดังนี้¹³
 - ▶ โดยทั่วไปการใช้ยาเสพติดควรมองว่าเป็นเรื่องของสุขภาพ และผู้ติดยาควรได้รับการบำบัดในระบบงานสาธารณสุขมากกว่าในกระบวนการยุติธรรม เท่าที่จะกระทำได้
 - ▶ โปรแกรมสำหรับผู้ติดยาเสพติดในกระบวนการยุติธรรม ควรเน้นถึงการบำบัด ในฐานะที่เป็นทางเลือกหนึ่งแทนการจำคุก และควรจัดให้มีการบำบัดยาเสพติดในขณะที่อยู่ในเรือนจำหรือหลังปล่อย การประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานสาธารณสุข/หน่วยงานที่ดูแลด้านการบำบัดยาเสพติด และกระบวนการยุติธรรม ควรจะต้องจัดการกับปัญหาทั้ง 2 ด้าน คืออาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดและความจำเป็นของผู้ติดยาเสพติดในการได้เข้ารับการบำบัดหรือดูแล
 - ▶ ผลการวิจัยระบุว่า การบำบัดยาเสพติดจะได้ผลอย่างมากในการลดอาชญากรรม การบำบัดและการดูแล ในฐานะที่เป็นทางเลือกแทนการจำคุกหรือขณะจำคุกในเรือนจำ และให้ความช่วยเหลือและการคืนคนดีกลับสู่สังคมหลังปล่อย ยังสามารถลดความเสี่ยงในการกลับไปใช้ยาเสพติด การแพร่เชื้อเอชไอวี (HIV) และการกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจากประโยชน์ด้านสุขภาพที่แต่ละบุคคลได้รับ ตลอดจนความปลอดภัยของสังคม และการลดต้นทุนทางสังคม การจัดให้มีโปรแกรมบำบัดเพื่อเป็นทางเลือกแทนการจำคุกจึงเป็นมาตรการที่คุ้มค่าอย่างยิ่งสำหรับสังคม
- จากมติที่ประชุมเรื่อง “ทางเลือกแทนการจำคุก ในฐานะที่เป็นกลยุทธ์ในการลดการใช้โทษจำคุกอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งเสริมด้านสาธารณสุขและความปลอดภัยของสังคม”¹⁴ ซึ่งมีมติรับเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.

¹³ UNODC, WHO, หลักการบำบัดผู้พึ่งพาสารเสพติด (Principles of Drug Dependent Treatment), Discussion Paper, มีนาคม 2008, <www.unodc.org/documents/drug-treatment/UNODC-WHO-Principles-of-Drugs-Dependence-Treatment-March08.pdf>

¹⁴ คณะกรรมาธิการยาเสพติด (Commission on Narcotic Drugs), ที่ประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 9, ทางเลือกแทนการจำคุกในฐานะที่เป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพในการลดความต้องการใช้โทษจำคุก ซึ่งส่งเสริมด้านการสาธารณสุขและความปลอดภัยของชุมชน, มีนาคม 2012, ข้อที่ 55/12, www.un.org/Docs/journal/asp/ws.asp?m=E/CN.7/2012/L.15

2555 คณะกรรมาธิการว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ (Commission on Narcotic Drugs: CND) ได้สนับสนุนให้รัฐสมาชิกดำเนินการต่างๆ ดังเช่น:

...ทำงานภายใต้กรอบกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อพิจารณาให้มีทางเลือกการดำเนินการดูแลและบำบัดผู้ติดยาอย่างเต็มรูปแบบ สำหรับผู้กระทำความผิดที่กระทำได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้การบำบัด ในฐานะที่เป็นทางเลือกแทนการจำคุก เพื่อที่จะช่วยให้นโยบายในการลดความต้องการใช้ยาเสพติดมีความเข้มแข็ง ในขณะเดียวกันส่งเสริมด้านสาธารณสุขและความปลอดภัยของสังคม¹⁵

...เพื่อส่งเสริมให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานด้านความมั่นคง และหน่วยงานด้านยุติธรรม ตลอดจนผู้ให้บริการ เพื่อพัฒนาและหาแนวทางที่คุ้มค่าและมีงานวิจัยสนับสนุน ซึ่งหมายรวมถึงแต่ไม่ได้จำกัดเพียงการค้นคว้าและปฏิบัติ ในทุกทางเท่าที่จะกระทำได้อีกทั้งสอดคล้องกับกฎหมายภายใน ทางเลือกแทนการดำเนินคดี และการจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด¹⁶

- ผลการวิจัยพบว่า การบำบัดยาเสพติดในชุมชนมีประสิทธิภาพในการลดการกระทำผิดซ้ำ มากกว่าการบำบัดยาเสพติดในเรือนจำ¹⁷
- การใช้ยาเสพติดของเพศที่ต่างกันและปัจจัยแวดล้อมอื่นที่เกี่ยวข้องทำให้ต้องมีวิธีการบำบัดที่ต่างกัน¹⁸ นอกจากนี้ รัฐสมาชิกแห่งองค์การสหประชาชาติได้มีมติเห็นชอบในการพัฒนากลยุทธ์การบำบัดซึ่งมีการอ้างถึงความแตกต่างด้านเพศไว้เป็นการเฉพาะเช่นกัน¹⁹
- การศึกษาพบว่า การจัดโปรแกรมที่ดี ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ อาทิ การจัดกลุ่มผู้หญิงโดยเฉพาะ การเลี้ยงดูเด็ก การดูแลก่อนคลอด หัวข้อที่เน้นสำหรับผู้หญิง การจัดโปรแกรมด้านสุขภาพจิต เหล่านี้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีกว่าสำหรับผู้หญิง เมื่อเปรียบเทียบกับโปรแกรมแบบเดิมที่ปะปนกันทั้งชายและหญิง²⁰

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, คำบรรยาย ย่อหน้า 1.

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, คำบรรยาย ย่อหน้า 3.

¹⁷ ตัวอย่าง การศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ศาลาเสด็จผู้ใหญ่ส่งผลให้อัตราการกระทำผิดซ้ำลดลงร้อยละ 8.7, การบำบัดในชุมชน (โดยมีค่าใช้จ่ายศาลาเสด็จ) ลดลงร้อยละ 8.3, และการบำบัดในเรือนจำลดลงร้อยละ 6.4. ดู Elizabeth K. Drake, Steve Aos และ Marna G. Miller, สถาบันเพื่อความปลอดภัยในชุมชนแห่งกรุงวอชิงตัน (Washington Institute for Public Safety), *Evidence-based Public Policy Options to Reduce Crime and Criminal Justice Costs: Implications in Washington State*, เมษายน 2009, <www.wsipp.wa.gov/rptfiles/09-00-1201.pdf>.

¹⁸ ดู ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 15, อ้างถึงใน ชุดเครื่องมือบำบัดยาเสพติด การบำบัดยาเสพติด และการดูแลผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียนที่ได้รับ โดย UNODC, 2004, หน้า 23.

¹⁹ ดู ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 15, อ้างถึงใน เรื่องเดียวกัน, อ้างถึง Twentieth Special Session of the General Assembly, Devoted to Countering the World Drug Problem Together, 8-10 มิถุนายน 1998, ย่อหน้า 8 แห่งปฏิญญาว่าด้วยหลักการแนวทางการลดความต้องการยาเสพติด (Declaration on the Guiding Principles of Drug Demand Reduction).

- แนวทางการบำบัดเชิงพฤติกรรมและการรู้คิด ได้รับการสนับสนุนในทางวิทยาศาสตร์และทางคลินิก สำหรับใช้ในการจัดโปรแกรมบำบัดสำหรับผู้หญิง²¹

- จากการศึกษาไม่นานนี้ เกี่ยวกับพัฒนาการทางจิตวิทยาของผู้หญิง ทำให้ทราบถึงบทบาทศูนย์กลางของความสัมพันธ์ในชีวิตผู้หญิง²² การช่วยให้ผู้หญิงได้เรียนรู้วิธีพัฒนาและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี การให้ความรู้กับครอบครัวและการบำบัด การดูแลเด็กและการฝึกทักษะการเป็นแม่ ล้วนเป็นกลไกในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้หญิงในการเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ของพวกเธอ²³ ดังนั้น การส่งเสริมและช่วยเหลือผู้หญิงให้มีสายสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกับครอบครัวและบุตรระหว่างจำคุกเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ผลการบำบัดที่บรรลุผล

- จากมติที่ประชุมเรื่อง “การส่งเสริมกลยุทธ์และมาตรการจัดการความต้องการเฉพาะสำหรับผู้หญิงในบริบทของกลยุทธ์และโปรแกรมการลดการใช้ยาเสพติดอย่างบูรณาการ”²⁴ เป็นหนึ่งในเรื่องที่คณะกรรมการยาเสพติด (Committee on Narcotic Drugs: CND) ได้เน้นย้ำ ตามมติประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly Resolution) ที่ 65/229 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2010 ซึ่งสมัชชาใหญ่ได้มีมติรับรองข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพ) และเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ดำเนินมาตรการในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย โปรแกรม และการให้บริการบำบัดยาเสพติด ให้คำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้หญิง และส่วนหนึ่ง CND ได้:

1. เรียกร้องให้รัฐสมาชิกพิจารณาให้มีการจัดโปรแกรมที่เน้นเฉพาะสำหรับผู้หญิง ไว้ในนโยบายและกลยุทธ์ด้านยาเสพติด
2. สนับสนุนให้รัฐสมาชิกได้มีบริการที่จำเป็นสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ ซึ่งครอบคลุมทั้งหมดตั้งแต่การออกแบบ การปฏิบัติ การติดตามและการประเมินผลนโยบายและการจัดโปรแกรมเพื่อจัดการกับใช้และพึ่งพายาเสพติด เท่าที่จะกระทำได้
3. เสนอแนะให้รัฐสมาชิกพิจารณาจัดหาเพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะด้านสำหรับผู้ปกครองที่พึ่งยาเสพติด รวมถึงการดูแลเด็กและการให้ความรู้ผู้ปกครอง

²⁰ UNODC, ชุดเครื่องมือบำบัดผู้ติดยาเสพติดและการดูแลผู้หญิง: กรณศึกษาและบทเรียนที่ได้รับ. 2004, หน้า 91.

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 91.

²⁴ คณะกรรมาธิการยาเสพติด (Commission on Narcotic Drugs), การประชุมกลุ่มย่อย สมัย ที่ 9, การส่งเสริมยุทธศาสตร์และการวัดที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้หญิงในบริบทของยุทธศาสตร์และโปรแกรมการลดความต้องการใช้ยาเสพติดอย่างบูรณาการและมีประสิทธิผล, มีนาคม 2012, มติที่ประชุม 55/5, <www.unodc.org/documents/commissioners/CND-Res-2011to2019/CND-Res-2012/Resolution_55_5.pdf>.

-
4. อีกทั้ง เสนอแนะให้รัฐสมาชิกได้พิจารณาความต้องการของผู้หญิงซึ่งมีประสบการณ์ถูกระทำความรุนแรงทางเพศหรือความรุนแรงอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด ในการออกแบบ การปฏิบัติ และการประเมินผลโปรแกรมการป้องกันและบำบัดยาเสพติด ตลอดจนโปรแกรมป้องกันการแพร่เชื้อเอชไอวี
 5. สนับสนุนให้รัฐสมาชิกพิจารณาความต้องการเฉพาะของผู้กระทำผิดหญิงในการป้องกัน การตรวจพบแต่เนิ่น และการแทรกแซง ตลอดจนการบำบัดดูแลการใช้พึ่งพายาเสพติด และโรคที่เกี่ยวข้องกับยา รวมถึงโรคระบาด ความผิดปกติทางจิต และงานสนับสนุนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการแก้ไขฟื้นฟู การเตรียมความพร้อมกลับสู่สังคม การรักษา และเพื่อพิจารณาออกแบบบริการเหล่านั้น โดยประสานความร่วมมือกับพหุภาคี เพื่อที่จะจัดให้มีมาตรการเฉพาะสำหรับผู้หญิง สนับสนุนรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ เช่น กลุ่มพิเศษที่ออกแบบไว้สำหรับผู้หญิงซึ่งเป็นผู้ป่วยนอกและใน การบำบัดโดยครอบครัวมีส่วนร่วม และการฝึกอาชีพสำหรับผู้หญิง ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมบำบัด (...)

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- การพิจารณาดำเนินการควรมีการทบทวนและมีการปรับแก้กฎหมายหากจำเป็น เพื่อหาทางเลือกแทนการจำคุกสำหรับผู้หญิง ซึ่งกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมทั้งจัดให้มีบริการด้านการบำบัดยาเสพติดในชุมชนสำหรับกรณีผู้ที่พึ่งพายาเสพติดซึ่งต้องการเข้ารับการบำบัดด้วยตนเอง
- เพื่อสนับสนุนช่องทางการเข้าถึงโปรแกรมบำบัดสำหรับผู้หญิง เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันอาชญากรรม ควรมีการทบทวนกฎหมายและปรับแก้กฎหมาย หากจำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่าการใช้และครอบครองยาเสพติดเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย บุคคล (รวมถึงผู้หญิง) ซึ่งติดต่อกับศูนย์บำบัดยาเสพติดในชุมชนเพื่อเข้ารับการบำบัดยาเสพติดไม่ควรได้รับการปฏิบัติในลักษณะของผู้กระทำผิด (เช่น ไม่ต้องเสี่ยงที่จะถูกสอบสวนหรือดำเนินคดี) ในทุกกรณี การรักษาความลับของผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

มาตรการทางปฏิบัติ

- ควรจัดสรรทรัพยากรเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจถึงระดับและลักษณะเฉพาะของการใช้ยาเสพติดของผู้กระทำผิดหญิง
- ควรสนับสนุนการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างระบบการบำบัดยาเสพติดของสาธารณสุขและกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็ยเบนคิตที่ผู้หญิงกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และผู้หญิงที่พึ่งพาสารเสพติด เข้าสู่โปรแกรมบำบัดในชุมชน
- กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงสาธารณสุข ควรทำงานร่วมกันและประสานงานร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาคประชาสังคมในชุมชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโปรแกรมบำบัดยาเสพติดที่คำนึงถึงความอ่อนไหวทางเพศภาวะ รวมถึงหญิงตั้งครรภ์และหญิงที่ทำหน้าที่ผู้ปกครองหรือผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์

โปรแกรมเหล่านี้ควรให้บริการที่เฉพาะสำหรับผู้หญิงที่มีภาระเลี้ยงดูบุตร และควรมีกลยุทธ์ในการจัดการบาดแผลทางจิตใจและปัญหาสุขภาพจิต ซึ่งเป็นเรื่องที่พบบ่อยในผู้หญิง

- รัฐควรพิจารณาในการใช้มาตรฐานเชิงคุณภาพและแนวทางที่มุ่งเน้นเพื่อผู้หญิง ในนโยบายด้านยาเสพติด เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกิจกรรมที่มี การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ที่ดีสำหรับผู้หญิงที่พึ่งยาเสพติด ตลอดจนบุตรของพวกเธอ²⁵
 - กระทรวงที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรทรัพยากรที่พอเพียงในการพัฒนาและการดำเนินโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ และให้แน่ใจว่าผู้หญิงสามารถถึงโปรแกรมเหล่านั้นได้ง่าย ทั้งในเขตชุมชนเมือง ชนบท และพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ การบำบัดควรไม่มีค่าใช้จ่าย อย่างน้อยสำหรับคนที่ยากจน เท่าที่จะกระทำได้
 - มาตรการต่างๆ ควรดำเนินการโดยรักษาความลับของผู้ป่วย โดยอาศัยหลักการพื้นฐานในการรักษาความลับทางการแพทย์ และคำนึงถึงภาวะความทุกข์ทรมานทางจิตใจที่ผู้หญิงพึ่งยาเสพติดต้องเผชิญในชุมชนหลายแห่ง
 - การบำบัดยาเสพติดควรเป็นความสมัครใจ การบำบัดยาเสพติดระยะยาวสำหรับผู้ติดยามาเป็นเวลานาน โดยปราศจากความยินยอมของผู้ป่วย เป็นการฝ่าฝืนข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนและมาตรฐานจรรยาบรรณทางการแพทย์²⁶ ในคำกล่าวร่วม ซึ่งเผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2555 ว่าด้วยเรื่อง “ศูนย์บำบัดและกักขังผู้ติดยาเสพติดแบบบังคับ” (Compulsory drug detention and rehabilitation centres) หน่วยงานในสหประชาชาติได้เรียกร้องให้รัฐปิดศูนย์บำบัดและกักขังผู้ติดยาเสพติดแบบบังคับ และเปิดเป็นบริการด้านสุขภาพและบริการสาธารณะในชุมชน ที่อาศัยความสมัครใจ การคำนึงถึงสิทธิ และการให้ข้อมูล
- ในคำกล่าว มีความตอนหนึ่งว่า:

“รัฐได้รับทราบมากขึ้นถึงข้อกังวลที่เกี่ยวกับศูนย์บำบัดและกักขังผู้ติดยาเสพติดแบบบังคับ รวมถึงการขาดประสิทธิภาพในการป้องกันการกลับมาเสพติด ค่าใช้จ่ายที่สูง และผลกระทบด้านลบที่อาจเกิดขึ้นในความพยายามที่จะให้มีช่องทางเข้าถึงการป้องกัน การบำบัด การดูแล และการสนับสนุนผู้ติดยาเสพติด เชื้อเอชไอวี เราซาบซึ้งที่บางประเทศมีความพยายามที่จะลดจำนวนศูนย์เหล่านี้และเน้นแนวทางการบำบัดในชุมชน และความสมัครใจ ก้าวที่ดีเหล่านี้มีความสำคัญในการสร้างความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้นและก่อให้เกิดการสนับสนุนแนวทางในการจัดการกับปัญหาเสพติด การขายบริการ และการกระทำทางเพศต่อเด็ก ซึ่งมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และทางการแพทย์สนับสนุน ทำให้มั่นใจในการคุ้มครองสิทธิ

²⁵ ตามที่ คณะกรรมาธิการด้านยาเสพติด (Commission on Narcotic Drugs), การประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 9, การส่งเสริมยุทธศาสตร์และการวัดที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะของผู้หญิงในบริบทของยุทธศาสตร์และโปรแกรมการลดความต้องการใช้ยาเสพติดอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ, มีนาคม 2012, มติที่ประชุม 55/5, ย่อหน้า 6 <www.unodc.org/documents/commissioners/CND-Res-2011to2019/CND-Res-2012/Resolution_55_5.pdf>.

²⁶ UNODC, จากการบังคับสู่ความร่วมมือร่วมใจในการบำบัดผู้พึ่งพาสารเสพติดโดยการดูแลด้านสุขภาพ มิใช่การลงโทษ, รายงานอภิปราย; 2010, หน้า 9.

มนุษยชนและเพิ่มประสิทธิภาพด้านสาธารณสุข ซึ่งเรามุ่งมั่นที่จะทำงานกับประเทศต่างๆ เพื่อหาทางเลือกแทนศูนย์บำบัดและกักขังผู้ติดยาเสพติดแบบบังคับ รวมถึงให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคสนับสนุนและเพิ่มศักยภาพ

รูปแบบการให้ความช่วยเหลืออาจอยู่ในรูปแบบดังต่อไปนี้:

- การแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับโปรแกรมในชุมชนแบบสมัครใจ โดยคำนึงสิทธิและการแจ้งข้อมูล สำหรับผู้ติดยาเสพติด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการทางเพศ และเด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อการอนาจารทางเพศ
- การหารือร่วมกับผู้กำหนดนโยบายในการสนับสนุนโปรแกรมและการบำบัดผู้ติดยาแบบสมัครใจที่มากขึ้น
- การประสานความร่วมมือกับหลายภาคส่วนในหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านการแพทย์ ด้านตุลาการ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสวัสดิการสังคม และด้านการควบคุมยาเสพติด เพื่อที่จะพัฒนารอบการดำเนินงานในการสนับสนุนการบำบัดแบบสมัครใจในชุมชนให้กับผู้ติดยาเสพติด ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานบริการทางเพศ และเด็กที่เคยตกเป็นเหยื่อการอนาจารทางเพศ
- การจัดให้มีบริการเพื่อจัดการกับสาเหตุของปัญหาต่างๆ (เช่น ความยากจน ความไม่เท่าเทียมทางเพศ และโครงสร้างทางสังคมที่ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและครอบครัวที่เพียงพอ”

สำหรับคำกล่าวร่วมฉบับเต็ม (Joint Statement) ดูได้จาก:

http://www.who.int/hiv/mediacentre/joint_statement_20120308.pdf

โปรดดูแหล่งที่มาตามรายการในภาคผนวก 2 สำหรับสิ่งตีพิมพ์ที่สามารถช่วยในการพัฒนาโปรแกรมบำบัดการพึ่งยาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับความต้องการของผู้หญิง รวมถึงชุดความรู้ด้านการบำบัดการติดยาเสพติด โดย UNODC (UNODC Drug Abuse Treatment Toolkit) การดูแลและการบำบัดสารเสพติดสำหรับผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียนที่ได้รับ (Substance abuse treatment and care for women: Case studies and lessons learned) โดยสหประชาชาติ นิวยอร์ก 2004

ดูได้ที่: http://www.unodc.org/docs/treatment/Case_Studies_E.pdf

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงกระทรวงยุติธรรม/ด้านความมั่นคง และสาธารณสุข
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย
- หน่วยงานสวัสดิการสังคม
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

ข้อกำหนดที่ 64

ควรมีการนำมาตรการลงโทษโดยไม่ใช้เรือนจำมาใช้กับผู้กระทำผิดหญิงตั้งครรภ์และผู้กระทำผิดหญิงที่มีภาระเลี้ยงดูบุตรตามความเหมาะสม เท่าที่จะสามารถกระทำได้ การพิจารณาใช้โทษจำคุกแก่กลุ่มผู้หญิงดังกล่าวควรกระทำเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าความผิดที่ได้กระทำลงนั้นเป็นความผิดร้ายแรงหรือมีความรุนแรง หรือผู้กระทำผิดยังคงเป็นภัยต่อสังคม ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับ และต้องเป็นที่แน่ใจว่าได้มีการกำหนดมาตรการรองรับสำหรับการดูแลเด็กกลุ่มดังกล่าว

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ดังที่ได้มีความเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดนี้ ข้อเสนอแนะ มติที่ประชุม และในกรณีของแอฟริกา กฎบัตรต่างๆ ในระดับภูมิภาคและทางระหว่างประเทศได้เรียกร้องให้รัฐจำกัดการจำคุกหญิงตั้งครรภ์และแม่ลูกอ่อน เท่าที่จะกระทำได้ ยกตัวอย่างเช่นในที่ประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ 8 ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด มติข้อที่ 19 (Eight UN Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders, Resolution 19) หัวข้อ “การบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมและการพัฒนานโยบายการพิพากษา”²⁷ มติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ที่ 10/2 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2009²⁸ (Human Right Council Resolution 10/2) กฎบัตรแอฟริกาว่าด้วยสิทธิและการสงเคราะห์เด็ก ข้อที่ 30 (African Charter on the Rights and Welfare of the Child) สภายุโรป ข้อเสนอแนะที่ประชุมรัฐสภา 1469 (2000) (Council of Europe, Parliamentary Assembly Recommendation) ว่าด้วยเรื่องมารดาและเด็กอ่อนในเรือนจำ ซึ่งมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2000²⁹ และมติคณะมนตรีสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก (Human Rights Council Resolution on the Rights of the Child) เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2012 ในการประชุมครั้งที่ 19³⁰ ซึ่งเรียกร้องให้รัฐ:

ให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น เมื่อมีคำพิพากษาหรือสั่งใช้มาตรการก่อนการพิจารณาคดีสำหรับหญิงตั้งครรภ์หรือบุคคลที่มีภาระเลี้ยงดูบุตรเป็นหลักหรือตามลำพัง ให้มีการดำเนินมาตรการที่มีใช้การคุมขัง โดยคำนึงถึงความรุนแรงของการกระทำผิดและประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก

²⁷ การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ครั้งที่ 8 (UN Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of offenders), ข้อมติที่ 19, การบริหารกระบวนการยุติธรรมและการพัฒนานโยบายการพิพากษาโทษ, รายงานการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยเรื่องการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด, 1990, A/CONF.144/28/Rev.1.

²⁸ มติคณะมนตรีด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council Resolution 10/2, สิทธิมนุษยชนในการบริหารงานยุติธรรม โดยเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน, 25 มีนาคม 2009, A/HRC/10/29. หน้า 7-10.)

²⁹ ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 64.

³⁰ คณะมนตรีด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council), ครั้งที่ 19, รายงานคณะมนตรีว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของผู้ติดเชื้อเอชไอวี (HIV) และเอดส์ (AIDS), ธันวาคม 2011, ย่อหน้า 69 (a), www.ohchr.org/Documents/HRBodies/HRCouncil/RegularSession/Session19/A-HRC-19-37_en.pdf.

- ข้อเสนอแนะเหล่านี้อยู่บนพื้นฐานของแนวทางที่ยอมรับในทางระหว่างประเทศว่า เรือนจำมิใช่สถานที่ที่เหมาะสมในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ มารดาที่ต้องให้นมบุตร เด็กอ่อนและเด็กเล็ก การถูกกักบริเวณ สภาพความแออัด รวมถึงการขาดบริการด้านสุขภาพ อนามัย และโภชนาการที่เพียงพอ สามารถส่งผลให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจต่อมารดาและบุตร อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับโดยกว้างขวางว่าการแยกมารดาและบุตรจากกันด้วยการจำคุก สามารถส่งผลกระทบต่อสภาพทางอารมณ์ และพัฒนาการของเด็กซึ่งถูกปล่อยทิ้งไว้นอกเรือนจำได้ และอาจเพิ่มความเป็นไปได้ในการที่เด็กเหล่านั้นจะกระทำผิดกฎหมายและเข้าสู่เรือนจำอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมารดาเป็นผู้เดียวที่รับผิดชอบเลี้ยงดู (ดูข้อกำหนดที่ 60)
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC) กำหนดให้ฝ่ายรัฐตัดสินความผิดที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง (CRC, ข้อที่ 3 (1))
- เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบและการตระหนักถึงหลักการพื้นฐานแห่งข้อกำหนดโตเกียว ซึ่งได้มุ่งเน้นให้มีการใช้มาตรการและการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัวมากขึ้น แทนการจำคุก เห็นได้ชัดเจนว่า กลุ่มที่ควรได้รับโอกาสก่อนในการดำเนินมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกคือกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ มารดาที่ต้องให้นมเด็กอ่อน และมารดาที่มีเด็กเล็ก

การนำไปปฏิบัติ

- รัฐควรทบทวนกฎหมาย โดยคำนึงถึงการกำหนดให้มีบทบัญญัติซึ่งเปิดโอกาสให้ศาลมีดุลยพินิจในการนำมาตรการและการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัวมาใช้ในกรณีของผู้กระทำผิดหญิง ซึ่งตั้งครรภ์หรือมีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ซึ่งได้กระทำความผิดบางประเภท (เช่น คดีไม่ร้ายแรง) หรือซึ่งจากผลการประเมินพบว่าไม่ก่ออันตรายต่อสังคม (เช่น พวกเธออาจกระทำความผิดในคดีรุนแรง แต่อาจมีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากเป็นความผิดที่กระทำต่อสามีซึ่งได้กระทำความรุนแรงต่อเธอ เป็นต้น)
- เมื่อความผิดบางประเภทได้กระทำขึ้นโดยหญิงตั้งครรภ์ หรือมารดาซึ่งมีเด็กเล็ก คำพิพากษาอาจแตกต่างกันไป เช่น จนกว่าเด็กจะมีอายุครบตามที่กำหนดและจะมีการพิจารณาอีกครั้ง โดยอาศัยเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ซึ่งควรมีคุณลักษณะที่สามารถยกเลิกโทษจำคุก หรือลดโทษเพื่อให้ได้รับการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัวได้ ภายใต้งานของบางประการ (เช่น ห้ามก่อคดีอันเป็นความผิดอีก ตลอดช่วงเวลาดังกล่าว)
- รัฐ ซึ่งมีการกำหนดแนวทางคำพิพากษา ควรทบทวนและปรับแก้แนวทางดังกล่าว เพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าศาลจะพิจารณากำหนดโทษจำคุกต่อหญิงตั้งครรภ์และหญิงที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ก็เฉพาะต่อเมื่อความผิดมีความรุนแรงและร้ายแรง หญิงนั้นมีแนวโน้มจะก่ออันตรายอย่างต่อเนื่อง และภายหลังได้พิจารณาถึงประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

กฎหมายในประเทศรัสเซีย (Russia)

ในประเทศรัสเซีย การพิพากษาคดีอาจเลื่อนออกไป และดังนั้นจึงสามารถลดหรือยกเลิกโทษสำหรับหญิงตั้งครรภ์ หรือหญิงที่มีบุตรอายุไม่เกิน 14 ปี โดยมีข้อยกเว้นว่า พวกเธออาจ “ต้องคำพิพากษาจำคุกเป็นระยะเวลานานกว่า 5 ปี หากกระทำความผิดร้ายแรง” (ประมวลกฎหมายอาญา แห่งสหพันธภาพรัสเซีย มาตรา 82)

กฎหมายในประเทศอาร์เมเนีย (Armenia)

ในภาวะการณ์เฉพาะของผู้หญิง อาจต้องนำมาพิจารณาในการมีคำพิพากษา ตามมาตรา 62 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ว่าด้วย “เหตุผลหย่อนโทษและความรับผิดชอบ” (Circumstances mitigating liability and punishment) ซึ่งรวมถึงการตั้งครรภ์ในระหว่างการกระทำความผิด หรือการพิจารณาคดี (มาตรา 62(3); การดูแลเด็กที่อายุต่ำกว่า 14 ปีในระหว่างพิจารณาคดี (มาตรา 62(4))³¹

มาตรา 78 แห่งประมวลกฎหมายอาญา วางบทบัญญัติให้มีการเลื่อนหรือเว้นการลงโทษหญิงตั้งครรภ์หรือหญิงที่มีภาระเลี้ยงดูบุตรที่อายุต่ำกว่า 14 ปี เว้นแต่ในกรณีที่หญิงกระทำความผิดรุนแรง ซึ่งต้องโทษจำคุกกว่า 5 ปี³²

กฎหมายในประเทศอาร์เจนตินา

ในประเทศอาร์เจนตินา การปรับแก้ประมวลกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาในปี ค.ศ. 2009 ได้อนุญาตให้มารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี หรือมีภาระต้องเลี้ยงดูบุคคลที่มีความพิการ ให้รับโทษกักขังในบ้าน ซึ่งได้ส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังที่เป็นมารดา และมีบุตรติดมารดาในเรือนจำลดลงอย่างมาก³³

ประเทศแอฟริกาใต้: ศาลรัฐธรรมนูญได้รื้อการลงโทษจำคุกมารดา โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก³⁴

ในกรณีพิพาทระหว่าง “M และ รัฐ” เมื่อเดือนกันยายน 2007 เป็นกรณีของผู้กระทำผิดหญิงรายหนึ่ง ซึ่งต้องโทษจำคุก 4 ปีได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอรอลงอาญาในความผิดซึ่งเธอยังไม่ได้รับโทษ โดยขอให้ศาลพิจารณาถึงประโยชน์ต่อบุตรทั้งสามของเธอจะได้รับ ซึ่งมีอายุ 16, 12, และ 8 ปี

³¹ ดูประมวลกฎหมายอาญาแห่งสาธารณรัฐอาร์เมเนีย ที่ <www.parliament.am/legislation.php?sel=show&ID=1349&lang=eng>

³² เรื่องเดียวกัน.

³³ ดู กฎหมายแห่งชาติ (National Law) เลขที่ 26472, เห็นชอบเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2008, ประกาศใช้เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2009 และเผยแพร่เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2009 <www.cndisc.gov.ar/doc_publicar/legales/ley_26472>.

³⁴ ดู คดีระหว่าง S และ M, คำตัดสินศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2007, คดี CCT 53/06 [2007] ZACC 18; 2008 (3) SA 232 (CC), แอฟริกาใต้, ศาลรัฐธรรมนูญ <www.saflii.org/za/cases/ZACC/2007/18.html>.

ศาลได้มีคำสั่งรื้อการลงโทษจำคุก 4 ปี พร้อมกำหนดเงื่อนไขให้เธอกระทำผิดซ้ำอีก ตลอดช่วงเวลารอการลงโทษ อันมีความไม่ซื่อสัตย์เป็นพื้นฐาน และเงื่อนไขว่าเธอต้องปฏิบัติตามคำสั่งโดยเคร่งครัด

ผู้กระทำความผิดหญิงรายนี้ต่อมาศาลได้สั่งให้คุมความประพฤติ ตามมาตรา 276(1)(h) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ค.ศ. 1977 มาตรา 51 เป็นระยะเวลา 3 ปี

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- ผู้กำหนดนโยบาย
- หน่วยงานตุลาการ
- หน่วยงานคุมประพฤติและ/หรือสังคมสงเคราะห์

1.2 การพิพากษาคดี: โดยคำนึงถึงเหตุบรรเทาโทษ

ข้อกำหนดที่ 61

ในการตัดสินลงโทษผู้กระทำผิดที่เป็นหญิงนั้น ศาลควรมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจพิจารณาถึงเหตุบรรเทาโทษต่างๆ อาทิ ประวัติการกระทำผิด รูปแบบและสภาพของความผิดที่ได้กระทำลงไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ประกอบกับประเด็นในเรื่องภาระที่ต้องดูแลและภูมิหลังของผู้กระทำผิดที่เป็นหญิง

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดที่ 61 ได้ตีความและสะท้อนถึงแนวทางตามข้อกำหนดที่ 3.3 และ 7.1 แห่งข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อกำหนดเหล่านี้ก็นำมาใช้กับผู้กระทำผิดหญิง เมื่อพิจารณาข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจหน้าที่ศาลในการใช้ดุลพินิจในการพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดหญิง ดังที่บัญญัติไว้ในข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ 3.3 และพิจารณาถึงเหตุบรรเทาโทษต่างๆ ซึ่งอาจปรากฏในรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ 7.1 ดังนี้

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ 3.3:

ดุลพินิจของศาลหรือหน่วยงานอิสระอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรได้ดำเนินการทุกขั้นตอน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบอย่างเต็มที่และเพียงพอให้เป็นไปตามหลักนิติธรรม

ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ข้อที่ 7.1:

ผู้มีอำนาจหน้าที่อาจสั่งให้มีการรายงานการสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคม ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานหรือเจ้าพนักงานที่มีอำนาจหน้าที่ รายงานนั้นต้องประกอบด้วยข้อมูลทางสังคมของผู้กระทำผิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับรูปแบบและพฤติกรรมกระทำผิดปัจจุบัน รวมทั้งควรมีข้อมูลและความเห็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดี รายงานดังกล่าวต้องเป็นข้อเท็จจริง ปราศจากอคติ และแสดงความเห็นที่ชัดเจน

- ดังที่ได้มีความเห็น ข้อกำหนดนี้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะในเรื่องสัดส่วนของผู้กระทำผิดหญิงที่ก่อคดีความรุนแรงต่อสามี ซึ่งเป็นผลมาจากการถูกทารุณกรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลานาน รวมทั้งมีผู้หญิงอีกจำนวนหนึ่งที่ก่อคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งหลายคนทำไปเนื่องจากถูกบีบบังคับจากสามี หรือเนื่องจากพวกเธอยินยอมที่จะเป็นคนส่งยา (หรือลักลอบค้ายา) เพราะความยากจนและจำเป็นต้องเลี้ยงดูบุตร และบ่อยครั้งที่ทำไปเพราะปราศจากความเข้าใจถึงผลลัพธ์ที่อาจตามมาจากการกระทำเหล่านั้น³⁵ ผู้หญิงเหล่านี้หลายคนเป็นมารดาที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง (single mothers)
- ดังที่มีความเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดนี้เช่นกันว่า “ผู้กระทำผิดหลายราย ซึ่งถูกกล่าวหาในความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าโดยใช้ทางเลือกแทนการจำคุก ซึ่งมีเป้าหมายเฉพาะที่จะแก้ปัญหายาเสพติดมากกว่าใช้การจำคุก ข้อตกลงระหว่างประเทศที่สำคัญได้แก่อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ายาเสพติดและสารที่มีฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่ผิดกฎหมาย (United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances)³⁶ และหลักการแนวทางว่าด้วยการลดความต้องการใช้ยาเสพติด โดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (Guiding Principles on Drug Demand Reduction of the General Assembly of the United Nations)³⁷ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ขณะที่การเน้นย้ำหลักอยู่ที่การต่อสู้กับการค้ายาเสพติด ข้อกำหนดเหล่านี้เรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการริเริ่มมาตรการต่างๆ ที่มุ่งสร้างทางเลือกแทนการจำคุกเป็นสำคัญ”³⁸
- ข้อกำหนดนี้เรียกร้องให้หน่วยงานตุลาการพิจารณาปัจจัยต่างๆ ประกอบกับการละเมิดของผู้กระทำผิดหญิง ข้อมูลเหล่านี้อาจปรากฏในรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคมในลักษณะ “ข้อมูลและความเห็น” ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดี ดังที่อ้างถึงในข้อที่ 7.1 แห่งข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- ความเห็นยังชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของการพิจารณาคดีที่เข้มงวด ซึ่งไม่เปิดช่องให้ผู้มีอำนาจพิจารณาคดีได้ใช้ดุลยพินิจในการพิพากษา ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้พิพากษาไม่สามารถนำข้อกำหนดกรุงเทพไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความเห็นที่มีขึ้นเมื่อย้อนไปในปี 2000³⁹ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

³⁵ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 61.

³⁶ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการค้ายาเสพติดและสารที่มีฤทธิ์ต่อจิตประสาทที่ผิดกฎหมาย, 1988, E/CONF.82.15. <www.unodc.org/unodc/en/treaties/illicit-traffic.html>.

³⁷ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly), การประชุมพิเศษ ครั้งที่ 20 “ปัญหายาเสพติดโลก”, 8-9 มิถุนายน 1998, หลักการแนวทางว่าด้วยการลดความต้องการใช้ยาเสพติด โดยสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, 8 กันยายน 1998, A/RES/5-20/3, 1998.

³⁸ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 61.

³⁹ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee), *สรุปข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน: ออสเตรเลีย*, 24 กรกฎาคม 2000, A/55/40, หน้า 498-528.

(Human Rights Committee) ได้แสดงออกถึงข้อกังวลเกี่ยวกับการพิจารณาคดีที่เข้มงวด ไม่นานมานี้ ได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ในระดับชาติ และเรียกร้องให้มีการทบทวนการพิพากษาคดีแบบบังคับในหลายประเทศ⁴⁰

การนำไปปฏิบัติ

- ควรมีการทบทวน และปรับแก้กฎหมาย เท่าที่จะกระทำได้ และเพื่อให้แน่ใจว่าศาลมีช่องทางที่สามารถใช้ดุลยพินิจได้เมื่อต้องพิจารณาคดีผู้กระทำผิดหญิง เพื่อที่ว่าผู้พิพากษาจะได้พิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาวะการณ์ทางสังคม รวมถึงประวัติการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ภาระการเลี้ยงดูบุตรของเธอหรือการที่เธอเป็นผู้ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพังหรือไม่ เหตุผลในการกระทำความผิด และอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดที่เกิดขึ้น
- นอกจากนี้ หากพิจารณาระบบกฎหมายของประเทศใด ควรได้ศึกษาถึงแนวทางคำพิพากษา ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบต่างๆ⁴¹ เพื่อสนับสนุนให้ศาลได้คำนึงถึงภูมิหลัง ภาวะการณ์ ข้อเสียเปรียบ ตลอดจนภาระการเลี้ยงดูบุตร ที่ผู้กระทำผิดหญิงมีก่อนมีคำพิพากษา
- หน่วยงานคุมประพฤติหรือด้านสังคมอาจจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคมในกรณีที่ผู้กระทำผิดบางรายหรือทุกราย (ขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีอยู่) เช่น การจัดเตรียมรายงานซึ่งจำเป็นสำหรับกรณีของผู้กระทำผิดหญิงซึ่งต้องรับโทษเป็นระยะเวลานาน และหญิงทุกรายที่กำลังตั้งครรภ์หรือมีบุตรที่ต้องเลี้ยงดู
- หากไม่สามารถจัดให้มีรายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคมได้เนื่องจากทรัพยากรที่จำกัด ศาลควรมีหน้าที่ในการไต่สวนภูมิหลัง ภาวะการณ์ และภาระการเลี้ยงดูของผู้หญิงระหว่างกระบวนการพิจารณาคดี

⁴⁰ ตัวอย่าง ในประเทศสหรัฐอเมริกา ภายหลังการทบทวนแนวคำพิพากษาโทษที่บังคับตามกฎหมาย คณะกรรมการพิพากษามีข้อสรุปว่าการพิพากษาโทษขั้นต่ำที่บังคับตามกฎหมายมีลักษณะโทษซึ่ง “รุนแรงเกินไปและไม่คงที่” ดู *สหรัฐอเมริกาเรียกร้องการปฏิรูปคำพิพากษา*, ตีพิมพ์เมื่อ 31 ตุลาคม 2011, <www.upi.com/Top-News/US/2011/10/31/US-study-urges-sentencing-reform/UPI-1307132011822/>. เมื่อเดือนมกราคม 2012 ในประเทศไอร์แลนด์ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเสนอให้ทบทวนการพิพากษาโทษขั้นต่ำสำหรับคดียาเสพติด โดยกล่าวว่าคำพิพากษาในปัจจุบันส่งผลให้เกิด “การเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว” ของประชากรในเรือนจำ แต่กลับมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยต่อผู้ร้ายสำคัญ, ดู <www.thejournal.ie/judges-should-be-able-to-specify-minimum-terms-for-murder-says-law-reform-group-331585-Jan2012/>.

⁴¹ ดูตัวอย่าง, ข้อเสนอแนะสภายุโรป (Council of Europe Recommendation) ที่ R(92)17 โดยคณะกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีในรัฐสมาชิกเกี่ยวกับเรื่องการสอดคล้องของคำพิพากษา (รับรองโดยคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อ 19 ตุลาคม 1992 ณ การประชุมรัฐมนตรีครั้งที่ 482).

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice): แนวทางคำพิพากษาใหม่ของประเทศสหราชอาณาจักรเสนอให้ “คนส่งยา” ได้รับโทษที่น้อยกว่า

แนวทางคำพิพากษาที่เป็นทางเลือกสำหรับศาลในประเทศสหราชอาณาจักร ซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2012 ได้เสนอให้มีการใช้วิธีการเชิงลงโทษที่น้อยลงในการพิพากษา “คนส่งยา” สมาชิกพิพากษาซึ่งเป็นผู้จัดทำแนวทางดังกล่าวได้กล่าวว่า สมาชิกได้ตระหนักดีว่า “คนส่งยา” (Drug Mules) ส่วนใหญ่คือผู้หญิงที่ถูกบังคับหรือจู่โจมโดยอาชญากร

ดูได้ที่ www.guardian.co.uk/society/2012/jan/24/drug-lighter-sentences-social-dealers?INTCMP=SRCH

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- หน่วยงานตุลาการ
- หน่วยงานคุมประพฤติ
- หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม

1.3 การดำเนินการภายหลังมีคำพิพากษา

ข้อกำหนดที่ 63

ในการพิจารณาเพื่อให้มีการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษ (การพักการลงโทษ) นั้น ควรนำประเด็นเรื่องภาระเล็งดูและความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงในการกลับคืนสู่สังคมมาประกอบด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- การพักการลงโทษหรือการปล่อยตัวก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข หมายถึง การปล่อยตัวผู้ต้องขังก่อนกำหนดภายใต้เงื่อนไขหลังปล่อยของแต่ละบุคคล อาจเป็นไปได้ว่าเป็นไปโดยอัตโนมัติภายหลังรับโทษมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบตามระยะเวลาขั้นต่ำ หรืออาจเป็นดุลยพินิจในการพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องขังโดยมีเงื่อนไข หลังจากได้รับโทษมาแล้วระยะหนึ่ง⁴² การพักโทษหรือปล่อยแบบมีเงื่อนไขมักจะมีการกำหนดเงื่อนไขทั่วไปข้อหนึ่ง ซึ่งห้ามผู้ต้องขังข้องเกี่ยวกับการกระทำความผิด อย่างไรก็ตาม มิได้มีเพียงเงื่อนไขนี้เงื่อนไขเดียวเสมอไป อาจมีการ

⁴² UNODC, ชุดเครื่องมือการประเมินในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, มาตรการควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัว, เครื่องมือคืนคนดีสู่สังคม, มีนาคม 2010, หน้า 25.

กำหนดเงื่อนไขอื่นๆ ให้กับผู้ต้องขัง ในระดับที่เหมาะสมและเอื้อให้พวกเขา/เขาสามารถปรับตัวกลับสู่สังคมได้อย่างประสบความสำเร็จต่อไป

- การปล่อยก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข (พักการลงโทษ) เป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้ต้องขังในการปรับตัวกลับเข้าสู่สังคมแบบค่อยเป็นค่อยไปและมีแบบแผน โดยผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวควรได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุน และการควบคุมดูแลที่เพียงพอภายหลังปล่อย คุณค่าของการปล่อยก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไขในการช่วยผู้ต้องขังปรับตัวกลับเข้าสู่สังคมเป็นที่ตระหนักถึงในข้อกำหนดโตเกียว ข้อที่ 9 รวมทั้งองค์การระดับภูมิภาค อาทิ สภายุโรป (Council of Europe)⁴³
- ข้อกำหนดที่ 63 มุ่งที่จะให้แน่ใจว่าผู้ที่รับผิดชอบในการพิจารณาปล่อยก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไขควรคำนึงถึงผลกระทบ โดยเฉพาะที่เป็นภัยจากการจำคุกผู้หญิง ความต้องการของพวกเขาที่จะได้ติดต่อกับครอบครัวและภาระการเลี้ยงดูของพวกเขา ตลอดจนความเสี่ยงที่พวกเขามี ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำ เมื่อประเมินประโยชน์ด้านการปรับตัวเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนด ในบริบทนี้พวกเขาควรพิจารณาถึงความจำเป็นและประโยชน์สูงสุดของเด็กที่อาศัยอยู่กับผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและเด็กที่ยังอยู่ภายนอก

การนำไปปฏิบัติ

- เครื่องมือประเมินผลควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผู้ต้องขังช่วยให้สามารถประเมินความเสี่ยงของผู้ต้องขังและความต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวเข้าสู่สังคมที่เชื่อถือได้
- หน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิจารณาพักการลงโทษควรได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ต้องขังเองและครอบครัวของเธอ ในการได้กลับบ้าน และได้รับข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของผู้ต้องขังหญิง ไม่ว่าจะอยู่ภายในหรือภายนอกเรือนจำ
- หน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิจารณาพักการลงโทษควรคำนึงในเชิงบวกถึงข้อมูลเกี่ยวกับภาระเลี้ยงดูที่ผู้ต้องขังหญิงมีและความต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวเข้าสู่สังคม ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับโอกาสได้เข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจ
- ในประเทศที่มีระบบกฎหมายซึ่งผู้ต้องขังต้องเขียนคำร้องเพื่อขอรับการปล่อยตัวก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข พวกเขาควรได้รับแจ้งถึงสิทธิ ทั้งเมื่อตอนแรกเข้าและเมื่อพวกเขามีคุณสมบัติเหมาะสมในการยื่นคำร้อง

⁴³ ดูข้อเสนอแนะ REC(2003)22 จากคณะกรรมการโดยรัฐมนตรีแห่งรัฐสมาชิกว่าด้วยการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข (พักการลงโทษ) (เห็นชอบโดยคณะกรรมการโดยรัฐมนตรี เมื่อ 24 กันยายน 2003)

- หน่วยงานราชทัณฑ์ เจ้าพนักงานในระบบพักการลงโทษ หน่วยงานทางสังคม และองค์กรอื่นที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข ควรได้มีการประสานงานเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ต้องขังหญิงที่ได้รับการปล่อยตัวได้รับความช่วยเหลือและการสนับสนุนด้านต่างๆ ระหว่างปรับตัว หากจำเป็นหน่วยงานดังกล่าวควรได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานทางการแพทย์เพื่อให้มีการดูแลอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ต้องขัง ยกตัวอย่างเช่น การบำบัดยาเสพติดหรือสุขภาพจิต เป็นต้น

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- หน่วยงานราชทัณฑ์
- คณะกรรมการพักการลงโทษหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิจารณาปล่อยตัวผู้ต้องขังก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข (เช่น ฝ่ายตุลาการ)
- หน่วยงานทางสังคมหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดแบบมีเงื่อนไข

1.4 ผู้หญิงที่ต้องการความคุ้มครอง

ข้อกำหนดที่ 59

ตามหลักทั่วไป มาตรการอื่นๆในการคุ้มครองผู้กระทำผิดโดยไม่ใช้เรือนจำ อาทิเช่น บ้านพักฉุกเฉินที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน หน่วยงานอิสระต่างๆ หรือชุมชนควรมานำมาใช้สำหรับการควบคุมผู้กระทำผิดหญิงซึ่งต้องการความคุ้มครองดังกล่าว มาตรการชั่วคราวซึ่งรวมถึงการคุมขังไว้ในเรือนจำเพื่อการคุ้มครองจะนำมาบังคับใช้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นและเป็นไปตามความประสงค์ของผู้กระทำผิดหญิงเท่านั้น ทั้งนี้ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของฝ่ายตุลาการหรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ผู้มีอำนาจ มาตรการดังกล่าวจะไม่สามารถดำเนินต่อไป หากเป็นการขัดต่อความต้องการของผู้กระทำผิดหญิงนั้น

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดนี้มีลักษณะเฉพาะเนื่องจากครอบคลุมถึงความต้องการของผู้หญิงกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีใช้ทั้งผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องขัง บทบัญญัตินี้ได้มีอยู่ในข้อกำหนดกรุงเทพเนื่องจากแนวปฏิบัติในบางประเทศ มีการใช้เรือนจำเพื่อ “คุ้มครอง”เหยื่อความรุนแรง ดังนั้น เหล่านี้คือตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของเส้นแบ่งบางๆ ระหว่างการตกเป็นเหยื่อและการจำคุก ในกรณีของผู้หญิง
- ข้อกำหนดนี้ได้ตระหนักดีว่า เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ผู้หญิงหลายคนอาจรู้สึกเองว่าถูกบังคับในการร้องขอความคุ้มครองในรูปแบบนี้ และเลือกที่จะอาจกลับไปเผชิญกับการทารุณกรรมหรือความรุนแรง อาจเป็นเพราะพวกเธอเคยถูกข่มขืนมาแล้วและอาจตกอยู่ในอันตรายจากผู้กระทำต่อเธอหรือญาติของเธอ เพื่อที่จะไม่ต้องพิสูจน์ หรือเพราะพวกเธออาจกลัวถ้าบรรทัดฐานที่เคร่งครัดตามจารีต ประเพณี หรือศาสนา ในบางวัฒนธรรมอาจเป็นการนำไปสู่ “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” หรือความรุนแรงรูปแบบอื่นๆ หรือเพราะพวกเธอ

อาจเพียงหลบหนีจากความรุนแรงที่ซ้ำซากในบ้านของเธอ ในบางประเทศ เรือนจำอาจใช้เพื่อคุ้มครองเหยื่อจากการค้ามนุษย์

- ความท้าทายที่เผชิญคือการช่วยให้ผู้หญิงที่ได้รับความคุ้มครองตามที่พวกเธอต้องการ หากพวกเธอร้องขอ ในขณะที่อีกด้านหนึ่งคือเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเธอจะไม่กลายเป็นผู้ต้องขัง รวมทั้งมีความเสี่ยงที่จะถูกทารุณกรรม อีก สิ่งนี้มิใช่เรื่องง่ายในการดำเนินการแก้ปัญหา ดังที่มีการอ้างในข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนด⁴⁴ โดย คณะทำงานว่าด้วยการควบคุมตัวตามอำเภอใจ (The Working Group on Arbitrary Detention) ต่อ คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน (Commission on Human Rights)⁴⁵ ได้แสดงออกอย่างชัดเจนอย่างยิ่งว่า “...การขอความช่วยเหลือในการจำกัดเสรีภาพเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายควรมีการทบทวน และในสถานการณ์ใดก็ตาม ต้องได้รับการควบคุมดูแลโดยฝ่ายตุลาการและมาตรการนี้จะถูกใช้ก็เฉพาะเมื่อเป็นหนทางสุดท้าย และเมื่อเป็นความต้องการของผู้เสียหายเอง”⁴⁶

- ในหลายประเทศส่วนใหญ่ มีการก่อตั้งที่พักหรือสถานที่หลบภัย (Shelters or Safe Houses) ซึ่ง ดำเนินงานโดยหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม ทางเลือกที่ดีที่สุดในการคุ้มครองผู้หญิงเหล่านี้จึงเป็นการให้พวก เธอได้อาศัยอยู่ในสถานที่เหล่านี้เป็นการชั่วคราว ซึ่งพวกเธอได้แสดงออกว่าต้องการได้รับความคุ้มครองด้วยวิธี นี้ เป็นที่น่าเสียดายว่า สถานที่หลบภัยกลับมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งอาจหมายความว่าผู้หญิงอาจต้อง ถูกส่งไปอยู่ในบริเวณของสถานที่กักขังหรือเรือนจำเป็นการชั่วคราวเพื่อคุ้มครองพวกเธอ⁴⁷ เป็นสิ่งสำคัญอย่าง ยิ่งว่าสถานที่เหล่านี้ทุกแห่งได้รับการควบคุมดูแลโดยฝ่ายตุลาการที่เป็นอิสระ ดังที่บัญญัติไว้ในข้อที่ 59 ของ ข้อกำหนดกรุงเทพ และต้องไม่มีผู้หญิงคนใดได้เข้าไปอาศัยในสถานที่เหล่านี้ หากพวกเธอมีได้ประสงค์

- ยังมีความจำเป็นอีกประการหนึ่งในการเน้นย้ำถึงลักษณะความเป็น “ชั่วคราว” ของมาตรการเหล่านี้ โดยทั่วไป เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ รัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการ “พัฒนาวิธีการเชิงป้องกันอย่างจริงจัง ตลอดจน มาตรการอื่นๆ ในทางกฎหมาย การเมือง การบริหารงาน และวัฒนธรรม ซึ่งส่งเสริมการคุ้มครองผู้หญิงจาก ความรุนแรงทุกรูปแบบ และให้แน่ใจว่าจะไม่ปรากฏการณ์ที่ผู้หญิงตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมซ้ำอีก ด้วยเหตุที่ กฎหมายได้ตระหนักถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะ การบังคับใช้กฎหมาย หรือการแทรกแซงอื่นๆ” ดังที่

⁴⁴ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 59.

⁴⁵ เปลี่ยนชื่อเป็น คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council) ในปี 2006 ข้อกำหนดกรุงเทพ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 59

⁴⁶ คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน (Commission on Human Rights), รายงานคณะทำงานว่าด้วยการกักขังที่ไม่มีกฎหมาย, ประธาน-ผู้ จดรายงาน, Louis Joinet, 16 ธันวาคม 2005/ E/CN.4/2003/8, ย่อหน้า 65.

⁴⁷ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศอัฟกานิสถาน กฎหมายว่าด้วยเรือนจำและศูนย์กักขัง ได้มีบทบัญญัติให้อ่านาจหัวหน้าศูนย์กักขัง โดยความ เห็นชอบจากกระทรวงยุติธรรม และบุคคลได้มีคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อขอที่พักและความคุ้มครองชั่วคราวในศูนย์กักขังและ เรือนจำ สำหรับผู้ที่ได้รับการคุกคามอย่างร้ายแรงและมีความเสี่ยงสูงที่จะไม่ปลอดภัย (มาตรา 53)

กำหนดไว้ในปฏิญญาว่าด้วยการยุติความรุนแรงต่อสตรี ข้อที่ 4 (f) (Declaration on the Elimination of Violence against Women) ซึ่งอ้างถึงในความเห็นต่อข้อกำหนดนี้⁴⁸

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- รัฐควรทบทวนกฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง และปรับแก้เท่าที่จำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่ากฎหมายให้ความคุ้มครองผู้หญิงจากความรุนแรงทางเพศ และพวกเธอจะไม่ตกเป็นเหยื่อซ้ำอีกเพียงเพราะกฎหมายมิได้คำนึงถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะ

แนวปฏิบัติที่ดี มาตรการทางกฎหมายในการต่อสู้กับ “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” (Honour Killing) ในประเทศตุรกี

เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2004 ประมวลกฎหมายฉบับใหม่ได้รับความเห็นชอบโดยที่ประชุมรัฐสภาแห่งชาติของประเทศตุรกี ประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ได้มีการปรับแก้กว่า 30 ประเด็น และถือเป็นก้าวสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมทางเพศและการคุ้มครองสิทธิด้านร่างกายและทางเพศของผู้หญิงและเด็กหญิงในประเทศตุรกี

ประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่เป็นก้าวสำคัญ ซึ่งเกี่ยวกับ “การฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ” ในประมวลกฎหมายอาญฉบับเดิม บทบัญญัติทั่วไปซึ่งเกี่ยวข้องกับคดี “บันดาลโทสะที่มีขอบ” (unjust provocation) มักถูกตีความผิดโดยผู้พิพากษา เพื่อปกปิดคดีฆาตกรรมที่กระทำขึ้นในนามของเกียรติยศศักดิ์ศรี และมักถูกใช้เพื่ออ้างเพื่อลดโทษสำหรับผู้กระทำผิด ในประมวลกฎหมายอาญาใหม่ บทบัญญัติต่างๆ ได้มีการปรับแก้เป็นเพียง “การกระทำที่มีขอบ” (unjust acts) และเหตุผลสำหรับการปรับแก้บทบัญญัตินี้คือเป็นไปเพื่อป้องกันการเกิดกรณีฆ่าเพื่อรักษาเกียรติ นอกจากนี้ “การฆ่าตามจารีตประเพณี” (killing in the name of customary law) ในประมวลกฎหมายอาญฉบับใหม่ยังหมายถึงการฆ่าที่ต้องรับโทษหนักขึ้น (aggravated homicide) บทบัญญัตินี้ไม่ครอบคลุมถึงการฆ่าเพื่อรักษาเกียรติทุกประเภท แต่ยังคงเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญ

ดูได้ที่: เว็บไซต์ผู้หญิงสำหรับสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง (Women for Women’s Human Rights: WWHR)

www.wwhr.org/turkish_penalcode.php

สำหรับประมวลกฎหมายอาญาดั้งเดิม (ภาษาตุรกี) ดูได้ที่

www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5237.html

บทบัญญัติต่างๆ ที่อ้างถึงข้างต้น ได้แก่ มาตรา 29 และ 82

⁴⁸ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 59.

มาตรการทางปฏิบัติ

- รัฐควรทบทวนการบังคับใช้กฎหมายและแนวปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อให้แน่ใจว่าผู้เสียหายจากการกระทำความรุนแรงทางเพศจะได้รับความคุ้มครองสูงสุดข้อกำหนด และผู้หญิงเหล่านี้จะไม่ตกเป็นเหยื่อซ้ำอีกในทางปฏิบัติ ยกตัวอย่างเช่น ผู้หญิงซึ่งได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อขอการคุ้มครองเนื่องจากความกลัวที่จะถูกฆ่า หรือกระทำความรุนแรงในครอบครัว ไม่ควรปล่อยตัวกลับบ้าน แต่ควรให้ความคุ้มครอง ในขณะที่มีการดำเนินมาตรการในระยะยาวเพื่อแก้ปัญหา
- รัฐควรจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรบุคคลอย่างเพียงพอในการก่อตั้งสถานที่พักพิง/สถานที่หลบภัยขึ้นในชุมชน ซึ่งบริหารงานโดยหน่วยงานด้านสังคมสงเคราะห์หรือโดยหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงที่รับผิดชอบด้านสตรี หรือสิทธิมนุษยชน รัฐยังควรสร้างกลไกความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ (NGOs) อย่างทันทั่วถึง และให้ความสำคัญกับการรักษาความลับโดยเคร่งครัด
- ในสถานที่ผู้หญิงถูกกักขังในสถานที่ทางการเพื่อการคุ้มครอง เนื่องจากการขาดทางเลือกที่ดีกว่า รัฐควรให้แน่ใจว่ามีการดำเนินทุกมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้หญิงเหล่านี้จะไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างผู้ต้องขัง: ก) ผู้หญิงควรมีอิสระที่จะเข้าออกเมื่อใดก็ได้ที่เธอต้องการ ข) ผู้หญิงเหล่านี้ควรอยู่ในบริเวณที่แยกออกจากบริเวณของผู้ต้องขังอย่างชัดเจน ค) เจ้าพนักงานที่รับผิดชอบในการควบคุมและดูแลควรได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้หญิงเหล่านี้ได้ โดยตระหนักถึงความอ่อนแอและบาดแผลทางจิตใจซึ่งพวกเขาอาจได้เคยประสบ ง) ผู้หญิงเหล่านี้ควรได้รับความดูแลด้านจิตสังคมและความช่วยเหลือด้านกฎหมาย จ) สถานที่ในสถานกักขังเหล่านี้ควรอยู่ภายใต้ความดูแลขององค์กรตุลาการอิสระอย่างสม่ำเสมอ
- ในทุกกรณี ผู้หญิงที่เกี่ยวข้องต้องแสดงออกซึ่งความประสงค์ เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อรับความคุ้มครอง และพวกเขาควรได้รับข้อมูลทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขของสถานที่เพื่อความคุ้มครองเหล่านี้ บริการที่มีให้และกระบวนการย้ายออก
- บทบัญญัติเพื่อความคุ้มครองผู้เสียหายเหล่านี้ไม่ได้หมายความว่าหน่วยงานต่างๆ พ้นจากหน้าที่การรับผิดชอบในการจัดการสาเหตุที่แท้จริง ที่ได้ก่อให้เกิดความจำเป็นต้องใช้มาตรการสูงสุดเพื่อคุ้มครองผู้เสียหายจากการกระทำความรุนแรงโดยทั่วไป ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องจับกุมและนำผู้กระทำผิดในคดีความรุนแรงเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งอาจเคยเกิดขึ้นแล้ว

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- ผู้บริหารงานเรือนจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

1.5 เด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย/ผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนหญิง

ข้อกำหนดที่ 65

ควรหลีกเลี่ยงการนำเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายไปคุมขังไว้ในเรือนจำให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ประเด็นเกี่ยวกับความอ่อนไหวทางเพศของเด็กและเยาวชนหญิงควรนำมาพิจารณาประกอบการวินิจฉัยด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ข้อที่ 37 (ข) กำหนดไว้ว่า “จะไม่มีเด็กคนใดถูกริดรอนเสรีภาพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยพลการ การจับกุมกักขังหรือจำคุกเด็กจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย และจะใช้เป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม”
- ข้อกำหนดกรุงปักกิ่ง (Beijing Rules) มีข้อกำหนดที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับบริหารจัดการกับเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งกำหนดให้อายุของความรับผิดชอบทางอาญาไม่ควรต่ำเกินไป โดยตระหนักถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวุฒิภาวะด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านสติปัญญา⁴⁹ ข้อกำหนดเหล่านี้สนับสนุนการเบี่ยงเบนคดี (diversion) ของเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา⁵⁰ และหลีกเลี่ยงการเข้าสถานกักกันให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้⁵¹
- ข้อกำหนดที่ 65 ได้เน้นย้ำหลักการเหล่านี้ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่าเด็กถูกจำคุกเกินความจำเป็น บ่อยเกินควร และนานเกินควร ได้มีการประเมินกันว่าทั่วโลกมีเด็กกว่าหนึ่งล้านรายที่ต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำ⁵²
- นอกจากนี้เด็กหญิงที่เผชิญกับความเสียเปรียบในเรือนจำ ส่วนใหญ่คือเป็นเด็กที่เสี่ยงต่อการถูกทารุณและต้องการความคุ้มครองเป็นการเฉพาะ เนื่องจากอายุและเพศของเด็ก ความช่วยเหลือในการกลับสู่สังคมของเด็กส่วนใหญ่สามารถจัดหาได้ดีกว่าหากเด็กอยู่ในชุมชน ด้วยความช่วยเหลือในการจัดการกับสาเหตุที่แท้จริงของการกระทำผิด และการสนับสนุนอย่างสร้างสรรค์ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานคุมประพฤติหรือหน่วยงานทางสังคม เพื่อช่วยให้พวกเขาสร้างชีวิตใหม่ที่ดีและไกลจากอาชญากรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงปักกิ่งอย่างเต็มรูปแบบ ดังนี้

ข้อกำหนดกรุงปักกิ่ง (Beijing Rules)

⁴⁹ ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UN General Assembly), ประชุมกลุ่มย่อย ครั้งที่ 96, *ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารงานยุติธรรมด้านเด็กและเยาวชน (ข้อกำหนดกรุงปักกิ่ง)*, 29 พฤศจิกายน 1985, A/RES/40/33, ข้อที่ 4.1

⁵⁰ ข้อกำหนดกรุงปักกิ่ง, ข้อที่ 11.

⁵¹ ข้อกำหนดกรุงปักกิ่ง, ข้อที่ 18.1.

⁵² UNODC, UNICEF, *คู่มือสำหรับเกณฑ์ตัวชี้วัดว่าในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน*, 2006, <www.penalreform.org/resource.manual-measurement-juvenile-justice-indicators/>, หน้า 1.

ข้อกำหนดที่ 1.3

ควรใส่ใจอย่างเพียงพอในการนำมาตรการทางบวก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรทุกทางเท่าที่จะกระทำได้ รวมถึงครอบครัว อาสาสมัคร ชุมชน โรงเรียน หรือสถาบันชุมชนอื่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดความจำเป็นในการใช้มาตรการแทรกแซงทางกฎหมาย และเพื่อให้เกิดการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำฝ่าฝืนกฎหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และมีมนุษยธรรม

ข้อกำหนดที่ 11.1

ในกรณีที่เหมาะสม ควรพิจารณาดำเนินการผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยไม่ต้องใช้วิธีดำเนินคดีอย่างเป็นทางการจากผู้มีอำนาจตามที่อ้างถึงในกฎข้อ 14.1

ข้อกำหนดที่ 13.1

การควบคุมตัวไว้พิจารณาคดีควรเป็นมาตรการสุดท้ายที่จะใช้ และใช้ในระยะเวลาที่สั้นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อกำหนดที่ 13.2

หากเป็นไปได้ควรใช้มาตรการอื่นแทนการควบคุมตัวไว้พิจารณาคดี เช่น การควบคุมสอดส่องอย่างใกล้ชิด การดูแลเพิ่มขึ้น หรือให้อยู่ที่บ้าน สถานศึกษาหรืออยู่กับครอบครัว

ข้อกำหนดที่ 18.1

ควรมีมาตรการหลายหลากในการวางข้อกำหนดเพื่อให้ผู้มีอำนาจเลือกที่จะหลีกเลี่ยงใช้สถานกักกัน มาตรการบางอย่างสามารถใช้ควบคู่กันได้ อันได้แก่

- ก) การเอาใจใส่ดูแล การแนะแนว การเฝ้าดูอย่างใกล้ชิด
- ข) การคุมความประพฤติ
- ค) คำสั่งให้ทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์
- ง) การปรับ การใช้ค่าเสียหายและการชดใช้คืน
- จ) คำสั่งให้เข้ารับการบำบัด
- ฉ) คำสั่งให้เข้ารับคำปรึกษาแบบกลุ่ม หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน
- ช) คำสั่งให้ดูแลพยาบาล ให้พักอาศัยอยู่ในชุมชนและอยู่ในสถานที่ให้การศึกษา
- ซ) คำสั่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อกำหนดที่ 18.2

ไม่ควรแยกเด็กและเยาวชนออกจากความดูแลของผู้ปกครอง ไม่ว่าจะบางส่วนหรือแยกออกอย่างสิ้นเชิง นอกจากสถานการณ์ของคดีนั้นทำให้จำเป็นต้อง

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- ควรได้มีการทบทวนกฎหมาย และ/หรือ แนวทางคำพิพากษา และปรับแก้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่ามีขอบเขตที่เหมาะสมในการใช้ดุลยพินิจในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม และในทุกขั้นตอนของการบริหารงานยุติธรรมสำหรับเยาวชน เพื่อหันเหเยาวชนออกจากกระบวนการยุติธรรม กฎหมายควรมีการกำหนดเกณฑ์ในการให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีเด็กและเยาวชน ให้มีดุลยพินิจในการหันเหคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม โดยไม่จำเป็นต้องมีการไต่สวนอย่างเป็นทางการ ควรมีการคำนึงถึงความอ่อนแอทางเพศภาวะของเด็กหญิงบางประการในการกำหนดเกณฑ์เหล่านั้น โดยมุ่งเน้นเพื่อลดการใช้การจำคุกเด็กผู้หญิงให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด เท่าที่จะจำเป็น
- ควรมีการทบทวนกฎหมายและปรับแก้หากจำเป็น เพื่อให้มีทางเลือกพิเศษแทนการกักขังก่อนพิจารณาคดีและจำคุกในจำนวนที่เพียงพอ ซึ่งเหมาะสมที่จะตอบสนองต่อความต้องการพิเศษของเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย รวมถึงความต้องการพิเศษของเด็กหญิง

มาตรการทางปฏิบัติ

- รายงานสืบเสาะข้อเท็จจริงทางสังคมเกี่ยวกับเด็ก จำเป็นต้องจัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อศาลก่อนมีคำพิพากษา รายงานเหล่านี้อาจจัดเตรียมโดยหน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์หรือพนักงานคุมประพฤติ หรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง รายงานควรได้พิจารณาถึงความอ่อนแอของเด็กหญิงที่อยู่ระหว่างกักขัง รวมทั้งความต้องการพิเศษและความจำเป็นในการได้รับความช่วยเหลือในระหว่างปรับตัวกลับเข้าสู่สังคม ทั้งนี้ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้กับเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมรายงานเหล่านี้
- เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งรับผิดชอบคดีเด็ก ควรมีความรู้ความเข้าใจและได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสม
- รัฐควรลงทุนในการพัฒนาบริการและมาตรการชุมชนที่เหมาะสมกับเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายควรมีการสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างบริการที่มีในชุมชนและเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่เจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินมาตรการเบี่ยงเบนคดีที่มีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรสร้างความเชื่อมโยงกับภาคประชาสังคมเท่าที่จะทำได้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายในการปรับตัวกลับสู่สังคม

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- หน่วยงาน/เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- หน่วยงานคุมประพฤติ หน่วยงานทางสังคมสงเคราะห์ และหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

1.6 เหยื่อการค้ามนุษย์/ชาวต่างชาติ (Victims of human trafficking/foreign nationals)

ข้อกำหนดที่ 66

รัฐควรมีความพยายามอย่างสูงสุดในการให้สัตยาบันเพื่อรับรองอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติรวมทั้งพันธกรณีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการป้องกัน ปรามปรามและลงโทษความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าผู้หญิงและเด็กรวมทั้งการอนาถาปฏิบัติของกฎหมายภายในเพื่อให้ความคุ้มครองอย่างสูงสุดกับผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงไม่ให้ผู้หญิงชาวต่างประเทศดังกล่าวต้องตกเป็นเหยื่อซ้ำสอง

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ดังข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนด “จำนวนผู้ต้องขังชาวต่างชาติในหลายประเทศทั่วโลกมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สิ่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลการดำเนินการลงโทษมากขึ้นกับผู้พวยพที่เข้าเมืองไม่ถูกต้องในหลายประเทศ” บางครั้งบุคคลเหล่านี้เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ในขณะที่พวกเขาเป็นเหยื่อของความยากจน การบีบบังคับ และการแสวงหาประโยชน์ โดยเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ
- ข้อกำหนดนี้ขอให้รัฐให้สัตยาบันพิธีสารเพื่อป้องกัน ปรามปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก เสริมอนุสัญญาสหประชาชาติว่าเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime) และนำข้อกำหนดนี้ไปสู่การปฏิบัติ พิธีสารฉบับนี้ได้เน้นย้ำความจำเป็นในการคุ้มครองผู้เสียหาย การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ การฝึกอบรม และความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์

ยกตัวอย่างเช่น ข้อที่ 6 ย่อหน้า 3, 4, และ 5 แห่งพิธีสารฉบับนี้ ได้กำหนดให้

3. ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรพิจารณาดำเนินมาตรการเพื่อจัดให้มีการเยียวยาให้กับเหยื่อการค้ามนุษย์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม รวมทั้ง ในกรณีที่เหมาะสม ให้มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐ องค์กรหรือภาคประชาสังคมอื่นที่เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรจัดให้มี:
 - ก) การจัดหาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม
 - ข) การให้คำปรึกษาและข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิทางกฎหมายของพวกเขาด้วยภาษาที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์สามารถเข้าใจได้
 - ค) ความช่วยเหลือทางการแพทย์ ทางจิตวิทยา และด้านวัตถุ และ
 - ง) โอกาสในด้านอาชีพ การศึกษา และฝึกอบรม
4. ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรพิจารณาถึงอายุ เพศ และความต้องการพิเศษของเหยื่อการค้ามนุษย์ในการปรับใช้บทบัญญัติตามเอกสารฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการพิเศษของเด็ก รวมถึง ที่พักอาศัยที่เหมาะสม การศึกษา และความดูแล

-
5. ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรพยายามให้เหยื่อค้ามนุษย์ได้รับความปลอดภัยด้านร่างกายขณะที่อยู่ในดินแดนของรัฐนั้น

ในเรื่องการฝึกอบรม การป้องกัน การดำเนินคดี ข้อที่ 10 แห่งพิธีสารฯ ได้กำหนดให้:

2. ฝ่ายรัฐควรจัดให้มีหรือพัฒนาการฝึกอบรมด้านการบังคับใช้กฎหมาย การอพยพย้ายถิ่นฐาน และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันการค้ามนุษย์ การฝึกอบรมควรเน้นวิธีการที่ใช้ในการป้องกันการค้ามนุษย์ การดำเนินคดีกับผู้ค้า และการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย รวมทั้งการคุ้มครองผู้เสียหายจากผู้ค้า การฝึกอบรมยังควรได้คำนึงถึงความจำเป็นในการตระหนักเรื่องสิทธิมนุษยชน และประเด็นความอ่อนไหวด้านเพศภาวะและเด็ก อีกทั้งควรสนับสนุนความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ ตลอดจนภาคประชาสังคมหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ในประเทศซึ่งการอพยพเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และการกระทำอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การขายบริการทางเพศเป็นอาชญากรรม แม้ว่าเป็นผลจากการค้ามนุษย์และการบีบบังคับ ความเป็นไปได้ที่เหยื่อค้ามนุษย์จะแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ลดลงอย่างมาก ฉะนั้น ความเสี่ยงในการถูกดำเนินคดีและการจำคุก หรือบทลงโทษอื่นๆ อาจเพิ่มอุปสรรคให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เสียหายกลัวว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัยจากผู้ค้า และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้แค้นที่พวกเขาอาจต้องเผชิญ⁵³ ความรับผิดชอบของฝ่ายรัฐที่จะคุ้มครองและช่วยเหลือผู้เสียหายควรไม่ข้องเกี่ยวกับการดำเนินคดีและการลงโทษ⁵⁴
 - คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติได้มีหลักการและแนวทางด้านสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์⁵⁵ (UN High Commissioner for Human Rights Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking) โดยได้วางหลักการหลายข้อเกี่ยวกับการไม่ดำเนินคดีอาญากับผู้ที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

หลักการที่เสนอแนะ

ความคุ้มครองและความช่วยเหลือ

7. เหยื่อค้ามนุษย์ไม่ควรถูกกักขัง กล่าวหา หรือดำเนินคดีในความผิดในการเข้าหรืออยู่อาศัยในประเทศต่างๆ ที่เป็นทางผ่านหรือจุดหมายปลายทาง หรือในการกระผิดกฎหมายที่พวกเขามีส่วนเกี่ยวข้อง หากความผิดนั้นเป็นผลโดยตรงจากการตกเป็นเหยื่อค้ามนุษย์

⁵³ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 66.

⁵⁴ UNODC, ชุดเครื่องมือเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์, 2008, หน้า 103.

⁵⁵ ข่าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN High Commissioner For Human Rights), ข้อเสนอหลักการและแนวทางว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์, 2002, E/2002/68/Add.1.

หลักการที่เสนอแนะ

แนวทางข้อที่ 8

มาตรการพิเศษสำหรับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กที่เป็นเหยื่อค้ามนุษย์

8. ควรให้แน่ใจว่าเด็กที่เป็นเหยื่อค้ามนุษย์จะไม่ถูกดำเนินคดีหรือรับโทษอาญาในว่าผิดที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์

- ทั้งอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (UN Convention against Transnational Organized Crime) และพิธีสารเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children) มิได้กำหนดหน้าที่ชัดเจนสำหรับฝ่ายรัฐในการหลีกเลี่ยงการดำเนินคดีทางอาญากับเหยื่อค้ามนุษย์⁵⁶ อย่างไรก็ตาม แนวปฏิบัติที่ไม่มีผลผูกพันจำนวนหนึ่ง (เช่น แนวปฏิบัติที่เสนอโดยข้าหลวงใหญ่สหประชาชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (UN High Commissioner for Human Rights) ดังกล่าวข้างต้น) แผนปฏิบัติการ ปฏิญญา และมติที่ประชุม (อาทิ มติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ที่ 55/67 และ S-23/3) ได้เรียกร้องให้รัฐคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์จากการถูกดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับการเข้าหรืออาศัยในประเทศโดยผิดกฎหมาย⁵⁷ บทบัญญัติเหล่านี้สอดคล้องกับการการตระหนักถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเหยื่อค้ามนุษย์⁵⁸ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการปฏิบัติต่อเหยื่อค้ามนุษย์ในฐานะที่เป็นผู้เสียหายจากอาชญากรรม ไม่ว่าจะทราบตัวบุคคลนั้น หรือบุคคลนั้นถูกจับกุม กล่าวหา หรือถูกดำเนินคดีอาญาหรือไม่⁵⁹
- ในกรณีของผู้ลี้ภัย ซึ่งมักถูกลักลอบและพาไปค้ามนุษย์ ข้อที่ 31 (1) แห่งอนุสัญญาฯ ปี พ.ศ.2494 เกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย ได้กล่าวว่า รัฐสมาชิก “ไม่ควรลงโทษผู้ลี้ภัย กรณีที่เข้าเมืองหรืออาศัยโดยผิดกฎหมาย ซึ่งพวกเขาเข้าเดินทางโดยตรงมาจากประเทศซึ่งชีวิตหรืออิสรภาพของพวกเขาอยู่ในอันตราย ตามความหมายของมาตรา 1 โดยกำหนดให้พวกเขารายงานตัวต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยไม่ชักช้า และชี้แจงเหตุที่เหมาะสมที่เข้าเมืองหรืออยู่อาศัยโดยผิดกฎหมาย”⁶⁰
- ในเรื่องการส่งกลับหรือเนรเทศเหยื่อค้ามนุษย์กลับประเทศบ้านเกิด ข้อที่ 7 แห่งพิธีสารเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children) ซึ่งสนับสนุนหลักการของอนุสัญญาแห่ง

⁵⁶ UNODC, ชุดเครื่องมือเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์, 2008, หน้า 104.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁰ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UN General Assembly), ที่ประชุมเกี่ยวกับสถานะของผู้ลี้ภัย, 28 กรกฎาคม 1951, สหประชาชาติ, สนธิสัญญา ชุดที่ 189, หน้า 137, <www.refworld.org/docid/3be01b964.html>.

สหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (UN Convention against Transnational Organized Crime) ยังได้กำหนดให้:

1. นอกจากการดำเนินการตามข้อ 6 แห่งพิธีสารฯ ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรพิจารณาดำเนินการทางกฎหมาย หรือมาตรการอื่นที่เหมาะสม ซึ่งยอมให้เหยื่อค้ามนุษย์ได้อาศัยในประเทศนั้นได้ต่อไป โดยชั่วคราวหรือถาวร ในกรณีที่เหมาะสม
 2. ในการปฏิบัติตามบทบัญญัติที่ระบุไว้ในย่อหน้า 1 ของเอกสารฉบับนี้ ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรคำนึงถึงเหตุผลด้านมนุษยธรรมและด้วยความเห็นอกเห็นใจ
- ดังนั้น เช่นในกรณีของผู้หญิงที่นอกสัญชาติ ซึ่งได้ถูกนำขึ้นศาลเพื่อพิจารณาความผิดของผู้กระทำผิดค้ามนุษย์ จะต้องถูกส่งตัวหรือเนรเทศกลับประเทศบ้านเกิด ควรคำนึงความเสี่ยงที่จะถูกแก๊งค์เอาคืนในประเทศบ้านเกิดของพวกเธอ และหากจำเป็นควรจัดหาที่พักชั่วคราวหรือถาวรให้กลับหญิงเหล่านี้ ขึ้นกับแต่ละกรณีและความเสี่ยงที่พวกเธอต้องเผชิญ ตามบทบัญญัติข้อที่ 7 แห่งพิธีสารฯ

- ข้อที่ 13 ของอนุสัญญาแห่งสภายุโรปว่าด้วยการดำเนินการเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์⁶¹ (Convention of Council of Europe on Action against Trafficking in Human Beings) ได้กำหนดให้เหยื่อค้ามนุษย์มีระยะเวลาในการทบทวนและฟื้นฟูสภาพจิตใจอย่างน้อย 30 วัน เพื่อฟื้นคืนจากประสบการณ์ที่กระทบต่อภาวะทุกข์ทรมานต่อจิตใจและเพื่อตัดสินใจว่าจะให้การเพื่อเอาผิดกับผู้ค้า ภายหลังได้รับข้อมูลทั้งหมดตามสิทธิที่พวกเธอควรได้รับ และภายหลังที่ได้พิจารณาถึงความเสี่ยงที่พวกเธออาจต้องเผชิญ

ข้อที่ 13 (1) แห่งอนุสัญญาแห่งสภายุโรปว่าด้วยการดำเนินการเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ (Convention of Council of Europe on Action against Trafficking in Human Beings) ได้กำหนดให้:

ฝ่ายรัฐของแต่ละประเทศควรให้มีกฎหมายภายในเกี่ยวกับการกำหนดให้เหยื่อค้ามนุษย์มีระยะเวลาที่จะคิดทบทวนและฟื้นฟูสภาพจิตใจอย่างน้อย 30 วัน หากมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องคือเหยื่อค้ามนุษย์ ระยะเวลาที่ให้การเพียงพอสำหรับบุคคลดังกล่าวที่จะได้รับการเยียวยาและรอดพ้นจากอิทธิพลของผู้ค้า และ/หรือ เพื่อตัดสินใจที่จะร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเวลาดังกล่าวไม่ควรมีการบังคับหรือคำสั่งขบไล่เขาหรือเธอ ข้อกำหนดนี้ไม่ควรดำเนินการโดยมีอคติโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของกระบวนการในแต่ละประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกี่ยวกับการสอบสวนและดำเนินคดี ในช่วงเวลาดังกล่าว รัฐควรอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวอาศัยอยู่ในประเทศได้

- ข้อที่ 13 อนุสัญญาแห่งสภายุโรปฯ ถือปฏิบัติอย่างเต็มที่ตามข้อกำหนดในการคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ ซึ่งบัญญัติไว้ในข้อที่ 7 แห่งพิธีสารเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children)

⁶¹ สภายุโรป (Council of Europe), อนุสัญญาว่าด้วยการดำเนินการเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์, CETS No 197, 16 พฤษภาคม 2004, <www.conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=197&CM=1&CL=ENG>.

ดังกล่าวข้างต้น และในข้อที่ 8 ซึ่งกำหนดให้รัฐควรตระหนักถึงความปลอดภัยของเหยื่อค้ามนุษย์พอควร เมื่อดำเนินการตามขั้นตอนในการส่งตัวกลับประเทศ อีกทั้งการส่งตัวกลับควรเป็นไปด้วยความสมัครใจ

การนำไปปฏิบัติ

- รัฐควรพยายามทุกวิถีทางในการให้สัตยาบันต่อ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ (UN Convention against Transnational Organized Crime) และพิธีสารเพื่อป้องกัน ยับยั้ง และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children) ซึ่งเสริมหลักการในอนุสัญญา อีกทั้งควรนำบทบัญญัติเหล่านี้ไว้ในกฎหมายภายใน
- รัฐควรทบทวนและหากจำเป็น ควรปรับแก้กฎหมายและแนวปฏิบัติเพื่อเป็นไปให้แน่ใจว่าให้ความคุ้มครองกับเหยื่อค้ามนุษย์และการตกเป็นเหยื่ออย่างสูงสุดเท่าที่จะกระทำได้ กฎหมายและแนวปฏิบัติควรเป็นไปเพื่อให้แน่ใจว่า:
 - ▶ เหยื่อค้ามนุษย์ไม่ถูกกักขัง กล่าวหา หรือดำเนินคดีในการที่พวกเขาเข้าหรืออาศัยอยู่ในประเทศที่เดินทางผ่านหรือประเทศปลายทางโดยผิดกฎหมาย⁶²
 - ▶ เหยื่อค้ามนุษย์จะไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ เช่น การถือพาสปอร์ตปลอมหรือการทำงานโดยไม่ถูกกฎหมาย แม้ว่าพวกเขาทราบดีว่าเป็นพาสปอร์ตปลอมหรือเป็นการเข้าทำงานโดยไม่ถูกกฎหมาย⁶³
 - ▶ เช่นกัน ไม่ว่าจะการขายบริการทางเพศเป็นสิ่งผิดกฎหมายหรือไม่ เหยื่อค้ามนุษย์เพื่อขายบริการทางเพศไม่ควรถูกดำเนินคดี แม้ว่าบุคคลนั้นยินยอมที่จะขายบริการทางเพศก่อนแล้ว⁶⁴
 - ▶ เหยื่อค้ามนุษย์ควรได้รับความคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพจากการถูกแก้แค้นเอาคืนจากผู้ค้า ทั้งก่อนและภายหลังให้การเป็นพยานต่อพวกเขา ซึ่งอาจรวมถึงการจัดหาที่พักอาศัยชั่วคราวหรือถาวรให้กับเหยื่อค้ามนุษย์ในประเทศปลายทาง (ทั้งภายหลังและก่อนให้การ) รวมทั้งมาตรการคุ้มครองอื่นๆ อาทิ การปกป้องข้อมูลส่วนตัว รวมถึงการจัดหาข้อมูลส่วนตัวใหม่ให้หากจำเป็น⁶⁵

⁶² ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN High Commissioner For Human Rights), ข้อเสนอหลักการและแนวทางว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์, 20 พฤษภาคม 2002, E/2002/68/Add.1, op. cit, หลักการข้อที่ 7.

⁶³ เรื่องเดียวกัน. และ UNODC, ชุดเครื่องมือเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์, 2008, หน้า 103.

⁶⁴ เรื่องเดียวกัน.

⁶⁵ ดู การประชุมสภายุโรปว่าด้วยการดำเนินการเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์, หัวข้อที่ 18 (2).

● ตามแนวทางข้อที่ 2 แห่งหลักการสหประชาชาติว่าด้วยแนวทางและหลักการสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์ (Guideline of the UN Human Rights Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking) รัฐและองค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงานที่มีไซของรัฐ (หากมี) ควรพิจารณา⁶⁶

1. พัฒนาแนวทางและกระบวนการสำหรับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง อาทิ เจ้าพนักงานตำรวจ หน่วยคุ้มกันชายแดน เจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมือง และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการจับกุม กักขัง การรับ และการดำเนินการกับผู้อพยพกรณีพิเศษ เพื่อวินิจฉัยอย่างรวดเร็วและถูกต้องว่าบุคคลนั้นคือผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์หรือไม่
2. จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าพนักงานและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ และให้มีการปฏิบัติตามมาตรการและแนวทางดังกล่าวอย่างถูกต้อง
3. กระทำการเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เจ้าพนักงาน และหน่วยงานที่มีไซของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนในการวินิจฉัยและให้ความช่วยเหลือเหยื่อการค้ามนุษย์ องค์กรและการปฏิบัติการร่วมมือควรอยู่ในรูปแบบทางการเพื่อที่จะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. กำหนดขั้นตอนการแทรกแซงที่เหมาะสม เพื่อให้แน่ใจว่าผู้อพยพและผู้ที่กำลังจะอพยพได้รับคำเตือนเกี่ยวกับอันตรายที่อาจเกิดขึ้น และผลของการค้ามนุษย์ และได้รับข้อมูลที่ช่วยให้พวกเขาสามารถค้นหาความช่วยเหลือได้ หากจำเป็น
5. กระทำการเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าเหยื่อการค้ามนุษย์จะไม่ถูกดำเนินคดีในความผิดที่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายตรวจคนเข้าเมือง หรือการกระทำอื่นที่พวกเขาเกี่ยวข้องกับอันเป็นผลสืบเนื่องโดยตรงมาจากสถานการณ์การค้ามนุษย์
6. กระทำการเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่าเหยื่อการค้ามนุษย์จะไม่ถูกกักตัวในสถานที่กักขังของหน่วยตรวจคนเข้าเมือง หรือในทัณฑสถานไม่ว่ารูปแบบใด ในทุกกรณี
7. กระทำการเพื่อให้เป็นที่แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามกระบวนการหรือขั้นตอนในการรับตัวหรือพิจารณา คำร้องขอเป็นผู้ลี้ภัย ทั้งในฝ่ายของเหยื่อการค้ามนุษย์และผู้ลี้ภัยที่ถูกค้า และแน่ใจว่ามีการเคารพในหลักการไม่ผลักดันกลับ (non-refoulement) และยึดถือตลอดเวลา

สำหรับแนวปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการและข้อพิจารณาอื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อข้อท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการค้ามนุษย์และการปฏิบัติต่อเหยื่อ ชุดเครื่องมือเพื่อต่อสู้กับการค้ามนุษย์ (Toolkit to Combat Trafficking in Persons) ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ที่

www.unodc.org/documents/human-trafficking/HT_Toolkit08_English.pdf

⁶⁶ สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), ข้อเสนอหลักการและแนวทางว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์, 20 พฤษภาคม 2002, E/2002/68/Add.1, เรื่องเดิม แนวทางข้อที่ 2: เรื่องอัตลักษณ์ของบุคคลที่ค้าและถูกค้ามนุษย์.

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย
- หน่วยงานที่มีไซของรัฐ

การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง (ข้อกำหนดที่ 1)

บทที่ 2 การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง

การตอบสนองความต้องการพิเศษของกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะบางกลุ่มไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ ในทางกลับกันการตอบสนองต่อความต้องการพิเศษ เป็นการแสดงให้เห็นว่าในทางปฏิบัติบุคคลเหล่านี้จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงสิทธิต่างๆ ตามหลักความเท่าเทียมของบุคคล ความเข้าใจนี้ได้สะท้อนให้เห็นในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เน้นหลักไม่เลือกปฏิบัติ และเน้นการปฏิบัติตามลักษณะของแต่ละบุคคล อันเป็นหลักการพื้นฐาน 2 ข้อ ที่กำหนดไว้โดยเฉพาะในข้อกำหนดที่ 6 และ 63(1)⁶⁷ ข้อกำหนดนี้บัญญัติให้ต้องพิจารณาความต้องการส่วนบุคคลของผู้ต้องขังแต่ละราย และจัดหาทรัพยากรให้ตอบสนองกับความต้องการนั้น เพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังต้องพบเจอประสบการณ์ที่ถูกเลือกปฏิบัติและได้รับผลกระทบจากการเลือกปฏิบัติ ตัวอย่างง่ายๆ ในกรณีนี้คือการกำหนดให้มีการจัดล่ามสำหรับผู้ต้องขังชาวต่างชาติ ซึ่งไม่สามารถพูดภาษาของประเทศที่ตนถูกจำคุกได้ ในขณะที่มีการชี้แจงกฎระเบียบเรือนจำและให้ข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ในการรับเข้า หากปราศจากล่าม ผู้ต้องขังอาจถูกเลือกปฏิบัติตั้งแต่วันแรกที่รับโทษ เนื่องจากพวกเขาจะไม่สามารถรับแจ้งสิทธิและหน้าที่อย่างเพียงพอตลอดช่วงเวลาที่อยู่ในเรือนจำ

ข้อที่ 1 แห่งข้อกำหนดกรุงเทพฯ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในกรณีของผู้ต้องขังหญิงทุกราย และ แสดงให้เห็นหลักการพื้นฐานทั้ง 2 ข้อ ซึ่งเป็นพื้นฐานของข้อกำหนดกรุงเทพฯ

ข้อที่ 4 แห่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการกำจัดเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (UN Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) ได้วางพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับข้อกำหนดนี้ ข้อที่ 4 (1) ของ CEDAW กำหนดว่า:

การดำเนินมาตรการพิเศษชั่วคราวของรัฐ ซึ่งมุ่งที่การสร้างความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิง แท้จริงแล้วไม่ควรตีความว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ ตามที่ได้นิยามในอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ มาตรการเหล่านั้นไม่ควรส่งผลต่อการรักษามาตรฐานความไม่เท่าเทียมและความเป็นหนึ่งเดียว; มาตรการเหล่านั้นควรสิ้นสุดเมื่อวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติและโอกาสที่ไม่เท่าเทียมได้บรรลุผลเรียบร้อยแล้ว

สิ่งนี้อาจหมายความว่า เนื่องจากความต้องการโดยเฉพาะของเพศหญิงไม่ใช่ความต้องการชั่วคราว แต่เกี่ยวข้องกับสถานะของผู้หญิง แนวปฏิบัติและนโยบายเรือนจำควรเป็นไปเพื่อให้แน่ใจว่าความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิด “ความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงอย่างแท้จริง” (เช่นความต้องการการดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ การคุ้มครองจากความรุนแรงทางเพศ ฯลฯ) นอกจากนี้ นโยบายและแนวปฏิบัติเหล่านี้ควรมีมาตรการที่จะชดเชยความเสียหายเปรียบทางปฏิบัติบางประการ ซึ่งผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญ (เช่น การอนุญาตให้ญาติเยี่ยมได้นานขึ้น หากการเยี่ยมเกิดขึ้นไม่บ่อย เนื่องจากครอบครัวต้องเดินทางมาไกล มาตรการเหล่านี้ควรสิ้นสุดลง เมื่อผู้ต้องขังหญิงอยู่ในเรือนจำที่ใกล้บ้าน ดังที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4

⁶⁷ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 1.

ข้อที่ 4 (2) แห่ง CEDAW ระบุชัดเจนว่า

การดำเนินการพิเศษโดยฝ่ายรัฐ รวมถึงมาตรการซึ่งอยู่ในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งมุ่งที่การคุ้มครองความเป็นแม่ ไม่ควรพิจารณาว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ดังนั้น CEDAW ได้กำหนดให้มีการดำเนินการทุกด้าน เพื่อส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจของหญิงตั้งครรภ์ มารดาที่ต้องให้นมบุตร และมารดาที่มีเด็กเล็กในเรือนจำ

หลักการในลักษณะเดียวกันได้สะท้อนให้เห็นในหลักการข้อที่ 5 (2) แห่งองค์หลักการในการคุ้มครองบุคคลจากการกักขังและการจำคุกทุกรูปแบบ (Body of Principles for the Protection of All Persons under any Form of Detention or Imprisonment)

มาตรการต่างๆ ที่นำมาใช้ภายใต้กฎหมาย และออกแบบโดยเฉพาะเพื่อคุ้มครองสิทธิและสถานะพิเศษสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หญิงตั้งครรภ์ และมารดาที่มีภาระเลี้ยงดู เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยหรือผู้พิการ ไม่ควรได้รับการเลือกปฏิบัติ ความจำเป็นสำหรับการดำเนินการเหล่านี้ควรเป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานตุลาการหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

หลักการพื้นฐาน (Basic Principle)

เสริมข้อที่ 6 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ

ข้อกำหนดที่ 1

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการไม่เลือกปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 6 แห่ง “ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ” การจัดให้มีหรือการตอบสนองซึ่งบรรดาความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะ (Distinctive Needs) ของผู้ต้องขังหญิงภายใต้ข้อกำหนดนี้ไม่ว่าประการใดๆ ย่อมไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดที่ 1 วางหลักการในเรื่องการตระหนักว่าผู้ต้องขังหญิงมักถูกเลือกปฏิบัติอยู่เสมอ เนื่องจากข้อเท็จจริงที่ว่าเรือนจำและระเบียบเรือนจำได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อรองรับกับผู้ต้องขังซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย นอกจากนี้ เนื่องจากมีจำนวนน้อย ผู้หญิงจึงมักถูกกักขังในเรือนจำที่ไกลบ้าน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวและบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่งผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวเข้าสู่สังคม ดังนั้น ในทางปฏิบัติ จึงเป็นการยากที่จะใช้หลักการไม่เลือกปฏิบัติ เว้นแต่ผู้บริหารเรือนจำมีการดำเนินการอย่างจริงจังในเรื่องดังกล่าวนี้ เพื่อที่จะเป็นไปโดยให้แน่ใจว่าผู้ต้องขังหญิงมีหนทางการเข้าถึงบริการและสิทธิต่างๆ อย่างเท่าเทียมกับที่ผู้ต้องขังชายได้รับ การปฏิบัติอย่างจริงจังจำเป็นต้องมีการริเริ่มโครงการและมีการพิจารณาเป็นพิเศษในการปรับใช้ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำกับผู้ต้องขังหญิง

การนำไปปฏิบัติ

- รัฐและหน่วยงานราชทัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนานโยบายการบริหารเรือนจำโดยตระหนักถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการตระหนักถึงความต้องการเฉพาะด้านของผู้ต้องขังหญิงในพื้นฐานการบริหารของเรือนจำและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในภาพรวม
- ควรพิจารณากำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการบริหารเรือนจำซึ่งคำนึงถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะ ความต้องการเฉพาะ และความอ่อนไหวของผู้ต้องขังหญิงในแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงเรื่อง ชนชาติ เชื้อชาติ สัญชาติ ความนิยมทางเพศ อายุ หรือสถานะ “ชนกลุ่มน้อย” อื่นๆ เป็นต้น
- มีข้อเสนอแนะว่าผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขฟื้นฟูและปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายเหล่านี้ ภายใต้กระบวนการให้คำปรึกษาที่ดี เพื่อที่จะพัฒนานโยบายและควมริเริ่มต่างๆ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของผู้ต้องขังหญิงแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดนโยบายที่ยั่งยืนและมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง
- แนวทางการบริหารเรือนจำที่คำนึงถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะต้องเริ่มตั้งแต่กระบวนการแรกกับผู้ต้องขังหญิง ต่อเนื่องไปตลอดช่วงเวลาที่ยังอยู่ในเรือนจำ อีกทั้งต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและให้ความช่วยเหลือหลังปล่อย ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้วางแนวทางสำหรับหน่วยงานราชทัณฑ์ถึงการกำหนดแนวทางบริหารเรือนจำซึ่งคำนึงถึงความอ่อนไหวด้านเพศภาวะไว้ในระเบียบข้อบังคับเรือนจำ การดูแลด้านสุขภาพ กิจกรรมในเรือนจำ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเรือนจำในกรณีของผู้ต้องขังหญิงในทางปฏิบัติ
- การดำเนินนโยบายบริหารเรือนจำซึ่งคำนึงเรื่องความอ่อนไหวทางเพศอาจอยู่ในรูปของมาตรการทางกฎหมายหรือทางปฏิบัติ (ขึ้นอยู่กับประเทศและกฎหมาย) ระเบียบข้อบังคับและนโยบายที่มี

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- กระทรวงที่รับผิดชอบระบบราชทัณฑ์
- กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงแรงงาน
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ ที่รับผิดชอบด้านการควบคุมและดูแลผู้ต้องขังหญิง
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการด้านสุขภาพอื่นในชุมชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพจิตและการบำบัดยาเสพติด
- องค์กรเพื่อสตรี รวมทั้งองค์กรที่ทำงานกับผู้หญิงชนกลุ่มน้อยด้านชนชาติหรือเชื้อชาติ หญิงชนเผ่าพื้นเมือง และหญิงรักร่วมเพศ (LGBTI)
- ภาคประชาสังคมหรือองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง/หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

การรับตัวเข้าเรือนจำ การลงทะเบียน
และการจัดสถานที่คุมขัง
(ข้อกำหนดที่ 2-4)

บทที่ 3 การรับตัวเข้าเรือนจำ การลงทะเบียนและ การจัดสถานที่คุมขัง

ข้อกำหนดที่ 7 และ 35 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ให้แนวทางการรับตัวและการลงทะเบียนเข้าเรือนจำของผู้ต้องขังทุกราย ข้อกำหนดที่ 7 กำหนดให้หน่วยงานราชทัณฑ์มีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่ามีการทำแฟ้มประวัติของผู้ต้องขังทุกราย ข้อกำหนดที่ 35(1) แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ได้กำหนดให้ผู้ต้องขังทุกรายเมื่อแรกรับเข้าควร “ได้รับข้อมูลเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังในประเภะนั้น ข้อปฏิบัติทางวินัยของเรือนจำ วิธีการที่ได้รับสิทธิในการค้นข้อมูลและร้องเรียน และในเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้ต้องขังเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ที่พวกเขาพึงมี และปรับตัวให้เข้ากับการชีวิตในเรือนจำ” และข้อ 35(2) กำหนดให้ “หากผู้ต้องขังไม่รู้หนังสือ ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นควรสื่อสารกับผู้ต้องขังโดยวาจา”

ข้อกำหนดว่าด้วยการรับตัวเข้าเรือนจำ การลงทะเบียน และการจัดสรรสถานที่คุมขังตามข้อกำหนดกรุงเทพ ได้มีแนวทางเพิ่มขึ้นในการคำนึงถึงความอ่อนแอและความต้องการพิเศษโดยเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงในขณะรับตัวเข้าเรือนจำ และเพิ่มเติมพื้นฐานที่สำคัญอย่างมากประการหนึ่งสำหรับกระบวนการทั้งหมด เนื่องจากข้อกำหนดเหล่านี้ได้ตระหนักถึงความเป็นจริงที่ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีบุตรด้วย เด็กเหล่านี้อาจติดผู้ต้องขังเข้าไปในเรือนจำ หรืออาจอาศัยอยู่ภายนอกเรือนจำ ข้อกำหนดเหล่านี้มีความสำคัญลำดับแรกๆ ในบรรดามาตรฐานระหว่างประเทศทั้งหมด ซึ่งให้แนวทางที่สำคัญในการจัดการเกี่ยวกับบุตรของผู้ต้องขัง ควบคู่กับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) รวมทั้งสิทธิและสวัสดิการเด็ก (Rights and Welfare of the Child: ACRWC) นอกจากนี้ ข้อกำหนดกรุงเทพยังมีข้อกำหนดที่เป็นเชิงบวกเป็นครั้งแรกสำหรับหน่วยงานราชทัณฑ์เพื่อพยายามทุกวิถีทางในการคุมขังผู้ต้องขังหญิงให้ใกล้บ้าน ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่มีได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงสำหรับผู้ต้องขังในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ แม้ว่าจะดำเนินการในทางปฏิบัติก็ตาม

การรับตัวเข้าเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 2

1. กระบวนการรับตัวผู้หญิงและเด็กติดผู้ต้องขัง ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างพอเพียง เนื่องจากเป็นช่วงเวลาของกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความเปราะบาง ผู้ต้องขังที่รับตัวเข้ามาใหม่ควรได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับญาติ การให้คำแนะนำด้านกฎหมาย ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับกฎและระเบียบของเรือนจำ ความช่วยเหลือด้านภาษาใน คราวจำเป็น และในกรณีผู้ต้องขังต่างชาติต้องได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับผู้แทนทางการทูต
2. ในช่วงก่อนหรือขณะรับตัวไว้ในเรือนจำ หากผู้หญิงดังกล่าวมีภาระที่ต้องดูแลเด็กในปกครอง บุคคลดังกล่าวสมควรที่จะได้รับอนุญาตให้จัดการธุระสำหรับเด็กนั้นเสียก่อน รวมถึงความเป็นไปได้ในการได้รับการดูแลสุขภาพจิต ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ

การลงทะเบียน

เสริมข้อกำหนดที่ 7 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ

ข้อกำหนดที่ 3

1. จำนวนและรายละเอียดส่วนบุคคลของเด็กที่ต้องขังควรได้รับการบันทึกไว้ในขณะที่รับตัวผู้ต้องขัง ข้อมูลอย่างน้อยควรประกอบด้วย ชื่อและอายุของบุตร ในกรณีที่บุตรมิได้ถูกรับตัวไว้พร้อมกับมารดา ควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ และสถานะการปกครองหรือการดูแลด้วย
2. ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการระบุตัวเด็กเป็นข้อมูลลับ การนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

การรับตัวเข้าเรือนจำ

- ผู้ต้องขังทุกรายควรมีสติได้แจ้งสมาชิกในครอบครัวหรือบุคคลอื่นที่เหมาะสม ถึงการเข้าเรือนจำทันที ภายหลังจับกุม องค์หลักการ ข้อที่ 16(1) (Body of Principles) ผู้ต้องขังทุกคนควรได้รับข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับในการปกครองการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังประเภทของเขา/เธอ เกี่ยวกับวิธีการค้นข้อมูล และการร้องเรียน ในช่วงแรกรับเข้าเรือนจำ (SMR ข้อกำหนดที่ 35(1)) หากผู้ต้องขังไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ ควรมีการแจ้งข้อมูลโดยวาจา (SMR ข้อกำหนดที่ 35(2)) หากบุคคลที่ถูกกักขังหรือจำคุกเป็นชาวต่างชาติ สิทธิของเขา/เธอในการติดต่อผู้แทนกงสุลควรได้รับคำอธิบายที่ชัดเจนและความช่วยเหลือในการติดต่อกับผู้แทนกงสุลไม่ว่าจะติดต่อด้วยตนเอง หรือร้องขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยดำเนินการ (SMR ข้อกำหนดที่ 16(2))
- ผู้ที่ถูกกักขังและผู้ต้องขังทุกรายจะมีความรู้สึกไม่มั่นคงในขณะแรกรับเข้าเรือนจำ และตามแนวปฏิบัติด้านการบริหารเรือนจำที่ดี เจ้าหน้าที่เรือนจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการรับตัวเข้าเรือนจำควรได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกระบวนการแรกรับ ในรูปแบบที่เป็นไปตามกฎหมายและเข้าใจถึงสวัสดิภาพและศักดิ์ศรีมนุษย์ สิ่งนี้จะส่งผลให้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังรายใหม่ที่เพิ่งมาถึงเรือนจำอย่างให้เกียรติ โดยมีการอธิบายถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องขังอย่างชัดเจน จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการติดต่อกับครอบครัว และให้ข้อมูลในการเข้าถึงที่ปรึกษาทางกฎหมาย หากร้องขอ
- ประสบการณ์จากทั่วโลกได้แสดงให้เห็นว่าผู้ต้องขังหญิงคือกลุ่มที่มีความเปราะบางเป็นพิเศษในขณะทำการรับตัวเข้าเรือนจำ และควรได้รับการปฏิบัติอย่างเข้าใจเป็นพิเศษในช่วงเวลานี้ ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่นั้รับเข้าเรือนจำเป็นมารดา และต้องแยกจากเด็ก รวมทั้งครอบครัวคนอื่นๆ ยังอาจได้รับผลกระทบทางลบต่อสภาพจิตใจอย่างร้ายแรง ในหลายประเทศ การถูกกักขังหรือจำคุกก่อให้เกิดรอยแผลในกรณีของผู้หญิง ซึ่งส่งผลให้พวกเธอเกิดภาวะซึมเศร้ายิ่งขึ้น ดังข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดนี้ จากผลการศึกษาพบว่า การฆ่าตัว

ตายในเรือนจำมีจำนวนค่อนข้างมากในช่วงแรกของการกักขังหรือจำคุก และมีงานวิจัยสนับสนุน⁶⁸ ว่าความเสี่ยงยังมีมากขึ้นในกลุ่มผู้ต้องขังหญิง⁶⁹ ยกตัวอย่างเช่น องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้กล่าวว่า “ผู้หญิงที่ถูกกักขังก่อนพิจารณาคดีพยายามฆ่าตัวตายมากกว่ากลุ่มผู้หญิงที่อยู่ในชุมชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งมากกว่ากลุ่มผู้ชายที่ถูกกักขัง นอกจากนี้อัตราการฆ่าตัวตายเป็นผลสำเร็จของผู้หญิงจะมากกว่าผู้ชาย รวมทั้งมีผู้ต้องขังหญิงที่พบความผิดปกติทางจิตในอัตราที่สูง”⁷⁰ ซึ่งองค์การอนามัยโลกเชื่อว่าความผิดปกติทางจิตเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงสูงในการนำไปสู่อัตวินิบาตกรรม⁷¹

- ไม่เพียงแต่มารดาเท่านั้น แต่เด็กติดผู้ต้องขังหรือผู้ที่ถูกกักขังยังต้องทุกข์ทรมานจากผลการพลัดพรากจากผู้ปกครอง โดยเฉพาะมารดา ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน ซึ่งมารดามักเป็นผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นหลัก
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ข้อที่ 31(1) ได้กำหนดให้การตัดสินใจทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับเด็กควรตระหนักถึงความจำเป็นที่จะคุ้มครองประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก

ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก

⁶⁸ ดังที่ไดกล่าวไว้ในข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดนี้ว่า “สถาบันวิจัยด้านงานราชทัณฑ์แห่งชาติ สังกัดกรมงานยุติธรรมแห่งสหรัฐอเมริกา พบว่าร้อยละ 50 ของการฆ่าตัวตายในเรือนจำเกิดขึ้นในช่วง 24 ชั่วโมงแรก และร้อยละ 27 เกิดขึ้นระหว่างช่วงสามชั่วโมงแรกของการเข้าเรือนจำ; Hayes, Lindsay, M., *การอัตวินิบาตกรรมในเรือนจำ: ภาพรวมและแนวทางวิจัย* ตีพิมพ์โดยวิทยาลัยจิตแพทย์ (Royal College of Psychiatrists) สหราชอาณาจักร พบว่า ร้อยละ 17 ของการฆ่าตัวตายในสหราชอาณาจักร เกิดขึ้นในช่วงสัปดาห์แรกของการจำคุก ร้อยละ 28.5 เกิดขึ้นภายใน 1 เดือน ร้อยละ 51.2 เกิดขึ้นภายใน 3 เดือน และร้อยละ 76.8 เกิดขึ้นภายใน 1 ปี; Dooley, E., *การอัตวินิบาตกรรมในอังกฤษและเวลส์*, วารสารจิตเวชแห่งประเทศอังกฤษ (British Journal of Psychiatry), วิทยาลัยจิตแพทย์ (Royal College of Psychiatrists), 1990. จากการศึกษาในประเทศแคนาดา พบว่า ช่วงแรกของการจำคุกมีความเสี่ยงสูงที่ฆ่าตัวตายในเรือนจำ; John Howard Society of Alberta, *อัตวินิบาตกรรมในเรือนจำและทัณฑสถาน*, 1990. จากผลการศึกษาโดย Howard League for Penal Reform ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีชื่อของรัฐ (NGO) ประเทศอังกฤษ พบว่า ร้อยละ 50 ของผู้ที่จบชีวิตตนเองในเรือนจำจะลงมือในช่วงเดือนแรก และชี้ให้เห็นว่าการเตรียมสถานที่เฉพาะไว้สำหรับคืนแรกของผู้ต้องขังใหม่ ซึ่งมีในหลายเรือนจำในสหราชอาณาจักร มีส่วนช่วยให้ผู้ต้องขังปรับตัวจากโลกภายนอกเข้าสู่ชีวิตในเรือนจำได้ การศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าการแยกผู้ต้องขังใหม่ไว้ในบริเวณเฉพาะ ในช่วง 48 ชั่วโมงแรก สามารถป้องกันการฆ่าตัวตายได้ ดูข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 2(1)).

⁶⁹ WHO, สมาคมระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันอัตวินิบาตกรรม (International Association for Suicide Prevention), กรมสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติด (Department of Mental health and Substance Abuse), องค์การอนามัยโลก (World Health Organisation, *การป้องกันอัตวินิบาตกรรมในเรือนจำและทัณฑสถาน*, 2007, หน้า 7. <www.who.int/mental_health/resources/preventingsuicide/ed/index.html>

⁷⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2.

⁷¹ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน (Human Rights Council), การประชุมครั้งที่ 19, *สิทธิเด็ก*, 23 มีนาคม 2012, A/HRC/RES/19/37. ย่อหน้า 69 (e).

นอกจากนี้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ข้อที่ 31 (2) ได้กำหนดให้

รัฐภาคีรับรองที่จะให้ความคุ้มครอง และการดูแลแก่เด็กเท่าที่จำเป็นสำหรับความอยู่ดีของเด็ก โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาผู้ปกครองตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมายด้วย และเพื่อการนี้ จะดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ และบริหารที่เหมาะสมทั้งปวง

- มารดาจำเป็นต้องสามารถที่จะเตรียมการเพื่อสวัสดิภาพของเด็กก่อนเข้าสู่เรือนจำ การเตรียมการเหล่านี้ อาจหมายถึงการจัดหาทางเลือกการดูแลบุตร ซึ่งอยู่ภายนอกเรือนจำ และมีการอธิบายกับเด็กถึงสิ่งที่เกิดขึ้นและเหตุที่ต้องแยกจากกัน

การลงทะเบียน

- SMR ข้อที่ 7 รวมถึงบทบัญญัติอื่นๆ อาทิ ข้อที่ 10 แห่ง ปฏิญญาสากลว่าด้วยการป้องกันบุคคลจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ (Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance) และข้อที่ 12 แห่งองค์หลักการ (Body of Principles) ได้กำหนดให้หน่วยงานราชทัณฑ์ ดำเนินการจัดทำสมุดทะเบียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ซึ่งต้องประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวของผู้ต้องขัง และเหตุการณ์เข้าเรือนจำ

- ปัจจุบัน หลายประเทศทั่วโลก บุตรที่ยังช่วยเหลือตนเองไม่ได้จะถูกรับตัวเข้าเรือนจำพร้อมกับผู้ต้องขัง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมารดา แต่ยังไม่มีการกำหนดใดดังกล่าวข้างต้นได้ให้แนวทางเกี่ยวกับขั้นตอนการรับเด็กติดผู้ต้องขังเข้าเรือนจำ

- ข้อกำหนดที่ 3 เติมช่องว่างโดยการให้แนวทางกับหน่วยงานราชทัณฑ์ในการจัดการกรณีที่มีการรับตัวเด็กติดผู้ต้องขังพร้อมมารดา รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้หญิงยังสามารถรักษาสัมพันธภาพกับเด็กภายนอกเรือนจำได้ โดยคำนึงถึงบทบัญญัติใน CRC ข้อที่ 9(3) ซึ่งกำหนดให้

รัฐภาคีจะเคารพต่อสิทธิของเด็กที่ถูกแยกจากบิดาหรือมารดาหรือจากทั้งคู่ ในอันที่จะรักษาความสัมพันธ์ส่วนตัว และการติดต่อโดยตรง ทั้งกับบิดาและมารดาอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่เป็นการขัดต่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

- การลงทะเบียนบุตร ซึ่งถูกรับตัวเข้าเรือนจำพร้อมกับบิดามารดา มิได้หมายความว่าพวกเขาต้องได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้ต้องขัง (ดูข้อกำหนดที่ 49 ซึ่งห้ามอย่างชัดเจนมิให้เด็กเหล่านี้ได้รับการปฏิบัติในฐานะผู้ต้องขัง)

- วัตถุประสงค์ของการลงทะเบียนคือเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กทุกคนที่อยู่ในเรือนจำ ไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องขังหรือไม่ ควรได้รับความคุ้มครองที่สำคัญเพื่อป้องกันการสูญหาย และความจำเป็นสำหรับเด็กเหล่านี้ควรได้รับการพิจารณาเพื่อกำหนดเป็นโปรแกรมหรือนโยบายเรือนจำ โปรแกรมและนโยบายเหล่านี้ควรมีข้อพิจารณาในเรื่องสารอาหารที่เพียงพอ การให้บริการทางการแพทย์ การส่งเสริมด้านจิตสังคม และความจำเป็นเกี่ยวกับพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กเล็ก ดังที่บัญญัติไว้ในข้อกำหนดที่ 51

- วัตถุประสงค์ของการบันทึกข้อมูลและรายละเอียดส่วนบุคคลของเด็กที่อาศัยภายนอกเรือนจำ คือเพื่อให้หน่วยงานราชทัณฑ์สามารถติดต่อกับเด็กได้หากจำเป็น และเพื่อช่วยให้ผู้ต้องขังหญิงยังสามารถติดต่อกับเด็กได้อย่างสม่ำเสมอ

- ในบริบทนี้ มติคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนด้านสิทธิเด็ก ซึ่งมีมติเมื่อเดือนมีนาคม 2012 ได้เน้นย้ำความจำเป็นที่ควรให้แน่ใจว่าเด็กที่อาศัยอยู่ภายนอกเรือนจำหรือผู้แทนโดยชอบตามกฎหมายของผู้เยาว์ได้รับทราบสถานที่คุมขังของผู้ปกครอง โดยเรียกร้องให้รัฐ:

คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อตัวเด็ก ในการที่เด็กหรือผู้แทนโดยชอบตามกฎหมายได้รับทราบถึงสถานที่คุมขังของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ดูแล และควรได้รับแจ้งล่วงหน้าหากมีการย้ายเรือนจำ รวมทั้งได้ทราบถึงความคืบหน้าในการยื่นคำขออภัยโทษ รายงานที่เสนอต่อคณะกรรมการที่พิจารณา และเหตุผลของความเห็นที่ได้เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณา ทั้งที่สนับสนุนหรือคัดค้านการขออภัยโทษ⁷²

- การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของผู้ต้องขังหญิงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าบุตรจะติดตามมารดาเข้าสู่เรือนจำด้วยหรือไม่ เพื่อที่จะได้ทราบเกี่ยวกับผู้ต้องขังหญิงมากขึ้น และนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและความเหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก

การนำไปปฏิบัติ

การรับเข้าเรือนจำ

- ควรมีการกำหนดนโยบายเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ที่ถูกกักขังหรือผู้ต้องขังหญิง ซึ่งมีภาระเลี้ยงดู ได้รับโอกาสในการจัดการเรื่องการเลี้ยงดูให้กับบุตรเสียก่อนจะเข้าเรือนจำ เพื่อให้เด็กได้รับความคุ้มครองและความดูแลที่จำเป็นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับพวกเขา

- เพื่อที่มารดาจะได้จัดการภารกิจนี้ ควรออกกฎหมายเพื่อให้ผู้หญิงเหล่านี้ได้รับการรอกการลงโทษระยะหนึ่งที่เหมาะสม

- อีกทางเลือกหนึ่งคือ หน่วยงานราชทัณฑ์ควรอนุญาตให้ผู้หญิงได้กลับเยี่ยมบ้านโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้หลังรับเข้าเรือนจำ

- ผู้ต้องขังหญิงควรได้เข้าถึงข้อมูลในการเตรียมทางเลือกการเลี้ยงดูเด็ก เช่น สถานสงเคราะห์เด็กหรือบ้านเด็ก และผลกระทบยาวที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงผู้ต้องขังหญิงจะสามารถติดต่อกับบุตรได้ช่องทางใดบ้าง การเข้าเยี่ยมเด็ก โดยคำนึงถึงอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 9(3) ซึ่งได้อ้างถึงข้างต้น

⁷² Robertson, O., *เด็กที่ต้องถูกคุมขังด้วยสถานการณ์พิเศษ*, สำนักงานสหประชาชาติเมืองควเเกอร์ (Quaker United Nations Office), เมษายน 2008, หน้า 9.

- ในทุกกรณีที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์สูงสุดของเด็กมีความสำคัญเป็นอันดับแรก ดังนั้น ยกตัวอย่างเช่น หากมารดาได้เคยกระทำการโดยทารุณกับเด็ก และเด็กตกอยู่ในความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ควรจำกัดหรือห้ามการที่มารดาจะสามารถเข้าถึงเด็กได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 9(1)

แนวปฏิบัติที่ดี (Good Practice)

ผู้ต้องขังในประเทศเนเธอร์แลนด์จะมีเวลาช่วงหนึ่ง ระหว่างที่ฟังคำพิพากษาและกำลังเริ่มรับโทษ ซึ่งเป็นช่วงที่พวกเขาจะสามารถจัดการธุระเกี่ยวกับทางเลือกการเลี้ยงดูบุตรของพวกเขา ซึ่งอยู่ภายนอกเรือนจำ⁷³

- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรจัดทำพื้นที่พิเศษสำหรับเตรียมผู้หญิงเพื่อเตรียมรับเข้าเรือนจำ ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้พวกเธอได้แจ้งครอบครัวถึงการกักขังและสถานที่กักขัง
- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษในการปฏิบัติต่อผู้หญิงพร้อมบุตร (ในบางกรณี) ซึ่งเพิ่งรับเข้าเรือนจำ ด้วยความเป็นมืออาชีพและเข้าใจ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรให้ข้อมูลลายลักษณ์อักษรกับผู้ต้องขังหญิงรายใหม่ที่ได้รับเข้า เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องขัง ขั้นตอนที่พวกเธอต้องปฏิบัติตามเพื่อดำเนินการตามสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ในภาษาที่พวกเธอเข้าใจได้ อีกทั้งควรมีการแจ้งข้อมูลเหล่านี้โดยวาจาเช่นกัน ทั้งในกรณีที่ผู้ต้องขังรู้หรือไม่รู้หนังสือ เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาเข้าใจกฎระเบียบ และได้พวกเธอได้มีโอกาสซักถามข้อสงสัย
- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงที่ปรึกษาทางกฎหมาย และความช่วยเหลือทางกฎหมาย หากจำเป็น ตลอดจนช่วยเหลือในการติดต่อทนายความและผู้ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายอื่นๆ หากผู้ต้องขังหญิงร้องขอความช่วยเหลือ
- หลักการและแนวปฏิบัติสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (UN Principles and Guidelines on Access to Legal Aid in Criminal Justice Systems) ซึ่งมีมติรับรองโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ (UN General Assembly) ในสมัยประชุมที่ 67 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2012 โดยพัฒนาจากมาตรฐานระหว่างประเทศและแนวปฏิบัติที่ดี ได้มีวัตถุประสงค์ที่กำหนดแนวทางสำหรับรัฐ เกี่ยวกับหลักการพื้นฐานว่าระบบความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรม ควรเป็นพื้นฐานและมีการวางโครงสร้างปัจจัยสำคัญที่จำเป็นสำหรับระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแห่งชาติที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ แนวปฏิบัติข้อที่ 9 ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีรายละเอียดมากขึ้นสำหรับการให้สิทธิผู้หญิงเพื่อเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมาย⁷⁴
- ควรมีการพิจารณาจัดหาสถานที่ ซึ่งผู้ต้องขังรายใหม่สามารถใช้เวลาในช่วง 48 ชั่วโมงแรกหรือนานกว่านั้น เพื่อช่วยในการปรับตัวกับชีวิตในเรือนจำ

⁷³ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UN General Assembly), การประชุมครั้งที่ 67, หลักการและแนวทางแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, 20 ธันวาคม 2012. ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.penalreform.org/priorities/global-advocacy/international-advocacy/legal-aid-principles-guidelines/

⁷⁴ ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพ. ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 4.

การลงทะเบียน

- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรให้แน่ใจว่าขั้นตอนซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงทะเบียนผู้ต้องขัง รวมถึงการลงทะเบียนเด็กติดผู้ต้องขัง อย่างน้อยให้มีชื่อและอายุ ข้อมูลนี้ พร้อมผลการตรวจร่างกายตามที่กำหนดไว้ในข้อที่ 9 ควรใช้ในการกำหนดนโยบายและการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กติดผู้ต้องขังในเรือนจำ โดยขึ้นอยู่กับอายุ เพศ ความจำเป็นในการดูแลด้านสุขภาพ และความจำเป็นพิเศษด้านอาหาร เป็นต้น
- นอกจากนี้ โดยการอนุญาตของมารดา ควรมีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่ผู้ต้องขังมีภายนอกเรือนจำเช่นกัน รวมทั้งที่อยู่ และสถานการณ์กักขังหรือสถานการณ์ปกครอง
- สำคัญว่า ได้มีการอธิบายต่อผู้ต้องขังถึงเหตุผลที่ต้องมีการเก็บข้อมูลเช่นนี้ ขณะที่ผู้หญิงควรสนับสนุนในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุตรของพวกเธอภายนอกเรือนจำ พวกเธออาจมีเหตุผลที่ไม่อาจเปิดเผยข้อมูล และไม่ควรถูกบังคับที่จะให้ข้อมูลได้
- อีกประการที่สำคัญคือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กติดผู้ต้องขังหญิงต้องมีการรักษาความลับ กล่าวคือ ไม่ควรเผยแพร่ข้อมูลให้กับบุคคลหรือหน่วยงานอื่น โดยปราศจากความยินยอมจากมารดา อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้ไม่ควรถูกใช้ไปในทางที่มีใช้เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 16 ซึ่งกำหนดให้
 1. เด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพลการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว ครอบครัว บ้าน หรือหนังสือโต้ตอบ รวมทั้งจะไม่ถูกระงับโดยมิชอบต่อเกียรติและชื่อเสียง
 2. เด็กมีสิทธิได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายจากการแทรกแซง หรือการกระทำดังกล่าว

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/เจ้าหน้าที่รัฐสภา
- เจ้าหน้าที่บริหารเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบในขั้นตอนการรับตัวและลงทะเบียนเข้าเรือนจำ

การจัดสรรสถานที่คุมขัง

ข้อกำหนดที่ 4

ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการพิจารณาให้อยู่ในเรือนจำที่ใกล้กับภูมิลำเนา หรือสถานที่สำหรับการแก้ไขฟื้นฟูให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงภาระในการเลี้ยงดู ความสนใจของผู้ต้องขังหญิงแต่ละคน และความเหมาะสมของกิจกรรมและบริการที่มีอยู่มาประกอบในการพิจารณา

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- จากผลการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก พบว่าปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยในการปรับตัวเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขังคือความสามารถของพวกเธอในการรักษาสัมพันธภาพกับครอบครัว ความสัมพันธ์เหล่านี้จะสามารถรักษาไว้ได้ดีที่สุดหากผู้ต้องขังถูกกักขังในสถานที่ใกล้บ้าน ข้อกำหนดในการจัดให้ผู้ต้องขังอยู่เรือนจำ

ใกล้บ้านที่สุดเท่าที่จะกระทำได้และหากผู้ต้องขังร้องขอ ได้สะท้อนให้เห็นในองค์หลักการ ข้อที่ 20 (Body of Principles) อีกทั้ง ข้อที่ 79 และ 80 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ได้เน้นถึงความจำเป็นที่จะช่วยผู้ต้องขังรักษาและพัฒนาความเชื่อมโยงกับหน่วยอื่นภายนอกเรือนจำ ซึ่งอาจส่งเสริมให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อครอบครัวของเขาและเธอ ตลอดจนการแก้ไขฟื้นฟูทางสังคมของพวกเขาเอง⁷⁵

- อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องขังหญิงมักถูกจัดให้อยู่ในเรือนจำที่ไกลบ้าน เนื่องจากผู้ต้องขังหญิงในประเทศส่วนใหญ่มีจำนวนน้อย ดังนั้น นี่คือตัวอย่างหนึ่งของการที่ผู้ต้องขังหญิงมักได้รับการเลือกปฏิบัติ ด้วยเหตุผลในทางปฏิบัติเมื่อตระหนักถึงข้อเสียเปรียบที่ผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญ ข้อกำหนดนี้ให้หน่วยงานราชทัณฑ์รับผิดชอบในความพยายามพิเศษที่จะจัดให้ผู้ต้องขังหญิงได้อาศัยอยู่ในเรือนจำหรือสถานที่ในพื้นที่ที่พวกเขาจะได้รับการปล่อยตัวในท้ายที่สุด
- การจัดสรรเหล่านี้ต้องคำนึงถึงความปรารถนาของผู้ต้องขังหญิง โดยพิจารณาจากประวัติการถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงรูปแบบอื่น ผู้ต้องขังหญิงบางรายไม่ประสงค์ที่จะได้อยู่ในเรือนจำใกล้บ้าน แต่ต้องการจะอยู่ที่ไกลจากสามี คู่รัก หรือบุคคลอื่น ซึ่งอาจเคยได้กระทำความรุนแรงต่อเธอก่อนการรับโทษในเรือนจำ

การนำไปปฏิบัติ

- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรแน่ใจว่ามีการให้ความสำคัญกับการจัดสรรเรือนจำให้กับผู้ต้องขังหญิง เพื่อที่พวกเขาจะได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้กับครอบครัวให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้
- รัฐบาลและกระทรวงที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาการสร้างเรือนจำขนาดเล็กจำนวนมากขึ้นสำหรับกักขังผู้ต้องขังหญิง ให้ได้อยู่ใกล้บ้านที่พวกเขาเคยมา
- หากมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ควรมีการพิจารณาเพิ่มจำนวนของแดนผู้ต้องขังหญิง ซึ่งติดกับเรือนจำชายพร้อมกับเจ้าหน้าที่ที่จำเป็น บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยคำนึงถึงความต้องการพิเศษสำหรับผู้ต้องขังหญิง ซึ่งได้วางแผนทางไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพฯ เพื่อที่จะสามารถจัดสรรให้ผู้ต้องขังหญิงได้อยู่ในพื้นที่ใกล้บ้าน

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำ
- ผู้บริหารงานเรือนจำ

โปรดพิจารณาเพิ่มเติมข้อกำหนดที่ 6 และ 9 ว่าด้วยเรื่องการตรวจร่างกายเมื่อรับตัวเข้าเรือนจำ

⁷⁵ เรื่องเดียวกัน.

สุขอนามัยและการดูแลสุขภาพ (ข้อกำหนดที่ 5-18)

บทที่ 4 สุขอนามัยและการดูแลสุขภาพ

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ได้รับการรับรองในปี 1957 ครอบคลุมถึงการให้บริการด้านสุขภาพในเรือนจำ โดยอยู่ภายใต้หัวข้อ “บริการทางการแพทย์” ซึ่งได้แก่ ข้อกำหนดที่ 22 ถึง 26 ข้อกำหนดเหล่านี้กำหนดให้การให้บริการด้านสุขภาพในเรือนจำควรถูกจัดให้มีขึ้นโดยได้รับความร่วมมืออย่างใกล้ชิดจากบริการสาธารณสุขชุมชน ให้ในทุกเรือนจำมีแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับจิตเวชอย่างน้อยหนึ่งคน ให้ผู้ต้องขังที่ต้องการการดูแลพิเศษได้รับการส่งต่อไปยังสถาบันเฉพาะทางหรือโรงพยาบาลของรัฐ และหน่วยพยาบาลในเรือนจำควรมีอุปกรณ์ทางเทคนิคที่จำเป็น เครื่องมือแพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการฝึกอบรม ข้อกำหนดเหล่านี้ยังกำหนดให้ทุกเรือนจำมีบริการจากทันตแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิอีกด้วย

ข้อกำหนดที่ 24 ครอบคลุมการตรวจสุขภาพช่วงการรับตัวผู้ต้องขังเข้ามาในเรือนจำ ข้อกำหนดที่ 25 เกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ซึ่งมีมากกว่าการดูแลรักษาผู้ต้องขัง แต่รวมถึงการตรวจสอบสภาพแวดล้อมและบริการต่างๆ ของเรือนจำที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดที่ว่าด้วยการดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงถูกจำกัดเพียงการตั้งครรภ์ การดูแลก่อนและหลังคลอด การจัดการกับทารกแรกเกิด และการจัดตั้งห้องเลี้ยงเด็กก่อนในเรือนจำสำหรับเด็กที่อาศัยอยู่กับมารดาในเรือนจำ (ข้อกำหนดที่ 23)

ตั้งแต่มีการรับเอาข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้น มาตราฐานและหลักการว่าด้วยการจัดให้มีการดูแลสุขภาพทั่วไปในเรือนจำได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการบำบัด ดูแล และป้องกันเชื้อเอชไอวีและเอดส์ซึ่งอยู่ในระดับที่มีการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วในเรือนจำหลายแห่งในช่วงสามสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ ในช่วงเวลาดังกล่าวสังคมได้มีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมากเกี่ยวกับความจำเป็นด้านสุขภาพทั่วไปของผู้ต้องขังหญิงอีกด้วย ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ซึ่งตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงได้อุดช่องว่างที่สำคัญด้วยการครอบคลุมด้านสุขภาพอนามัยและการดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงตลอดจนของเด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ

ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ยังตระหนักว่าไม่ว่าเรือนจำจะมีการบริหารจัดการที่ดีเพียงใด เรือนจำก็ไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อรองรับความต้องการของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และเด็กเล็ก ดังนั้น ข้อกำหนดกรุงเทพฯ จึงเสนอให้ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติดไม่ถูกจำคุก ยกเว้นในกรณีที่จะเป็นจริงๆ (ดูข้อกำหนดที่ 64) ดังที่ได้มีการอภิปรายแยกไว้ในบทที่ 1

สุขอนามัยส่วนบุคคลถูกกล่าวถึงในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 15 และ 16 แต่ไม่ได้กล่าวถึงความจำเป็นด้านสุขอนามัยที่พิเศษของผู้ต้องขังหญิงอย่างชัดเจน ในบทนี้ยังได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของผู้บริหารงานเรือนจำที่เกี่ยวกับสุขอนามัยส่วนบุคคลของผู้ต้องขังหญิงด้วย เนื่องจากเรื่องของสุขอนามัยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

สุขอนามัยส่วนบุคคล

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อที่ 15 และ 16

ข้อกำหนดที่ 5

สถานที่คุมขังสำหรับผู้ต้องขังหญิงควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการตอบสนองความจำเป็นด้านสุขอนามัยเฉพาะของผู้หญิง รวมถึงการจัดหาผ้าอนามัยโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ และการจัดให้มีน้ำอย่างเพียงพอสำหรับการดูแลสุขอนามัยส่วนตัวของผู้ต้องขังหญิงและเด็กติดผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังที่ทำหน้าที่ปรุงอาหาร ผู้ต้องขังตั้งครรภ์ อยู่ระหว่างให้นมบุตร หรือขณะมีประจำเดือน

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ความสามารถในการรักษาสุขอนามัยของตนเองในกลุ่มผู้ต้องขัง ส่วนมากแล้วจะเป็นตัวกำหนดความสามารถในการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีขึ้นเพื่อการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ด้วยเหตุผลนี้ นอกเหนือจากน้ำแล้ว ผู้ต้องขังจำเป็นต้องได้รับการจัดหาสบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟันและผ้าขนหนูเป็นอย่างน้อยดังกำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 15 สำหรับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 16 กล่าวถึงความจำเป็นในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ต้องขังในการดูแลรักษาผมและขน และรวมถึงอุปกรณ์สำหรับโกนหนวดในกรณีของผู้ต้องขังชายด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไม่ได้กล่าวถึงความจำเป็นด้านสุขอนามัยเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง ผู้หญิงมีความจำเป็นด้านสุขอนามัยที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองเพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงจะสามารถคงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปกป้องสุขภาพของตนเอง ดังที่ข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้ได้เขียนไว้ คณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CPT) เห็นว่าการไม่สามารถจัดหาของใช้จำเป็นเบื้องต้น เช่น ผ้าอนามัย สามารถเทียบเท่ากับการปฏิบัติที่ย่ำยีศักดิ์ศรี⁷⁶

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำและเจ้าหน้าที่ควรรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถเข้าถึงน้ำร้อนได้เป็นประจำสำหรับใช้ประกอบกิจส่วนตัวทั้งของตัวเองและบุตรติดผู้ต้องขัง ข้อบังคับนี้สำคัญเป็นอย่างยิ่งกับผู้ต้องขังหญิงที่ทำหน้าที่ปรุงอาหาร ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ ที่อยู่ระหว่างให้นมบุตร และที่อยู่ระหว่างมีประจำเดือน และหากเป็นไปได้ สำหรับผู้ต้องขังหญิงที่หมดประจำเดือนแล้วด้วย
- ในประเทศที่มีรายได้ต่ำที่ทรัพยากรอาจไม่เอื้อต่อการจัดหาความร้อนให้เป็นประจำ อย่างน้อยที่สุดผู้ต้องขังหญิงควรได้รับสิทธิมากขึ้นในการเข้าถึงน้ำเพื่อตอบสนองความจำเป็นด้านสุขอนามัยของพวกเธอ

⁷⁶ มาตรฐานคณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, ปีที่พิมพ์ 2549, ยกมาบางส่วนจากรายงานทั่วไป ครั้งที่ 10, CPT/Inf (2543) 13, วรรค 31.

-
- ผู้ต้องขังหญิงควรสามารถเข้าถึงของใช้เกี่ยวกับสุขอนามัยได้ง่าย ได้แก่ สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผ้าขนหนู และผ้าอนามัยโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ตัวอย่างเช่น อาจมีการจัดหาผ้าอนามัยให้ทุกเดือนพร้อมกับของใช้อื่นๆ ให้กับผู้ต้องขังหญิงทุกคนที่มีประจำเดือน หากจำเป็นเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอาจแจกผ้าอนามัยเพิ่มได้ หรือหาได้จากเครื่องจำหน่ายผ้าอนามัย

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ

4.1 การตรวจคัดกรองสุขภาพขณะรับตัว

6. การบริการด้านสุขภาพ

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อที่ 22-26

(ก) การตรวจสุขภาพในชั้นรับตัว

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อที่ 24

ข้อกำหนดที่ 6

การตรวจคัดกรองสุขภาพผู้ต้องขังหญิง ควรเป็นการตรวจที่ครอบคลุมเพื่อวินิจฉัยความจำเป็นด้านสุขภาพในเบื้องต้นและวินิจฉัย:

(ก) การมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือโรคติดต่อทางเลือด และหากมีปัจจัยเสี่ยง ผู้ต้องขังหญิงอาจได้รับการเสนอให้ตรวจหาเชื้อเอชไอวี พร้อมกับการให้คำปรึกษาก่อนและหลังการตรวจ

(ข) ความต้องการการดูแลด้านสุขภาพจิต รวมถึงภาวะสะเทือนขวัญหลังเหตุการณ์รุนแรง ความเสี่ยงที่จะฆ่าตัวตายหรือการทำร้ายตนเอง

(ค) ประวัติการเจริญพันธุ์ของผู้ต้องขังหญิง รวมถึงประวัติการตั้งครรภ์ในปัจจุบันและที่ผ่านมา การให้กำเนิดบุตร และปัญหาอื่นเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์ของผู้ต้องขังหญิง

(ง) การติดยาเสพติด

(จ) การล่วงละเมิดทางเพศและความรุนแรงรูปแบบอื่นที่ผู้ต้องขังหญิงได้รับก่อนการรับตัว

ข้อกำหนดที่ 7

1. หากได้รับการวินิจฉัยว่ามีการล่วงละเมิดทางเพศหรือการใช้ความรุนแรงในรูปแบบอื่นต่อผู้ต้องขังหญิง ก่อนหรือระหว่างที่ถูกควบคุมตัว ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิในการขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการแจ้งถึงกระบวนการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ผู้ต้องขังหญิงประสงค์จะดำเนินคดี ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบเพื่อรายงานไปยังเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนโดยทันที ผู้บริหารงานเรือนจำควรช่วยให้ผู้ต้องขังหญิงได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายด้วย
2. ไม่ว่าผู้ต้องขังหญิงเลือกที่จะดำเนินคดีหรือไม่ก็ตาม ผู้บริหารงานเรือนจำควรมีความพยายามเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถเข้าถึงการสนับสนุนทางจิตใจหรือการให้คำปรึกษา
3. ควรมีมาตรการเฉพาะเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการก่อกวนในทุกรูปแบบต่อผู้ต้องขังหญิงที่เลือกแจ้งความหรือดำเนินการทางกฎหมาย

ข้อกำหนดที่ 8

ผู้ต้องขังหญิงพึงได้รับการเคารพในสิทธิของการเก็บรักษาความลับทางการแพทย์ รวมถึงสิทธิที่จะไม่ให้ข้อมูลและไม่เข้ารับการตรวจคัดกรองเพื่อวินิจฉัยประวัติภาวะการเจริญพันธุ์ของตน

ข้อกำหนดที่ 9

หากผู้ต้องขังหญิงมีบุตรติด เด็กนั้นพึงได้รับการตรวจคัดกรองสุขภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเด็กเพื่อกำหนดการรักษาและทราบถึงความจำเป็นด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพของเด็กในเรือนจำควรมีความเหมาะสม อย่างน้อยควรเทียบเท่ากับบริการด้านสุขภาพของชุมชนภายนอก

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 6-9

การตรวจทางการแพทย์: ความจำเป็นด้านสุขภาพเบื้องต้น/ทั่วไป (ข้อกำหนดที่ 6)

- ทั้งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและหลักการสำหรับการคุ้มครองผู้ที่ถูกควบคุมตัวหรือกักขังในทุกรูปแบบ กำหนดให้มีการตรวจคัดกรองสุขภาพผู้ต้องขังทุกคนทันทีภายหลังรับตัวเข้าเรือนจำ ดังข้อคิดเห็นของข้อกำหนดที่ 6 เน้นย้ำไว้ ว่าจำเป็นมากที่ผู้ต้องขังทุกคนได้รับการตรวจทางการแพทย์และตรวจคัดกรองสุขภาพเป็นรายบุคคลในขั้นรับตัว เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญมาก (ก) ในการรับประกันว่าผู้ต้องขังจะเริ่มได้รับการรักษาหรือได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่องในทันทีสำหรับความเจ็บป่วยใดๆ หากพิจารณาตามหลักการดูแลอย่างต่อเนื่อง และ (ข) ในการหาร่องรอยของการถูกปฏิบัติที่ไม่ดีจากการถูกควบคุมตัวก่อนหน้า เพื่อให้มีดำเนินการอย่างเหมาะสมต่อไป⁷⁷

⁷⁷ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6

- คำว่า “โดยทันที” หรือ “ทันทีที่เป็นไปได้” โดยทั่วไปแล้วมักหมายถึงวันที่รับตัว คณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ได้กล่าวว่าการตรวจทางการแพทย์ควรดำเนินการในวันที่รับตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นการคุมขังในระหว่างรอการพิจารณา คดี เว้นแต่มีเหตุอันควรแก่การยกเว้น⁷⁸
- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไม่ได้กล่าวเจาะจงถึงความจำเป็นในการประเมินความต้องการด้านสุขภาพที่เฉพาะของผู้ต้องขังหญิง สำหรับผู้หญิงหลายคนในประเทศที่มีรายได้ต่ำ การคัดกรองสุขภาพขณะรับตัวเข้าเรือนจำอาจเป็นการตรวจทางการแพทย์เป็นครั้งแรก ดังเขียนไว้ในข้อคิดเห็นว่า “ผู้ต้องขังหญิงที่มีภูมิหลังเสียเปรียบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมและผู้หญิงจำนวนมากในประเทศที่มีรายได้ต่ำประสบความทุกข์จากความเจ็บป่วยต่างๆ ซึ่งอาจไม่ได้รับการรักษาเมื่ออยู่ในชุมชน ในหลายประเทศผู้หญิงต้องเผชิญกับการเลือกปฏิบัติและการกีดกันในการเข้าถึงหน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน เพียงเพราะเพศของพวกเธอ ดังนั้น ผู้ต้องขังหญิงมักมีความต้องการด้านสุขภาพเบื้องต้นมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ต้องขังชาย”⁷⁹ นอกจากนี้ ผู้หญิงยังมีความต้องการด้านสุขภาพที่เฉพาะ ซึ่งในกรณีของผู้ต้องขังหญิงอาจรวมถึงปัญหาสุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์อันเกิดจากภูมิหลังของพวกเธอซึ่งทำให้พวกเธอมีความเสี่ยงมากขึ้น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการวินิจฉัยความเจ็บป่วยใดๆ ของผู้ต้องขังหญิงตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นการจำคุกและให้การรักษา เพื่อป้องกันการทรุดหนักของโรคระหว่างการจำคุก
- นอกจากนี้ ข้อมูลจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกบ่งชี้ว่าผู้หญิงที่เข้าสู่เรือนจำมีแนวโน้มที่จะมีสุขภาพจิตมากกว่าผู้ชาย ผู้ต้องขังหญิงจำนวนมากติดยาเสพติดหรือสุรา และหลายคนเคยประสบกับการล่วงละเมิดทางเพศ ถูกทำร้ายร่างกายและความรุนแรงๆ ก่อนก่อนเข้ามาอยู่ในเรือนจำ (หรือ จากการถูกคุมขังก่อนหน้า) ซึ่งทำให้มีความต้องการด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่เฉพาะ⁸⁰

โรคติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเลือด (ข้อกำหนดที่ 6 (ก))

- เนื่องจากภูมิหลังทั่วไปของผู้ต้องขังหญิง ซึ่งอาจรวมถึงการใช้ยาเสพติดโดยการฉีด การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกใช้ความรุนแรง งานขายบริการและการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ทำให้พบว่ามีผู้หญิงจำนวนมากมีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ติดเชื้อเอชไอวี และตับอักเสบอยู่แล้วก่อนที่จะเข้ามาในเรือนจำ อีกทั้งผู้หญิงยังมีสภาพร่างกายที่อ่อนแอต่อการติดเชื้อเอชไอวี มีการศึกษาพบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะติดเชื้อเอชไอวีผ่านการมี

⁷⁸ มาตรฐานคณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, ปีที่พิมพ์ 2549, ยกมาบางส่วนจากรายงานทั่วไป ครั้งที่ 3, CPT/Inf (93) 12, วรรค33, เชิงอรรถ1

⁷⁹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6

⁸⁰ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลกยุโรป, สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ, การแก้ไขความไม่เท่าเทียมทางเพศ, 2552, หน้า9

เพศสัมพันธ์มากกว่าผู้ชายอย่างน้อยสองเท่า และการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีเพิ่มขึ้น⁸¹ ดังนั้นผู้หญิงในเรือนจำที่มีโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จึงมีสัดส่วนค่อนข้างสูง⁸²

- สำคัญมากที่ต้องมีการรับประกันว่าโรคดังกล่าวจะได้รับการวินิจฉัยทันทีที่เป็นไปได้ในขั้นรับตัว เพื่อให้การรักษาที่จำเป็นกับผู้ต้องขังหญิงที่มีโรคและเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ

การดูแลสุขภาพจิต (ข้อกำหนดที่ 6 (ข))

- การแพร่หลายของการกระทำรุนแรงโดยคู่สมรสต่อผู้หญิงและการถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนการจำคุกได้ถูกรายงานไว้ในหลายประเทศทั่วโลก ผู้หญิงที่เข้ามาในเรือนจำมีแนวโน้มมากกว่าผู้ชายที่จะมีปัญหาสุขภาพจิตอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งมักเป็นผลมาจากการถูกกระทำรุนแรงโดยคู่สมรส การถูกทำร้ายร่างกายและล่วงละเมิดทางเพศ⁸³ ผู้หญิงบางคนที่มีประสบการณ์ถูกทำร้ายอย่างหนักอาจประสบกับภาวะสะเทือนขวัญหลังเหตุการณ์รุนแรง⁸⁴ จากประสบการณ์ของบางประเทศระบุว่า ผู้ต้องขังหญิงอาจอ่อนไหวมากกว่าในการทำร้ายตนเองหรือฆ่าตัวตาย⁸⁵ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยในสหราชอาณาจักรที่ตีพิมพ์ในปี 2009 พบว่า ผู้ต้องขังหญิงฆ่าตัวตายมากกว่าประชากรผู้หญิงทั่วไปถึง 20 เท่า ในขณะที่การวิจัยในกลุ่มผู้ต้องขังชาย ปี 2005 พบว่า ผู้ต้องขังชายมีการฆ่าตัวตายมากกว่าผู้ชายทั่วไปถึง 5 เท่า⁸⁶ รายงานดังกล่าวชี้ให้เห็นถึง “ช่องว่างระหว่างเพศที่ชัดเจนของการฆ่าตัวตายของผู้ต้องขังชายและผู้ต้องขังหญิง”⁸⁷ ผู้เชี่ยวชาญอธิบายประเด็นข้างต้นดังนี้ “คำอธิบายหนึ่งที่เป็นไปได้...คือ ผู้หญิงที่เข้าสู่เรือนจำอาจมีปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายมากกว่า เช่น การซึมเศร้า เคยทำร้ายตนเองมาก่อน และมีประวัติการถูกทำร้ายร่างกายและล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ยาเสพติดก็เป็นปัจจัยเสี่ยงสำหรับการฆ่าตัวตายในเรือนจำ จากการทบทวนที่เป็นระบบระบุว่า เมื่อเปรียบเทียบการใช้ยาเสพติด

⁸¹ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, *ผู้หญิงและเอชไอวีในเรือนจำ*, หน้า 3, www.unodc.org/documents/hiv-aids/Women_in_prisons.pdf

⁸² เรื่องเดียวกัน หน้า3

⁸³ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลกยุโรป, *สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ, การแก้ไขความไม่เท่าเทียมทางเพศ*, 2552, หน้า27

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า27

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน หน้า29, ดู รายงานการเพิ่มขึ้นของการทำร้ายตนเองในกลุ่มผู้ต้องขังหญิงในสหราชอาณาจักร สถิติของรัฐบาลเปิดเผยว่ามี การทำร้ายตนเองในปี 2552 จำนวน 10,466 ครั้ง และเพิ่มขึ้นเป็น 12,663 ครั้งในปี 2553 การส่งเคราะห์ข้อมูลโดยองค์กรผู้หญิงใน เรือนจำ (WiP) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีชื่อเสียงของรัฐบาลประมาณการว่า ตัวเลขดังกล่าวมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นเกินกว่า 13,000 ครั้ง คิดเป็นมากกว่า 35 ครั้งต่อวัน จำนวนผู้ต้องขังหญิงในอังกฤษและเวลส์มีทั้งสิ้น 4,100 คน เพียงร้อยละ 5 ของผู้ต้องขังทั้งหมดเท่านั้นที่เป็นต้นเหตุเกือบ ครึ่งหนึ่งของ ตัว เลข การ ทำ ร้าย เอง ทั้งหมด <www.guardian.co.uk/society/2012/feb/11/women-prisoners/suffering/mental/health?INTCMP=SRCH>

⁸⁶ ราชมวิทยาลัยจิตแพทย์, *การศึกษาแสดงการเพิ่มขึ้นของอัตราการฆ่าตัวตายในผู้ต้องขังหญิง*, 2 กุมภาพันธ์ 2552, <www.rcpsych.ac.uk/press/pressrelease2009/suicideinfemaleprisoners.aspx>

⁸⁷ เรื่องเดียวกัน

ติดเกินขนาดของผู้ต้องขังกับประชากรทั่วไป พบตัวเลขที่สูงกว่าในกลุ่มผู้ต้องขังหญิง อีกคำอธิบายหนึ่ง คือ การอยู่ในเรือนจำอาจเพิ่มความอ่อนไหวของผู้หญิงในการฆ่าตัวตาย”⁸⁸

- การจำคุกสามารถทำให้ปัญหาสุขภาพจิตที่มีอยู่เดิมทรุดหนักขึ้น โดยเฉพาะในกรณีผู้ต้องขังหญิงที่รู้สึกถึงผลกระทบจากการแยกจากบุตร ครอบครัวและชุมชน
- การตรวจคัดกรองสุขภาพอย่างละเอียดและครอบคลุมให้กับผู้ต้องขังหญิงในการรับตัวเข้าเรือนจำครั้งแรก และเป็นประจำตลอดระยะเวลาการจำคุก ทั้งด้านสุขภาพ ประวัติการได้รับความบอบช้ำทางจิตใจ ภาวะสุขภาพจิต และด้านอื่นๆ ถือเป็นกุญแจสำคัญในการให้บริการที่เหมาะสมแก่ผู้ต้องขังหญิงแต่ละคน

สุขภาวะการเจริญพันธุ์ (ข้อกำหนดที่ 6 (ค))

- หนึ่งในประเด็นสำคัญของความต้องการด้านสุขภาพเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงจะเกี่ยวข้องกับสุขภาวะการเจริญพันธุ์ ซึ่งรวมถึงการตั้งครรภ์ การให้กำเนิดบุตร การแท้งบุตรเมื่อไม่นานมานี้ และอาการแทรกซ้อนอื่นๆ ดังที่ยืนยันโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน⁸⁹ ปี 2003 ว่า “สุขภาพทางเพศและการเจริญพันธุ์เป็นส่วนประกอบสำคัญของสิทธิของทุกคนที่จะได้รับมาตรฐานสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้”⁹⁰
- ข้อกำหนดที่ 6 (ค) ยังคำนึงถึงความจริงที่ว่า ในบางประเทศที่การทำแท้งเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ผู้หญิงที่ให้อำนาจการตัดสินใจของตนเอง แต่ไม่ได้แจ้งการเกิดหรือการตายของบุตร ผู้หญิงที่แท้งบุตรหรือทำแท้งอย่างผิดกฎหมายอาจถูกควบคุมตัวหรือจำคุกในข้อหาปกปิดการเกิดของบุตร ฆ่าทารกหรือฆาตกรรม⁹¹ ผู้หญิงที่ถูกควบคุมตัวเนื่องจาก “ความผิดเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์” ดังข้างต้น อาจมีความเสี่ยงด้านสุขภาพสูงขณะถูกควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดี เพราะเมื่อไม่นานมานี้ อาจเพิ่งผ่านการตั้งครรภ์ การทำแท้ง การแท้งบุตร หรือการคลอดในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อสุขภาพหรืออาจถึงแก่ชีวิต⁹² ผู้หญิงที่เพิ่งผ่านการทำแท้ง ประสบกับการแท้งบุตรหรืออาการแทรกซ้อนอื่นๆ ระหว่างคลอดอาจจำเป็นต้องได้รับการดูแลทางการแพทย์โดยเร่งด่วน ผู้ที่เพิ่งให้กำเนิดบุตรจำเป็นต้องได้รับการดูแลหลังคลอดและบ่อยครั้งมักต้องการการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเหตุการณ์นี้⁹³

⁸⁸ เรื่องเดียวกัน

⁸⁹ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนรุ่นก่อน (ก่อนปี 2549)

⁹⁰ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, ครั้งที่ 60, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิของทุกคนในการได้รับมาตรฐานสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้, พอล ฮันท์, 16 กุมภาพันธ์ 2547, E/CN.4/2004/49, วรรค 9, อ้างอิงจากมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน 2003/28, อารัมภบทและวรรค 6

⁹¹ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, หนังสือคู่มือสำหรับผู้จัดการและผู้กำหนดนโยบายเรือนจำเกี่ยวกับผู้หญิงและการจำคุก, 2549, หน้า 12

⁹² เรื่องเดียวกัน หน้า 74

⁹³ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6(c)

- คณะกรรมการต่อต้านการทรมานได้ระบุว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์เป็นเรื่องที่มีผู้หญิงมีความอ่อนไหวมาก⁹⁴ และประณามการปฏิบัติที่พยายามให้ได้มาซึ่งคำสารภาพเกี่ยวกับผู้ที่ประกอบอาชีพทำแท้งผิดกฎหมายโดยอ้างว่าเป็นเงื่อนไขของการรักษาเพื่อช่วยชีวิตหลังการทำแท้ง⁹⁵
- ข้อเสนอแนะทั่วไปที่ 24 ของคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (ครั้งที่ 20, 1999) เสนอว่า “หากเป็นไปได้ ข้อกฎหมายที่กำหนดให้การทำแท้งเป็นความผิดนั้นควรถูกแก้ไข เพื่อที่จะเพิกถอนมาตรการลงโทษต่อผู้หญิงที่ผ่านการทำแท้ง”⁹⁶ ด้วยตระหนักถึง (และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการกับ) “ผลกระทบต่อสุขภาพจากการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัยซึ่งเป็นประเด็นสาธารณสุขที่น่าเป็นห่วง” รัฐบาลทั้งหลายในการประชุมผู้หญิงโลก ครั้งที่ 4 ตัดสินใจว่าพวกเขาจะ “พิจารณาบททวนกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการลงโทษต่อผู้หญิงที่ทำแท้งผิดกฎหมาย”⁹⁷
- ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิของทุกคนในการได้รับมาตรฐานสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้, พอล ฮันท์ ได้เสนอว่า “ในที่ที่ซึ่งการทำแท้งถูกกฎหมาย การทำแท้งดังกล่าวต้องมีความปลอดภัยด้วย ระบบสาธารณสุขควรอบรมและเตรียมความพร้อมผู้ให้บริการด้านสุขภาพ และดำเนินการมาตรการอื่นๆ เพื่อรับประกันว่าการทำแท้งดังกล่าวไม่เพียงแต่ปลอดภัยแต่สามารถเข้าถึงได้ด้วย ในทุกกรณี ผู้หญิงควรสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพในการจัดการกับภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้ง และ บทบัญญัติโทษต่อผู้หญิงที่ผ่านการทำแท้งต้องถูกตัดออกไป”⁹⁸
- ข้อกำหนดที่ 6(ค) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากข้อเสนอแนะของคณะกรรมการและผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติ กำหนดให้ไม่ว่าบทบัญญัติกฎหมายภายใต้เขตอำนาจนั้นจะเป็นอย่างไร ผู้จัดการเรือนจำและบริการด้านสุขภาพในเรือนจำจัดหาการดูแลสุขภาพที่จำเป็นให้กับผู้ต้องขังหญิงที่ทำแท้งมาก่อนการรับตัวเข้าสู่เรือนจำ หรือผู้ที่ต้องการการดูแลสุขภาพเป็นพิเศษเนื่องจากเพิ่งผ่านการแท้งบุตร หรือการคลอดบุตรหรือทารกตายคลอด การรักษาดังกล่าวควรเริ่มด้วยการตรวจคัดกรองความต้องการด้านสุขภาพในขั้นรับตัว ในการดำเนินการดังกล่าว ควรให้ความสำคัญกับหลักการการรักษาความลับทางการแพทย์และการเป็นอิสระของบริการด้านสุขภาพในเรือนจำจากการบริหารจัดการเรือนจำ

⁹⁴ คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน, ข้อคิดเห็นทั่วไป 2, การนำข้อที่ 2 ไปใช้ โดยรัฐภาคี, 2550, CAT/C/GC/2/CRP.1/Rev.4 วรรค22

⁹⁵ ดูสรุปข้อสังเกตต่อซีลี โดยคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (CAT/C/CR/32/5) วรรค6(j) ซึ่งคณะกรรมการแสดงความห่วงใยถึง “ข้อรายงานที่ว่า การดูแลสุขภาพเพื่อช่วยชีวิตผู้หญิงที่เจ็บปวดจากภาวะแทรกซ้อนภายหลังการทำแท้งที่ผิดกฎหมายจะถูกดำเนินการก็ต่อเมื่อผู้หญิงเหล่านั้นให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ทำแท้งผิดกฎหมาย”

⁹⁶ ดู ข้อเสนอแนะทั่วไป เขียนโดยคณะกรรมการการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ <www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Recommendations.aspx>.

⁹⁷ รายงานการประชุมผู้หญิงโลก ครั้งที่ 4, ปักกิ่ง, 4-15 กันยายน 2538, วรรค106(j) และ(k)

⁹⁸ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ, ครั้งที่ 60, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิของทุกคนในการได้รับมาตรฐานสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้, พอล ฮันท์, ภูมิภาค 2547, E/CN.4/2004/49, วรรค30

การติดยาเสพติด (ข้อกำหนดที่ 6 (ง))

- อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติด รวมถึงการกระทำความผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งยาเสพติด เป็นหนึ่งในแรงผลักดันเบื้องหลังการก่ออาชญากรรมในหลายประเทศทั่วโลกในปัจจุบัน และผู้ต้องขังส่วนมาก คือ ผู้ที่ทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- สถิติทั่วโลกแสดงให้เห็นว่า ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดพบได้มากในกลุ่มผู้ต้องขังหญิง⁹⁹ หากไม่คำนึงถึงฐานความผิดแล้วมีผู้ต้องขังหญิงเป็นสัดส่วนมากที่สุดส่วนมากที่ติดยาเสพติดหรือสุราและจำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดนั้น¹⁰⁰ ในประเทศส่วนใหญ่ ผู้หญิงมักประสบกับการกีดกันทางสังคม ทางวัฒนธรรม และการกีดกันส่วนบุคคลในการเข้ารับการรักษาในชุมชน¹⁰¹ ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว การอยู่ในเรือนจำอาจเป็นโอกาสให้ผู้ต้องขังหญิงได้รับการบำบัดการติดยาเสพติด ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และปราศจากความรู้สึกอับอายที่ต้องเข้ารับการรักษาดังกล่าวในชุมชน
- ดังที่ข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้ได้อธิบายไว้ การวิจัยยังระบุว่า “หากอาการติดยาไม่ได้รับการรักษาในเรือนจำ โอกาสที่ผู้ต้องขังจะกระทำความผิดซ้ำภายหลังปล่อยตัวจะสูงมาก” แต่หากมีการบำบัดยาเสพติดในเรือนจำ การวิจัยพบว่าสามารถลดอัตราการกระทำความผิดซ้ำได้อย่างมีนัยสำคัญ¹⁰²
- จะเห็นได้ว่าการที่ผู้ต้องขังหญิงจำนวนมากติดยาเสพติด และการที่เรือนจำส่วนใหญ่ไม่มีโปรแกรมบำบัดรักษาที่เฉพาะกับความต้องการของผู้หญิงหรือแม้แต่โปรแกรมบำบัดมาตรฐาน ประกอบกับความยากลำบากที่พวกเธอต้องเผชิญหลังได้รับการปล่อยตัว ทำให้ผู้หญิงเหล่านี้มีความเสี่ยงสูงที่จะกระทำความผิดซ้ำ ในขณะที่หากพวกเธอกลับไปเสพยาเสพติดอีก อาจก่อให้เกิดผลที่น่าสลดใจ (ดู เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่

⁹⁹ ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาที่สมบูรณ์ ปี 2555 ผู้หญิงกว่า 31,000 คนทั่วยุโรปและเอเชียกลางถูกจำคุกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28 ของผู้ต้องขังหญิงทั้งหมดในภูมิภาคดังกล่าว ในบางประเทศ ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกจำคุกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีได้ถึงร้อยละ 70: การลดอันตรายนานาชาติ, *เหตุเดือนกุมภาพันธ์: การจำคุกของผู้หญิงสำหรับคดียาเสพติดในยุโรปและเอเชียกลาง และความจำเป็นในการปฏิรูปกฎหมายและโทษ*, Iakobishvili, E. 2555, หน้า 5; ประมาณหนึ่งในสามของผู้ต้องขังหญิงในแคนาดาถูกตัดสินว่ามีความผิดที่เกี่ยวกับยาเสพติด (<www.eurekalert.org/pub_releases/2011-05/smh-hrt053111.php>) ในเดือนมีนาคม 2554 ร้อยละ 57 ของผู้ต้องขังหญิงในประเทศไทยถูกจำคุกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ประเทศไทย) เว็บไซต์ www.correct.go.th/eng/statistics.html ประเทศที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ถูกจำคุกในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล โบลิเวีย ชิลี (ในชิลีพบความผิดฐานลักทรัพย์ร่วมด้วย) โคลอมเบีย คอสตาริกา เอกวาดอร์ เอล ซาลวาดอร์ (ในเอล ซาลวาดอร์ พบการลักทรัพย์ร่วมด้วย) ฮอนดูรัส (พบการลักพาตัวและฆาตกรรมร่วมด้วย) ปานามา ปารากวัย (ในปารากวัย พบฆาตกรรมร่วมด้วย) เปรู สาธารณรัฐโดมินิกัน และเวเนซุเอลา; มาเรีย โนเอล โรดริเกซ, *ผู้หญิงในเรือนจำ, แนวทางจากมุมมองเกี่ยวกับเพศ*, ใน คาร์รานซา อี., (ผู้ประสานงาน), *อาชญากรรม ยุติธรรมอาญาและเรือนจำในละตินอเมริกาและแคริบเบียน*, 2553, หน้า 208-214

¹⁰⁰ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 15

¹⁰¹ เรื่องเดียวกัน

¹⁰² ตัวอย่างเช่น การศึกษาด้วยการวิเคราะห์ห่อถักและผลลัพธ์ของโปรแกรมในเรือนจำ ในสหรัฐอเมริกา ยุโรป ออสเตรเลีย แคนาดา และนิวซีแลนด์ พบว่ารูปแบบการบำบัดที่ทำให้มีการลดลงของการกระทำความผิดซ้ำได้มากที่สุด คือ โปรแกรมบำบัดยาเสพติดในเรือนจำ โดยอัตราการกระทำความผิดซ้ำลดลงร้อยละ 30. ดู กลุ่มบ่อเกิดความรู้, *กรณีเศรษฐศาสตร์ประโยชน์และโทษของเรือนจำ*, 2550

45-47 ที่เกี่ยวกับการตายเป็นจำนวนมากจากการใช้ยาเสพติดเกินขนาดของอดีตผู้ต้องขังหลังได้รับการปล่อยตัว)

การทรมานและการปฏิบัติที่ไม่ดี รวมถึงความรุนแรงทางเพศ (ข้อกำหนดที่ 6 (จ))

- ดังที่ข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้ได้อธิบายไว้ ในหลายประเทศทั่วโลก ช่วงแรกของการถูกควบคุมตัวโดยตำรวจและการควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีถือเป็นช่วงเวลาที่มักเกิดการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่ดีขึ้น¹⁰³ ในช่วงนี้และโดยเฉพาะระหว่างถูกควบคุมตัวโดยตำรวจ ผู้ต้องสงสัยอาจถูกทรมานเพื่อบังคับให้สารภาพว่าทำความผิด ผู้หญิงจะอ่อนไหวเป็นพิเศษในช่วงเวลานี้เนื่องจากเพศของเขา¹⁰⁴ แม้ว่าทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีโอกาสถูกข่มขืนหรือถูกขู่ว่าจะข่มขืน แต่ความกลัวการถูกข่มขืนของผู้ต้องขังหญิงประกอบกับการถูกตีตราจากสังคมสามารถเพิ่มความบอบช้ำทางจิตใจที่มีอยู่เดิมได้¹⁰⁵
- ดังที่เขียนไว้โดยอดีตผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน “เรื่องนี้ได้รับการตระหนักถึงอย่างกว้างขวาง รวมถึงจากอดีตผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานและจากหลักกฎหมายของภูมิภาค ว่าการข่มขืนถือเป็นการทรมานเมื่อกระทำโดย หรือเกิดจากการยุยงของ หรือโดยการยินยอมหรือเห็นพ้องจากเจ้าพนักงานของรัฐ”¹⁰⁶
- และ ดังที่ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานได้กล่าวไว้ “หลักกฎหมายของศาลอาญาระหว่างประเทศได้ขยายขอบเขตของความผิดเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศซึ่งสามารถถูกดำเนินคดีในข้อหาข่มขืน ให้รวมถึงการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก และการสอดใส่ทางช่องคลอดหรือรูทวารด้วยสิ่งของหรือส่วนใดส่วนหนึ่งในร่างกายของผู้ข่มขืน ประเด็นนี้สำคัญมากเพราะในหลายประเทศ การข่มขืนยังคงถูกนิยามว่าเป็นการ “ร่วมประเวณี” ซึ่งหมายรวมเพียงแค่การสอดใส่ด้วยอวัยวะเพศชาย และเป็นที่น่าพิจารณาว่าความรุนแรงทางเพศรูปแบบอื่น ไม่ว่าจะเป็นเรียกว่าเป็นการข่มขืนหรือไม่ อาจถือเป็นการทรมานหรือการปฏิบัติที่ไม่ดีและต้องไม่ถูกดำเนินคดีแค่ความผิดลหุโทษ”¹⁰⁷

¹⁰³ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6(e). ดู ตัวอย่างคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 13, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, แมนเฟร็ด โนวาค, 9 กุมภาพันธ์ 2553, A/HRC/13/39, วรรค 52.

¹⁰⁴ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6(e). สำหรับการอภิปรายเกี่ยวกับความรุนแรงระหว่างถูกควบคุมตัวต่อผู้หญิง ดู คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, แมนเฟร็ด โนวาค, 15 มกราคม กุมภาพันธ์ 2551, A/HRC/7/3, โดยเฉพาะวรรค 34-35.

¹⁰⁵ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, คู่มือการสอบสวนและการจัดทำเอกสารพยานประกอบที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, (พิธีสารอิสตันบูล), 9 สิงหาคม 2542, หน้า 39

¹⁰⁶ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, แมนเฟร็ด โนวาค, 15 มกราคม กุมภาพันธ์ 2551, A/HRC/7/3, วรรค 34

¹⁰⁷ เรื่องเดียวกัน, วรรค 35, อ้างอิงจากศาลอาญาระหว่างประเทศ, องค์ประกอบของอาชญากรรม, ข้อที่ 8(2) (b) (xxii)-1 ขององค์ประกอบของอาชญากรรมของศาลอาญาระหว่างประเทศ.

- ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา (ICTR) รับเอาคำจำกัดความของความผิดข่มขืนที่กว้างมาก ซึ่งนิยามว่า “การล่วงล้ำทางเพศที่กระทำโดยบุคคลภายใต้การบีบบังคับ”¹⁰⁸ และศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย (ICTY) เห็นด้วยกับคำจำกัดความนี้¹⁰⁹

- จากคำจำกัดความที่รับเอาโดยศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดาและศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย ความรุนแรงทางเพศซึ่งรวมถึงการข่มขืน หมายถึง การกระทำที่มีลักษณะทางเพศใดก็ตามที่กระทำภายใต้การถูกบีบบังคับ [...] ¹¹⁰

- องค์ประกอบที่กำหนดโดยศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC) ที่อ้างอิงจากธรรมนูญกรุงโรม สำหรับค่านิยามของ “อาชญากรรมต่อมนุษยชาติเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ” นอกจากความหมายอื่นๆ รวมถึงสิ่ง

- ต่อไปนี้ “ผู้กระทำความผิดกระทำการที่มีลักษณะทางเพศต่อบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคล หรือทำให้บุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลนั้นมีส่วนร่วมในการกระทำที่มีลักษณะทางเพศโดยการบังคับ หรือการข่มขู่ว่าจะบีบบังคับ เช่น การกระทำที่มีลักษณะทางเพศที่เกิดจากความกลัวการถูกใช้ความรุนแรง จากการขู่จะทำความร้าย การถูกกักขัง การถูกกดขี่ทางจิตใจหรือการใช้อำนาจ ต่อบุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลหรืออีกคนหนึ่ง หรือใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับ หรือบุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลนั้นไม่ได้ยินยอมด้วยความเต็มใจ [...]”¹¹¹ เป็นที่ชัดเจนว่าการจะทำให้อาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศได้รับการพิจารณาให้เป็นอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ ศาลอาญาระหว่างประเทศจำเป็นต้องกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ เพิ่มเติม

- การคัดกรองทางการแพทย์ขณะรับตัวเป็นหนึ่งในส่วนประกอบที่สำคัญของนโยบายเรือนจำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจหาการปฏิบัติที่ไม่ดีหรือการทรมานจากผู้บังคับใช้กฎหมายหรือผู้อื่น เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และให้การสนับสนุนและการดูแลที่จำเป็นแก่ผู้เสียหาย หากมีการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้น

ความรับผิดชอบกรณีที่วินิจฉัยพบว่าการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมาน รวมถึงความรุนแรงทางเพศ (ข้อกำหนดที่ 7)

- ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี รับเอาโดยสมัชชาแห่งสหประชาชาติในมติที่ 48/104 ข้อ 4 (ค) ประกาศว่ารัฐควร “ใช้ความพยายามในการป้องกัน สืบสวน และลงโทษตามกฎหมายของประเทศสำหรับ

¹⁰⁸ พนักงานอัยการ วี. จิน พอล อคาเยซู, หมายเลขคดีศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา-96-4-T, ห้องพิจารณา 1, 2 กันยายน 2541. <www.unictr.org/Portals/0/Case/English/Akayesu/judgement/ akay001.pdf>

¹⁰⁹ ดู พนักงานอัยการ วี. ซิดราฟโก มุสิก หรือ “พาโว”, ฮาซิม เดห์ลิก, อีแซด แลนด์โซ หรือ “เซนกา”, เซจนิล เดลาห์ลิก (การพิจารณา คดี), IT-96-21-T, ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย (ICTY), 16 พฤศจิกายน 2541, วรรค 478, <www.unhcr.org/refworld/docid/41482bde4.html>

¹¹⁰ เรื่องเดียวกัน

¹¹¹ ศาลอาญาระหว่างประเทศ, องค์ประกอบของอาชญากรรม, ข้อที่ 7(1) (g)-6 <[www.iclklamberg.com/Statute.htm#Article_7\(1\)\(g\)>](http://www.iclklamberg.com/Statute.htm#Article_7(1)(g)>)

การกระทำรุนแรงต่อผู้หญิง ไม่ว่าการกระทำผิดนั้นจะกระทำโดยรัฐหรือบุคคลทั่วไปก็ตาม” ข้อผูกพันนี้ปรากฏอยู่ในข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อที่ 7

- ข้อกำหนดที่ 7 อธิบายความรับผิดชอบของผู้บริหารงานเรือนจำ กรณีที่การตรวจทางการแพทย์พบว่า ผู้ต้องขังหญิงได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดีหรือถูกทรมาน รวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศและการข่มขืนในระหว่างการควบคุมตัวก่อนหน้า ข้อกำหนดนี้เน้นถึงสิทธิของผู้ต้องขังหญิงในการขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ และให้แนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่เจ้าหน้าที่เรือนจำควรทำเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงนั้นตระหนักถึงสิทธิดังกล่าวและดำเนินการที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงนั้น กรณีที่ผู้ต้องขังหญิงนั้นประสงค์จะดำเนินคดี
- ข้อกำหนดนี้ยังได้ตระหนักว่าในบางสภาพแวดล้อมและบางวัฒนธรรม ผู้ต้องขังหญิงอาจไม่ประสงค์ที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด และเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องเคารพในความประสงค์ของเธอ
- เหตุที่ทุกคนของการปฏิบัติที่ไม่ดี การทรมาน รวมถึงความรุนแรงและการทรมานที่เฉพาะกับเพศ มีแนวโน้มจะประสบกับความเสียหายทางจิตใจและความบอบช้ำทางจิตใจอย่างร้ายแรงและเป็นเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพวกเธอไม่ได้รับการช่วยเหลือทางจิตใจที่มีคุณภาพและทันเวลา การตัดสินใจในปี 1997 ศาลสิทธิมนุษยชนของยุโรปยอมรับว่า “การข่มขืนได้ทิ้งรอยแผลลึกทางจิตใจกับเหยื่อ ซึ่งรอยแผลดังกล่าวไม่สามารถเยียวยาได้เร็วเท่ากับแผลจากการถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจรูปแบบอื่นๆ”¹¹² นอกจากนี้ แผลทางจิตใจแล้ว ยังมีความชอกช้ำใจถึงโอกาสของการตั้งครุฑ จากการสูญเสียความบริสุทธิ์และความกลัวว่าจะไม่สามารถมีบุตรได้¹¹³
- นอกจากนี้ โรคติดเชื้อหลายโรคสามารถส่งผ่านได้จากการถูกข่มขืน รวมไปถึงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ โรคหนองใน คลามิเดีย ซิฟิลิส เอชไอวี ตับอักเสบบีและซี เริม คอนโดโลมาแอกิวมินาตัม (หูดกามโรค) การอักเสบของช่องคลอดและปากช่องคลอดจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ตลอดจนการติดเชื้อที่ทางเดินปัสสาวะ¹¹⁴
- ผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกปฏิบัติที่ไม่ดีเสี่ยงต่อการถูกแก้แค้นจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้ต้องขังหญิงอาจได้รับคำขู่ว่าจะแก้แค้นก่อนที่จะเขียนคำร้องเรียนอย่างเป็นทางการหรือภายหลังเพื่อบังคับให้ถอนคำร้องเรียนนั้น¹¹⁵ การแก้แค้นอาจรวมถึงการลงโทษทางวินัยที่ไม่เป็นธรรมระหว่างการจำคุก

¹¹² คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, แมนเฟร็ด โนวาค, 15 มกราคม กุมภาพันธ์ 2551, A/HRC/7/3, วรค 34.

¹¹³ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, คู่มือการสอบสวนและการจัดทำเอกสารพยานประกอบที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, (พิธีสารอิสตันบูล), 9 สิงหาคม 2542, หน้า 39

¹¹⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 41

¹¹⁵ ดู ตัวอย่าง องค์การสิทธิมนุษยชน, การล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิงในเรือนจำกลางของสหรัฐอเมริกา, ธันวาคม 2539, ซึ่งบันทึกเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำกลางของสหรัฐอเมริกา รวมถึงการแก้แค้นผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียน

ถูกปฏิเสธสิทธิและบริการพื้นฐาน ถูกตรวจค้นแบบเปลือยกายอย่างไม่จำเป็น ถูกส่งตัวไปยังเรือนจำที่ห่างไกลจากภูมิเนา และอื่นๆ

การรักษาความลับทางการแพทย์ (ข้อกำหนดที่ 8)

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไม่ได้ให้แนวทางใดๆ เกี่ยวกับการรักษาความลับทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม ได้มีหลักการระบุไว้เป็นอย่างดีว่าผู้ป่วยทุกคนในเรือนจำมีสิทธิได้รับการเก็บรักษาความลับทางการแพทย์ เช่นเดียวกับผู้ป่วยทุกคนในชุมชน
- ปฏิญญาสากลว่าด้วยมารยาทแพทย์ของสมาคมแพทย์โลก (WMA) (รับเอาในปี 1949 แก้ไขในปี 1968, 1983 และ 2006) เขียนว่า “ให้แพทย์เคารพสิทธิการรักษาความลับของผู้ป่วย และไม่ถือว่าผิดจรรยาบรรณในการเปิดเผยข้อมูลลับ หากผู้ป่วยยินยอมหรือหากมีสัญญาณที่เป็นอันตรายหรือจวนจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยหรือผู้อื่น”
- ปฏิญญาสิทธิของตัวสิทธิของผู้ป่วยของสมาคมแพทย์โลก¹¹⁶ ครอบคลุมข้อบังคับเกี่ยวกับสิทธิได้รับการรักษาความลับดังนี้
 - ข้อมูลทั้งหมดที่ระบุตัวตนของผู้ป่วย เช่น ภาวะสุขภาพ การเจ็บป่วย คำวินิจฉัยโรค คำพยากรณ์โรค การรักษาและข้อมูลส่วนตัวอื่นๆ ต้องถูกเก็บเป็นความลับ ถึงแม้จะเสียชีวิตไปแล้ว ยกเว้นผู้สืบสันดานอาจมีสิทธิขอข้อมูลดังกล่าวซึ่งจะทำให้ทราบถึงความเสี่ยงด้านสุขภาพของตน
 - ข้อมูลลับสามารถเปิดเผยได้เฉพาะกรณีที่ผู้ป่วยอนุญาตอย่างชัดเจน หรือกรณีที่กฎหมายระบุว่าให้ทำได้ ข้อมูลดังกล่าวสามารถถูกเปิดเผยให้กับผู้ให้บริการสุขภาพหน่วยอื่นๆ ได้ เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เว้นเสียแต่ผู้ป่วยอนุญาตอย่างชัดเจน
 - ข้อมูลระบุตัวตนของผู้ป่วยทั้งหมดต้องได้รับการปกป้อง การปกป้องข้อมูลต้องมีความเหมาะสมของสถานที่เก็บรักษาข้อมูล และบุคคลที่ทราบข้อมูลดังกล่าวต้องได้รับการปกป้องเช่นเดียวกัน
- แนวทางว่าด้วยการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ในเรือนจำขององค์การอนามัยโลก (1999) หลักการที่ 31 เน้นเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังที่จะได้รับการเก็บรักษาความลับทางการแพทย์ตามหลักการทั่วไป:

31. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพและการรักษาของผู้ต้องขังต้องเป็นความลับและควรถูกบันทึกในแฟ้มที่เฉพาะเจ้าหน้าที่สุขภาพเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงได้ เจ้าหน้าที่สุขภาพอาจให้ข้อมูลซึ่งจะช่วยในการรักษาและดูแลผู้ป่วยกับผู้จัดการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ หากผู้ต้องขังยินยอม

หลักการที่ 32 และ 33 ให้แนวทางที่เฉพาะเจาะจงในการเก็บรักษาความลับในกรณีติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ดังนี้

¹¹⁶ รับเอาในการประชุมสมาคมแพทย์โลก (WMA) ครั้งที่ 34, ลิสบอน ปอตูกอล, กันยายน/ตุลาคม 2524 และแก้ไขในการประชุมสามัญสมาคมแพทย์โลก ครั้งที่ 47, บาห์ลี อินโดนีเซีย, กันยายน 2538, และปรับปรุงโดยบรรณาธิการ ในการประชุมคณะกรรมการสมาคมแพทย์โลก, ซานทืออาโก ชิลี, ตุลาคม 2548

32. ข้อมูลเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีอาจถูกเปิดเผยเฉพาะกับผู้จัดการเรือนจำ หากเมื่อคำนึงถึงจรรยาบรรณทางการแพทย์แล้ว เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อรับประกันความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ การเปิดเผยจะใช้หลักการเดียวกับหลักการที่ใช้ในชุมชน หลักการและขั้นตอนเกี่ยวกับการแจ้งให้ภาคีในชุมชนทราบ ควรถูกดำเนินการด้วย

33. การสนทนาในชีวิตประจำวันถึงภาวะการติดเชื้อเอชไอวีของผู้ต้องขังกับผู้บริหารงานเรือนจำไม่ควรเกิดขึ้น ไม่ควรมีเครื่องหมาย ป้าย ตราประทับ หรือสัญลักษณ์ที่เห็นได้ชัดอื่นๆ บนแฟ้มของผู้ต้องขัง ที่ห้องขัง หรือเอกสารใดๆ ที่ระบุถึงการติดเชื้อเอชไอวีของพวกเขา

- ดังนั้น การฝ่าฝืนการรักษาความลับใดๆ สามารถยกเว้นได้ และการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลใดๆ เนื่องด้วยอันตรายที่เกิดขึ้นหรือจนจะเกิดขึ้นกับผู้ป่วยหรือผู้อื่นต้องถูกดำเนินการโดยแพทย์ และ/หรือมีคำยินยอมจากผู้ป่วย
- การรักษาความลับทางการแพทย์ไม่สามารถทำได้ในบางสถานการณ์ ตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังที่มีโรคติดเชื้อบางโรค เช่น วัณโรค อหิวาตกโรค ต้องถูกแยกจากผู้อื่นเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค อย่างไรก็ตาม นี่ไม่ได้หมายความว่าผู้ป่วยเหล่านี้จะเสียสิทธิได้รับการเก็บรักษาความลับทางการแพทย์ของความเจ็บป่วยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากโรคที่ทำให้ต้องถูกแยก ประเด็นนี้ควรถูกกล่าวซ้ำอีกครั้งว่าไม่มีเหตุผลทางการแพทย์ในการแยกผู้ต้องขังติดเชื้อเอชไอวีจากผู้ต้องขังอื่น และการปฏิบัติเช่นนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลกและองค์การสหประชาชาติ เพราะมันอาจจะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี¹¹⁷ การรักษาความลับทางการแพทย์ไม่สามารถทำได้ในสถานการณ์เฉพาะอื่นๆ เช่น เมื่อผู้ต้องขังหญิงกำลังตั้งครรภ์และจำเป็นต้องได้รับการดูแลก่อนคลอด หรือเมื่อผู้ต้องขังมีความต้องการโภชนาการพิเศษ (เช่น สำหรับโรคเบาหวาน) อย่างไรก็ตาม ในทุกกรณี การฝ่าฝืนการรักษาความลับต้องถูกจำกัดด้วยความเจ็บป่วยหรือโรคที่น่าสงสัยเท่านั้น
- ผู้ต้องขังต้องได้รับการแจ้งจากแพทย์ของเรือนจำว่าการรักษาความลับทางการแพทย์จะถูกฝ่าฝืนบ้างในสถานการณ์ข้างต้น เพื่อปกป้องสุขภาพของผู้ต้องขังหญิงและสุขภาพของผู้อื่น ขึ้นอยู่กับแต่ละกรณี
- นอกจากหลักการทั่วไปของการรักษาความลับทางการแพทย์ อาจมีอีกหลายเหตุผลที่ผู้ต้องขังหญิงอาจไม่ต้องการแบ่งปันข้อมูลประวัติการเจริญพันธุ์ของเขา โดยเฉพาะกับผู้ที่มีอำนาจในเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพของเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศหรือสังคมที่การตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตรก่อนสมรสอาจก่อให้เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง และในบางสังคมเรื่องดังกล่าวอาจถูกพิจารณาว่าเป็นความผิดอาญา ข้อมูลเกี่ยวกับการทำแท้งใดก็ตามมีความอ่อนไหวมาก เนื่องจากเป็นเรื่องผิดกฎหมายในหลายประเทศ

การตรวจสุขภาพเด็กที่ถูกรับตัวเข้าเรือนจำ (ข้อกำหนดที่ 9)

- ข้อกำหนดที่ 9 ได้อุดช่องว่างที่สำคัญเกี่ยวกับการรับตัวบุตรติดผู้ต้องขังหญิงเข้าสู่เรือนจำ

¹¹⁷ ดู สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, เอชไอวีและเอดส์ในสถานที่ควบคุมตัว: ชุดเครื่องมือสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดการโปรแกรม เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ให้บริการด้านสุขภาพในเรือนจำ, 2551, หน้า93-94, www.unodc.org/documents/hiv-aids/V0855768.pdf

-
- ดังที่ข้อคิดเห็นได้เน้นไว้ รัฐมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิของทุกคนที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจรัฐนั้นในการได้รับมาตรฐานสาธารณสุขสูงสุดเท่าที่จะหาได้ ดังที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (ICESCR) ข้อที่ 12 นอกจากนี้ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 24 เขียนว่า:

รัฐภาคีพึงยอมรับในสิทธิของเด็กที่จะได้รับมาตรฐานสาธารณสุขที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ ให้รัฐภาคีพยายามดำเนินการที่จะประกันว่าจะไม่มีเด็กคนใดถูกกลั่นแกล้งสิทธิในการรับบริการด้านสุขภาพดังกล่าว

- ก) ลดการเสียชีวิตของทารกและเด็ก
 - ข) รับประกันการจัดหาความช่วยเหลือทางการแพทย์ที่จำเป็น และการดูแลสุขภาพแก่เด็กทุกคน โดยเน้นการพัฒนาการดูแลสุขภาพเบื้องต้น
 - ค) ต่อสู้กับโรคภัยและทุพโภชนาการ รวมทั้งที่อยู่ในขอบข่ายการดูแลสุขภาพเบื้องต้น ซึ่งนอกเหนือจากวิธีการอื่นแล้ว ยังดำเนินการโดยการใช้เทคโนโลยีที่มีพร้อมอยู่แล้ว และโดยการจัดหาอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และน้ำดื่มที่สะอาดอย่างเพียงพอ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงอันตรายและความเสี่ยงจากมลพิษของมลภาวะแวดล้อม(...)
- ผู้หญิงที่ถูกนำตัวเข้าเรือนจำมักมีภูมิหลังที่ขาดแคลน มีการศึกษาน้อย และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่ดี ดังได้กล่าวไว้แล้วว่า พวกเธออาจมีปัญหาสุขภาพจิต ตีดยาเสพติด อาจเคยตกอยู่ในความสัมพันธ์ที่ผิดปกติ รวมถึงการเป็นเหยื่อของการทารุณโดยคู่สมรส และบุตรของผู้ต้องขังหญิงเหล่านั้นจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว พวกเธอมีแนวโน้มที่จะจำเป็นต้องได้รับการดูแลสุขภาพเบื้องต้นและการช่วยเหลือทางจิตใจในขั้นรับตัวเข้าสู่เรือนจำ
 - การคัดกรองสุขภาพขณะรับตัวมีความสำคัญต่อการประเมินความจำเป็นด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุตรติดผู้ต้องขังหญิง เพื่อให้การดูแลและการรักษาที่เหมาะสมระหว่างที่เด็กนั้นอยู่ในเรือนจำ เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการถูกกักขังต่อเด็กนั้น และเพื่อปกป้องและส่งเสริมสุขภาวะทางกายและทางจิตของเด็กนั้น
 - ข้อกำหนดยังได้คำนึงถึงความจริงที่ว่า ผู้หญิงที่ถูกนำตัวเข้าเรือนจำและบุตรติดผู้ต้องขังหญิงมีความอ่อนไหวอย่างมากในช่วงเวลานี้และอาจไม่สามารถเข้าใจเหตุผลและผลที่ตามมาของการดำเนินการทั้งหมด รวมถึงการตรวจทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นด้วย หากมารดาถูกแยกจากบุตรระหว่างการตรวจสุขภาพของบุตร ความวิตกกังวลของมารดาอาจเพิ่มขึ้น ถ้าผู้ต้องขังหญิงได้รับอนุญาตให้อยู่กับบุตรได้ระหว่างการตรวจคัดกรองสุขภาพของบุตร มารดาจะสามารถมั่นใจได้ว่าบุตรของตนได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและสามารถช่วยตอบคำถามที่บุตรอาจไม่สามารถตอบได้ (เช่น ความเจ็บป่วยในอดีต วัคซีน เป็นต้น)

การนำไปปฏิบัติ

การตรวจทางการแพทย์: การดูแลสุขภาพทั่วไปและเบื้องต้น (ข้อกำหนดที่ 6)

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรมีมาตรการเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงทุกคนได้รับการเสนอให้ตรวจคัดกรองสุขภาพขณะรับตัวเข้าเรือนจำ การตรวจคัดกรองสุขภาพจำเป็นต้องดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญการดูแลสุขภาพที่ทรงคุณวุฒิ รวมถึงแพทย์และนักจิตวิทยา
- เช่นเดียวกับผู้ป่วยในชุมชน ต้องมีคำยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวจากผู้ต้องขังในการดำเนินการตรวจทางการแพทย์ขณะรับตัว
- คำถามทั้งหมดที่เกี่ยวกับสุขภาพของผู้ต้องขังควรอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพเท่านั้น กล่าวคือ เจ้าหน้าที่อื่นๆ ไม่ควรถามคำถามเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ต้องขังระหว่างดำเนินการประเมินเพื่อกำหนดความเสี่ยงและความต้องการ (ดู ข้อกำหนดที่ 40 และ 41 สำหรับแนวทางเพิ่มเติม)
- ในบางเรือนจำ การจัดหาแพทย์เพื่อตรวจผู้ต้องขังเป็นรายบุคคลทันทีที่รับตัวอาจเป็นความท้าทายเนื่องจากการรับตัวผู้ต้องขังจำนวนมาก หรือเรือนจำมีขนาดใหญ่และมีจำนวนผู้ต้องขังที่แพทย์ต้องตรวจมากภายใต้สถานการณ์เหล่านี้การคัดกรองสุขภาพขณะรับตัวอาจดำเนินการโดยพยาบาลที่ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะรายงานต่อแพทย์ และแพทย์จะพบกับผู้ต้องขังที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาเร่งด่วนเท่านั้นดังที่ได้ประเมินโดยพยาบาลขณะรับตัวครั้งแรก หลังจากนั้น แพทย์ควรตรวจสุขภาพผู้ต้องขังใหม่ทุกคนในวัดถัดจากวันรับตัว¹¹⁸
- อย่างไรก็ตาม การตรวจทางการแพทย์เบื้องต้นอาจใช้ไม่ได้จริงหรือไม่เหมาะสมจะใช้แทนการตรวจที่สมบูรณ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพฯ โดยเฉพาะการประเมินความจำเป็นด้านสุขภาพจิต อาจจะดีกว่าหากดำเนินการภายหลังที่ผู้ต้องขังหญิงสามารถปรับตัวกับเรือนจำและผ่านพ้นความเศร้าเสียใจจากการถูกกักขังในเรือนจำแล้ว เว้นเสียแต่ว่ามีอาการเกิดขึ้นทันทีในขณะนั้น ผู้ต้องขังหญิงอื่นๆ อาจจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือจากบริการด้านสุขภาพเฉพาะทางของชุมชน การตรวจคัดกรองขณะรับตัวควรรวมถึงการตรวจเพื่อหาความจำเป็นด้านสุขภาพที่เร่งด่วน ความต้องการด้านสุขภาพเบื้องต้น และการประเมินเพื่อดูว่าผู้ต้องขังหญิงเคยตกเป็นเหยื่อของการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมานหรือไม่ การตรวจทางการแพทย์ที่สมบูรณ์กว่านี้ ที่ครอบคลุมความจำเป็นด้านสุขภาพทั้งหมด รวมถึงความจำเป็นด้านสุขภาพจิต ดังที่ได้สรุปไว้ในข้อกำหนดที่ 6 อาจมีการดำเนินการภายในหนึ่งสัปดาห์หลังรับตัว อย่างไรก็ตาม สิ่งนี้ไม่ควรก่อให้เกิดความล่าช้าในความต่อเนื่องของการรักษาที่ผู้ต้องขังหญิงเคยได้รับมาก่อนหน้าที่จะเข้าสู่เรือนจำ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกับหลักการความต่อเนื่องของการดูแล

¹¹⁸ โคเอล เอ., แนวทางสิทธิมนุษยชนในการบริหารจัดการเรือนจำ, ศูนย์นานาชาติสำหรับการศึกษาเรือนจำ 2552, หน้า 45 และมาตรฐานคณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ยิ่งยวด, วรรค 33

- ดังข้อคิดเห็นของข้อกำหนดที่ 6 เน้นย้ำไว้ ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพที่ดำเนินการตรวจคัดกรองที่จะเป็นอิสระจากการบริหารจัดการเรือนจำ เพื่อที่พวกเขาจะได้อยู่ในตำแหน่งที่สามารถเขียนรายงานการแพทย์ที่เป็นกลางและถูกต้อง¹¹⁹
- เช่นเดียวกับการตรวจทางการแพทย์ทั้งหมดในชุมชน การคัดกรองสุขภาพในสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำควรรับตัวควรเป็นความลับด้วย (ดู ข้อกำหนดที่ 8)
- ควรมีการเขียนแผนการดูแลสุขภาพรายบุคคลที่สมบูรณ์สำหรับผู้ต้องขังหญิงแต่ละคน ตามผลจากการตรวจคัดกรอง¹²⁰
- การตรวจคัดกรองสุขภาพควรถูกทำซ้ำในระยะเวลาที่เหมาะสมขณะที่ผู้ต้องขังหญิงอยู่ในเรือนจำ¹²¹

โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเลือด (ข้อกำหนด 6(ก))

- การตรวจคัดกรองสำหรับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคติดต่อทางเลือดควรถูกรวมไว้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการคัดกรองเบื้องต้นสำหรับผู้ต้องขังหญิงทุกคน และดำเนินการโดยแพทย์ที่ทรงคุณวุฒิ
- การทดสอบเชื้อเอชไอวีโดยสมัครใจและการเข้ารับบริการให้คำปรึกษาควรถูกเสนอแก่ผู้ต้องขังทุกคนในระหว่างตรวจทางการแพทย์หรือการตรวจสภาพร่างกาย เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพควรแนะนำการทดสอบเชื้อเอชไอวีและบริการให้คำปรึกษากับผู้ต้องขังที่มีสัญญาณ อาการหรือภาวะความเจ็บป่วยที่อาจบ่งชี้ถึงการติดเชื้อเอชไอวี และกับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์โดยคำนึงว่ากระบวนการดังกล่าวขึ้นอยู่กับความสมัครใจ การแนะนำดังกล่าวควรมีขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่ามีการวินิจฉัยที่เหมาะสม และสำหรับผู้ตรวจพบเชื้อเอชไอวี จะทำให้มั่นใจว่าได้รับการรักษาเอชไอวี การดูแลและความช่วยเหลือที่จำเป็น¹²² (ดู ข้อกำหนดที่ 14)
- เพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังได้ให้คำยินยอมสำหรับการทดสอบเชื้อเอชไอวี ผู้ให้บริการสุขภาพต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นกับพวกเขาในการทำความเข้าใจผลที่ตามมาจากการทดสอบเชื้อเอชไอวีและการให้คำปรึกษา และขั้นตอนการติดตามผล ข้อมูลดังกล่าวรวมถึงเหตุผลที่มีการเสนอหรือแนะนำให้ทดสอบเชื้อเอชไอวีและเข้ารับบริการให้คำปรึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น บริการที่มีหากบุคคลมีผลตรวจเป็น

¹¹⁹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 6

¹²⁰ องค์การอนามัยโลก สำนักงานส่วนภูมิภาคของยุโรป, แวน เดน เบิร์จ บี, แกเทอร์เรอร์ เอ, อตาเบย์ ที, ฮาริกา เอฟ, *สุขภาพผู้หญิงในเรือนจำ, แนวปฏิบัติและรายการตรวจสอบเพื่อทบทวนนโยบายและการปฏิบัติในปัจจุบัน*, 2554, หน้า 19

¹²¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 19

¹²² สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, นโยบายย่อขององค์การอนามัยโลก, *การทดสอบการติดเชื้อเอชไอวีและการให้คำปรึกษาในเรือนจำและสถานที่ควบคุมตัวอื่นๆ*, 2552, หน้า 4

บวก (รวมถึงข้อมูลว่าเรือนจำมีการรักษาด้วยยาต้านไวรัสที่มีประสิทธิภาพรุนแรงหรือไม่) ข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ต้องขังมีสิทธิปฏิเสธการทดสอบ และมีโอกาสในการถามคำถามกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพ¹²³

- ในการให้คำยินยอมนั้น ผู้ต้องขังต้องเข้าใจผลกระทบจากการมีผลทดสอบเอชไอวีเป็นบวกต่อการอยู่ในเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พวกเขาต้องได้รับการแจ้งถ้าเรือนจำจะไม่ปฏิบัติตามหลักการและแนวทางที่เป็นที่ยอมรับในสากล และได้รับการแจ้ง (ก) ว่าผลการทดสอบอาจไม่เป็นความลับหรือไม่ (ข) ว่าพวกเขาจะถูกแยกออกมาถ้าพบว่ามีผลตรวจเอชไอวีเป็นบวกหรือไม่ และ (ค) ว่ามีแนวโน้มว่าพวกเขาจะถูกปฏิเสธการเข้าร่วมบางโปรแกรม การเยี่ยมจากครอบครัวหรือการเข้าถึงงานหรือไม่¹²⁴
- เจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพควรได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมในการให้การทดสอบและให้คำปรึกษา และกระบวนการของการได้มาซึ่งความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าว¹²⁵

สุขภาพจิต (ข้อกำหนดที่ 6(ข))

- การตรวจคัดกรองขณะรับตัวควรรวมถึงการตรวจสุขภาพจิตของผู้ต้องขังที่ดำเนินการโดยผู้ปฏิบัติงานสุขภาพจิตที่ทรงคุณวุฒิ เพื่อระบุความต้องการการดูแลสุขภาพจิต ตัวอย่างเช่น การมีภาวะสะเทือนขวัญหลังเหตุการณ์รุนแรง การคัดกรองเพื่อหาปัญหาสุขภาพจิตอาจใช้ไม่ได้หรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการทันทีในวันรับตัว เนื่องจากความเครียดเสียใจและสับสนที่ผู้ต้องขังหญิงมักประสบในวันแรกของการเข้าเรือนจำ พยาบาลอาจดำเนินการประเมินขั้นต้นสำหรับความต้องการที่เร่งด่วนใดๆ รวมทั้งให้ความต่อเนื่องของการบำบัดสุขภาพจิตที่ผู้ต้องขังนั้นเคยได้รับอยู่ก่อน และส่งตัวผู้ป่วยที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาทันทีไปยังแพทย์ทางสุขภาพจิต
- การตรวจคัดกรองที่สมบูรณ์อาจดำเนินการภายในหนึ่งสัปดาห์ของการรับตัว หลังจากที่ถูกต้องขังหญิงได้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ของเขาแล้ว
- ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตควรถูกนำตัวไปยังแดนที่เข้มงวดน้อยที่สุดและได้รับการบำบัดรักษาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคลตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการจำคุก (ดู ข้อกำหนดที่ 12 และ 13)
- ความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายและทำร้ายตนเองควรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินขณะรับตัว ซึ่งดำเนินการโดยแพทย์ทางสุขภาพจิตที่ทรงคุณวุฒิ ผู้ต้องขังหญิงที่มีความเสี่ยงควรได้รับความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาและการบำบัดรักษาที่เหมาะสม (ดู ข้อกำหนดที่ 16)
- ในกรณีที่ผู้ต้องขังหญิงได้รับการวินิจฉัยว่ามีปัญหาสุขภาพจิตที่ร้ายแรง ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรถูกส่งตัวไปยังบริการด้านสุขภาพของชุมชนที่เป็นที่ยอมรับ ที่เหมาะสมและเฉพาะทาง ที่ใดก็ตามที่เป็นไปได้ และข้อกฎหมายควรได้รับการทบทวนและแก้ไขเพื่อเอื้ออำนวยต่อกระบวนการดังกล่าว หากจำเป็น¹²⁶

¹²³ เรื่องเดียวกัน หน้า4

¹²⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า4

¹²⁵ เรื่องเดียวกัน หน้า5

● ในทุกกรณีผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการเข้าถึงการบำบัดรักษาที่มีอยู่ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและความเสี่ยงใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ต้องขังหญิงควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับแผนการบำบัดรักษาของเธอ และการรักษาจะเริ่มขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีการให้คำยินยอมจากผู้ป่วย ควรมีการดำเนินการมาตรการเพื่อให้ผู้ที่พิการทางจิตสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือที่จำเป็นในการใช้สิทธิตามกฎหมาย ดังกำหนดในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (CRPD)¹²⁷ มาตรการทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิตามกฎหมายควรให้การคุ้มครองที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันการถูกข่มเหง ตามที่กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศกำหนดไว้¹²⁸ ดังที่เขียนไว้โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ “ต้องยอมรับว่า การใช้กระบวนการตัดสินใจที่ผู้ต้องขังมีส่วนร่วมเป็นความท้าทายในเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรือนจำที่ขาดแคลนทรัพยากร ในทางกลับกัน ก็มีความเสี่ยงที่ผู้ต้องขังที่มีความพิการทางจิตจะถูกข่มเหงในสถานที่ถูกควบคุมตัว ดังนั้นการคุ้มครองที่เพียงพอเพื่อปกป้องผู้ต้องขังที่มีความพิการทางจิตจากการบำบัดที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายและไม่ต้องให้คำยินยอมยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นไปอีก ความจริงเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงข้อโต้แย้งอย่างหนักแน่นต่อการจำคุกบุคคลที่มีความพิการทางจิตใจ เว้นแต่จำเป็นอย่างที่สุด”¹²⁹

สุขภาพและการเจริญพันธุ์ (ดู ข้อกำหนดที่ 6 (ค))

- การตรวจทางการแพทย์ขณะรับตัวควรรวมถึงการตรวจคัดกรองประวัติภาวะการเจริญพันธุ์ของผู้ต้องขังหญิงด้วย ได้แก่ การตั้งครรภ์เมื่อเร็วๆ นี้ การให้กำเนิดบุตร การทำแท้ง และภาวะแทรกซ้อนเกี่ยวกับการเจริญพันธุ์ และรับประกันว่ามีการให้การดูแลและรักษาที่เหมาะสมตั้งแต่วะเริ่มต้นของการจำคุก ตามแผนการดูแลสุขภาพรายบุคคล
- ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว คำยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวจากผู้ต้องขังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการตรวจทางการแพทย์ทุกประเภท ผู้ต้องขังหญิงไม่ควรถูกบังคับให้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเจริญพันธุ์ ตัวอย่างเช่น การตั้งครรภ์เมื่อเร็วๆ นี้ หรือการทำแท้ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการสำคัญของการรักษาความลับทางการแพทย์ ซึ่งได้ถูกกล่าวไว้ในข้อกำหนดที่ 8
- กรณีที่ผู้ต้องขังหญิงได้ผ่านการทำแท้งผิดกฎหมาย ผู้ต้องขังหญิงนั้นไม่ควรถูกบังคับให้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่ทำแท้งให้เธอในฐานะเป็นเงื่อนไขสำหรับการรักษา นโยบายของบริการด้านสุขภาพของเรือนจำควรรวมเอาความต้องการของผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้ไว้ด้วย และให้การดูแลด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ผู้ต้องขังหญิง

¹²⁶ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อกำหนดที่ 82

¹²⁷ สมัชชาแห่งสหประชาชาติ, อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ, รับเอาเมื่อ 13 ธันวาคม 2549, มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2551, ข้อ 12.3, < <http://www.refworld.org/docid/4680cd212.html>>.

¹²⁸ ข้อ 12.4

¹²⁹ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, *หนังสือคู่มือเกี่ยวกับผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ*, 2552, หน้า 34

กลุ่มนี้ต้องการบนพื้นฐานของความเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ กรณีที่จำเป็น ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรถูกส่งตัวไปยังโรงพยาบาลชุมชนสำหรับการรักษา

การติดยาเสพติด (ข้อกำหนดที่ 6(ง))

- ผู้หญิงที่ถูกนำตัวเข้าเรือนจำควรถูกตรวจคัดกรองการติดยาเสพติดโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพที่ทรงคุณวุฒิ เพื่อรับประกันว่ามีการดูแลและรักษาที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังหญิงที่ติดยาเสพติด
- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์และผลที่อาจตามมาจากการตรวจคัดกรอง รวมทั้งการบำบัดรักษาและบริการที่มีอยู่ในเรือนจำสำหรับการติดยาเสพติด และข้อเท็จจริงที่ว่า การบำบัดรักษานั้นสามารถเป็นความลับ ควรมีความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวจากผู้ต้องขังหญิงก่อนที่การตรวจใดๆ จะเกิดขึ้นได้ หากผู้ต้องขังหญิงตัดสินใจไม่เข้ารับการตรวจคัดกรองหรือไม่เปิดเผยการติดยาเสพติดใดๆ ประเด็นนี้ควรถูกบันทึกไว้ในแฟ้มของผู้ต้องขังหญิงนั้นด้วย
- ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกพบว่าติดยาเสพติดไม่ควรถูกลงโทษ การติดยาเสพติดของเขาคควรได้รับการรักษาในฐานะที่เป็นปัญหาสุขภาพประเภทหนึ่ง และพวกเธอควรได้รับการบำบัดรักษาที่ความเหมาะสมและด้วยความสมัครใจจากแพทย์ที่ทรงคุณวุฒิ เพื่อช่วยให้พวกเธอเอาชนะการติดยาเสพติด สามารถดำรงชีวิตในทางบวก และหาเลี้ยงตนเองได้หลังได้รับการปล่อยตัว (ดูข้อกำหนดที่ 15)

การทรมานและการปฏิบัติที่ไม่ดี รวมทั้งการใช้ความรุนแรงทางเพศ (ข้อกำหนดที่ 6(จ))

มาตรการทางกฎหมาย:

- กฎหมายในประเทศควรได้รับการทบทวนและแก้ไขหากจำเป็น เพื่อรับประกันว่าการทรมานถือเป็นความผิดทางอาญา และรวมเอาการข่มขืนอย่างชัดเจนในสถานที่ควบคุมตัวว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการทรมานด้วย ดังที่เป็นไปตามคำจำกัดความของการข่มขืนและการใช้ความรุนแรงทางเพศที่รับเอาโดยศาลอาญาระหว่างประเทศและศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดาและอดีตกองสลาเวียที่ได้กล่าวไปแล้วนั้น คำจำกัดความของการข่มขืนไม่ควรจำกัดเพียงแค่การสอดใส่อวัยวะเพศทางช่องคลอดหรือรูทวาร แต่กฎหมายควรรวมเอาการล่วงละเมิดทางเพศรูปแบบอื่นๆ ในสถานที่ควบคุมตัวว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการปฏิบัติที่ไม่ดีหรือการทรมานด้วย ขึ้นอยู่กับลักษณะและความร้ายแรงของการกระทำนั้น
- รัฐควรมีมาตรการในการรับประกันว่าผู้ต้องขังที่กลายเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงทางเพศสามารถเข้าถึงการประเมินทางกฎหมายที่เป็นอิสระจากความผิดเดิมของตน และผู้ต้องขังนั้นได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายระหว่างกระบวนการดังกล่าว

มาตรการทางการปฏิบัติ:

- ผู้บริหารงานเรือนจำและบริการสุขภาพในเรือนจำควรรับประกันว่าการตรวจทางการแพทย์ทั้งหมดขณะรับตัว ได้ครอบคลุมการตรวจเพื่อหาร่องรอยที่ถูกทารุณหรือได้รับปฏิบัติที่ไม่ดีใดๆ
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรออกแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่เรือนจำเกี่ยวกับขั้นตอนที่ต้องดำเนินการเมื่อรับตัวผู้ต้องขังหญิงเข้าเรือนจำ และผู้ต้องขังหญิงนั้นร้องเรียนว่าเคยได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดีหรือถูกทรมาน

- เจ้าหน้าที่เรือนจำและเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพของเรือนจำควรได้รับการอบรมเฉพาะทางในการสนับสนุนให้ผู้ต้องขังหญิงที่เป็นเหยื่อของการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมาน รวมทั้งการใช้ความรุนแรงทางเพศ เปิดเผยตนเองกับเจ้าหน้าที่และพูดคุยถึงเรื่องที่เกิดขึ้น และการอบรมเกี่ยวกับการตอบผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียนถึงการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมานด้วยความละเอียดอ่อนและเป็นมืออาชีพ
- ถ้าผู้ต้องขังหญิงร้องเรียนว่าเคยได้รับการปฏิบัติที่ไม่ดี รวมทั้งเคยตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงทางเพศ ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นอันดับแรก ในกรณีดังกล่าวการตรวจทางการแพทย์ควรถูกดำเนินการทันทีขณะรับตัวเข้าเรือนจำ
- ผู้ต้องขังหญิงใดๆ ที่ร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมาน รวมทั้งการข่มขืนหรือการใช้ความรุนแรงทางเพศรูปแบบอื่น ควรมีสหิทธิได้รับการตรวจจากแพทย์อิสระ เนื่องจากผู้เสียหายต้องการรู้สึกว่าจะสามารถไว้วางใจแพทย์ได้ และแพทย์สามารถทำงานได้อย่างเป็นกลาง
- แพทย์ควรอธิบายให้ผู้เสียหายฟังถึงตัวเลือกทางการแพทย์และนิติเวชศาสตร์ทั้งหมดที่เป็นไปได้ และควรดำเนินการตามความต้องการของผู้เสียหาย หน้าที่ของแพทย์ ได้แก่ การได้มาซึ่งความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวโดยสมัครใจสำหรับการตรวจ บันทึกผลจากการถูกกระทำทารุณทั้งหมด และเก็บตัวอย่างสำหรับการทดสอบทางนิติเวชศาสตร์¹³⁰
- เมื่อเป็นไปได้ การตรวจควรดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญการพิสูจน์การข่มขืน มิเช่นนั้นแพทย์ผู้ตรวจควรปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญหรือค้นหาข้อมูลจากตำรานิติเวชศาสตร์คลินิก¹³¹ ตามหลักการแล้วควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการแพทย์และทางเทคนิคที่เพียงพอสำหรับการตรวจอย่างเหมาะสมแก่ผู้รอดชีวิตจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ และดำเนินการโดยทีมที่ประกอบด้วยจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นรีแพทย์และพยาบาลที่มีประสบการณ์ และได้รับการฝึกอบรมในการรักษาผู้รอดชีวิตจากการถูกทรมานทางเพศ¹³²
- กรณีที่การข่มขืนที่ถูกกล่าวหาเกิดขึ้นแล้วกว่าหนึ่งสัปดาห์ และไม่มีร่องรอยฟกช้ำหรือบาดแผลฉีกขาดหลงเหลืออยู่ การดำเนินการตรวจภายในจะไม่เร่งด่วนมาก สามารถใช้เวลาในการหาผู้ที่เหมาะสมที่สุดในการพิสูจน์หลักฐานและสถานที่ที่ดีที่สุดในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม การถ่ายภาพรอยแผลที่เหลืออยู่เก็บไว้ก็อาจเป็นประโยชน์ หากสามารถทำได้¹³³

¹³⁰ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, คู่มือการสอบสวนและการจัดทำเอกสารพยานประกอบที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, (พิธินาสอิสตันบูล), 9 สิงหาคม 2542, หน้า 39-40

¹³¹ เรื่องเดียวกัน หน้า 40

¹³² เรื่องเดียวกัน

¹³³ เรื่องเดียวกัน

- วัตถุประสงค์เพิ่มเติมของการให้คำปรึกษาภายหลังการถูกข่มขืน คือ เพื่อให้กำลังใจ คำแนะนำ และหากเหมาะสม คือ ให้ความมั่นใจ การให้คำปรึกษาควรครอบคลุมประเด็นต่างๆ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เอชไอวี การตั้งครรภ์ และความเสียหายทางร่างกายที่ถาวร¹³⁴ ดู **ข้อกำหนดที่ 25(2)** สำหรับแนวทางเพิ่มเติม *ถ้าวินิจฉัยพบว่ามีพฤติกรรมการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรمان รวมทั้งการใช้ความรุนแรงทางเพศ (ข้อกำหนดที่ 7)*
- ผู้ต้องขังหญิงที่เป็นเหยื่อของการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรمان รวมทั้งการล่วงละเมิดทางเพศและการข่มขืนควรได้รับการอธิบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายของเขาในการเขียนคำร้องเรียนอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการถูกปฏิบัติดังกล่าวเพื่อเสนอต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการที่เป็นอิสระ ถ้าผู้ต้องขังหญิงนั้นไม่สามารถพูดภาษาที่นิยมใช้ในเรือนจำนั้นๆ ได้ การให้คำอธิบายดังกล่าวควรได้รับความช่วยเหลือจากล่ามที่ทรงคุณวุฒิ
- การตัดสินใจใดๆ ว่าจะร้องเรียนหรือไม่ ควรเกิดขึ้นจากการได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการร้องเรียน ดังนั้น ผู้บริหารงานเรือนจำต้องรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงทุกคนที่เป็นเหยื่อของการทารุณและการปฏิบัติที่ไม่ดีได้รับการแจ้งข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับสิทธิของพวกเธอ และผู้ต้องขังหญิงเหล่านั้นสามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายก่อนที่จะตัดสินใจใดๆ พวกเธอไม่ควรถูกบังคับให้ไม่ส่งคำร้องเรียน
- แพทย์ที่รับผิดชอบการประเมินและการทำเอกสารหลักฐานประกอบการเกิดขึ้นของการปฏิบัติที่ไม่ดีหรือการทรمانมีภาระผูกพันทางจริยธรรมให้ประเมินการกระทำทรمانหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี¹³⁵ อย่างไรก็ตาม ดังที่เขียนไว้ในมติสมาคมแพทย์โลกว่าด้วยความรับผิดชอบของแพทย์ในการจัดให้มีเอกสารพยานประกอบและการประเมินการกระทำทรمانหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี “แพทย์ควรใช้ดุลยพินิจในกรณีนี้ โดยคำนึงถึงวรรคที่ 68 ของพิธีสารอิสตันบูล” ที่เขียนว่า “ในบางกรณีภาระผูกพันทางจริยธรรมสองข้ออาจขัดแย้งกันได้ ปณิญาสากลและหลักการจริยธรรมกำหนดให้มีการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการทรمانหรือทารุณต่อผู้มีส่วนรับผิดชอบ ในบางเขตอำนาจ เรื่องนี้ถือเป็นข้อบังคับตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีผู้ป่วยอาจปฏิเสธที่จะให้ความยินยอมในการตรวจเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว หรือที่จะให้ข้อมูลจากการตรวจถูกเปิดเผยแก่ผู้อื่น ผู้ต้องขังหญิงนั้นอาจกลัวว่าจะเสี่ยงต่อการถูกแก้แค้นทั้งต่อตนเองหรือต่อครอบครัว ในสถานการณ์นี้ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพมีความรับผิดชอบสองด้าน คือ ต่อผู้ป่วยและต่อสังคม เพื่อให้มั่นใจว่าเกิดความยุติธรรมและผู้กระทำผิดถูกนำตัวมาลงโทษ ในการจัดการกับเหตุการณ์ดังกล่าวควรยึดหลักการพื้นฐานของการหลีกเลี่ยงการทำร้าย แพทย์ควรแสวงหาทางออกที่จะส่งเสริมความยุติธรรมโดยไม่ละเมิดสิทธิของบุคคลที่จะได้รับการรักษาความลับทางการแพทย์ ควรมีการ

¹³⁴ เรื่องเดียวกัน

¹³⁵ มติสมาคมแพทย์โลกว่าด้วยความรับผิดชอบของแพทย์ในการจัดให้มีเอกสารพยานประกอบและการประเมินการกระทำทรمانหรือการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี, รับเอาในการประชุมสามัญสมาคมแพทย์โลก ครั้งที่ 54, เฮลซิงกิ, ฟินแลนด์, กันยายน 2546 และแก้ไขในการประชุมสามัญสมาคมแพทย์โลก ครั้งที่ 58, โคเปนเฮเก้น, เดนมาร์ก, ตุลาคม 2550, ข้อเสนอแนะต่อสมาคมแพทย์แห่งชาติ, ข้อเสนอแนะ 9(1)

ขอคำแนะนำจากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ ในบางกรณีหน่วยงานดังกล่าวอาจเป็นสมาคมแพทย์แห่งชาติหรือหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ อีกทางเลือกหนึ่งหากได้รับการสนับสนุนและให้กำลังใจ ผู้ป่วยที่ลังเลใจบางคนอาจตกลงให้มีการเปิดเผยข้อมูลในขอบเขตที่ยอมรับได้”

- ถ้าผู้ต้องขังหญิงตัดสินใจที่จะดำเนินคดี ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรได้รับความช่วยเหลือในการจัดหาทนายความที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย หากผู้ต้องขังหญิงนั้นไม่สามารถจ่ายค่าทนายความได้
- ในกรณีที่เป็นการทารุณทางเพศที่ผู้เสียหายไม่ประสงค์ให้ผู้อื่นทราบ เนื่องด้วยความกดดันทางสังคมและวัฒนธรรมหรือเหตุผลส่วนตัว แพทย์ที่ดำเนินการตรวจร่างกาย หน่วยงานที่มีหน้าที่สอบสวนและศาลมีภาระผูกพันที่จะต้องร่วมมือกันเพื่อรักษาความเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายนั้น¹³⁶
- ในทุกกรณีผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการช่วยเหลือทางจิตใจที่เหมาะสมและที่เป็นมืออาชีพเป็นเวลานานเท่าที่จำเป็นเพื่อช่วยให้พวกเธอผ่านพ้นความบอบช้ำทางจิตใจและช่วยให้รอยแผลเป็นทางจิตใจหายดี การรักษาดังกล่าวอาจดำเนินการโดยร่วมมือกับบริการที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางในชุมชนและหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ
- ในทุกกรณี ควรมีการทดสอบในห้องปฏิบัติการและให้การรักษาสำหรั้ภาวะแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้องกับเพศและการเจริญพันธุ์ใดๆ ที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์นั้นๆ ในกรณีที่เหมาะสมผู้ต้องขังหญิงที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อควรได้รับยาต้านไวรัสเพื่อป้องกันหลังสัมผัสเชื้อ (Post-exposure Prophylaxis: PEP)
- ควรมีมาตรการปกป้องผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ไม่ดีและการทรมานจากการถูกกักกันจากเจ้าหน้าที่เรือนจำ มาตรการเหล่านี้ควรประกอบด้วย
 - ▶ การยึดมั่นในหลักการของการรักษาความลับตลอดทั้งกระบวนการ
 - ▶ การสอดส่องดูแลที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังหญิงที่เสี่ยง
 - ▶ การเข้าถึงกลไกการร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพและเป็นอิสระของผู้ต้องขังหญิง
 - ▶ นโยบายที่ชัดเจนต่อการแก้แค้นของเจ้าหน้าที่และกระบวนการทางวินัยสำหรับผู้เชื่อว่า จะแก้แค้นหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบการแก้แค้นนั้น

การรักษาความลับทางการแพทย์ (ข้อกำหนดที่ 8)

- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำและกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับสมาคมแพทย์แห่งชาติควรพัฒนาแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการรักษาความลับทางการแพทย์ การปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเจริญพันธุ์และการห้ามการตรวจภายในที่ไม่ได้รับการยินยอมจากผู้ต้องขัง อีกทั้งการทดสอบสภาพพรหมจารีควรถูกห้ามเพราะถือเป็นการใช้ความรุนแรงในระหว่างถูกควบคุมตัวรูปแบบหนึ่ง¹³⁷

¹³⁶ ข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, คู่มือการสอบสวนและการจัดทำเอกสารพยานประกอบที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, (พิธีสารอิสตันบูล), 9 สิงหาคม 2542, หน้า 39

¹³⁷ คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, แมนเฟร็ด โนวาค, A/HRC/7/3, 15 มกราคม 2551, วรรค 34

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรมั่นใจว่ากฎและข้อบังคับของเรือนจำที่เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพในเรือนจำได้ผนวกเอาหลักการของการรักษาความลับทางการแพทย์และมาตรการเพื่อรับประกันการรักษาความลับทางการแพทย์ ดังจะได้นำแสดงต่อไป
- บริการด้านสุขภาพในเรือนจำควรรับประกันว่าระเบียบสุขภาพทั้งหมดของผู้ต้องขัง รวมทั้งเอกสารแสดงผลการตรวจสุขภาพเบื้องต้นขณะรับตัวต้องถูกเก็บเป็นความลับ ข้อมูลควรถูกบันทึกในแฟ้มสุขภาพที่แยกต่างหากและสามารถเข้าถึงได้เฉพาะบุคลากรด้านสุขภาพเท่านั้น บุคลากรด้านสุขภาพอาจให้ข้อมูลที่ช่วยในการรักษาและดูแลผู้ป่วยกับผู้จัดการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายตุลาการ หากผู้ต้องขังยินยอม
- ซึ่งหมายความว่า
 - ▶ หากบุคคลที่สามขอให้มีการเปิดเผยข้อมูล ผู้ป่วยต้องได้รับการแจ้งให้ทราบและมีคำยินยอมให้เปิดเผยที่เป็นลายลักษณ์อักษร
 - ▶ ข้อมูลไม่ควรถูกเปิดเผยโดยปราศจากการรับรู้ของผู้ป่วย
 - ▶ ข้อมูลส่วนบุคคลควรได้รับการปกป้องอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง หากข้อมูลถูกเก็บในระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ การเข้าถึงฐานข้อมูลควรจำกัดอยู่แค่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เท่านั้น และมีการป้องกันเพื่อรับประกันว่าผู้อื่นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ ถ้าข้อมูลถูกเก็บในรูปแบบแฟ้มเอกสาร แฟ้มเหล่านั้นควรถูกล็อกในที่ที่ปลอดภัย เข้าถึงได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เท่านั้น
 - ▶ ผู้ป่วยควรได้รับรู้ว่าข้อมูลจะถูกแบ่งปันเท่าที่จำเป็นภายในทีมแพทย์และบริการด้านสุขภาพในชุมชน หากจำเป็น (เช่น ถ้าผู้ต้องขังต้องถูกส่งตัวไปรักษาในชุมชน)
 - ▶ หลักการของการรักษาความลับทางการแพทย์ให้มีผลกับเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ทั้งหมด รวมถึงพยาบาล นักจิตวิทยา จิตแพทย์ เภสัชกร นักจิตบำบัด และอื่นๆ สมาชิกทั้งหมดในทีมแพทย์ต้องทำงานภายใต้แนวทางจรรยาบรรณเดียวกันที่ว่าด้วยการรักษาความลับของผู้ป่วย
 - ▶ กรณีที่มีการใช้ล่าน ล่านนั้นควรอยู่ภายใต้หลักการของการรักษาความลับทางการแพทย์เช่นกัน
- ไม่ควรมีเจ้าหน้าที่ใดๆ ในเรือนจำ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ ที่สามารถเข้าถึงระเบียบสุขภาพหรือข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ต้องขัง แม้กระทั่งในทีมแพทย์เองก็ตามเฉพาะแพทย์และพยาบาลเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลสุขภาพทั้งหมดได้
- ในกรณีที่การปิดบังข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ต้องขังไว้อาจสร้างความเสียหายต่อสุขภาพของผู้ต้องขังหรือสุขภาพผู้อื่น แพทย์อาจตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลเพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็นต่อการปกป้องผู้ป่วยและ/หรือผู้อื่นจากอันตรายที่ใกล้จะเกิดขึ้น การตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลบางส่วนให้กับผู้อื่นควรดำเนินการโดยแพทย์ที่รับผิดชอบการรักษาผู้ต้องขัง และมีวัตถุประสงค์เดียวคือ เพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของผู้ต้องขังและของผู้อื่น (เช่น เมื่อผู้ต้องขังหญิงมีการติดเชื้อที่เจ็บปวดบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์และจำเป็นต้องได้รับการพักผ่อนและดูแล แพทย์จำเป็นต้องบอกผู้อำนวยการเรือนจำเพียงแค่ว่าผู้ต้องขังหญิงนั้นมีอาการติดเชื้อและไม่สามารถร่วมตามกฎของเรือนจำตามปกติได้ แทนที่จะเปิดเผยการวินิจฉัย) ในทำนองเดียวกัน ข้อมูลสามารถถูกเปิดเผยกับผู้ให้บริการด้านสุขภาพอื่นๆ ได้เฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เว้นเสียแต่ผู้ป่วยให้การยินยอมอย่างชัดแจ้งที่จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่านั้น

- ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติทางการแพทย์โดยทั่วไปแล้วไม่ควรถูกขอให้มีส่วนร่วมในการรักษาผู้ต้องขังอื่น เนื่องจากจะเป็นการละเมิดหลักการการรักษาความลับ เป็นไปได้ว่าอาจเป็นการทำให้สถานการณ์การเลือกปฏิบัติหนักขึ้นต่อผู้ต้องขังที่ป่วยด้วยบางโรค เช่น เอชไอวี และผู้ต้องขังที่มีความรู้ทางการแพทย์นั้นอาจใช้ข้อมูลดังกล่าวเพื่อผลประโยชน์ของตน เฉพาะในพฤติการณ์พิเศษและสถานการณ์ฉุกเฉินที่ไม่อาจหาเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพได้ทันทีหรือในประเทศที่มีรายได้น้อยที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพประจำการทุกวัน อาจเรียกผู้ต้องขังที่มีความรู้ทางการแพทย์มาช่วยรักษาได้ หากผู้ป่วยต้องยินยอม
- แพ้ระเบียบสุขภาพควรถูกล็อกไว้ ควรใช้ความระมัดระวังขณะบันทึกข้อมูลด้านสุขภาพในคอมพิวเตอร์ เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าถึงได้จากผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต ความจริงแล้วแนะนำให้ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความชำนาญก่อนดำเนินการดังกล่าว
- การปรึกษากับแพทย์ทุกครั้ง หากเป็นไปได้ ควรเกิดขึ้นในห้องให้คำปรึกษาที่เป็นส่วนตัว และไม่ควรมีผู้ต้องขังอื่นหรือเจ้าหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์อยู่ด้วย เว้นเสียแต่ว่าผู้ต้องขังหญิงที่ถูกตรวจได้ร้องขอผู้มาอยู่เป็นเพื่อนซึ่งอาจเป็นนางพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สุขภาพอื่นๆ และหากไม่สามารถหาบุคคลเหล่านั้นได้ อาจให้เจ้าหน้าที่ผู้หญิงอยู่ด้วยแทนได้ ในกรณีดังกล่าว ผู้ที่มาอยู่เป็นเพื่อนควรไม่ได้ยินบทสนทนาระหว่างแพทย์และผู้ป่วย ความเป็นส่วนตัวจากการมองเห็นและศักดิ์ศรีของผู้ต้องขังหญิงที่ถูกตรวจควรได้รับการปกป้อง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ต้องขังนั้น (ดู ข้อกำหนดที่ 11)
- บุคลากรด้านสุขภาพของเรือนจำควรแจ้งผู้ต้องขังหญิงว่าข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทั้งหมด รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเจริญพันธุ์ของเขาจะถูกเก็บเป็นความลับ การขอให้ผู้ต้องขังหญิงให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการเจริญพันธุ์ของเขาต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ควรมีผู้ต้องขังหญิงคนใดถูกบังคับให้ให้ข้อมูลเช่นนั้น
- ไม่ควรมีการตรวจช่องคลอด หากปราศจากคำยินยอมจากผู้ต้องขังหญิง และการทดสอบสภาพพรหมจารี ควรถูกห้ามอย่างชัดเจน

การตรวจทางการแพทย์สำหรับเด็กที่ถูกจับตัวเข้าเรือนจำ (ข้อกำหนดที่ 9)

- ผู้บริหารงานเรือนจำและบริการสุขภาพในเรือนจำควรรับประกันว่ากระบวนการจับตัวผู้ต้องขังหญิงได้มีข้อบังคับสำหรับการตรวจทางการแพทย์ให้กับบุตรใดๆ ที่ติดมาด้วย และจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว
- หากผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเด็กไม่ว่างในขณะนั้น การคัดกรองเบื้องต้นอาจดำเนินการโดยพยาบาลที่ทรงคุณวุฒิ และให้มีการตรวจทางการแพทย์ที่สมบูรณ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กที่ทรงคุณวุฒิทันทีที่เป็นไปได้ ภายหลังการจับตัว (อย่างช้าที่สุดภายในหนึ่งสัปดาห์หลังจากจับตัว หากไม่มีเหตุฉุกเฉิน) เพื่อให้มีเวลาพอที่ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเด็กจะสามารถทำการประเมินสุขภาพเด็กได้
- การคัดกรองสุขภาพควรระบุความต้องการการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็ก และผลที่ได้ควรถูกนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาแผนการดูแลสุขภาพสำหรับเด็กแต่ละคน ควรมีการทบทวนอย่างสม่ำเสมอโดยเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพที่ทรงคุณวุฒิ

-
- มารดาของเด็กที่ถูกปรับตัวเข้าเรือนจำควรได้รับอนุญาตให้อยู่กับบุตรระหว่างการตรวจทางการแพทย์ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงกระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำและกระทรวงสาธารณสุข
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบการปรับตัวและการลงทะเบียน

4.2 การดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของเพศ

ข้อกำหนดที่ 10

1. ควรจัดให้มีการบริการด้านสุขภาพตามความต้องการเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังหญิงอย่างน้อยในระดับเดียวกับการให้บริการในชุมชน
2. หากผู้ต้องขังหญิงร้องขอให้ได้รับการตรวจหรือรักษาจากแพทย์หรือพยาบาลที่เป็นผู้หญิง เรือนจำควรจัดให้มีการตรวจหรือรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาลหญิง เว้นแต่ในสถานการณ์ที่ต้องการการรักษาฉุกเฉิน หากบุคคลากรทางการแพทย์เพศชายเป็นผู้ตรวจซึ่งขัดต่อความประสงค์ของผู้ต้องขังหญิงนั้น ต้องมีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอยู่ระหว่างการตรวจด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ดังที่ได้อธิบายแล้วในส่วนบทนำของบทนี้และการอ้างอิงข้อกำหนดที่ 6 ผู้หญิงในเรือนจำมีความต้องการดูแลสุขภาพที่เฉพาะ เนื่องด้วยเพศและภูมิหลังทั่วไปของเขา ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำมีข้อบังคับที่จำกัดสำหรับการดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงที่มุ่งเน้นเฉพาะเพียงการตั้งครรภ์ และการดูแลก่อนและหลังคลอด นอกเหนือจากประเด็นเหล่านั้น ผู้ต้องขังหญิงจำเป็นต้องได้รับการดูแลสุขภาพทางการแพทย์ จริยพันธุ์ทั่วไปและสุขภาพทางเพศ การดูแลสุขภาพจิต การบำบัดรักษาการติดยาเสพติดและอาการหมดประจำเดือนใดๆ ที่ต้องการการรักษา ผู้หญิงยังคงมีความต้องการได้รับการป้องกันสุขภาพ (ดู ข้อกำหนดที่ 18) และได้รับการศึกษาและข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันสุขภาพ (ดู ข้อกำหนดที่ 17)
- ดังที่เขียนไว้ในข้อคิดเห็น ข้อกำหนดข้อนี้ยังได้ระบุว่า “เนื่องด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรม และ/หรือด้วยในอดีตเคยมีประสบการณ์ทางลบกับผู้ชาย รวมถึงการเป็นเหยื่อของการทารุณหรือความรุนแรงทางเพศ

ผู้ต้องขังหญิงอาจไม่ประสงค์ให้ถูกตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์เพศชาย และอาจยังได้รับความบอบซ้ำทางจิตใจอีกครั้งจากการตรวจดังกล่าว”¹³⁸ ดังนั้นผู้ต้องขังหญิงอาจประสงค์ให้ได้รับการตรวจหรือรักษาโดยแพทย์เพศหญิงเท่านั้น และเรือนจำควรเคารพความประสงค์นั้นเท่าที่จะเป็นไปได้

การนำไปปฏิบัติ

- ความร่วมมือระหว่างบริการด้านสุขภาพในเรือนจำและในชุมชนควรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดูแลทางการแพทย์ที่มีให้ในทุกเรือนจำ¹³⁹
- บริการด้านสุขภาพในเรือนจำควรออกนโยบายเฉพาะเกี่ยวกับข้อบังคับด้านการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังหญิง โดยประสานกับบริการสุขภาพในชุมชน และควรมีการจัดตั้งกลไกความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขและบริการสุขภาพในเรือนจำเพื่อตอบสนองต่อการดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง¹⁴⁰
- ควรจัดให้มีงานเสวนาเป็นประจําระหว่างรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่อาวุโส และเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพ เพื่อรับประกันว่ากฎหมายและกฎของเรือนจำสนับสนุนการรักษาและการดูแล¹⁴¹
- ในทุกครั้งที่เป็นไปได้ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการรักษาทางการแพทย์จากพยาบาลและแพทย์เพศหญิง ถ้าผู้ต้องขังหญิงร้องขอให้ได้รับการตรวจหรือรักษาโดยแพทย์หรือพยาบาลที่เป็นผู้หญิง แพทย์หญิงและนางพยาบาลควรได้รับการเชิญมาที่เรือนจำ หากสามารถมาได้ ยกเว้นในสถานการณ์ที่ต้องการการรักษาฉุกเฉิน ถ้าไม่สามารถทำได้ จะต้องมีการควบคุมและสอดส่องเพศหญิงระหว่างการตรวจ เพื่อให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ต้องขังหญิง ผู้ต้องขังหญิงไม่ควรถูกบังคับให้อธิบายเหตุผลสำหรับการขอขึ้น¹⁴² (ดู ข้อกำหนดที่ 11(2))
- ถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ดีที่จะให้มีพี่เลี้ยงที่เป็นเพศหญิงมาอยู่ด้วย หากการตรวจผู้ต้องขังหญิงดำเนินการโดยแพทย์เพศชาย ไม่ว่าผู้ต้องขังหญิงนั้นจะร้องขอผู้มาอยู่เป็นเพื่อนหรือไม่ก็ตาม เพื่อให้มั่นใจและปกป้องผู้ต้องขังหญิงจากการคุกคามหรือข่มเหงใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการปกป้องแพทย์จากการถูกกล่าวหาเท็จว่าคุกคามหรือข่มเหง ผู้มาอยู่เป็นเพื่อนที่เป็นเพศหญิงอาจเป็นนางพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ด้านสุขภาพอื่นๆ

¹³⁸ ข้อกำหนดกรุงเทพ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 10 (2)

¹³⁹ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อกำหนดที่ 22 องค์การอนามัยโลกยุโรป, ปฏิญญา: สาธารณสุขในเรือนจำในฐานะส่วนหนึ่งของสาธารณสุขชุมชน, 24 ตุลาคม 2546, ซึ่งผู้แทนกล่าวไว้ว่าสาธารณสุขของเรือนจำต้องถือเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งของระบบสาธารณสุขของประเทศใดๆ และได้เสนอข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงบริการการด้านสุขภาพในเรือนจำ ตามหลักการนี้

¹⁴⁰ องค์การอนามัยโลก สำนักงานส่วนภูมิภาคยุโรป (แวน เดน เบิร์จ บี, แกเทอร์เรอร์ เอ). สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (อตาเบย์ ที, ฮาริกา เอฟ) สุขภาพผู้หญิงในเรือนจำ, แนวปฏิบัติและรายการตรวจสอบเพื่อทบทวนนโยบายและการปฏิบัติในปัจจุบัน, 2554, หน้า 8

¹⁴¹ เรื่องเดียวกัน

¹⁴² ข้อกำหนดกรุงเทพ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 10

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำ
- กระทรวงสาธารณสุข
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน

แนวปฏิบัติที่ดี: บริการทางการแพทย์สำหรับผู้หญิงในระบบเรือนจำรูปแบบใหม่ของสาธารณรัฐโดมินิกัน

ส่วนหนึ่งของบริการด้านสุขภาพอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุขและส่วนหนึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานอัยการ โดยแพทย์บางท่านมาจากกระทรวงสาธารณสุขและบางท่านมาจากสำนักงานอัยการ บริการด้านสุขภาพจำนวนมากมีให้ในเรือนจำแต่ผู้ต้องขังที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาพิเศษจะถูกส่งตัวไปยังโรงพยาบาล ในพื้นที่บริการสุขภาพของศูนย์แก้ไขและฟื้นฟู หมายเลข 2 นาจาโย มูเจอเรส (เรือนจำหญิง) มีการจ้างผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ถึงแปดคน ได้แก่ จิตแพทย์ นรีแพทย์ นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ผิวหนัง และแพทย์อื่นๆ ในพื้นที่ดังกล่าวยังมีศูนย์รักษาทันตกรรมที่มีเครื่องมือครบถ้วน พร้อมทันตแพทย์ที่มีคุณวุฒิ ผู้ต้องขังทุกคนได้รับการตรวจสุขภาพฟันสามครั้งต่อปี และผู้ต้องขังสามารถพบทันตแพทย์ได้หากมีเหตุฉุกเฉิน

เรือนจำทั้งหมดภายใต้ระบบเรือนจำรูปแบบใหม่ หรือที่เรียกว่าศูนย์แก้ไขและฟื้นฟู (CCRs) รวมทั้งศูนย์แก้ไขและฟื้นฟูสำหรับผู้ต้องขังหญิง จะมีห้องปฏิบัติการที่มีผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงสาธารณสุขประจำอยู่ มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินการทดสอบทางการแพทย์ต่างๆ ณ ที่นั้น เช่น การตรวจเลือดเต็มรูปแบบ การทดสอบการตั้งครรภ์ การตรวจตับอักเสบบีและซีฟิลิส การตรวจเชื้อเอชไอวีหากสมัครใจ ผู้ต้องขังที่มีเอชไอวีจะได้รับการรักษาและโภชนาการพิเศษ

บริการด้านสุขภาพจิตจะให้คำปรึกษารายบุคคลและแบบครอบครัว และการบำบัดหลายประเภท เช่น การบำบัดยาเสพติด การบำบัดสำหรับผู้ที่ถูกทำร้ายร่างกาย และการบำบัดเพื่อสร้างแรงจูงใจ ผู้ต้องขังแต่ละคนที่จะเข้ามาในระบบต้องผ่านการประเมินความต้องการทางสุขภาพจิต ในเรือนจำหญิงมีนักจิตวิทยาสองคนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอัยการ (ที่รับผิดชอบระบบเรือนจำ)¹⁴³

¹⁴³ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, อตาเบย์ ที, ระบบเรือนจำและทางเลือกแทนการจำคุกในบางประเทศขององค์กรในรัฐแคริบเบียนตะวันออก, บาร์บาโดสและสาธารณรัฐโดมินิกัน, 25 พฤศจิกายน 2553, (ยังไม่ได้พิมพ์)

ข้อกำหนดที่ 11

1. ควรมีเฉพาะบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้นที่อยู่ด้วยขณะการตรวจรักษา เว้นแต่แพทย์เห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้การยกเว้น หรือแพทย์ขอให้มีเจ้าหน้าที่เรือนจำอยู่ด้วยเพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัย หรือผู้ต้องขังหญิงร้องขอเป็นกรณีพิเศษให้มีเจ้าหน้าที่เรือนจำอยู่ระหว่างการตรวจรักษาด้วย ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดที่ 10 วรรค 2
2. หากจำเป็นที่จะต้องมีการมีเจ้าหน้าที่เรือนจำที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่สุขภาพอยู่ด้วยระหว่างการตรวจรักษา เจ้าหน้าที่ดังกล่าวควรเป็นหญิง และการตรวจทางการแพทย์ควรดำเนินการโดยรักษาไว้ซึ่งความเป็นส่วนตัว ศักดิ์ศรี และความลับของผู้ป่วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- การรักษาความลับของการตรวจทางการแพทย์เป็นหนึ่งในหลักการสำคัญซึ่งมีผลใช้กับการดูแลสุขภาพของทุกคน รวมทั้งผู้ที่อยู่ในเรือนจำ ดังที่ได้กล่าวแล้วในการอ้างอิงข้อกำหนดที่ 8 ปฏิญญาสากลว่าด้วยมารยาทแพทย์ของสมาคมแพทย์โลก (WMA) (รับเอาในปี 1949 แก้ไขในปี 1968, 1983 และ 2006) เขียนว่า “ให้แพทย์เคารพสิทธิการรักษาความลับของผู้ป่วย และไม่ถือว่าผิดจรรยาบรรณในการเปิดเผยข้อมูลลับ หากผู้ป่วยยินยอมหรือหากมีสัญญาณที่เป็นอันตรายหรือจวนจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยหรือผู้อื่น” ดังนั้นการฝ่าฝืนการรักษาความลับใดๆ จึงมีการยกเว้นได้และการตัดสินใจเปิดเผยข้อมูลใดๆ เนื่องด้วยอันตรายหรือจวนจะเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยหรือผู้อื่นต้องดำเนินการโดยแพทย์ และ/หรือ มีคำยินยอมจากผู้ป่วย

การนำไปปฏิบัติ

- การรักษาความลับทางการแพทย์ควรถูกคำนึงถึงระหว่างการตรวจรักษา ซึ่งหมายความว่าเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องขังอื่นไม่ควรอยู่ด้วยระหว่างการตรวจดังกล่าว การตรวจทางการแพทย์ควรดำเนินการเป็นรายบุคคลในห้องบริการสุขภาพที่มีอุปกรณ์ครบครัน และถูกกั้นจากมองเห็นของเจ้าหน้าที่หรือผู้ต้องขังอื่น
- กรณีที่มีเหตุอันควรแก่การยกเว้น ตัวอย่างเช่น ถ้าผู้ต้องขังก้าวร้าวรุนแรงและเจ้าหน้าที่เป็นห่วงความปลอดภัยของแพทย์ แพทย์ควรได้รับการอธิบายเกี่ยวกับความเสี่ยงนั้น และแพทย์ควรตัดสินใจว่าควรให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ด้วยระหว่างการตรวจหรือไม่ ถ้าแพทย์ร้องขอเป็นกรณีพิเศษให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ด้วย ผู้ต้องขังหญิงไม่ควรต้องพบแพทย์หากผู้ที่อยู่ด้วยเป็นเจ้าหน้าที่ชาย ถ้าการตรวจถูกดำเนินการโดยมีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอยู่ด้วยเจ้าหน้าที่นั้นควรไม่สามารถยินยอมการสนทนาระหว่างผู้ป่วยและแพทย์
- อาจมีกรณีที่ผู้ป่วยเองอาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อยู่ด้วย ถ้าแพทย์ที่ทำการตรวจเป็นผู้ชาย คำขอนั้นควรได้รับการอนุญาต พร้อมข้อบังคับว่าเจ้าหน้าที่ต้องไม่สามารถได้ยินแพทย์และผู้ป่วย

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ

4.3 สุขภาพจิตและการดูแล

ข้อกำหนดที่ 12

ให้มีการดูแลสุขภาพจิตที่ครอบคลุม ที่คำนึงถึงความบอบซ้ำทางจิตใจ ที่อ่อนไหวกับความแตกต่างระหว่างเพศ และที่เป็นรายบุคคล และให้มีโปรแกรมบำบัดฟื้นฟู สำหรับผู้ต้องขังหญิงที่มีความต้องการการดูแลด้านสุขภาพจิตในเรือนจำหรือสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 13

เจ้าหน้าที่เรือนจำควรถูกทำให้ตระหนักถึงช่วงเวลาที่ผู้ต้องขังหญิงอาจรู้สึกเป็นทุกข์ เพื่อที่จะได้ไวต่อเหตุการณ์นั้นๆ และเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงนั้นได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสม

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 12-13

- ข้อกำหนดนี้ได้เติมเต็มช่องว่างที่สำคัญในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของแนวทางการรักษารายบุคคลและแบบองค์รวม ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะสนับสนุนข้อบังคับการดูแลสุขภาพจิตสำหรับผู้ต้องขังทุกคน
- ข้อกำหนดนี้ควรถูกอ่านควบคู่กับข้อกำหนดที่ 82(1) ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งเขียนว่าบุคคลที่ป่วยทางจิตอย่างร้ายแรงไม่ควรถูกกักขังในเรือนจำ แต่ควรถูกนำตัวไปไว้ในสถาบันสุขภาพจิตที่เชี่ยวชาญ
- สภาพแวดล้อมของเรือนจำที่มีลักษณะปิดและบีบคับสามารถทำให้อาการป่วยทางจิตทรุดหนักลงได้ ถ้าเป็นไปได้ ควรใช้มาตรการและการลงโทษแบบไม่ควบคุมตัวก่อนในกรณีที่ผู้หญิงนั้นมีความพิการทางจิตใจแล้ว (ดู ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อกำหนดที่ 60)
- ดังที่ได้เขียนไว้ในข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้และที่ได้กล่าวถึงแล้ว โดยการอ้างอิงข้อกำหนดที่ 6(b) ผู้ต้องขังหญิงมีความต้องการการดูแลสุขภาพจิตที่เฉพาะเจาะจง ความต้องการดังกล่าวมีแนวโน้มจะรุนแรงขึ้นเมื่ออยู่ในเรือนจำ เนื่องด้วยการแยกจากบุตร ครอบครัวและชุมชน และกฎของเรือนจำที่ไม่คำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง การวิจัยระบุว่าผู้หญิงในเรือนจำมีปัญหาสุขภาพจิตในอัตราที่สูง เช่น ภาวะสเทือนขวัญหลังเหตุการณ์รุนแรง โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล โรคหวาดกลัว และโรคประสาท¹⁴⁴

¹⁴⁴ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ, การแก้ไขความไม่เท่าเทียมทางเพศเกี่ยวกับสุขภาพในเรือนจำ, 2552, หน้า 27

- นอกจากนี้ สภาวะและกฎระเบียบของเรือนจำที่มีการรักษาความปลอดภัยสูง ซึ่งการสัมผัสตัวผู้ต้องขังอื่นหรือเจ้าหน้าที่มักถูกจำกัด และการเข้าถึงกิจกรรมของเรือนจำอาจเป็นไปอย่างจำกัด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นและร้ายแรงขึ้นต่อปัญหาสุขภาพจิต ความทุกข์ใจของผู้ต้องขังหญิงอาจถูกทำให้เพิ่มขึ้นจากการถูกควบคุมสอดส่องและตรวจค้นจากเจ้าหน้าที่ทั้งผู้ชายและผู้หญิง จากบรรยากาศที่ก้าวร้าวและการทำร้ายโดยใช้คำพูดที่พบได้ทั่วไปในเรือนจำบางแห่ง¹⁴⁵
- ดังที่เคยได้มีการบันทึกไว้ในหลายโอกาส การขังเดี่ยวอาจกระตุ้นให้เกิดความเจ็บป่วยทางจิตหรือทำให้อาการทรุดหนักลง¹⁴⁶ คำแถลงการณ์อิสตันบูลว่าด้วยการใช้การขังเดี่ยวและผลกระทบ เสนอให้มีการห้ามมิให้ใช้การขังเดี่ยวกับผู้ต้องขังที่มีความเจ็บป่วยทางจิตโดยเด็ดขาด¹⁴⁷
- ดังนี้ขอคิดเห็นได้เขียนไว้ ข้อกำหนดที่ 12 “พิจารณาถึงความเป็นจริงที่ว่าในระบบเรือนจำหลายแห่งไม่ได้เข้าใจหรือให้การดูแลสุขภาพจิตตามความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงอย่างเพียงพอ มีการให้การรักษาตามอาการแทนที่จะรักษามูลเหตุเบื้องหลังที่นำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิต บ่อยครั้งผู้ต้องขังหญิงจะได้รับการจ่ายยาเพื่อรักษาความเสียใจหรือซึมเศร้า มากกว่าจะได้รับการช่วยเหลือทางจิตสังคม งามผลการประเมินรายบุคคล”¹⁴⁸
- อ้างอิงถึงแนวทางแบบองค์รวมในบริการสุขภาพของเรือนจำ องค์การอนามัยโลกและสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ เสนอว่า “การส่งเสริมสุขภาพจิตและสุขภาวะควรเป็นหัวใจสำคัญของนโยบายสาธารณสุขของเรือนจำ การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตายที่มีอัตราสูงในกลุ่มผู้ต้องขังหญิงควรทำให้ผู้บริหารเรือนจำตื่นตัวและตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการมีกลยุทธ์และนโยบายสำหรับปกป้องสุขภาพจิตโดยทั่วไปและสำหรับประเมินผู้ต้องขังหญิงที่อาจมีความเสี่ยง ความจำเป็นด้านสุขภาพดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของแนวทางเรือนจำแบบองค์รวม เจ้าหน้าที่ทุกคนจำเป็นต้องตระหนักถึงบทบาทของตนเองและคำนึงว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมและกฎระเบียบภายในเรือนจำได้อย่างไรบ้าง ให้เป็นไปในทางบวกและเกิดประโยชน์ และมีการพัฒนาขึ้นของความเข้มแข็งทางจิตใจของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ ในที่นี้ ผู้บริหารเรือนจำมีบทบาทเป็นผู้นำที่สำคัญในการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสในการสร้างลักษณะที่มีร่วมกันของกลุ่มเรือนจำที่มีส่วนช่วยด้านสุขภาพ”¹⁴⁹

¹⁴⁵ ดู ตัวอย่าง, คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, รายงานของผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยความรุนแรงต่อผู้หญิง สาเหตุและผลที่ตามมา, ราซิดา มานู, A/HRC/17/26/Add. มิถุนายน 2544, , วรรค40

¹⁴⁶ คำแถลงการณ์อิสตันบูลว่าด้วยการใช้การขังเดี่ยวและผลกระทบ รับรองเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2550 ณ การสัมมนาระหว่างประเทศว่าด้วยความบอบช้ำทางจิตใจ,อิสตันบูล <www.refworld.org/docid/48db99e82.html>.

¹⁴⁷ เรื่องเดียวกัน

¹⁴⁸ ข้อกำหนดกรุงเตหะราน ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 12

¹⁴⁹ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ/องค์การอนามัยโลก เรื่องเดิม หน้า 46

● นอกจากนี้ ผู้หญิงจะอ่อนไหวเป็นพิเศษกับความเศร้าเสียใจและการซึมเศร้าในบางช่วงเวลา¹⁵⁰ การออกนโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรับมือประเด็นสุขภาพจิตและการดูแลสุขภาพจิตในลักษณะองค์รวมและการตระหนักถึงบทบาทสำคัญของเจ้าหน้าที่ทุกคนในการช่วยเหลือผู้ต้องขังให้ยังคงมีสุขภาพทางจิตที่ดี เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการด้วยความเข้าใจและละเอียดอ่อนกับความจำเป็นในการได้รับการช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตที่แตกต่างกันของผู้ต้องขังหญิงทุกคนในช่วงเวลาต่างๆ การตระหนักรู้ของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและทำร้ายสุขภาพทางจิตและเกี่ยวกับแนวทางที่มีความละเอียดอ่อนในการดูแลสุขภาพจิตของผู้ต้องขังหญิง เป็นองค์ประกอบสำคัญของนโยบายดังกล่าว

การนำไปปฏิบัติ

- โปรแกรมที่ครอบคลุมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตในเรือนจำควรรวมเอาข้อกำหนดเกี่ยวกับกฎระเบียบของเรือนจำที่ยืดหยุ่น สมดุล และหลากหลายไว้ด้วย ได้แก่ การเข้าถึงการศึกษา การฝึกอาชีพ นันทนาการ การติดต่อครอบครัว การออกกำลังกาย อาหารที่สมดุล และโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะ และอื่นๆ¹⁵¹
- ภายหลังจากการคัดกรองเบื้องต้นขณะรับตัว ควรมีการออกแบบโปรแกรมการรักษาเป็นรายบุคคลสำหรับผู้ที่เป็น จากทีมดูแลสุขภาพของเรือนจำที่มีคุณวุฒิ รวมถึงนักจิตวิทยาและจิตแพทย์หากจำเป็น ควรมีการให้คำปรึกษาและการบำบัดทางจิตเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้กับผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการมีความพิการทางจิต
- การบำบัดรักษาควรมีความเฉพาะเป็นรายบุคคลและมีเป้าหมายเพื่อจัดการกับมูลเหตุที่ก่อให้เกิดความทุกข์ใจ ซึมเศร้าและปัญหาทางจิตเวช ซึ่งตั้งอยู่บนแนวทางแบบผสมผสานของการให้คำปรึกษา การช่วยเหลือทางจิตสังคม และการใช้ยาหากจำเป็น การรักษาด้วยยาควรถูกใช้เฉพาะในกรณีที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น เพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นของบุคคลมากกว่าที่จะใช้เป็นประจำ¹⁵²
- ผู้ต้องขังควรได้รับทราบข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับตัวเลือกของการรักษา ความเสี่ยง ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และผู้ต้องขังนั้นควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการรักษาและการตัดสินใจ
- การอบรมในประเด็นความละเอียดอ่อนระหว่างเพศควรจัดให้ให้กับเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ทำงานในเรือนจำหญิง ซึ่งควรรวมเอาการเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับช่วงเวลาของผู้ต้องขังหญิงอาจรู้สึกทุกข์เป็นพิเศษ
- นโยบายและโปรแกรมดูแลสุขภาพของเรือนจำควรรวมเอาการอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่ทำงานในเรือนจำหญิง เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ต้องขังหญิงได้อย่างเหมาะสม อย่างเข้าใจและ

¹⁵⁰ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 13

¹⁵¹ สำหรับรายการกิจกรรมและบริการที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้ต้องขัง, ดู องค์การอนามัยโลก สำนักงานส่วนภูมิภาคสำหรับโครงการสุขภาพในเรือนจำของยุโรป, คำแถลงเอกฉันท์ว่าด้วยการส่งเสริมสุขภาพจิต, 2541, วรรค18

¹⁵² ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 12

ละเอียดย่อน และเพื่อให้สามารถดำเนินการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรอบคอบว่าเมื่อใดที่สมควรส่งตัวผู้ต้องขังนั้นได้รับความช่วยเหลือเฉพาะทาง

- ผู้ต้องขังหญิงที่มีความผิดปกติทางจิตมีความเสี่ยงสูงต่อการถูกทำร้ายในสถานที่ควบคุมตัว พวกเธอควรได้รับการปกป้องด้วยการคุ้มครองและการควบคุมสอดส่องที่เพียงพอ ผู้ต้องขังหญิงนั้นไม่ควรถูกนำไปขังเดี่ยว เนื่องจากการแยกให้อยู่คนเดียวจะทำให้อาการป่วยทางจิตของเขารุนแรงขึ้น¹⁵³
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรร่วมมือให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้กับบริการในชุมชน รวมถึงองค์การที่มีใจของรัฐและองค์กรในชุมชนอื่นๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับสุขภาพจิตและผู้หญิง เพื่อจัดให้มีการบริการและโปรแกรมที่ดีขึ้นสำหรับผู้ต้องขังหญิง ขณะเดียวกันก็เพิ่มความเชื่อมโยงของพวกเธอกับโลกภายนอก ซึ่งความเชื่อมโยงนี้เองสามารถมีผลทางบวกทางมากต่อสุขภาพจิต
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรพัฒนานโยบายและนำมาตรการมาใช้ในการช่วยรักษาและปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างผู้ต้องขังหญิงกับครอบครัว รวมถึงบุตรของผู้ต้องขังหญิงและคนอื่นๆ ที่ใกล้ชิดพวกเขา (ดู ข้อกำหนดที่ 26 สำหรับแนวทางเพิ่มเติม)
- แผนการรักษาทั้งหมดควรได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ
- หากเหมาะสม ในกรณีที่การรักษาเฉพาะทางไม่สามารถจัดให้ได้ในเรือนจำ ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรถูกส่งต่อไปยังบริการดูแลสุขภาพของชุมชน ถ้าจำเป็น ซึ่งมีควาฉินฉัยโดยศาล อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงความจริงที่ว่าในหลายประเทศที่มีทรัพยากรน้อย อาจไม่มีการดูแลสุขภาพจิตในชุมชนหรือมีแต่ไม่เพียงพอ และสถาบันสุขภาพจิตที่มีอาจไม่แตกต่างกับที่มีบริการในเรือนจำ บางครั้งอาจมีสภาพแย่กว่า ดังนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญในการสอบถามให้แน่ใจว่ามีบริการดูแลสุขภาพจิตภายนอกเรือนจำหรือไม่ และสภาพของสถาบันสุขภาพจิตนั้นเพียงพอและสามารถให้การดูแลรักษาตามความจำเป็นของผู้ต้องขังนั้นๆ ได้หรือไม่ และเพื่อรับประกันว่าการส่งต่อนั้นจะไม่นำไปสู่สภาพการณ์ที่แย่กว่าสถานที่ควบคุมตัวเดิมและการรักษาต้องไม่ด้อยกว่าที่เคยได้รับ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/สมาชิกรัฐสภา
- การบริหารจัดการเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน

¹⁵³ คำแถลงการณ์อิสตันบูลว่าด้วยการใช้การขังเดี่ยวและผลกระทบ, รับเอาเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2550 ณ การสัมมนาระหว่างประเทศว่าด้วยความบอบช้ำทางจิตใจ,อิสตันบูล <www.refworld.org/docid/48db99e82.html>.

4.4 การป้องกันเชื้อเอชไอวี การรักษา การดูแล และการช่วยเหลือ

ข้อกำหนดที่ 14

ในการตอบโต้เอชไอวีหรือเอดส์ในสถานที่คุมขัง โปรแกรมและบริการควรตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้หญิง รวมถึงการป้องกันการส่งผ่านเชื้อจากการดาสุบุตร ในบริบทนี้ ผู้บริหารงานเรือนจำควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแผนการป้องกันเชื้อเอชไอวี การดูแลรักษา อาทิจระบบเพื่อนสอนเพื่อน

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ในช่วงที่ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังถูกรับเอาในปี 1957 เอชไอวียังไม่เป็นที่รู้จักของโลกในฐานะที่เป็นปัญหาสุขภาพ¹⁵⁴ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และโดยเฉพาะตั้งแต่ยุค 80 เอชไอวีได้กลายเป็นความท้าทายด้านสุขภาพหลักของโลก ปัจจุบันมีข้อมูลจำนวนมากเกี่ยวกับเอชไอวีและเอดส์ ปัจจัยเสี่ยง รูปแบบการส่งผ่านเชื้อ การป้องกัน การรักษาและดูแล ปัจจุบันนี้ ยังเป็นที่ทราบกันดีว่าเอชไอวีและเอดส์พบได้ทั่วไปในเรือนจำ และบ่อยครั้งพบได้มากกว่าที่พบในชุมชน และผู้ต้องขังถือเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงในบริบทดังกล่าว¹⁵⁵
- การตระหนักถึงความสำคัญของการให้มีการรักษาเอชไอวีในเรือนจำเกิดขึ้นในช่วงต้นของการแพร่ระบาดของโรค¹⁵⁶ ในปี 1993 องค์การอนามัยโลกได้ออกแนวทางว่าด้วยการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ในเรือนจำ¹⁵⁷ เมื่อเร็วๆ นี้ องค์การอนามัยโลกได้สรุปหลักฐานของการลดอันตรายจากการติดเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ¹⁵⁸ และที่ร่วมมือกับสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ และโครงการเอดส์แห่ง

¹⁵⁴ ไม่เป็นที่ทราบว่ามีกี่คนที่เป็โรคเอดส์ในยุค 1970 หรือก่อนหน้านั้น “ลักษณะเด่นของช่วงแรกนั้นคือความเียบ เชื้อเอชไอวีไม่เป็นที่รู้จัก และการติดต่อก็ไม่ได้มีสัญญาณหรืออาการร่วมที่ชัดเจนที่จะสังเกตได้ แม้ว่าจะหายาก รายงานเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่มีอยู่ประปรายและการศึกษาเกี่ยวกับโบราณคดีของเซรั่มได้บันทึกเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีของมนุษย์ก่อนปี 1970, ข้อมูลที่มีอยู่ระบุว่าการเริ่มต้นของการแพร่ระบาดเกิดขึ้นในกลางถึงปลายยุค 1970 ในปี 1980 เอชไอวีได้แพร่ไปอย่างน้อย 5 ทวีป (อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ยุโรป แอฟริกา และออสเตรเลีย ในช่วงเวลาสงบเงียบดังกล่าว ไม่มีการตระหนักถึงการแพร่ระบาด และไม่มีการดำเนินการป้องกันใดๆ และประมาณ 100,000-300,000 คน อาจติดเชื้อ” ดู แมนน์ เจ เอ็ม, เอดส์: ที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก, ในหัวข้อปัจจุบันเกี่ยวกับเอดส์, เล่มที่ 2, แก้ไขโดย กอทเทิลบ เอ็ม เอส, เจฟฟรี ดี เจ, ไมล์แวน ดี, ฟินซิง เอ เจ, ควินน์ ที ซี, จอห์น วิลลี แอนด์ ซันส์ (2515) <www.avert.org/aids-history-86.htm>.

¹⁵⁵ ดู ตัวอย่าง สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก,และโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, เอชไอวีและเอดส์ในสถานที่ควบคุมตัว: ชุดเครื่องมือสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดการโปรแกรม เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ให้บริการด้านสุขภาพในเรือนจำ, 2551, หน้า7-8

¹⁵⁶ ฮาร์ดิง ที ดับเบิลยู, เอดส์ในเรือนจำ, 28 พฤศจิกายน 2530, หน้า1260-1263 (อ้างถึงในสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, การทดสอบการติดเชื้อเอชไอวีและการให้คำปรึกษาในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ, รายงานวิชาการ, 2552, หน้า8)

¹⁵⁷ องค์การอนามัยโลก, แนวทางว่าด้วยการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ในเรือนจำ, 2536, เจนีวา, WHO/GPA/DIR/93.3.

¹⁵⁸ องค์การอนามัยโลก สำนักงานส่วนภูมิภาคสำหรับยุโรป, รายงานสถานะของเรือนจำ ยาเสพติดและการลดอันตราย, 2548, โคเปนเฮเกน

สหประชาชาติ ได้ตีพิมพ์นโยบายอย่างย่อเกี่ยวกับการลดการส่งผ่านเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ¹⁵⁹ และชุดหลักฐานที่สมบูรณ์สำหรับรายงานวิชาการเชิงปฏิบัติการว่าด้วยมาตรการในการจัดการกับเอดส์ในเรือนจำ ในปี 2006 “กรอบสำหรับการรับมือเอชไอวี/เอดส์ในเรือนจำระดับชาติที่มีประสิทธิภาพ” ถูกตีพิมพ์โดยความร่วมมือของสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ¹⁶⁰ เอกสารเหล่านี้เน้นย้ำว่า “ผู้ต้องขังทุกคนมีสิทธิได้รับการดูแลสุขภาพ รวมถึงมาตรการป้องกันที่เท่าเทียมกับที่มีอยู่ในชุมชน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ”¹⁶¹

- การผนวกกันของความไม่เท่าเทียมทางเพศ การถูกตราหน้าและเลือกปฏิบัติได้เพิ่มความอ่อนไหวต่อการติดเชื้อเอชไอวีของผู้ต้องขังหญิง ผู้หญิงส่วนใหญ่ในเรือนจำมาจากกลุ่มคนที่ไม่ถูกให้ความสำคัญในสังคมและมีแนวโน้มที่จะเคยเกี่ยวข้องกับการขายประเวณี และ/หรือการเสพยาเสพติด หลายคนยังคงตกเป็นเหยื่อของการใช้ความรุนแรงทางเพศ หรือมีประวัติการมีพฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงสูง¹⁶² ปัจจัยเหล่านี้ทั้งหมดทำให้ผู้ต้องขังหญิงเป็นกลุ่มเสี่ยงสูงสำหรับการติดเชื้อผ่านการมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งเอชไอวี พวกเขาจะอ่อนแอเป็นพิเศษในเรือนจำ การเสพยาเสพติด ความรุนแรง การถูกประณามและเลือกปฏิบัติ โภชนาการที่ไม่ดี การตั้งครุฑเร็วหรือการตั้งครุฑที่ไม่ต้องการ ปัจจัยเหล่านี้ที่ผู้ต้องขังหญิงอาจเคยประสบมา ทำให้มีความจำเป็นต้องมีแนวทางการดูแลทั้งด้านสุขภาพ สังคม และจิตใจที่แตกต่างจากแนวทางการดูแลผู้ต้องขังชาย¹⁶³

- ในหลายกรณี บริการดูแลที่เกี่ยวกับการเจริญพันธุ์และการดูแลก่อนและหลังคลอดสำหรับผู้หญิงในเรือนจำมีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ เรือนจำมักไม่มีการรักษาด้วยยาต้านไวรัสให้กับผู้ต้องขัง รวมทั้งผู้ต้องขังที่ตั้งครุฑที่ติดเชื้อเอชไอวี เพื่อป้องกันการส่งผ่านเชื้อจากมารดาสู่บุตร¹⁶⁴ เด็กที่เกิดในเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากมารดาที่ติดเชื้อเอชไอวี จำเป็นต้องได้รับการดูแลและใส่ใจเป็นพิเศษ โภชนาการในเรือนจำมักไม่สามารถให้ระดับสารอาหารที่เพียงพอต่อผู้ต้องขังที่ตั้งครุฑหรือขณะให้นมบุตร ซึ่งจะทำให้ระบบภูมิคุ้มกันของพวกเขาอ่อนแอลง¹⁶⁵

¹⁵⁹ องค์การอนามัยโลก,สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ,โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ,นโยบายโดยย่อ: การส่งผ่านเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ, 2547, เจนีวา

¹⁶⁰ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ,การป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การดูแล การรักษาและให้ความช่วยเหลือในเรือนจำ. กรอบสำหรับการรับมือเอชไอวี/เอดส์ในเรือนจำระดับชาติที่มีประสิทธิภาพ, 2549, นิวยอร์ก

¹⁶¹ องค์การอนามัยโลก, แนวทางว่าด้วยการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ในเรือนจำ, 2536, เจนีวา, WHO/GPA/DIR/93.3.

¹⁶² สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, ผู้หญิงและเอชไอวีในเรือนจำ, 2551

¹⁶³ เรื่องเดียวกัน

¹⁶⁴ เรื่องเดียวกัน

¹⁶⁵ เรื่องเดียวกัน

- ด้วยเหตุผลเหล่านี้ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดูแลรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์ควรนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของบริการดูแลสุขภาพตามความต้องการเฉพาะของเพศหญิงในเรือนจำหญิง ในการรับมือกับเอชไอวี/เอดส์ในสถานที่คุมขัง มีความสำคัญมากที่โปรแกรมและบริการจะตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของเพศหญิง รวมถึง ตัวอย่างเช่น ความต้องการของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และการป้องกันการส่งผ่านเชื้อจากการดาสุบุตร
- แม้ว่าผู้บริหารงานเรือนจำมีบทบาทหลักในการดำเนินมาตรการและกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกับเอชไอวี/เอดส์ แต่หน้าที่ดังกล่าวไม่ใช่ความรับผิดชอบของระบบเรือนจำแต่เพียงฝ่ายเดียว การเพิ่มขอบข่าย คุณภาพ ความหลากหลาย และประสิทธิภาพของแผนการป้องกันและดูแลเอชไอวี/เอดส์ในเรือนจำจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและมีการดำเนินการร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระหว่างประเทศที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบดังกล่าว¹⁶⁶
- การสร้างให้มีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างบริการในเรือนจำและบริการในชุมชนเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินกลยุทธ์การจัดการเอชไอวีในเรือนจำ ความร่วมมือดังกล่าวสามารถปรับปรุงมาตรฐานการดูแลในเรือนจำ สนับสนุนเจ้าหน้าที่เรือนจำ (รวมถึงให้โอกาสฝึกอบรม) รับประกันว่าบริการในเรือนจำสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับชาติ รับประกันความยั่งยืนของโปรแกรมในเรือนจำ และปรับปรุงการติดตามหลังปล่อยสำหรับผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว¹⁶⁷

การนำไปปฏิบัติ

- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำและกระทรวงสาธารณสุขควรร่วมมือกันพัฒนานโยบายและกลยุทธ์ของประเทศในการจัดการกับเอชไอวี/เอดส์ในเรือนจำ รวมถึงการสนองตอบความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงในกรอบระดับชาติที่สอดคล้องกัน
- ควรมีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างบริการของเรือนจำและของชุมชนให้เกิดขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพและความยั่งยืน
- ภายใต้กรอบนี้ บริการสุขภาพของเรือนจำควรพัฒนาการป้องกัน การรักษา การดูแลและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีให้มีความละเอียดอ่อนและมีความครอบคลุมสำหรับผู้หญิงในเรือนจำ โดยทำงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับบริการสุขภาพในชุมชน

¹⁶⁶ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, การป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การดูแล การรักษาและช่วยเหลือในเรือนจำ. กรอบสำหรับการรับมือระดับชาติที่มีประสิทธิภาพ, 2549, หน้า13

¹⁶⁷ เรื่องเดียวกัน หน้า34-35

- การทดสอบการติดเชื้อเอชไอวีและการรับบริการให้คำปรึกษาโดยสมัครใจควรถูกเสนอให้กับผู้ต้องขังหญิงทุกคนขณะรับตัวเข้าเรือนจำและตลอดระยะเวลาการจำคุก ผู้ต้องขังหญิงที่ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ไม่ควรถูกแบ่งแยกเนื่องจากด้วยภาวะสุขภาพของพวกเขา¹⁶⁸
- บริการให้การป้องกัน รักษา การดูแลและให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวีที่มีความละเอียดอ่อนเฉพาะเพศหญิงควรมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้¹⁶⁹
 - ▶ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งผ่านของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี และวิธีการในการลดความเสี่ยงเหล่านั้น และข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบการติดเชื้อและการรักษาสำหรับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 - ▶ ให้มีบริการทดสอบการติดเชื้อเอชไอวีอย่างเป็นความลับที่เกิดจากความสมัครใจและบริการให้คำปรึกษา
 - ▶ ให้สามารถเข้าถึงสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการป้องกัน เช่น ถุงยางอนามัยสำหรับผู้ชายและผู้หญิง เข็มฉีดยาที่ปลอดเชื้อ และอุปกรณ์การสักที่ปลอดภัย
 - ▶ วินิจฉัยและรักษาการติดเชื้อผ่านการมีเพศสัมพันธ์
 - ▶ ให้มีการรักษาการติดเชื้อเสียดิต รวมถึงการรักษาทดแทนสำหรับอาการติดเชื้อหรือสารสกัดจากฝิ่น
 - ▶ จัดหาอาหารและผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เหมาะสม
 - ▶ ให้มีการรักษาด้วยยาต้านไวรัส การป้องกันและรักษาวัณโรค โรคติดเชื้อที่มีความเป็นไปได้อื่นๆ และโรคติดต่อทางเลือด เช่น ตับอักเสบบีและซี
 - ▶ ให้สามารถเข้าถึงบริการเกี่ยวกับสุขภาพการเจริญพันธุ์และบริการวางแผนครอบครัว
 - ▶ การดูแลระหว่างการตั้งครรภ์และการคลอดในสถานที่ที่เหมาะสม และให้มีการรักษาด้วยยาต้านไวรัสแก่ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อเอชไอวีเพื่อป้องกันการส่งผ่านเชื้อจากมารดาสู่บุตร
 - ▶ จัดหาต้านไวรัสเพื่อป้องกันหลังสัมผัสเชื้อ (PEP) ให้กับผู้ต้องขังหญิงที่เคยสัมผัสเชื้อ (ดู ข้อกำหนดที่ 7)
 - ▶ การดูแลสำหรับเด็ก รวมถึงเด็กที่เกิดจากผู้ต้องขังหญิงที่ติดเชื้อเอชไอวี
 - ▶ การป้องกันการติดต่อของเชื้อผ่านทางบริการทางการแพทย์และทันตกรรม
 - ▶ ปกป้องเจ้าหน้าที่จากอันตรายจากสภาพการทำงาน
 - ▶ การดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองและการปล่อยตัวด้วยความเมตตาสำหรับผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ป่วยระยะสุดท้าย

¹⁶⁸ ดู สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, และโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, ชุดเครื่องมือสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้จัดการโปรแกรม เจ้าหน้าที่เรือนจำและผู้ให้บริการด้านสุขภาพในเรือนจำ, 2551, หน้า 93-94

¹⁶⁹ ดังที่ได้กำหนดไว้ใน สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, ผู้หญิงและเอชไอวีในเรือนจำ, 2551; และสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, นโยบายโดยย่อ, การป้องกันเอชไอวี การรักษาและดูแลในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดการรักษาที่ครอบคลุม, กรกฎาคม 2555, หน้า 1

- การมีส่วนร่วมของผู้ต้องขังหญิงในการพัฒนาโปรแกรมและบริการด้านสุขภาพจะช่วยเพิ่มความสามารถของเรือนจำในการรับมือกับเอชไอวี/เอดส์ ผู้บริหารงานด้านสุขภาพของเรือนจำควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีโครงการให้ความรู้แบบเพื่อนสอนเพื่อน และสื่อการสอนควรถูกออกแบบและนำเสนอโดยผู้ต้องขังด้วยกันเอง อีกทั้ง ผู้บริหารงานเรือนจำควรส่งเสริมให้เกิดกลุ่มบำบัดแบบช่วยเหลือกันเองและกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนที่ซูปรัดเอนเอชไอวี/เอดส์จากมุมมองของผู้หญิงในเรือนจำเอง¹⁷⁰
- ควรใช้ความพยายามในการดึงเอาหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมในเรือนจำเพื่อป้องกัน รักษา ดูแลและให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี รวมถึงให้มีความพยายามในการในสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างโปรแกรมในเรือนจำและบริการรักษาและป้องกันเอชไอวีของชุมชน¹⁷¹
- ควรให้มีการป้องกัน การรักษาและดูแลสำหรับการติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ ในกรอบทั่วไปของการส่งเสริมและดูแลสุขภาพ ดังที่ได้เขียนไว้โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP): “การปกป้องและส่งเสริมสุขภาพของผู้ที่ถูกควบคุมตัวเป็นมากกว่าแค่วินิจฉัยและรักษาโรคที่เกิดขึ้นในตัวของผู้ถูกควบคุมตัวเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงประเด็นของสุขอนามัย โภชนาการ การเข้าถึงกิจกรรมที่มีคุณค่า นันทนาการและกีฬา การติดต่อกับครอบครัว ปลอดภัยจากความรุนแรงหรือการข่มเหงโดยผู้ที่ถูกควบคุมตัวคนอื่น ๆ และปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย การทรมาน และการปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้นุชยธรรมและที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ในขณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เรือนจำ การดูแลรักษาทางการแพทย์ทั้งหมดในสถานที่ปิดควรถูกกำหนดทิศทางด้วยจรรยาบรรณทางการแพทย์ และดังนั้นการรักษาควรเป็นไปในทิศทางที่ผู้ป่วยจะได้รับประโยชน์สูงสุด การรักษาทั้งหมดควรเกิดจากความสมัครใจ ด้วยความยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวจากผู้ป่วย และบุคคลที่ติดเชื้อเอชไอวีไม่ควรถูกแยกออกมา”¹⁷²
- สำหรับการอภิปรายที่สมบูรณ์เกี่ยวกับหลักการและข้อเสนอแนะของการนำไปใช้ของกรอบระดับประเทศสำหรับการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การดูแล การรักษา และการให้ความช่วยเหลือในเรือนจำ ดู
 - ▶ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, องค์การอนามัยโลก, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, การป้องกันเอชไอวี/เอดส์ การดูแล การรักษาและให้ความช่วยเหลือในเรือนจำ. กรอบสำหรับการรับมือระดับชาติที่มีประสิทธิภาพ, 2006 (www.unodc.org/documents/hiv-aids/HIV- AIDS_prisons_Oct06.pdf)

¹⁷⁰ เรื่องเดียวกัน

¹⁷¹ เรื่องเดียวกัน

¹⁷² สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, นโยบายโดยย่อ, การป้องกันเอชไอวี การรักษาและดูแลในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดการรักษาที่ครอบคลุม, กรกฎาคม 2555, หน้า5

-
- ▶ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ, โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ, นโยบายโดยย่อ, การป้องกันเอชไอวี การรักษา และดูแลในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดการรักษาที่ครอบคลุม, 2012

ดู ข้อกำหนดที่ 34 ว่าด้วยการฝึกอบรมบุคลากรของเรือนจำ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำ
- กระทรวงสาธารณสุข
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน รวมถึงบริการด้านสุขภาพของผู้หญิง
- หน่วยงานที่มีชื่อของรัฐที่ทำงานเกี่ยวกับผู้ต้องขัง ผู้หญิง ยาเสพติด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์

4.5 โปรแกรมการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

ข้อกำหนดที่ 15

บริการด้านสุขภาพในเรือนจำควรจัดหรือส่งเสริมให้มีโปรแกรมบำบัดรักษาเฉพาะทางที่ออกแบบมาสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่ใช้ยาเสพติด โดยคำนึงถึงประวัติการตกเป็นเหยื่อ ความต้องการพิเศษของผู้ต้องขังหญิงมีครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด รวมไปถึงภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้ต้องขังหญิงนั้นด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

ดู เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 6(ง)

อีกทั้ง กรุณาดูเหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 62 ในบทที่ 1 สำหรับการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเพศของการติดยาเสพติดและภาวะแทรกซ้อนที่เกี่ยวข้อง และความจำเป็นของการมีแนวทางการบำบัดรักษาที่แตกต่างกัน

การนำไปปฏิบัติ

- ควรมีการจัดตั้งบริการบำบัดรักษายาเสพติดในเรือนจำหญิง ที่คำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง โดยร่วมมือกับหน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน บริการดังกล่าวในเรือนจำควรเป็นบริการแบบเดียวกับการบริการในชุมชน
- ควรมีการเสนอการบำบัดรักษาแบบไม่บังคับและที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการติดยาเสพติด ที่มุ่งเน้นกิจกรรมลดความต้องการเสพยาและเน้นการช่วยเหลือทางจิตใจสำหรับการบำบัดรักษาผลทางลบต่อจิตใจจากการติดยาเสพติด
- องค์ประกอบของกลยุทธ์อาชญากรรมถึง:¹⁷³
 - ▶ บริการให้คำแนะนำและให้ข้อมูล
 - ▶ การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด การบำบัดโดยการให้ยา ได้แก่ การถอนพิษ การถอนยา การรักษาเพื่อคงสภาพ รวมถึงการบำบัดที่ทดแทนการติดยาหรือสารสกัดจากฝิ่น
 - ▶ โปรแกรมลดอันตราย
 - ▶ โปรแกรมทางจิตสังคม รวมถึงการริเริ่มนำครอบครัวมามีส่วนร่วม กลุ่มที่มีโครงสร้าง การให้คำปรึกษา การบำบัดทางจิตและการบำบัดการติดยาเสพติดแบบผู้ป่วยใน
 - ▶ โปรแกรมบำบัดฟื้นฟู
 - ▶ ส่วนของเรือนจำที่ปราศจากยาเสพติด ประกอบกับการบำบัดรักษาที่เหมาะสม
 - ▶ กิจกรรมทางกายและโปรแกรมกีฬา
 - ▶ กลุ่มสนับสนุน
- กลยุทธ์ลดความต้องการที่มีประสิทธิภาพจะครอบคลุมตัวเลือกจากองค์ประกอบเหล่านี้ไว้ เนื่องจากผู้ต้องขังจะอยู่ในระดับขั้นที่แตกต่างกันในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดของพวกเขา และเนื่องจาก ‘การบำบัดรักษา’ ควรตรงกับความเป็นรายบุคคล จึงจำเป็นต้องมีการบริการรักษาที่หลากหลาย¹⁷⁴
- แนวทางที่พึงปรารถนา คือ แนวทางที่เป็นความร่วมมือจากหลายหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับผู้เชี่ยวชาญจากหลายวิชาชีพ หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ กลุ่มในชุมชนและเจ้าหน้าที่เรือนจำ กลยุทธ์ลดความต้องการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการทำงานและการดำเนินการร่วมกันระหว่างเรือนจำและหน่วยงานภายนอก¹⁷⁵

¹⁷³ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, การบำบัดการติดยาเสพติด: แนวทางการรักษาสำหรับผู้ติดยาเสพติดในเรือนจำ, หน้า19

¹⁷⁴ เรื่องเดียวกัน

¹⁷⁵ เรื่องเดียวกัน

- ในส่วนต่อไปเป็นองค์ประกอบที่มีการเสนอไว้บางส่วนของแนวทางที่สมบูรณ์ในการวางแผนและพัฒนาโปรแกรมบำบัดการติดยาเสพติด ซึ่งอาจช่วยให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ดังที่ได้เสนอไว้โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติสำหรับผู้หญิงทุกคน¹⁷⁶ และที่ถูกรับมาสำหรับผู้ต้องขังหญิงในที่นี้ สำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม กรุณาดู สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, ชุดเครื่องมือการบำบัดรักษาการใช้ยาเสพติด, การรักษาและการดูแลการใช้ยาเสพติดสำหรับผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียน, สหประชาชาติ, นิวยอร์ก, 2004 ได้ที่

www.unodc.org/docs/treatment/Case_Studies_E.pdf.

- ▶ การพัฒนาและวางแผนโปรแกรมควรตั้งอยู่บนการประเมินความจำเป็นที่รอบคอบ และมีกลไกเพื่อตรวจสอบการบรรลุวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินที่ครอบคลุมควรถามถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องเป็นพิเศษกับผู้หญิง เช่น ความสัมพันธ์ การตั้งครรรค์ สุขภาพจิต รวมถึงการฆ่าตัวตาย ประวัติการถูกทำร้ายและถูกทารุณโดยคู่สมรสที่เพิ่งเกิดขึ้น
 - ▶ การประสบกับความบอบช้ำทางจิตใจและปัญหาสุขภาพจิตเป็นสิ่งที่พบได้ทั่วไปในผู้หญิงที่มีปัญหายาเสพติด บริการสำหรับผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้ต้องตระหนักถึงผลกระทบจากปัญหาเหล่านี้ด้วย และพัฒนากลยุทธ์เพื่อจัดการกับประเด็นดังกล่าว (ดู ข้อกำหนดที่ 12)
 - ▶ ความเสี่ยงในการทำร้ายตัวเองและฆ่าตัวตายในผู้ต้องขังหญิงที่ติดยาเสพติดมีสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีปัญหาความพิการทางจิตร่วมด้วย บริการให้การรักษารวมเอาองค์ประกอบที่จัดการกับความเสี่ยนั้นไว้ด้วย (ดู ข้อกำหนดที่ 16)
 - ▶ การบำบัดรักษาโดยใช้ยา เช่น การบำบัดด้วยสารทดแทนสารประเภทฝิ่นและเฮโรอีน สำหรับผู้ที่ติดสารประเภทฝิ่นและเฮโรอีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังหญิงที่ติดสารประเภทฝิ่นและเฮโรอีนที่มีครรรค์ การบำบัดรักษาด้วยการใช้ยาสามารถลดการใช้ยาเสพติดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้และปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องกัน ช่วยทำให้การดำรงชีวิตในสังคมดีขึ้น และมีผลลัพธ์ที่ดีกว่าสำหรับทารกของผู้ต้องขังหญิงมีครรรค์ อย่างไรก็ตาม การบำบัดรักษาด้วยการใช้ยาจำเป็นต้องมีร่วมกับการรักษาทางจิตสังคมที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของเพศและร่วมกับการจัดการกับความจำเป็นอื่นๆ
 - ▶ ส่วนที่เกี่ยวกับการติดตามดูแลและการกลับสู่สังคม รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ การจ้างงานและที่อยู่อาศัย ถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการรักษาสำหรับผู้ต้องขังหญิง เพื่อป้องกันการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำแล้วซ้ำอีก
- ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกจำคุกในช่วงเวลาสั้นๆ อาจไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมของเรือนจำได้จนแล้วเสร็จ ซึ่งจะเพิ่มความต้องการความต่อเนื่องของการดูแลและการสนับสนุนภายหลังการปล่อยตัว

¹⁷⁶ ดังที่ได้เสนอไว้ใน สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ การรักษาและการดูแลการใช้ยาเสพติดสำหรับผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียน, 2547, หน้า91-92

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

ควรมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้มีส่วนร่วมในการเริ่มใช้ข้อบังคับของบริการเกี่ยวกับการติดยาเสพติด การรวมเอาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดไว้ในกระบวนการดังกล่าวจะทำให้เกิดการประชุมแสดงความคิดเห็นที่ซื่อห่วยไยและปัญหา (ทั้งที่เกิดขึ้นจริงและจากการรับรู้) สามารถได้รับการถกเถียงแลกเปลี่ยนความเห็นได้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะส่งเสริมความเป็นเจ้าของและการเห็นชอบกับข้อเสนอ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจรวมถึง¹⁷⁷

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชนและในเรือนจำ
- ผู้ให้บริการสถานบำบัดยาเสพติดระดับท้องถิ่นและระดับชาติในชุมชนและในเรือนจำ
- หน่วยงานคุมประพฤติ และ/หรือสังคมสงเคราะห์
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐที่ทำงานเกี่ยวกับการปรับตัวเข้าสู่สังคม การแก้ไขฟื้นฟู การดูแลสุขภาพและทางสังคมสำหรับผู้ต้องขังและอดีตผู้ต้องขัง
- หน่วยงานบริการเฉพาะทางของชุมชนอื่นๆ สำหรับอดีตผู้ต้องขัง

4.6 การป้องกันการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเอง

ข้อกำหนดที่ 16

การพัฒนาและการดำเนินกลยุทธ์ โดยมีการหารือกับผู้ให้บริการทางสุขภาพจิตและสวัสดิการสังคมเพื่อป้องกันการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองของผู้ต้องขังหญิง รวมไปถึงการให้การช่วยเหลือที่เหมาะสม ที่เฉพาะกับความต้องการของเพศหญิง และที่เชี่ยวชาญแก่ผู้ต้องขังหญิงที่มีความเสี่ยง ควรเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายที่สมบูรณ์ด้านการดูแลสุขภาพจิตของเรือนจำหญิง

¹⁷⁷ ดังที่แนะนำใน สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, การรักษาดูแลการติดยาเสพติด: การบำบัดสำหรับผู้ติดยาเสพติดในเรือนจำ, หน้า18

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- การศึกษานานาชาติระบุว่าอัตราการฆ่าตัวตายในเรือนจำสูงกว่าที่เกิดขึ้นในประชากรทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ¹⁷⁸ ในบางประเทศอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงที่ผ่าน โดยเฉพาะในเรือนจำที่แออัด¹⁷⁹
- การศึกษาจำนวนมากได้พบว่า “ความเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตายจะสูงเป็นพิเศษในช่วงเดือนแรกที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำใหม่ และมีความเสี่ยงที่สูงขึ้นในวันแรกๆ”¹⁸⁰
- ดังข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้เขียนไว้ และดังที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว งานวิจัยในบางประเทศระบุว่าผู้หญิงในเรือนจำอาจมีความเสี่ยงในการทำร้ายตัวเองหรือพยายามฆ่าตัวตายสูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายในเรือนจำ เนื่องด้วยระดับความเจ็บป่วยทางจิตและการติดยาเสพติดที่สูงกว่าของผู้ต้องขังหญิง และผลกระทบทางลบจากการถูกแยกจากชุมชนที่มีต่อสุขภาพทางจิตของผู้ต้องขังหญิง¹⁸¹ การเป็นมารดาดูเหมือนว่าจะปกป้องผู้หญิงในชุมชนจากการฆ่าตัวตาย แต่การปกป้องนั้นใช้ไม่ได้กับในเรือนจำ หากมารดาถูกแยกจากบุตรของเขา¹⁸² บางงานวิจัยได้ระบุว่าในขณะที่ภายนอกเรือนจำผู้ชายมีแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายสูงกว่าผู้หญิง แต่พบผลกลับกันในเรือนจำ¹⁸³

¹⁷⁸ องค์การระหว่างประเทศด้านการปฏิรูปการลงโทษ, บทย่อของการปฏิรูปการลงโทษ ข้อที่ 2, สุขภาพในเรือนจำ: ตระหนักถึงสิทธิด้านสุขภาพ, 2550, หน้า3

¹⁷⁹ ตัวอย่างเช่น ในสหราชอาณาจักร หัวหน้าผู้ตรวจของเรือนจำแสดงความเป็นห่วงในปี 2550 ว่าการฆ่าตัวตายในเรือนจำในอังกฤษและเวลส์ ได้ เพิ่มขึ้น อย่าง มี นัย สำ คัญ ถึง สอง คน ต่อ หนึ่ง สัปดาห์ ซึ่งเป็น ผล มา จาก ความ แอ อัด www.guardian.co.uk/uk/2007/jun/13/prisonsandprobation.ukcrime, 13 มิถุนายน 2550 ในฝรั่งเศสซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศที่มีจำนวนผู้ต้องขังมากที่สุดในยุโรป ผู้ต้องขังมากกว่าหนึ่งร้อยคนฆ่าตัวตายในปี 2553 องค์การที่มีใช้ของรัฐกล่าวว่าผู้ต้องขังคนหนึ่งพยายามฆ่าตัวตายทุกๆ สามวัน และโอกาสของการฆ่าตัวตายในเรือนจำสูงกว่าโอกาสนอกเรือนจำถึง 10 เท่า สหภาพยุโรปได้เตือนฝรั่งเศสซ้ำแล้วซ้ำอีกว่าเรือนจำในฝรั่งเศสมีความแออัด ผู้ต้องขังไม่ได้รับสิทธิพื้นฐานและสุขอนามัย และที่สุดแล้วกรณีการฆ่าตัวตายจะสูงขึ้น; อนัสทัป รอย, เพรส ทวี, www.presstv.ir/detail/170279.html 16 มีนาคม 2554. ในอิตาลี ความแออัดในเรือนจำเป็นเพียงสาเหตุบางส่วนสำหรับอัตราฆ่าตัวตายที่สูงในเรือนจำ ซึ่งสูงกว่า 15-17 เท่าของอัตราฆ่าตัวตายนอกเรือนจำ ประชากรเรือนจำของอิตาลีพุ่งขึ้นไปสูงที่สุดด้วยจำนวนผู้ต้องขังมากกว่า 65,000 คนในระบบที่ออกแบบมาเพื่อรองรับ 43,000 คน ในปี 2552 สมาคมตัวแทนแพทย์ในเรือนจำ (AMAPI) กล่าวว่าความแออัดในเรือนจำของอิตาลีได้ก่อให้เกิด ‘ระเบิดเวลาที่พร้อมจะระเบิด’ ขณะที่สมาคมตำรวจและผู้คุมได้เตือนว่า “พวกเราอยู่ตรงเส้นจำกัดของการเคารพสิทธิมนุษยชน” www.lifeinitaly.com/node/15684 23 ธันวาคม 2553

¹⁸⁰ องค์การอนามัยโลกยุโรป, มอลเลอร์ แอล, สโตฟเวอร์ เอช, เจอร์เกนส์ อาร์, เกเทอร์เรอร์ เอ, และนิโคโกเซียน เอช, (บรรณาธิการ), สุขภาพในเรือนจำ. แนวทางขององค์การอนามัยโลกถึงสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพในเรือนจำ, 2550, หน้า142, ดู โฮวาร์ด หลีก สำหรับการปฏิรูปการลงโทษ, ‘การดูแล ข้อห่วงใย และการจำคุกสามเดือน’: เรือนจำหญิงสามารถใช้คืนแรกในสถานที่ควบคุมตัวเพื่อลดความเครียดได้อย่างไร, 2549

¹⁸¹ ข้อกำหนดกรุงเทพา ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 16

¹⁸² องค์การอนามัยโลก, สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ, การแก้ไขความไม่เท่าเทียมทางเพศ, 2552, หน้า28

¹⁸³ รายงานคอร์สตัน, รายงานโดยบาร์เนส จิน คอร์สตัน เรื่องการทบทวนเกี่ยวกับผู้หญิงในระบบยุติธรรมทางอาญาที่มีความอ่อนแอเป็นพิเศษ, สำนักงานใหญ่, สหราชอาณาจักร, 2550, หน้า3

- การนำสิ่งของที่อาจใช้ฆ่าตัวตายหรือการมีข้อจำกัดเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสของการฆ่าตัวตายหรือทำร้ายตัวเอง แทนที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขสาเหตุของการกระทำดังกล่าว มีแนวโน้มจะทำให้ความทุกข์ทางใจที่มีอยู่แย่ลง ในระบบเรือนจำหนึ่งเป็นอย่างน้อย และบางกรณีที่ร้ายแรง การนำสิ่งของที่ผู้ต้องขังหญิงสามารถใช้ทำร้ายตนเองได้ออกไป ส่งผลให้ผู้ต้องขังหญิงเปลี่ยนวิธีการกรีดข้อมือเป็นการผูกคอตาย ซึ่งเป็นวิธีที่เสี่ยงกว่าในการทำร้ายตัวเอง¹⁸⁴
- การทำร้ายตัวเองส่วนใหญ่นั้นเพื่อบรรเทาความรู้สึกโกรธ ความเครียด ความวิตกกังวลหรือซึมเศร้า¹⁸⁵ การทำร้ายตัวเองในเรือนจำอาจเกี่ยวข้องกับการติดยาเสพติด การมีประวัติการติดสุราและการเคยตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง¹⁸⁶
- เหตุผลเบื้องหลังการทำร้ายตัวเองหรือการพยายามฆ่าตัวตายจำเป็นต้องได้รับการบำบัด ซึ่งทำให้เห็นถึงความจำเป็นของการมีแนวทางแบบองค์รวม
- ในบางเขตอำนาจ การทำร้ายตัวเองและการพยายามฆ่าตัวตายจะถูกลงโทษ ซึ่งทำให้เกิดความทุกข์ใจที่มากขึ้น และมักนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตที่แย่ลง ตัวอย่างเช่น ในสหรัฐอเมริกา กฎของเรือนจำกำหนดให้ “พฤติกรรมที่แสดงอาการของการเจ็บป่วย เช่น การทำร้ายตัวเอง ความพยายามฆ่าตัวตาย การส่งเสียงดังและการปฏิเสธที่จะทำตามคำสั่งเป็นความผิดและต้องถูกลงโทษ”¹⁸⁷ การลงโทษสำหรับการทำร้ายตัวเองยังเป็นเรื่องทั่วไปในบางประเทศในยุโรปตะวันออกและเอเชียกลาง ซึ่งในบางสถานการณ์การทำร้ายตัวเองอาจกระทั่งถูกพิจารณาว่าเป็นความผิดทางอาญา
- การบำบัดรักษาที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับการทำร้ายตนเองยังอยู่ระหว่างการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย การแก้ปัญหาอย่างมีโครงสร้างและการบำบัดด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่พบว่าค่อนข้างมีประสิทธิภาพ และการบำบัดที่เฉพาะเจาะจง เช่น การบำบัดความคิดและพฤติกรรม (Dialectical Behavior Therapy) นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของกลุ่มช่วยเหลือกันเอง¹⁸⁸

¹⁸⁴ รายงานคอร์สตัน, เรื่องเดิม หน้า76

¹⁸⁵ รายงานคอร์สตัน, เรื่องเดิม หน้า76

¹⁸⁶ บอร์ริส เจ. เบอร์เน็ต อาร์. มิลเลอร์ เอส. บริกส์ ดี. วีฟเวอร์ ที. เมเต็น เอ. “รูปแบบของการทำร้ายตัวเองและความพยายามในการฆ่าตัวตายของผู้ต้องขังหญิงผิวขาว ผิวดำ/เชื้อชาติผสม”, ในพฤติกรรมอาชญากรรมและสุขภาพจิต, 2546; 13(4); 229-40.

¹⁸⁷ องค์การระหว่างประเทศด้านการปฏิรูปการลงโทษ, บทย่อของการปฏิรูปการลงโทษ ข้อที่ 2, สุขภาพในเรือนจำ: ตระหนักถึงสิทธิด้านสุขภาพ, 2550, หน้า4

¹⁸⁸ รายงานคอร์สตัน, เรื่องเดิม หน้า76

การนำไปปฏิบัติ

- การสร้างกลยุทธ์เพื่อป้องกันการฆ่าตัวตายและทำร้ายตัวเอง และเพื่อจัดให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการเฉพาะของเพศ ความช่วยเหลือทางจิตสังคมเฉพาะรายและความช่วยเหลือปัญหาทางจิตสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่มีความเสี่ยง ควรถูกให้เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการดูแลสุขภาพในเรือนจำ
- การคัดกรองสุขภาพที่ดำเนินการขณะรับตัวเข้าเรือนจำและการประเมินเป็นประจำ เป็นส่วนประกอบหลักของกลยุทธ์การป้องกันการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเอง¹⁸⁹
- นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อตรวจจับความเสี่ยงของการทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย และเสนอความช่วยเหลือโดยให้การให้กำลังใจและส่งตัวผู้ต้องขังนั้นไปยังผู้เชี่ยวชาญ¹⁹⁰ การควบคุมสอดส่องหลังการรับตัว จากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการอบรมอย่างดีและที่เห็นอกเห็นใจผู้อื่นตลอดระยะเวลาการถูกจำคุก ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของโปรแกรมป้องกันการฆ่าตัวตาย¹⁹¹ ซึ่งควรรวมถึงการบ่มเพาะสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำกับผู้ต้องขัง ประเภทที่จะเอื้อให้ผู้ต้องขังเปิดเผยความทุกข์ใจออกมาหากเกิดความรู้สึกเช่นนั้น¹⁹²
- ดังบังคับไว้ในข้อกำหนดที่ 13 เจ้าหน้าที่ยังควรตระหนักถึงช่วงเวลาเฉพาะที่ผู้ต้องขังอาจรู้สึกเครียดมาก วิดกกังวลมาก หรือซึมเศร้ามาก ซึ่งอาจนำไปสู่การทำร้ายตัวเองหรือการฆ่าตัวตาย
- ดังที่แนะนำไว้โดยองค์การอนามัยโลก และที่แนะนำไว้ที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดที่ 2 ว่าด้วยการรับตัว พื้นที่ต้อนรับและขั้นตอนการรับตัวควรถูกจัดในรูปแบบที่จะลดความเครียดทางจิตใจของผู้ต้องขัง เมื่อเป็นไปได้ ควรมีการจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกที่ช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อกับครอบครัวได้โดยเร็ว กระบวนการต่างๆ ควรรับประกันว่าผู้ต้องขังทุกรายได้รับข้อมูลและเข้าใจข้อมูลนั้น และการให้ข้อมูลควรเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของผู้ต้องขังให้มากที่สุดเท่าที่สามารถทำได้¹⁹³
- ทุกการกระทำของการทำร้ายตัวเองหรือความพยายามฆ่าตัวตายควรถูกตอบสนองจากมุมมองของการบำบัด
- มาตรการที่ประสบความสำเร็จในการให้การสนับสนุนผู้ต้องขังนั้น มีโปรแกรมเพื่อนช่วยเพื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ผู้ต้องขังจะได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะในการช่วยเหลือเพื่อน เพื่อเฝ้าสังเกตความรู้สึก

¹⁸⁹ องค์การอนามัยโลก, สมาคมระหว่างประเทศสำหรับป้องกันการฆ่าตัวตาย, การป้องกันการฆ่าตัวตายในสถานที่คุมขังและเรือนจำ, 2550 หน้า10

¹⁹⁰ เรื่องเดียวกัน หน้า9

¹⁹¹ เรื่องเดียวกัน หน้า12

¹⁹² เรื่องเดียวกัน หน้า13

¹⁹³ องค์การอนามัยโลกยุโรป, มอลเลอร์ แอล, สโตฟเวอร์ เอช, เจอร์เกนส์ อาร์, เกเทอร์เรอร์ เอ, และนิโคโกเซียน เอช, (บรรณาธิการ), สุขภาพในเรือนจำ. แนวทางขององค์การอนามัยโลกถึงสิ่งจำเป็นต่อสุขภาพในเรือนจำ, 2550, หน้า142

เป็นทุกข์ของผู้ต้องขังอื่นในช่วงเวลาวิกฤต เช่น ในช่วงหลังจากถูกรับตัวเข้าเรือนจำ¹⁹⁴ องค์การอนามัยโลกและสมัชชานานาชาติเพื่อการป้องกันการฆ่าตัวตาย (IASP) เขียนไว้ว่า “ในบางเรือนจำ มีการให้การสนับสนุนทางสังคมผ่านการให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการอบรมพิเศษให้เป็น ‘เพื่อนคู่หู’ หรือ ‘ผู้ฟัง’ ซึ่งดูเหมือนจะมีผลทางบวกต่อสุขภาวะทางจิตของผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มจะฆ่าตัวตาย เนื่องจากพวกเขาอาจไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่เรือนจำ แต่ไว้วางใจผู้ต้องขังด้วยกัน การเยี่ยมจากครอบครัวอาจถูกใช้เป็นวิธีหนึ่งในการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม และเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงในการฆ่าตัวตายของผู้ต้องขัง”¹⁹⁵

- การวิจัยระบุว่า การฆ่าตัวตายในเรือนจำส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อผู้ต้องขังถูกแยกจากเจ้าหน้าที่เรือนจำหรือผู้ต้องขังอื่น¹⁹⁶ ดังนั้น การนำตัวผู้ต้องขังไปแยกไว้หรือการขังเดี่ยวสามารถเพิ่มความเสี่ยงของการฆ่าตัวตาย¹⁹⁷ และควรหลีกเลี่ยง (ดู ข้อกำหนดที่ 22 การห้ามเด็ดขาดมิให้ใช้การขังเดี่ยวกับผู้ต้องขังหญิงบางประเภท) องค์การอนามัยโลกและสมัชชานานาชาติเพื่อการป้องกันการฆ่าตัวตายแนะนำให้จัดผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มจะฆ่าตัวตายไว้ในเรือนนอนที่มีลักษณะเป็นหอพักหรือร่วมห้องขังกับผู้อื่น¹⁹⁸

- ผู้ต้องขังอาจใช้การทำร้ายตัวเองเป็นวิธีในการต่อต้านสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดีในเรือนจำและต่อต้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนรูปแบบอื่นๆ ในกรณีดังกล่าวผู้จัดการเรือนจำจำเป็นต้องจัดการกับสาเหตุของการมีพฤติกรรมต่อต้านนั้น แทนที่จะลงโทษผู้ที่ใช้วิธีการสุดโต่งดังกล่าวเพื่อเรียกความสนใจต่อสภาพความเป็นอยู่ของเรือนจำที่ไม่น่าพึงพอใจและที่ไร้มนุษยธรรม การทำให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายหรือใช้มาตรการทางวินัยจะก่อให้เกิดความตึงเครียดและความโกรธแค้นที่เพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันผู้ต้องขังเหล่านั้นที่ต้องการการดูแลด้านสุขภาพกลับไม่ได้รับการรักษา และสุขภาพจิตของพวกเขาจะแย่ลง¹⁹⁹ การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตายที่เกิดขึ้นแต่ละครั้งควรได้รับการจัดการอย่างจริงจัง แทนที่จะถูกมองว่าเป็นการพยายามควบคุมบุคคลอื่น ผู้ต้องขังที่กระทำการดังกล่าวควรได้รับการรักษาทางการแพทย์ในทันทีสำหรับอาการบาดเจ็บใดๆ และได้รับการเข้าถึงการให้คำปรึกษาหรือการบำบัดเฉพาะทางในทันที²⁰⁰

- ดังข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้เขียนไว้ “ต้องมีการเน้นย้ำว่าองค์ประกอบพื้นฐานของกลยุทธ์ในการลดเหตุการณ์การทำร้ายตัวเองและฆ่าตัวตายในเรือนจำ คือ การสร้างสภาพแวดล้อมในเรือนจำที่ส่งเสริม

¹⁹⁴ สถาบันอาชีวศึกษาแห่งออสเตรเลีย, แมค อาร์เธอร์ เอ็ม, คามิลเลอร์รี พี, และเว็บบ์ เอช, กลยุทธ์สำหรับการฆ่าตัวตายและการทำร้ายตัวเองในเรือนจำ, สิงหาคม 2542, หน้า4

¹⁹⁵ องค์การอนามัยโลก, สมัชชาระหว่างประเทศสำหรับการป้องกันการฆ่าตัวตาย, การป้องกันการฆ่าตัวตายในสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำ, 2550, หน้า16

¹⁹⁶ เรื่องเดียวกัน

¹⁹⁷ เรื่องเดียวกัน

¹⁹⁸ เรื่องเดียวกัน

¹⁹⁹ สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, คู่มือเกี่ยวกับผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ, 2552, หน้า33

²⁰⁰ เรื่องเดียวกัน

สุขภาพจิต นอกเหนือจากการระบุตัวและการควบคุมสอดส่องผู้ต้องขังที่ ‘มีความเสี่ยง’ และการให้การรักษาเป็นรายบุคคลแก่ผู้ต้องขังนั้นแล้ว ยังมีความจำเป็นที่ผู้จัดการเรือนจำและเจ้าหน้าที่ควรใช้วิธีการเชิงรุกทางบวกในการทำให้ขวัญและกำลังใจในเรือนจำดีขึ้นเพื่อลดเหตุการณ์การทำร้ายตัวและการฆ่าตัวตาย”²⁰¹

แนวทางการจัดการเรือนจำที่อ่อนไหวต่อความต้องการระหว่างเพศ และที่ให้โอกาสมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้กับผู้ต้องขังหญิงในการรักษาการติดต่อกับครอบครัวและบุตรของพวกเขาไว้ถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของแนวทางดังกล่าว

สำหรับแนวทางเพิ่มเติมเกี่ยวกับส่วนประกอบสำคัญของโปรแกรมป้องกันการฆ่าตัวตายและตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี ดู องค์การอนามัยโลก, สมาคมระหว่างประเทศสำหรับการป้องกันการฆ่าตัวตาย, *การป้องกันการฆ่าตัวตายในสถานที่ควบคุมตัวและเรือนจำ*, 2007 ได้ที่ www.who.int/mental_health/resources/preventingsuicide/en/index.html

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ

4.7 บริการด้านการป้องกันสุขภาพ

ข้อกำหนดที่ 17

ผู้ต้องขังหญิงต้องได้รับความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการป้องกันสุขภาพ จากการติดเชื้อเอชไอวี โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคติดต่อทางเลือดอื่นๆ และความเจ็บป่วยที่เฉพาะของเพศหญิง

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ในการเพิ่มการตระหนักรู้ การให้ความรู้และข้อมูลถือเป็นส่วนประกอบหลักของบริการด้านการป้องกันสุขภาพในเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคำนึงถึงระดับการศึกษาที่ต่ำและการตระหนักรู้น้อยของผู้ต้องขัง ซึ่งส่วนใหญ่มีมาจากภูมิหลังที่ขาดแคลนทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ ประเด็นนี้ยังเป็นจริงสำหรับผู้ต้องขังหญิงด้วย พวกเขาต้องเผชิญกับการกีดกันจากความรู้และความท้าทายจากการถูกประณามในการเข้าถึงข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และสุขภาวะการเจริญพันธุ์²⁰²

²⁰¹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 16

²⁰² ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 17

-
- เรือนจำควรจัดหาโอกาสในการเพิ่มความตระหนักรู้ของผู้ต้องขังหญิงในประเด็นเหล่านี้ทั้งหมด และแจ้งให้ผู้ต้องขังหญิงทราบเกี่ยวกับวิธีการที่พวกเขาสามารถทำได้เพื่อลดความเสี่ยงต่อการมีปัญหาด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับเพศและการเจริญพันธุ์

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยหลักๆ ที่เฉพาะกับเพศหญิง รูปแบบต่างๆ ของการส่งผ่านโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเลือด ปัจจัยเสี่ยงและวิธีการที่สามารถทำได้เพื่อปกป้องตัวเองจากความเจ็บป่วยเหล่านี้ ข้อมูลดังกล่าวควรถูกชี้แจงในภาษาที่เข้าใจง่ายและในหลายภาษาที่เป็นที่นิยมพูดในเรือนจำ
- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการกระตุ้นให้ถามคำถาม หากพวกเขาไม่เข้าใจข้อมูลที่ได้รับ เจ้าหน้าที่สุขภาพควรมีเวลาวางสำหรับตอบข้อสงสัยนั้นอย่างเป็นความลับ
- ควรจัดให้มีชั่วโมงของการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับประเด็นสำคัญๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยร่วมมือกับบริการสุขภาพในชุมชน
- ควรมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐในชุมชนที่ทำงานด้านการดูแลสุขภาพผู้หญิง และหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐนั้นควรได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินโปรแกรมในเรือนจำเพื่อเพิ่มความตระหนักรู้ของผู้ต้องขังหญิง

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

ข้อกำหนดที่ 18

มาตรการป้องกันสุขภาพที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับผู้หญิง เช่น การตรวจภายใน และการตรวจคัดกรองสำหรับมะเร็งเต้านมและมะเร็งนรีเวช ควรถูกเสนอให้กับผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำอย่างเท่าเทียมกับผู้หญิงวัยเดียวกันในชุมชน

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- บริการป้องกันสุขภาพที่จัดให้ในเรือนจำควรมีความเท่าเทียมกับบริการในชุมชน เป็นไปตามสิทธิที่ผู้ชายและผู้หญิงทุกคน รวมถึงผู้ต้องขัง พึงได้รับมาตรฐานสุขภาพทางกายและทางจิตที่สูงที่สุดเท่าที่จะหาได้

ดังที่ให้ไว้โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ข้อที่ 12²⁰³ เหล่านี้รวมถึง การตรวจภายใน การตรวจคัดกรองสำหรับมะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก ซึ่งควรมีการดำเนินการบ่อยครั้ง เท่ากับที่มีการตรวจในชุมชน

- บริการป้องกันสุขภาพสามารถรวมถึงข้อบังคับเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิด ซึ่งไม่ได้จำว่าต้องใช้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์เท่านั้น แต่ยังสามารถป้องกันความเจ็บป่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับประจำเดือนได้ด้วยดังที่อธิบายไว้ในข้อคิดเห็น ควรมีการพิจารณาเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถเข้าถึงถุงยางอนามัยและแผ่นยางครอบปากเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดังที่ข้อคิดเห็นของข้อกำหนดที่ 17 เขียนไว้²⁰⁴
- ในบางระบบ บริการดังกล่าวมีอยู่เพียงในเรือนจำที่มีความมั่นคงระดับสูงเท่านั้น ซึ่งหมายความว่าผู้ต้องขังหญิงอาจต้องถูกส่งตัวไปยังเรือนจำนั้นเพื่อให้ได้รับการบริการที่จำเป็น²⁰⁵ การปฏิบัติดังกล่าวไม่สามารถยอมรับได้ เพราะการถูกกักขังในระดับความมั่นคงที่สูงกว่าที่จำเป็นจะก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสุขภาพจิต และเป็นไปได้อาจจะถูกแยกจากครอบครัวและชุมชนใกล้ชิด

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำและบริการด้านสุขภาพในเรือนจำควรรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถเข้าถึงบริการด้านการป้องกันสุขภาพ รวมถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกและมะเร็งเต้านม จากแพทย์ที่ทรงคุณวุฒิ
- บริการด้านการป้องกันสุขภาพควรจัดให้มีในเรือนจำหญิงทุกแห่ง ในกรณีที่บริการสุขภาพที่จำเป็นไม่สามารถจัดให้ได้ในเรือนจำ ผู้ต้องขังหญิงควรถูกส่งตัวไปยังผู้ให้บริการด้านสุขภาพ/โรงพยาบาลในชุมชนเพื่อรับการตรวจคัดกรอง
- บริการด้านสุขภาพของเรือนจำควรสร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน เพื่อรับประกันการเข้าถึงบริการด้านการป้องกันสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังหญิง
- ถ้าผู้ต้องขังหญิงต้องการยาเม็ดคุมกำเนิด สำหรับเหตุผลใดก็ตาม ผู้ต้องขังหญิงนั้นควรสามารถปรึกษาความต้องการนั้นกับแพทย์ได้และสามารถเข้าถึงยาเม็ดคุมกำเนิดได้ ถ้าพบว่าจำเป็น

²⁰³ ข้อกำหนดกรุงเตหะราน ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 18

²⁰⁴ คู่มือการอนามัยโลก สำนักงานส่วนภูมิภาคของยุโรป, แวน เดน เบิร์จ บี, แกเทอร์เรอร์ เอ, อตาเบย์ ที, ฮาริกา เอฟ, สุขภาพผู้หญิงในเรือนจำ, แนวปฏิบัติและรายการตรวจสอบเพื่อทบทวนนโยบายและการปฏิบัติในปัจจุบัน, 2554, หน้า 8 และ 14

²⁰⁵ ข้อกำหนดกรุงเตหะราน ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 18

-
- ควรมีการพิจารณาเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถหาถุงยางอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้รับอนุญาตให้มีการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ และแผ่นอนามัยครอบปากได้²⁰⁶ ในทุกกรณี เพื่อป้องกันการส่งผ่านของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์²⁰⁷

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน

²⁰⁶ แผ่นอนามัยครอบปาก คือ แผ่นยางสีเหลืองที่มีขนาดเล็กและบางที่ช่วยลดการส่งผ่านของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้ปาก ทำหน้าที่เป็นตัวกั้นน้ำคัดหลั่งจากช่องคลอดหรือรูทวารที่มีแบคทีเรียหรือไวรัส; ดู <http://brown.edu/Student_Services/Health_Services/Health_Education/sexual_health/safer_sex_and_contraceptives/dental_dams.php>.

²⁰⁷ โครงการอนามัยโลก, สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ, หลักฐานสำหรับรายงานวิชาการเชิงปฏิบัติการ, แนวทางแก้ไขเพื่อจัดการกับเอชไอวีในเรือนจำ, การป้องกันการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 2550, หน้า 5

ความปลอดภัยและความมั่นคง (ข้อกำหนดที่ 19-25)

บทที่ 5 ความปลอดภัยและความมั่นคง

ในบทนี้จะเสริมข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (SMR Rules) โดยจะครอบคลุมในเรื่องของวินัยและการลงโทษ (ข้อกำหนดที่ 27 ถึง 32), เครื่องพันธนาการ (ข้อกำหนดที่ 33 ถึง 34) การแจ้งข้อมูลข่าวสาร การร้องเรียนของผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดที่ 35 และ 36) และการตรวจสอบ (ข้อกำหนดที่ 55) ข้อบังคับของข้อกำหนดกรุงเทพ ในเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคงอยู่บนฐานของแนวคิดที่ว่าความมั่นคงของบุคคลนั้นสามารถถูกรักษาหรือพัฒนาได้ด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังหญิง และคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของเพศหญิง รวมถึงตอบสนองความต้องการพิเศษของผู้ที่ตั้งครรภ์ ผู้ที่อยู่ในระยะให้นมบุตร และผู้หญิงที่มีเด็กเล็กอยู่ด้วยในเรือนจำ ข้อกำหนดกรุงเทพจะเป็นตัวเสริมให้ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องที่เกี่ยวกับกระบวนการการตรวจค้น การใช้เครื่องพันธนาการ การขังเดี่ยว การร้องเรียน และการตรวจสอบของเรือนจำ โดยคำแนะนำและกระบวนการเหล่านี้ไม่ได้พูดถึงในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อกำหนดกรุงเทพเองยังได้นับถึงความต้องการความปลอดภัยเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังหญิง รวมทั้งตระหนักถึงความอ่อนไหวเปราะบางและความต้องการเฉพาะของเพศหญิง

ข้อกำหนดกรุงเทพนั้นตระหนักว่าความปลอดภัยเป็นความต้องการที่สำคัญที่สุดของผู้ต้องขังหญิงซึ่งแนวคิดเรื่องการกลับคืนสู่สังคม (Social Reintegration) ยังคงเป็นนามธรรม ความต้องการด้านความปลอดภัยของผู้ต้องขังหญิงยังปรากฏในส่วนอื่นของข้อกำหนดกรุงเทพ เช่น กระบวนการตรวจสอบความละเอียดอ่อนทางเพศและ ระบบการจำแนกผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดที่ 40 และ 41) โดยเป็นการเน้นย้ำเรื่องการแยกผู้ต้องขังหญิงออกจากผู้ต้องขังชาย (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 8(ก)) การใช้เจ้าพนักงานหญิงมาดูแลผู้ต้องขังหญิง (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 53) โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถให้ตอบสนองอย่างเหมาะสมและเข้าใจถึงความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพข้อที่ 29 และ 33) และข้อกำหนดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องผู้ต้องขังหญิงจากความรุนแรงทางเพศ (ข้อกำหนดกรุงเทพที่ 33)

ความปลอดภัยและความมั่นคง

ส่วนเสริมของข้อกำหนดที่ 27 ถึง 36 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

(ก) การตรวจค้น

ข้อกำหนดที่ 19

มาตรการการตรวจค้นต้องคำนึงถึงและเคารพต่อศักดิ์ศรีของผู้ต้องขังหญิง และต้องดำเนินการโดยเจ้าพนักงานหญิงที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ทำการตรวจค้นได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้

ข้อกำหนดที่ 20

การตรวจค้นโดยมาตรการทางเลือกอื่นๆ เช่น การใช้เครื่องสแกน (Scan) ควรนำมาใช้แทนการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า (Strip Search) และการตรวจค้นที่รุกรานเข้าไปในร่างกาย (Invasive Body Search) เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงผลกระทบต่อจิตใจและร่างกายที่ผู้ต้องขังหญิงอาจได้รับจากการตรวจค้น

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 19 และ 20

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไม่ได้ให้คำแนะนำในการตรวจค้นผู้ต้องขังซึ่งประกอบด้วยการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า (Strip Search) และการตรวจค้นที่รุกรานเข้าไปในร่างกาย (Invasive Body Search) ซึ่งอาจจะเป็นเพราะข้อกำหนดที่ 53 ได้ระบุไว้แล้วว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงต้องเป็นเพศหญิงเท่านั้น (ยกเว้นเจ้าพนักงานผู้เชี่ยวชาญ) ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นที่จะกำหนดให้เจ้าพนักงานที่ทำการตรวจค้นผู้ต้องขังหญิงต้องเป็นเพศหญิง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา มีความจำเป็นที่จะต้องมีความคำแนะนำในการตรวจค้นที่ละเอียดมากขึ้น ซึ่งเป็นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังนั้นเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและสามารถสร้างผลกระทบต่อจิตใจของผู้ต้องขังได้
- ในบางประเทศ เป็นเรื่องปกติที่ผู้ต้องขังหญิงจะต้องถูกตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า ในบางครั้งเจ้าพนักงานที่ทำการตรวจค้นเป็นผู้ชายซึ่งอาจจะเกิดความอับอายได้²⁰⁸ มีรายงานว่า ผู้ต้องขังหญิงได้ทำร้ายตัวเองเพราะถูกระทำอย่างไม่เหมาะสมและไร้มนุษยธรรมระหว่างการถูกตรวจค้น²⁰⁹ ซึ่งเป็นอาการที่เกิดขึ้นเมื่อศักดิ์ศรีของผู้หญิงเหล่านั้นถูกกดขี่ข่มเหง

²⁰⁸ ยกตัวอย่างเช่น มีการรายงานว่า การตรวจค้นช่องคลอดผู้ต้องขังหญิงเป็นเรื่องปกติในประเทศกรีซ จนถึงปี 2011 ผู้ต้องขังที่ปฏิเสธการตรวจค้นช่องคลอดในวันแรกที่มาเรือนจำ จะถูกแยกไปขังเดี่ยวและถูกบังคับให้หายาระบาย ผู้เชี่ยวชาญได้ระบุว่าในปัจจุบัน การตรวจค้นช่องคลอดจะกระทำก็ต่อเมื่อจำเป็น และมักจะกระทำโดยแพทย์มากกว่าพยาบาลผู้ช่วย ในส่วนของยาลายนั้น ไม่มีการใช้แล้ว แต่คณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีแห่งยุโรป (CPT) ยืนยันว่าจากการที่คณะได้ไปเยี่ยมเรือนจำในเดือนมกราคม 2011 ยังคงมีการให้ยาระบายอยู่ ดูรายงานที่เสนอต่อรัฐบาลประเทศกรีซเขียนโดยคณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีแห่งยุโรป (CPT) ในการเยี่ยมประเทศกรีซวันที่ 17 ถึง 29 กันยายน, CPT/inf (2010) 33, paras. 91-93. <<http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2010-33-inf-eng.pdf>> และรายงานต่อรัฐบาลกรีซเรื่องการเยี่ยมประเทศกรีซระหว่างวันที่ 19 ถึง 27 กันยายน จัดทำโดยคณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีแห่งยุโรป (CPT), CPT/inf (2012) 1, paras. 50-51. <<http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2012-01-inf-eng.pdf>> ในประเทศฝรั่งเศส มีการรายงานว่า การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า ยังคงมีอยู่บ้าง และจดหมายร้องเรียนของผู้ต้องขังเกี่ยวกับการถูกกระทำอย่างทารุณ <www.independent.co.uk/news/world/politics/forced-and-beaten-life-for-women-in-jail-6278849.html> ในเดือนพฤศจิกายน 2011 กรมราชทัณฑ์ของประเทศไอร์แลนด์ (Prison Service of Ireland) ถูกวิจารณ์อย่างหนักในรายงานของคณะกรรมการที่มาเยี่ยมว่ามีการบังคับให้ผู้หญิงแก้ผ้าเพื่อค้นหายาเสพติดต่อหน้าเจ้าพนักงานชาย, <www.rte.ie/news/2011/1118/prison.html> ในประเทศสหรัฐอเมริกา รายงานปี 2009 โดยสำนักงานจเรตำรวจ (Office of the Inspector General) พบว่าเจ้าพนักงานชายถูกกล่าวหาว่ากระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศในขณะที่ทำการตรวจค้นแบบตบเบาๆตามลำตัว และผู้เขียนรายงานพิเศษเรื่องความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุ และผลที่ตามมา รายงานว่า ผู้ต้องขังในสหรัฐาร้องเรียนเรื่องการตรวจสอบร่างกายแบบรุกรานในเวลาที่ผู้ต้องขังกลับมาจากบำบัด; รายงานของผู้เขียนรายงานพิเศษเรื่องความรุนแรงต่อสตรี สาเหตุ และผลที่ตามมา, ราชิตะ แมนจู, A/HRC/17/26/Add.5, paras 34 and 38.

²⁰⁹ ในเรือนจำที่ใหญ่ที่สุดของรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย มีรายงานว่าผู้รักษาความปลอดภัยกล่าวว่าตนเคยเป็น "เจ้าพนักงานคนที่สองที่ทำการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าซึ่งไม่เป็นไปตามกระบวนการ" เจ้าพนักงานคนหนึ่งกล่าวว่ามีการสั่งให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง "ในรูปแบบที่

- ความต้องการคำแนะนำเรื่องการตรวจค้นส่วนตัวมีความสำคัญมากขึ้นเนื่องจากการใช้เจ้าหน้าที่งานศิลปะมาก แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้เจ้าหน้าที่งานเป็นเพศเดียวกันกับผู้ต้องขังยังไม่เพียงพอ ยังคงต้องตระหนักถึงวิธีการตรวจค้นผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการปกป้องศักดิ์ศรีและสุขภาพของผู้ต้องขังด้วย
- หลักการที่ว่าผู้ต้องขังต้องถูกตรวจค้นโดยเจ้าหน้าที่เป็นเพศเดียวกันนั้นได้ถูกเน้นย้ำโดยความเห็นทั่วไป 16 ในมาตรา 17 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee, General Comment 16 on Article 17 of the ICCPR) ถูกอ้างถึงในความเห็นต่อข้อกำหนดนี้ รวมถึงในกลไกระดับภูมิภาค เช่น หลักการที่ 21 ของหลักการและการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปกป้องบุคคลผู้ที่ปราศจากอิสรภาพในอเมริกา และข้อกำหนดของเรือนจำยุโรปข้อที่ 54.5 ปี 2006
- การตรวจค้นที่พูดถึงในข้อกำหนดนี้หมายถึงการตรวจค้นส่วนบุคคลทุกรูปแบบ รวมถึง การตรวจค้นด้วยการตามตัวเบาๆ และการค้นตัวอย่างรวดเร็ว
- หลักการและข้อกำหนดเพิ่มเติมที่ใช้กับการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าและการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายเป็นไปตามคำกล่าวของแพทยสมาคมโลกในเรื่องการตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขัง (World Medical Association Statement on Body Searches of Prisoners)²¹⁰ อ้างอิงมาจากความเห็นต่อข้อกำหนดที่ 19 และข้อต่อมา
- การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าหมายถึงการถอดเสื้อผ้าออกบางส่วนหรือทั้งหมด หรือมีการจัดการแต่งกายใหม่ เพื่อที่จะให้มองเห็นอวัยวะในร่มผ้าหรือของสงวนได้ ดังนั้น ถ้ายึดตามคำจำกัดความนี้ การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าจะต่างจากการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายซึ่งจะมีการสัมผัสอวัยวะเพศหรือทวารหนักของผู้ต้องขัง²¹¹
- การตัดสินใจว่าจะอนุญาตให้ใครเป็นผู้กระทำการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายนั้นยาก ในด้านหนึ่ง การตรวจค้นไม่ควรทำให้ผู้หญิงเกิดความอับอายและไม่ควรทำให้เกิดการบาดเจ็บ แต่ในอีกด้านหนึ่ง การที่เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการตรวจค้นร่างกายเป็นการขัดกับหลักจรรยาบรรณทางการแพทย์เพราะบทบาทของแพทย์นั้นในมาตรการรักษาวินัยและความปลอดภัยนั้นขัดกับจรรยาบรรณและหน้าที่ของวิชาชีพตามที่ได้ระบุไว้ในหลักการขององค์การสหประชาชาติเรื่องจรรยาบรรณทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องบทบาทของบุคลากรทางการแพทย์ โดยเฉพาะแพทย์ ในการปกป้องผู้ถูกคุมขังและนักโทษจากการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี

เป็นไปตามกระบวนการแต่ดูเหมือนจะไร้มนุษยธรรม” ซึ่งจะต้องรับมือกับ “ผลประทบภายหลังนั้นคือการที่ผู้ต้องขังทำร้ายตัวเองทันทีหลังจากเสร็จสิ้นการตรวจ” <www.theage.com.au/news/investigations/documents-reveal-womens-prison-rules-flouted/2008/02/17/1203190653103.html>/

²¹⁰ นำมาใช้โดยการประชุมแพทยสมาคมโลก (World Medical Assembly) ครั้งที่ 45 ณ เมืองบูดาเปส ฮังการี เมื่อเดือนตุลาคม 1993 และถูกแก้ไขที่การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนครั้งที่ 170 ที่เมืองดิวอน เล เบนส์ ฝรั่งเศส ในเดือนพฤษภาคม 2005, (<http://www.wma.net/e/policy/b5.htm>)

²¹¹ ข้อกำหนดกรุงเทพ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 19

-
- คำแนะนำสำหรับการตรวจค้นผู้ต้องขังนั้นมียูในมาตรฐานและหลักการทั้งระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค ซึ่งคำแนะนำที่น่าเชื่อถือที่สุดคือคำแนะนำของ World Medical Association ในส่วนที่พูดถึงการตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขัง (Body Searches of Prisoners)²¹²

... วัตถุประสงค์ของการตรวจค้นในเบื้องต้นคือสร้างความปลอดภัยและป้องกันไม่ให้สิ่งผิดกฎหมายเข้ามาในเรือนจำ เช่น อาวุธ ยาเสพติด การตรวจค้นนี้เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านความปลอดภัย ไม่ใช่วัตถุประสงค์ทางการแพทย์ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่จะตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขังนั้นจะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมด้านการแพทย์มาแล้ว โดยอาจจะแพทย์ เพื่อป้องกันอันตรายหรือการบาดเจ็บจากการตรวจโดยผู้ที่ไม่มีความรู้ในด้านนี้ ซึ่งแพทย์ควรจะอธิบายให้ผู้ต้องขังเข้าใจด้วย นอกจากนี้เอง แพทย์ที่จะทำการตรวจก็ต้องอธิบายอีกว่าในกรณีนี้ ผลการตรวจค้นจะไม่ถือเป็นความลับ เพราะแพทย์จะต้องรายงานผลนี้ไปยังผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง ถ้าแพทย์ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องให้ทำการตรวจค้นที่рукล้ำเข้าไปในร่างกาย ผู้มีอำนาจผู้นั้นจะต้องทราบว่ากระบวนการการตรวจค้นนั้นจะต้องกระทำอย่างมีมนุษยธรรม

ถ้าการตรวจค้นร่างกายกระทำโดยแพทย์ แพทย์ผู้นั้นไม่ควรจะเป็นแพทย์ที่จะทำการรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังคนนั้นในภายหลัง

แพทย์ที่มีหน้าที่รักษาพยาบาลไม่ควรมีส่วนร่วมในระบบรักษาความปลอดภัย

แพทยสมาคมโลก (World Medical Association) เรียกร้องให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านความปลอดภัยของสาธารณะตระหนักว่าการตรวจค้นที่рукล้ำเข้าไปในร่างกายนั้นเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรี และส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้น แพทยสมาคมโลกจึงมีคำแนะนำดังต่อไปนี้ (โดยให้เป็นไปตามความเหมาะสมและไม่ทำให้ความปลอดภัยของสาธารณะลดลง),

- ให้ใช้วิธีทางเลือกอื่นๆในการตรวจสอบผู้ต้องขัง การตรวจค้นที่рукล้ำเข้าไปในร่างกายควรเป็นทางเลือกสุดท้าย
- ถ้าจำเป็นต้องใช้การตรวจค้นที่рукล้ำเข้าไปในร่างกาย หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบจะต้องทำให้แน่ใจว่าการตรวจค้นนั้นกระทำโดยบุคลากรที่มีความรู้และทักษะทางการแพทย์อย่างเพียงพอที่จะตรวจค้นอย่างปลอดภัย
- หน่วยงานนั้นต้องทำให้แน่ใจว่าความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีของผู้ที่ถูกตรวจจะไม่ถูกละเมิด

โดยสรุปแพทยสมาคมโลกเรียกร้องให้ส่วนราชการและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้การตรวจร่างกายที่กระทำโดยแพทย์ที่มีความรู้เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหมาะสมกับสภาพร่างกายของผู้ที่จะถูกตรวจ และจะต้องเคารพการร้องขอเฉพาะสำหรับแพทย์ของผู้ต้องขังมากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

²¹² นำมาใช้โดยการประชุมแพทยสมาคมโลก (World Medical Assembly) ครั้งที่ 45 ณ เมืองบูดาเปส ฮังการี เมื่อเดือนตุลาคม 1993 และถูกแก้ไขที่การประชุมคณะกรรมการครั้งที่ 170 ที่เมืองดิวอน เล เบนส์ ฝรั่งเศส ในเดือนพฤษภาคม 2005

- คณะมนตรีแห่งยุโรประบุไว้ว่า การตรวจค้นร่างกายนั้นเป็นเรื่องของการจัดการของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจและแพทย์ประจำเรือนจำไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยวในกระบวนการนี้แต่อย่างไรก็ตาม การตรวจภายในนั้นควรกระทำโดยแพทย์เมื่อมีเหตุผลทางด้านการแพทย์ที่ให้แพทย์เข้ามาทำหน้าที่²¹³
- คณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีแห่งยุโรปหรือ CPT ระบุว่า “แพทย์ประจำเรือนจำเป็นเสมือนแพทย์ประจำตัวของคนไข้ แพทย์ผู้นั้นไม่ควรกระทำการตรวจค้นร่างกายหรือกระทำการตรวจสอบโดยคำสั่งของผู้มีอำนาจ ยกเว้นในกรณีฉุกเฉินเมื่อไม่มีแพทย์คนอื่น²¹⁴

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้มีอำนาจในเรือนจำควรพัฒนานโยบายและกำหนดกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการตรวจค้นผู้ต้องขังหญิงให้ชัดเจน โดยอยู่บนฐานของความจำเป็นและเหมาะสม กระบวนการตรวจค้นควรสอดคล้องกับประเด็นเค้าโครงข้างล่างและถูกกฎหมาย
- ห้ามมิให้เจ้าพนักงานชายตรวจค้นผู้ต้องขังหญิง ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดๆ ซึ่งรวมถึงการติดตามตัวเบาๆ ตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า และตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกาย
- ควรเพิ่มความตระหนักของเจ้าพนักงานในเรื่องความอ่อนไหวเฉพาะของเพศหญิง และความมาเปราะบางของผู้หญิงในระหว่างการตรวจค้น และในการฝึกอบรมเจ้าพนักงาน ควรมีเรื่องกระบวนการและวิธีการตรวจค้นร่างกายที่คุ้มครองความเป็นส่วนตัวและศักดิ์ศรีของผู้ถูกตรวจค้น

การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า และการตรวจค้นภายใน

- ถ้าสงสัยว่าผู้ต้องขังหญิงได้ซุกซ่อนวัตถุผิดกฎหมายไว้ในร่างกาย ควรใช้วิธีการตรวจค้นทางเลือก อาจจะเป็นการใช้เทคโนโลยีการตรวจอย่างละเอียดที่ทันสมัย หรือให้วัตถุที่ซุกซ่อนไว้นั้นหลุดออกมาเองโดยการตรวจที่ผู้ถูกตรวจค้นไม่ต้องถอดเสื้อผ้า
- การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าและการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายควรใช้ในกรณีบัญญัติไว้ในกฎหมายเท่านั้น
- การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าและการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกาย ควรได้รับการอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้บริหารสูงสุด และควรบันทึกเหตุผลไว้ด้วย²¹⁵

²¹³ คณะมนตรีแห่งยุโรป, คณะรัฐมนตรี, คำแนะนำที่กังวลถึงด้านจริยธรรมและเกี่ยวกับองค์การของการดูแลสุขภาพในเรือนจำ, ข้อที่ R (98) 7, 8 เดือนเมษายน ปี 1998, ย่อหน้าที่ 72

²¹⁴ มาตรฐาน CPT ฉบับปี 2006 ถอดมาจากรายงานทั่วไปฉบับที่ 3 [CPT/Inf(93) 12], ย่อหน้าที่ 73

²¹⁵ ข้อกำหนดกรุงเทพ คำแนะนำต่อข้อกำหนดที่ 19

- ไม่ควรทำการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าและตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกาย หากมีแนวโน้มว่าจะทำให้ผู้ถูกตรวจค้นเกิดการบาดเจ็บ²¹⁶
- ในการจัดทำเอกสารนั้นจะต้องบันทึกสาเหตุที่เป็นไปได้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ พยาน และผลการตรวจ²¹⁷

การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้า

- เจ้าหน้าที่ควรได้รับการฝึกอบรมหรือมีคุณสมบัติที่สามารถทำการตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าด้วยวิธีที่เคารพศักดิ์ศรีของผู้ถูกตรวจค้น
- ผู้ต้องขังไม่ว่าจะเพศใดก็ตาม ไม่ควรถูกทำให้อับอายหรือถูกบังคับให้เปลือยหมดจดในระหว่างการตรวจค้น ควรจะให้ถอดเสื้อผ้าเฉพาะส่วนที่ต้องการตรวจค้นเท่านั้นเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีส่วนบุคคลของผู้ต้องขังรายนั้น เนื่องจากผู้หญิงมีแนวโน้มจะรู้อายเวลาถูกตรวจแบบนี้อยู่แล้ว ดังนั้นการตรวจค้นควรคำนึงถึงความอ่อนไหวเป็นพิเศษของผู้หญิง
- การตรวจค้นประเภทนี้ไม่ควรกระทำต่อหน้าผู้ต้องขังคนอื่นหรือเจ้าพนักงานที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตรวจค้น

การตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกาย

- ตามคำแถลงเรื่องการตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขังของแพทยสมาคมโลก และหลักการและข้อกำหนดอื่นๆที่อ้างอิงก่อนหน้านี้ ถ้าการตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ผู้ที่ทำการตรวจค้นควรเป็นแพทย์หญิงที่ไม่ใช่แพทย์ที่ให้การรักษายาบาลในเรือนจำ หรือกระทำโดยเจ้าพนักงานที่มีความรู้ทางการแพทย์และทักษะมากพอที่จะทำการตรวจค้นอย่างปลอดภัย
- เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดจากการตรวจโดยเจ้าพนักงานที่ไม่มีความรู้ด้านการแพทย์ การตรวจค้นแบบนี้อาจจะกระทำโดยแพทย์ในกรณีที่ไม่มีเจ้าพนักงานที่มีความรู้ด้านการแพทย์ หรือมีเหตุผลทางการแพทย์ที่จะต้องให้แพทย์ที่ชำนาญเป็นผู้ตรวจค้น หรือผู้ต้องขังคนนั้นต้องการให้ผู้ทำการตรวจค้นโดยแพทย์ ในกรณีนี้แพทย์ที่ทำการตรวจค้นไม่ควรเป็นแพทย์ที่ทำการรักษาในเรือนจำ
- การตรวจค้นที่รูกล้ำเข้าไปในร่างกายไม่ควรกระทำโดยแพทย์ที่จะมาทำการรักษาผู้ต้องขังคนนั้นในภายหลัง เพื่อไม่ให้ขัดกับหน้าที่ของแพทย์ที่มีหน้าที่รักษาผู้ต้องขัง ตามหลักเกณฑ์ของการเข้ามาทำหน้าที่ในระบบรักษาความปลอดภัย
- แพทย์ผู้ตรวจค้นควรอธิบายให้ผู้ต้องขังเข้าใจว่า เจือนไขการรักษาความลับทางการแพทย์ของคนไข้ไม่สามารถใช้ได้在此กรณี และผลการตรวจค้นจะถูกรายงานไปยังเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

²¹⁶ เรื่องเดียวกัน

²¹⁷ เรื่องเดียวกัน

-
- ตรวจพบเท่าที่เป็นไปได้ ควรจำกัดวิธีการตรวจค้นแบบรูก้ำเข้าไปในร่างกายโดยการตรวจแบบดิจิตอล และใช้เครื่องมือ เช่น การใช้กล้องส่อง (Anoscope) ชุดตรวจหู (Otoscope) และเครื่องมือเปิดช่องคลอด (Vaginal Speculum) ²¹⁸ และผู้จะมีทำการตรวจค้นควรผ่านการอบรมด้านการแพทย์และการใช้เครื่องมือเหล่านี้อย่างเพียงพอที่จะไม่ทำอันตรายต่อผู้ต้องขัง
 - ถ้ามีสิ่งของอยู่ภายใน ก็สามารถเอาออกมาได้ถ้าขั้นตอนการเอาออกทำได้ง่ายด้วยการใช้เครื่องมือตามที่บอกไว้ข้างบนหรือด้วยวิธีดิจิตอล

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยบริการทางสุขภาพในชุมชน (กรณีที่มีการขอให้แพทย์ทำการตรวจค้นภายในร่างกาย)

ข้อกำหนดที่ 21

เจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องดำเนินการตรวจค้นทั้งเด็กติดผู้ต้องขังและเด็กที่มาเยี่ยมมารดาที่เป็นผู้ต้องขังด้วยความรู้ความสามารถ ความเป็นมืออาชีพ และความระมัดระวัง โดยคงไว้ซึ่งความเคารพและคำนึงถึงศักดิ์ศรีของเด็ก

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ตามที่ได้อธิบายไว้ ทั้งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ หรือกฎหมายที่ไม่ได้ให้ความสนใจกับบุตรของผู้ต้องขังหญิง ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะอยู่ในเรือนจำด้วยหรืออยู่นอกเรือนจำ ดังนั้น ข้อกำหนดที่ 21 จึงได้ให้คำแนะนำใหม่ในการตรวจค้นเด็กที่มาเยี่ยมมารดาในเรือนจำหรืออยู่กับมารดาในเรือนจำด้วย
- การที่บุตรมาเยี่ยมที่เรือนจำเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับผู้ต้องขังหญิง แต่ก็สามารถสร้างความบอบช้ำทางจิตใจให้กับทั้งสองฝ่ายได้โดยเฉพาะเด็กเล็ก หากการตรวจค้นกระทำอย่างไม่มีเมตตาหรือไม่ได้คำนึงถึงความอ่อนไหวของเด็ก
- ข้อกำหนดนี้ได้ให้คำแนะนำสำคัญในเรื่องกระบวนการการตรวจค้นเด็กซึ่งอยู่บนหลักการของการตระหนักถึงผลประโยชน์ของเด็กกระบวนการตรวจค้นนั้นต้องไม่สร้างความเจ็บปวดทางจิตใจให้กับเด็กซึ่งอาจจะส่งผลกระทบในระยะยาวได้ กระบวนการนี้ไม่ควรทำให้เด็กไม่ยอมมาเยี่ยมมารดาอีก

²¹⁸ เรื่องเดียวกัน

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้มีอำนาจในเรือนจำควรกำหนดกระบวนการตรวจค้นเด็กที่มาเยี่ยมมารดาและเด็กที่อยู่กับมารดาในเรือนจำ ซึ่งควรกำหนดให้ชัดเจนว่าในกรณีใดบ้างที่เด็กควรถูกตรวจค้นโดยใครและวิธีใด
- หากจะทำการตรวจค้นเด็กที่อยู่กับมารดาในเรือนจำ ควรทำในกรณีที่จำเป็นอย่างอ่อนโยน
- การตรวจค้นด้วยการติดตามตัวเบาๆสามารถใช้กับเด็กที่มาเยี่ยมมารดาได้ และควรต้องอธิบายเหตุผลให้กับเด็ก รวมถึงตรวจค้นต่อหน้ามารดาของเด็ก
- ในกรณีที่การตรวจค้นแบบถอดเสื้อผ้าได้รับการอนุญาต การตรวจค้นแบบนี้ควรกระทำในกรณีพิเศษ ควรจะมีนโยบายที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่อธิบายเหตุผลทางกฎหมายหรือวิธีการเฉพาะสำหรับการตรวจค้นไม่ว่าเด็กนั้นจะอยู่กับมารดาในเรือนจำหรือมาเยี่ยมมารดา
- การตรวจค้นประเภทนี้ไม่ควรละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของเด็ก ซึ่งหมายความว่า การตรวจค้นควรเป็นส่วนตัว และเด็กจะต้องไม่เปลือยหมดจด นอกจากนี้ในระหว่างการตรวจควรมีผู้ปกครองหรือมารดาของเด็กอยู่ด้วย
- เด็กไม่ควรถูกตรวจค้นแบบรูดผ้าเข้าไปในร่างกาย
- ควรมีช่องทางสำหรับการร้องเรียนที่ชัดเจนสำหรับผู้มาเยี่ยมรวมทั้งเด็กไว้ในกรณีที่คนเหล่านั้นถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีระหว่างถูกตรวจค้นผู้ต้องขังทุกคนควรสามารถใช้กลไกการร้องเรียนได้อย่างอิสระตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 36
- ควรเพิ่มความระมัดระวังในการตรวจค้นเด็กและเจ้าพนักงานควรผ่านการอบรมจนสามารถทำการตรวจค้นอย่างเป็นมืออาชีพและด้วยความระมัดระวังเพื่อให้มั่นใจได้ว่าศักดิ์ศรีและความเป็นส่วนตัวของเด็กถูกปกป้อง

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบการตรวจค้นผู้ต้องขังและผู้มาเยี่ยม

(ข) วินัยและการลงโทษ

ส่วนเสริมของข้อกำหนดที่ 27 ถึง 32 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 22

การลงโทษขังเดี่ยวจะต้องไม่ใช้กับผู้ต้องขังที่ตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างให้นมบุตร และผู้ต้องขังที่มีบุตรอยู่ด้วยในเรือนจำ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 32(1) ระบุว่าไม่ควรลงโทษขังเดี่ยวถ้าแพทย์ไม่ได้พิจารณาหรือออกใบรับรองเป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ต้องขังนั้นเหมาะสมที่จะได้รับการลงโทษแบบนี้ ปัจจุบัน การที่แพทย์เข้ามาเกี่ยวข้องโดยการรับรองว่าผู้ต้องขังคนใดเหมาะสมกับโทษแบบใดนั้นไม่สอดคล้องกับหลักการและจรรยาบรรณของแพทย์เกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรทางการแพทย์ ในการปกป้องผู้ถูกคุมขังและนักโทษจากการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีหลักการที่ 4(ข)²¹⁹ ที่ระบุว่า

การที่บุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะแพทย์ให้การรับรองหรือมีส่วนร่วมในการรับรองสมรรถภาพทางกายของผู้ต้องขังหรือนักโทษสำหรับการถูกลงโทษหรือถูกระงับที่อาจส่งผลร้ายต่อสุขภาพกายหรือสุขภาพจิต และไม่เป็นไปตามที่วิธีการระหว่างประเทศ หรือการที่บุคลากรเหล่านั้นเข้าไปมีส่วนในการลงโทษซึ่งไม่เป็นไปตามวิธีการระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นการผิดหลักจรรยาบรรณ

- แพทย์ที่รับรองว่าผู้ต้องขังคนนั้นเหมาะสมกับการถูกขังเดี่ยวถือว่าปฏิบัติขัดกับหลักการนี้ แต่หลักการนี้ไม่ควรรวมการที่ผู้ต้องขังต้องการความช่วยเหลือทางการแพทย์ในขณะที่ถูกขังเดี่ยวหรือได้รับโทษที่คล้ายคลึงกัน²²⁰

- ยังไม่มีคำจำกัดความร่วมกันของคำว่าขังเดี่ยว แลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องการใช้และผลกระทบของการขังเดี่ยวให้คำจำกัดความของการขังเดี่ยวว่าเป็นการแยกบุคคลทางกายภาพออกมาขังไว้ในห้องขังเล็กๆ 22 ถึง 24 ชั่วโมงต่อวัน²²¹ ผู้เขียนรายงานพิเศษเรื่องการถูกระงับอย่างทารุณก็ให้คำจำกัดความที่คล้ายคลึงกัน คือ การแยกบุคคลทั้งทางกายภาพและทางสังคมออกมาขังไว้ในห้องขังเล็กๆ 22 ถึง 24 ชั่วโมงต่อวัน²²² เขายังได้แสดงความกังวลเกี่ยวกับการยึดถูกขังเดี่ยวเป็นระยะเวลานานซึ่งเขาให้คำจำกัดความว่าเป็นการถูกขังเดี่ยวที่มากกว่า 15 วัน²²³

²¹⁹ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ การประชุมครั้งที่ 111 หลักการด้านจริยธรรมทางการแพทย์เกี่ยวกับบทบาทของบุคลากรด้านสุขภาพ โดยเฉพาะแพทย์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุมครองผู้ต้องขังและผู้ต้องกักขังจากการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี มติที่ 37/194 วันที่ 18 ธันวาคม 1982 A/RES/37/194

²²⁰ UNODC, ข้อเสนอแนะและคำแนะนำของเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ สำหรับการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญระหว่างรัฐบาล จัดขึ้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม – 2 กุมภาพันธ์ 2012 ที่กรุงเวียนนา สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ <www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/AGMs/Notes_and_comments-1250048-DMU_version.pdf>

²²¹ คำแถลงการณ์อิสตันบูลว่าด้วยการใช้การขังเดี่ยวและผลกระทบ รับรองเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2550 ณ การสัมมนาระหว่างประเทศว่าด้วยความบอบช้ำทางจิตใจ อิสตันบูล ภาคผนวกกับ สมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 63 รายงานเฉพาะกิจของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับรายงานสภาสิทธิมนุษยชนด้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี มานเฟรด โนวัค 28 กรกฎาคม 2551 A/63/175

²²² สมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 66 รายงานเฉพาะกิจของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับรายงานสภาสิทธิมนุษยชนด้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ฮวน อี เมนเดซ 5 สิงหาคม 2554 A/66/268, ย่อหน้าที่ 26

²²³ เรื่องเดียวกัน

- ตั้งแต่ที่ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำถูกนำมาใช้ การลงโทษซึ่งเดิวก็นำมาใช้เพิ่มขึ้น โดยไม่เป็นเพียงแต่เป็นโทษเท่านั้น แต่ยังใช้ในสถานการณ์อื่นๆ จำนวนมากและมีระยะเวลานาน
- มีข้อสนับสนุนด้วยเอกสารที่น่าเชื่อถือตามที่ระบุไว้ในคำแถลงการณ์อิสตันบูลในเรื่องการใช้และผลกระทบของการถูกขังเดี่ยวว่า การขังเดี่ยวนั้นไม่ว่าจะกระทำด้วยเหตุผลใดก็ตาม สามารถส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อร่างกายรวมถึงจิตใจได้²²⁴ แถลงการณ์อิสตันบูลเสนอแนะว่า “ควรใช้วิธีการขังเดี่ยวในเรือนจำให้น้อยที่สุด”²²⁵ และความพยายามนั้นควรจะใช้เพื่อเพิ่มระดับการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมที่สำคัญของผู้ต้องขัง แถลงการณ์อิสตันบูลยังได้เน้นว่าไม่ควรใช้การขังเดี่ยวกับผู้มีอาการป่วยทางจิตเด็ดขาด²²⁶ ตามที่กล่าวไว้คร่าวๆ แล้วข้างต้น ผู้หญิงนั้นมีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาด้านสุขภาพจิตตั้งแต่วันที่เข้ามาในเรือนจำแล้ว หรืออาจจะเพิ่มมากขึ้นขณะอยู่ในเรือนจำ ซึ่งหมายความว่ากลุ่มผู้ต้องขังเหล่านี้อยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจิตอย่างร้ายแรงถ้าถูกขังเดี่ยว
- หลักการพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Basic Principles for the Treatment of Prisoners) ตระหนักถึงผลกระทบอย่างรุนแรงของการถูกขังเดี่ยว โดยได้กล่าวไว้ว่า

7. ควรมีการผลักดันความพยายามที่จะยกเลิกการลงโทษด้วยการขังเดี่ยวหรือจำกัดการขังเดี่ยว

- คณะกรรมการด้านสิทธิเด็ก (Committee on the Rights of the Child) แนะนำว่าเด็กไม่ควรถูกลงโทษด้วยการขังเดี่ยว²²⁷
- คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (Committee against Torture) ตระหนักถึงผลกระทบร้ายแรงต่อร่างกายและจิตใจของการถูกขังเดี่ยวที่ยาวนานและแสดงความกังวลต่อการใช้การลงโทษแบบนี้ที่ถูกใช้เป็นมาตรการป้องกันระหว่างการคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีและมาตรการทางวินัย²²⁸ หลักการที่ 22 ของหลักการและการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปกป้องบุคคลผู้ที่ปราศจากอิสรภาพในอเมริกา²²⁹ ย่อหน้าที่ 3 (มาตรการของการขังเดี่ยว) ได้ห้ามไม่ให้มีการใช้การขังเดี่ยวในห้องกักขังขนาดเล็กยกเว้นในกรณีพิเศษ และห้ามอย่างเข้มงวด

²²⁴ คำแถลงการณ์อิสตันบูลเรื่องเดิม หน้า 23

²²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 24.

²²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 25.

²²⁷ สมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 63 รายงานเฉพาะกิจของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับรายงานสภาสิทธิมนุษยชนด้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี มานเฟรด โนวัค 28 กรกฎาคม 2551 A/63/175 ย่อหน้าที่ 80 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเด็ก ข้อสังเกตสรุปเกี่ยวกับรายงานไตรมาสที่ 3 ของเดนมาร์ก 4 กุมภาพันธ์ 2544 CRC/C/DNK/CO/3 ย่อหน้าที่ 59 (ก)

²²⁸ รายงานเฉพาะกิจของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับรายงานสภาสิทธิมนุษยชนด้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี 28 กรกฎาคม 2551 A/63/175 ย่อหน้าที่ 80

²²⁹ คณะกรรมการอเมริกันอินเตอร์ด้านสิทธิมนุษยชน (IACHR) มติที่ 1/08 หลักการและการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการปกป้องบุคคลผู้ที่ปราศจากอิสรภาพในอเมริกา 13 มีนาคม 2551 no 1/08

ไม่ให้ลงโทษด้วยการขังเดี่ยวต่อผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ ผู้หญิงที่อยู่กับบุตรในสถานที่ที่ปราศจากอิสรภาพ และเด็กที่ปราศจากอิสรภาพ

- ในปี 2011 ผู้เขียนรายงานพิเศษเรื่องการถูกระทำอย่างทารุณระบุว่า “ในกรณีที่สภาพทางกายภาพและระบบเรือนจำเกี่ยวกับการขังเดี่ยว ส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจหรือสร้างความทุกข์ทรมาน เมื่อถูกใช้เป็นวิธีการลงโทษ ในระหว่างการคุมตัวก่อนศาลตัดสินคดี อย่างไม่มีกำหนด ยาวนาน กระทำต่อเด็กหรือบุคคลที่ป่วยทางจิต ย่อมเป็นความโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม ย่ำยีศักดิ์ศรี หรือกระทั่งเป็นการทารุณ นอกจากนี้ การใช้การขังเดี่ยวจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกรุณและถูกระทำอย่างโหดร้ายในรูปแบบอื่น และทำให้การทรมานหรือการลงโทษที่ไร้มนุษยธรรมและย่ำยีศักดิ์ศรีดำเนินต่อไปโดยที่ไม่ถูกจับได้ และไม่มีใครติดตาม”²³⁰
- มาตรการที่ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของผู้ถูกคุมขังจะน่ากังวลมากขึ้นถ้าหากมันถูกนำไปใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เพียงแต่ผู้หญิงจะถูกขังเดี่ยวเท่านั้น แต่บุตรของผู้ต้องขังคนนั้นได้รับผลกระทบไปด้วย การขังเดี่ยวนั้นจะส่งผลร้ายแรงต่อจิตใจของผู้ต้องขังหญิงเพราะผู้หญิงต้องการที่จะใกล้ชิดกับบุตรตัวเอง นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้หญิงที่มีครรภ์ ผู้หญิงที่เพิ่งคลอดบุตร ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต้องการการดูแลทั้งก่อนและหลังคลอดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

การนำไปปฏิบัติ

- ควรมีการทบทวนข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ของเรือนจำและแก้ไขในส่วนที่จำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่าข้อบังคับนั้นได้ห้ามไว้อย่างชัดเจนว่าไม่ให้มีการลงโทษด้วยการขังเดี่ยวต่อผู้หญิงตั้งครรภ์ ผู้หญิงที่อยู่กับเด็กก่อน และผู้หญิงที่อยู่ในช่วงให้นมบุตรและมันจะเป็นเรื่องที่ยอมรับไม่ได้มากขึ้นหากลงโทษด้วยการขังเดี่ยวต่อผู้ที่ไม่ได้ทำผิดทางวินัย ดังนั้นการตรวจทานแก้ไขจะเป็นการยกเลิกการลงโทษแบบขังเดี่ยวไปในกรณีของผู้หญิงตั้งครรภ์ ผู้หญิงกับเด็กก่อน และผู้หญิงที่อยู่ในระยะให้นมบุตร
- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรผ่านการอบรมที่จะสามารถใช้ข้อบังคับและตอบสนองต่อผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดกฎอย่างสร้างสรรค์และคำนึงถึงความอ่อนไหวเฉพาะเพศ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ

²³⁰ สมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 66 รายงานเฉพาะกิจของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับรายงานสภาสิทธิมนุษยชนด้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ฮวน อี เมนเดซ 5 สิงหาคม 2554 A/66/268 หน้า ที่ 2

ข้อกำหนดที่ 23

การลงโทษทางวินัยสำหรับผู้ต้องขังหญิงไม่ควรรวมถึงการตัดการเยี่ยมจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การห้ามบุตรเข้าเยี่ยม

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- การลงโทษโดยการไม่ให้ผู้ต้องขังกับครอบครัวติดต่อกันอาจเป็นการทำร้ายสภาพจิตใจผู้ต้องขังอย่างรุนแรงได้ และไม่เกิดประโยชน์ในแง่ผลลัพธ์ของการลงโทษแต่อย่างใด จริงๆแล้วการได้พบครอบครัวจะเป็นการช่วยผู้ต้องขังที่ละเมิดกฎของเรือนจำมากกว่า ระเบียบเรือนจำของยุโรป (The European Prison Rules) ห้ามไม่ให้มีการลงโทษที่ห้ามไม่ให้ผู้ต้องขังกับครอบครัวติดต่อกัน²³¹
- ตามที่ได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้ ผู้หญิงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะติดต่อกับครอบครัวเป็นประจำ โดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรอยู่นอกเรือนจำ การห้ามไม่ให้ติดต่อกับครอบครัวเลยจะเป็นการลงโทษที่รุนแรงเกินไปสำหรับผู้หญิงรวมถึงเป็นการลงโทษครอบครัวผู้ต้องขังด้วยโดยเฉพาะเด็ก การลงโทษเช่นนี้เป็นที่ชัดเจนว่าไม่ใช่สิ่งที่เด็กต้องการ และยังเป็นการขัดกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- การลงโทษแบบนี้อาจใช้ได้กรณีพิเศษ เช่น ผู้ต้องขังหญิงเคยทำร้ายบุตร การห้ามไม่ให้พบเจอกันจะช่วยปกป้องเด็ก

การนำไปปฏิบัติ

- ควรมีการทบทวนกฎหรือข้อบังคับของเรือนจำ หากจำเป็นก็ควรที่จะแก้ไขใหม่เพื่อให้มั่นใจว่ากฎของเรือนจำระบุไว้ชัดเจนว่าห้ามมีการลงโทษด้วยการห้ามพบกับครอบครัวในกรณีของผู้ต้องขังหญิง
- ควรเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่เรือนจำทุกคนเข้ามามีส่วนในการแก้ไขกฎหรือข้อบังคับของเรือนจำ โดยเจ้าพนักงานควรจะเข้าการอบรมเพื่อให้สามารถมาเติมเต็มกฎเรือนจำได้

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ

²³¹ ข้อกำหนดที่ 60.4

(ค) เครื่องพันธนาการ

ส่วนเสริมของข้อกำหนดที่ 33-34 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 24

เครื่องพันธนาการจะต้องไม่ถูกนำมาใช้กับผู้ต้องขังหญิงขณะปวดท้องก่อนคลอด ระหว่างคลอดบุตร และหลังจากคลอดบุตรโดยทันที

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำข้อที่ 33 และ 34 ระบุข้อบังคับที่เข้มงวดในเรื่องการใช้เครื่องพันธนาการบนร่างกายของผู้ต้องขัง ประการแรก การพันธนาการจะต้องไม่ใช่เป็นการลงโทษ ประการที่สอง การพันธนาการอาจจะใช้ในกรณีที่ได้ไตร่ตรองจริงๆ แล้วสงสัยว่าผู้ต้องขังอาจจะหลบหนีระหว่างการเคลื่อนย้ายตัว ประการที่สาม เป็นการทำตามขั้นตอนของเจ้าพนักงานทางการแพทย์เนื่องจากสถานการณ์ที่มีแนวโน้มจะเกิดอันตรายหรือกรณีที่ผู้ต้องขังอาจจะทำร้ายตัวเอง²³²
- เป็นที่น่าสลดใจอย่างยิ่ง ถึงแม้ความเสี่ยงที่ผู้หญิงจะหลบหนีระหว่างเจ็บท้องก่อนคลอด ระหว่างคลอด และหลังคลอดบุตรโดยทันทีเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดขั้นต่ำข้อที่ 33 และถึงแม้ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ได้ประกาศต่อต้านการล่ามโซ่ตรวนต่อผู้หญิงที่อยู่ระหว่างปวดท้องก่อนคลอดและระหว่างคลอด²³³ ก็ยังพบว่าการกระทำเช่นนี้ยังมีอยู่ในบางประเทศ²³⁴
- ดังนั้น ข้อกำหนดข้อนี้จึงสำคัญมากในการเสริมข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ โดยทำให้เห็นชัดเจนว่าการพันธนาการร่างกายไม่ว่าประเภทใดก็ตามต่อผู้ต้องขังหญิงขณะปวดท้องก่อนคลอด ระหว่างคลอดบุตร และ

²³² ข้อกำหนดกรุงเทพ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 24

²³³ รายงานการอ้างอิงของข้อสังเกตสำหรับข้อกำหนดที่ 24 องค์การนิรโทษกรรมสากลรายงานข้อกังวลจากแพทย์ว่า ผู้หญิงที่กำลังคลอดบุตรต้องเคลื่อนไหวได้ เพื่อที่จะหาตำแหน่งที่ต้องการ และเพื่อการเคลื่อนย้ายไปห้องผ่าตัดอย่างรวดเร็ว การล่ามโซ่ทำให้ความสามารถในการขยับขาในท่าที่เหมาะสมลดลง ส่งผลต่อสุขภาพของมารดาและเด็ก ในกรณีที่มีความยุ่งยากในการคลอด เช่น การตกเลือด ซีพาร์เด็นช้าลง หากจำเป็นต้องผ่าคลอด มารดาควรย้ายไปห้องผ่าตัดโดยเร็ว ความล่าช้าแม้เพียง 5 นาทีสามารถส่งผลต่อความเสียหายทางสมองของทารกอย่างถาวร การใช้เครื่องพันธนาการทำให้เกิดสถานการณ์อันตรายต่อมารดาและเด็ก กระทบต่อการดูแลหลังคลอดและการให้นมบุตร (ข้อกังวลจากแพทย์ชื่อ การ์เซีย สตินีและนรีแพทย์ มหาวิทยาลัยนอร์เวสเทิร์น โรงพยาบาลผู้หญิงเพรนท์ส คำกล่าวนี้เสนอต่อองค์การนิรโทษกรรมสากล โดยหน่วยงานช่วยเหลือทางกฎหมายชิคาโกสำหรับผู้ต้องขังหญิง ธันวาคม 2541 และตีพิมพ์ใน *ไม่ใช่โทษของฉัน การละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงที่ถูกคุมขัง* อ้างอิง AMR51/01/99, องค์การนิรโทษกรรมสากล มีนาคม 1999)

²³⁴ ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี 2543 มีการห้ามการใส่กุญแจมือขณะผู้ต้องขังหญิงคลอดบุตร ใน 14 มลรัฐ และมีความพยายามที่จะห้ามในรัฐอื่นๆ แต่ได้รับการต่อต้านจากผู้บัญชาการเรือนจำ <www.thecrimereport.org/archive/2011-08-chained-and-pregnant> และ <http://ipsnews.net/news.asp?idnews=106119> ดูเพิ่มเติมที่ Va. คณะกรรมาธิการรัฐสภาไม่เห็นชอบกฎหมายห้ามการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ตีพิมพ์เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2555 <http://article.wn.com/view/2012/02/09/Va_House_subcommittee_rejects_bill_to_restrict_use_of_restra_w/#/related_news>

หลังจากคลอดบุตรโดยทันที เป็นสิ่งที่ไม่สามารถยอมรับได้ และในปัจจุบัน มาตรฐานสากลก็ได้ห้ามการใช้เครื่องพันนาการในกรณีนี้แล้ว

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- ควรมีการทบทวนและแก้ไขกฎหรือข้อบังคับของเรือนจำเพื่อให้มีการห้ามอย่างชัดเจนไม่ให้มีการพันนาการผู้ต้องขังหญิงขณะเจ็บท้องก่อนคลอด ระหว่างคลอดบุตร และหลังจากคลอดบุตรโดยทันที

มาตรการทางการปฏิบัติ

- คณะผู้บริหารเรือนจำควรกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจนในเรื่องการพันนาการร่างกาย จำกัดการใช้ในสถานการณ์ที่กล่าวไว้คร่าวๆในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำข้อที่ 33 และกำหนดกฎที่ชัดเจนเพื่อให้มั่นใจว่าการพันนาการจะถูกใช้ในเวลาที่จำเป็นตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำข้อที่ 34
- ขั้นตอนนั้นควรระบุอย่างชัดเจนว่าไม่ให้ใช้การพันนาการทุกประเภทต่อผู้ต้องขังหญิงขณะเจ็บท้องก่อนคลอด ระหว่างคลอดบุตร และหลังจากคลอดบุตรโดยทันทีตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพข้อที่ 24 มาตรการอื่นๆอาจจะถูกนำมาใช้ป้องกันการหลบหนีโดยประเมินความเสี่ยงเป็นรายๆไป เช่น การควบคุมอย่างเข้มงวดโดยเจ้าพนักงานที่เป็นเพศเดียวกันกับผู้ต้องขัง
- เจ้าพนักงานควรผ่านการอบรมเพื่อให้สามารถใช้กระบวนการเหล่านี้ได้

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ

(ง) การแจ้งข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียนของผู้ต้องขังและการตรวจสอบ

ส่วนเสริมของข้อกำหนดที่ 35 และ 36 และข้อที่ 55 สำหรับการตรวจสอบ ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 25

1) ผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียนการปฏิบัติโดยมิชอบควรจะได้รับ ความคุ้มครอง ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาโดยทันที และคำร้องดังกล่าวต้องได้รับการสืบสวนสอบสวนโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เป็นอิสระ โดยยึดหลักการรักษาความลับเป็นสำคัญ มาตรการให้ความคุ้มครองผู้ต้องขังนั้น ควรคำนึงถึงความเสี่ยงในเรื่องการถูกแก้แค้นด้วย

2) ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะผู้ที่ตั้งครรภ์จากการถูกระทำดังกล่าว พึงได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาทางการแพทย์ที่เหมาะสม และพึงได้รับการดูแลสุขภาพทางกายและทางจิตตามความจำเป็น รวมไปถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายด้วย

3) ในการสังเกตการณ์สภาพการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนั้น คณะผู้เข้าสังเกตการณ์ต่างๆ ควรประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นผู้หญิง

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 35 บังคับผู้มีอำนาจในเรือนจำในการความรู้และแจ้งผู้ต้องขังเกี่ยวกับสิทธิ กฎและข้อบังคับที่นำไปใช้ได้ภายในเรือนจำ ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียน
- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำข้อที่ 36 ระบุว่าผู้ต้องขังควรจะสามารถร้องเรียนเป็นการส่วนตัวเกี่ยวกับการถูกระทำต่อผู้อำนวยการเรือนจำ ผู้ตรวจสอบเรือนจำ และผู้มีอำนาจในเรือนจำส่วนกลางอย่างเป็นอิสระ ข้อกำหนดที่ 36 (4) ระบุว่า ถ้าเรื่องที่ร้องเรียนมีหลักฐานว่าไม่ใช่เป็นเรื่องไร้สาระหรือไร้เหตุผล ทุกๆ คำร้องจะต้องถูกดำเนินการอย่างทันทั่วทั้งที่ไม่ให้เกิดความล่าช้า ข้อกำหนดกรุงเทพที่ 25(1) และ (2) อธิบายหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ผู้ต้องขังหญิงร้องเรียนเรื่องการถูกทารุณทางเพศว่าการตอบสนองควรเป็นแบบไหนและการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้หญิงควรเป็นเช่นไร ตามที่ระบุไว้ในข้อคิดเห็นต่อข้อกำหนดนี้ ข้อกำหนดนี้เป็นภาพสะท้อนหน้าที่ของรัฐภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี²³⁵
- อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี มาตราที่ 13 กล่าวว่า

รัฐภาคีแต่ละรัฐประกันว่า ปัจเจบุคคลที่อ้างว่าตนถูกทรมานในอาณาเขตใดก็ตามที่อยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐนั้น มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น และที่จะทำให้กรณีของตนได้รับการพิจารณาตรวจสอบโดยพลัน และโดยปราศจากความลำเอียงโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของรัฐนั้น ให้ดำเนินขั้นตอนทั้งปวงเพื่อประกันว่า ผู้ร้องทุกข์และพยานได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการประทุษร้ายหรือการข่มขู่ให้หวาดกลัวทั้งปวงอันเป็นผลจากการร้องทุกข์หรือการให้พยานหลักฐานของบุคคลนั้น

- การทารุณทางเพศได้แก่ การข่มขืน รวมถึงการบังคับโดยเจ้าพนักงานให้มีความสัมพันธ์ทางเพศเพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงได้เข้าถึงการใช้โทรศัพท์ การเยี่ยม หรือสิ่งของที่จัดไว้ให้ เช่น อาหารหรือสบู่²³⁶ ผลทางจิตวิทยาที่

²³⁵ ข้อกำหนดกรุงเทพ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 25

²³⁶ ตัวอย่างเช่น คณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ รายงานของผู้เขียนรายงานพิเศษเกี่ยวกับความรุนแรงต่อผู้หญิง สาเหตุและผลกระทบ นางราชีดา มานจู ภาคผนวก เป้าหมายต่อสหรัฐอเมริกา 6 มิถุนายน 2554 A/HRC/17/26/Add.5 ย่อหน้าที่ 34

ตามมาของการถูกทารุณอาจจะถูกทำให้แย่ลงโดยการที่ผู้ต้องขังไม่สามารถหลบหนีผู้ที่ทารุณผู้ต้องขังคนนั้นได้ หรือการกลัวที่จะถูกแก้แค้นหากผู้ต้องขังไปร้องเรียน²³⁷

- ข้อกำหนดที่ 25(3) เสริมข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำข้อที่ 55 โดยระบุไว้สำหรับ การตรวจสอบสามัญของหน่วยงานที่รับผิดชอบการลงโทษ และให้บริการโดยผู้ตรวจสอบที่เหมาะสมและมีประสบการณ์ที่ถูกมอบหมายโดยผู้มีอำนาจที่เชื่อถือได้
- การนำกฎทั้งระดับนานาชาติและระดับประเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังสามารถถูกยกระดับและปรับปรุงโดยการตรวจสอบที่เป็นประจำ มีประสิทธิภาพ และเข้มข้น
- การตรวจสอบที่เข้าไปถึงระบอบในเรือนจำและการตรวจสอบเป็นทางการเพื่อให้มั่นใจว่านโยบายและการปฏิบัติสอดคล้องกับกฎหมายและข้อบังคับจะเป็นเครื่องป้องกันที่สำคัญทั้งต่อผู้ต้องขังและเจ้าพนักงาน²³⁸
- การให้รัฐรับรองว่าหน่วยงานที่ดำเนินการตรวจสอบนั้นมีเจ้าพนักงานที่เป็นเพศหญิง จะทำให้มั่นใจว่าจะประเมินการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงและเข้าใจความต้องการของผู้ต้องขังหญิงได้ดีกว่า เพราะว่าผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มที่จะรู้สึกสบายใจที่จะแสดงความกังวลและพูดคุยถึงความต้องการของตนกับเจ้าพนักงานหญิงของหน่วยงานที่ตรวจสอบโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเฉพาะของเพศหญิง

การนำไปปฏิบัติ

- ในช่วงที่ผู้ต้องขังเข้าเรือนจำนั้น ควรมีการให้ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่เขียนด้วยภาษาที่ผู้ต้องขังคนนั้นเข้าใจ โดยเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในการร้องเรียน และขั้นตอนในการร้องเรียนต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ต่อผู้มีอำนาจในเรือนจำส่วนกลาง ต่อหน่วยงานที่ดำเนินการตรวจสอบ ผู้มีอำนาจในการพิจารณาคดี หรือผู้มีอำนาจอื่นๆที่เชื่อถือได้ ควรมีการอธิบายกฎด้วยคำพูดโดยเฉพาะต่อผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก
- เพื่อให้มั่นใจว่าผู้ต้องขังเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนทุกประการซึ่งรวมไปถึงสิทธิในการร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกปฏิบัติ ควรมีการจัดทำสาระสำคัญของกฎระเบียบนั้นออกมาในรูปแบบของแผ่นพับซึ่งสามารถให้ผู้ต้องขังได้ทันทีในวันที่ผู้ต้องขังเข้ามาในเรือนจำ ความอธิบายกฎระเบียบที่เหมาะสมสามารถติดไว้ในจุดที่สามารถมองเห็นได้ง่ายในเรือนจำ
- ในประเทศที่ใช้หลายภาษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดทำโปสเตอร์และแผ่นพับในภาษาท้องถิ่น ในประเทศหรือในเรือนจำที่มีผู้ต้องขังเป็นชาวต่างชาติจำนวนมาก ควรจัดทำแผ่นพับ โปสเตอร์ และสิ่งที่ให้ข้อมูลเป็นภาษาต่างประเทศนั้นๆ

²³⁷ เรื่องเดียวกัน

²³⁸ องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ การนำมาตรฐานไปปฏิบัติ: คู่มือสากลสำหรับวิธีการปฏิบัติที่ดีในเรือนจำ 2544 หน้า 167 ย่อหน้า 1

- การร้องเรียนไปยังหน่วยงานบริหารของเรือนจำส่วนกลาง หน่วยงานด้านการพิจารณาคดีหรือหน่วยงานอิสระอื่นๆไม่ควรมีการถูกกีดกัน ควรจะมีกลไกด้านสถานที่และการคุ้มครองเพื่อรับรองว่าการร้องเรียนนั้นจะถูกเก็บเป็นความลับ
- ผู้ต้องขังต้องไม่ถูกข่มขู่ไม่ให้ทำเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับระบบในเรือนจำ
- คณะบริหารของเรือนจำควรพัฒนานโยบายและกระบวนการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการร้องเรียนของผู้ต้องขังทุกคน รวมไปถึงการถูกทารุณทางเพศของผู้ต้องขังหญิง และเจ้าพนักงานควรผ่านการอบรมเพื่อนำนโยบายมาใช้ได้
- ต้องไม่จัดให้คำร้องของผู้ต้องขังหญิงเรื่องการถูกล่วงละเมิดทางเพศว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือไร้สาระ คำร้องเรียนเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จริงจังซึ่งอาจรวมถึงการถูกระงับแบบร้ายแรงหรือถูกทรมานแล้วแต่กรณี คำร้องเรียนเรื่องนี้ยังต้องการการตรวจสอบที่เป็นอิสระในทุกๆกรณี การตรวจสอบที่เป็นอิสระหมายถึงการตรวจสอบโดยผู้มีอำนาจที่น่าเชื่อถือที่ไม่เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหารในเรือนจำและกระทรวงที่รับผิดชอบด้านเรือนจำ ยกตัวอย่างเช่น หน่วยงานตรวจสอบของรัฐสภา
- ผู้ต้องขังหญิงที่ร้องเรียนเรื่องการถูกล่วงละเมิดควรได้รับการคุ้มครองทันที การคุ้มครองอาจหมายถึงการให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดพักงาน(กรณีเป็นเจ้าพนักงาน)ในระหว่างที่มีการตรวจสอบ ไม่แนะนำให้ย้ายผู้ต้องขังหญิงไปเรือนจำอื่นเพราะจะทำให้ผู้ต้องขังต้องไกลจากบ้านและเรือนจำหญิงก็มีไม่มากในเกือบทุกประเทศ การแยกผู้ต้องขังหญิงออกมาก็ไม่ควรทำถ้าไม่ได้ถูกร้องขอเป็นกรณีพิเศษ เพราะผู้ต้องขังอาจจะรู้สึกว่าคุณละเมิดสิทธิ ถ้าผู้ต้องขังหญิงร้องเรียนว่าถูกข่มขู่ให้ถอนเรื่องร้องเรียน ควรมีการดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจังและทันที
- เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังหญิงถูกข่มขู่หรือแกล้งแค้น ควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนที่จะลงโทษทางวินัยต่อเจ้าพนักงานที่พยายามจะแกล้งแค้นและควรจะทำให้เจ้าพนักงานทุกคนเข้าใจชัดเจนว่าการกระทำเช่นนี้เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง
- ในช่วงเวลานี้ ควรให้ผู้ต้องขังหญิงได้มีโอกาสได้รับคำแนะนำหรือคำปรึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพจากหน่วยงานอิสระ เช่น นักจิตวิทยาที่เคยรับมือกับปัญหาความรุนแรงทางเพศ
- ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศและโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ตั้งครรภ์จากการถูกล่วงละเมิดควรได้รับการเข้าถึงผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์เพื่อที่จะได้ปรึกษาเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และทางเลือกที่มี การช่วยเหลือทางการแพทย์จะดีที่สุดหากกระทำโดยหน่วยงานให้บริการด้านสุขภาพของชุมชนที่เชี่ยวชาญด้านสุขภาพทางเพศและการสืบพันธุ์ อ่านคำแนะนำเพิ่มเติมได้ในข้อกำหนดที่ 6(e)เรื่องการตรวจรักษาผู้หญิงที่ถูกข่มขืนหรือถูกล่วงละเมิดในรูปแบบอื่นๆ รวมถึงสิทธิของผู้หญิงในการเก็บเรื่องการรักษาไว้เป็นความลับ
- ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนควรได้รับยาต้านไวรัส (PEP) (หากสามารถหาได้ในชุมชน)(อ่านข้อกำหนดที่ 14 เรื่องการป้องกันและรักษาเอชไอวีและเอดส์)
- ถ้าผู้หญิงที่ถูกข่มขืนต้องฟ้องร้อง รัฐต้องทำให้มั่นใจว่าผู้หญิงคนนั้นสามารถได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายได้ อ่านคำแนะนำเพิ่มเติมได้ในข้อกำหนดที่ 6(ก)

- รัฐควรทำให้มั่นใจว่าหน่วยงานทางการที่รับผิดชอบการตรวจเรือนจำที่มีผู้ต้องขังต้องมีเจ้าพนักงานหญิงด้วย ตามความจริงแล้ว ควรให้เจ้าพนักงานหญิงมีมากกว่าเจ้าพนักงานชายในหน่วยงานตรวจสอบที่รับผิดชอบเรือนจำหญิง ควรมีการทบทวนและแก้ไขข้อบังคับทางกฎหมายเรื่องการตรวจสอบเรือนจำเพื่อที่จะใส่เกณฑ์ข้อนี้เข้าไปด้วย
- หน่วยงานตรวจสอบเรือนจำอิสระควรทำให้มั่นใจว่าเจ้าพนักงานหญิงในเรือนจำมีเพียงพอ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศที่มีการจัดตั้งกลไกการป้องกันแห่งชาติ (National Preventive Mechanism) หรือ NPMs ตามการให้สัตยาบันต่อพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาป้องกันการทรมาน(Optional Protocol to the Convention against Torture)หรือ OPCAT และต้องมั่นใจว่ากลไกการป้องกันแห่งชาติมีเจ้าพนักงานหญิงอยู่ด้วย
- เจ้าพนักงานหญิงของทุกหน่วยงานตรวจสอบควรมีภูมิหลังและคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

สำหรับคำแนะนำเพิ่มเติม สามารถอ่าน องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ(Penal Reform International) เกี่ยวกับผู้หญิงในเรือนจำ เรื่องคำแนะนำการดูแลความอ่อนไหวทางเพศ ปี 2013 ได้ที่ www.penalreform.org/resource/women-detention-guide-gendersensitive-monitoring/

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย
- หน่วยบริการทางสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยบริการทางสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่ตรวจติดตามเรือนจำ เช่น กลไกป้องกันระดับชาติ (National Prevention Mechanisms, NPMs) ตามที่ปรากฏ

การติดต่อกับ โลกภายนอก (ข้อกำหนดที่ 26-28)

บทที่ 6 การติดต่อกับโลกภายนอก

การติดต่อกับโลกภายนอกถูกกล่าวไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติใน 3 ข้อกำหนด ซึ่งหนึ่งในนั้นมีความเกี่ยวข้องเป็นพิเศษกับผู้กระทำผิดชาวต่างชาติ (ข้อกำหนดที่ 38) ส่วนข้อกำหนดที่ 37 และ 39 กล่าวถึงการที่ผู้ต้องขังควร “ได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวและเพื่อนที่ไว้วางใจได้...อย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางจดหมายและการเข้าเยี่ยม” และพวกเขาควร “ได้รับทราบข่าวสารที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอจากการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ของสถาบันต่างๆ จากการกระจายเสียงทางวิทยุ จากการบรรยาย หรือจากแหล่งอื่นๆ ที่ใกล้เคียงที่ได้รับอนุญาตและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากผู้บริหารงานเรือนจำ” ข้อกำหนดกรุงเทพฯ เกี่ยวกับการติดต่อกับโลกภายนอกเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งของผู้ต้องขังหญิงในการรักษาการติดต่อกับครอบครัวของพวกเขา โดยเฉพาะกรณีที่มีบุตรมาเกี่ยวข้องด้วย และเห็นถึงผลกระทบที่เลวร้ายที่มีต่อผู้ต้องขังหญิงจากการถูกแยกจากครอบครัวและชุมชน ข้อกำหนดกรุงเทพฯ จึงดำเนินการกับปัจจัยและข้อเรียกร้องเหล่านี้ ในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงความจริงที่ว่าผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ถูกกักขังในเรือนจำที่ห่างไกลจากภูมิลำเนาเนื่องจากจำนวนเรือนจำหญิงมีน้อย และความยากลำบากที่ผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญในการรักษาการติดต่อกับครอบครัวหรือคนที่รัก นอกจากนี้ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ยังคำนึงถึงความจำเป็นของเด็กในการรักษาการติดต่อกับมารดาของเขา ซึ่งเป็นหัวข้อที่ไม่ได้กล่าวถึงในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ

ข้อกำหนดเหล่านี้ยังครอบคลุมถึงข้อเรียกร้องให้ผู้ต้องขังหญิงสามารถเข้าถึงการบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมายและความช่วยเหลืออื่นๆ ซึ่งผู้บริหารงานเรือนจำควรอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นตามความจำเป็น และนับว่าเป็นประเด็นสำคัญของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ที่เพิ่มเติมจากข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงตัวแทนทางกฎหมายของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ซึ่งกล่าวถึงเพียงผู้ต้องขังที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 39) ทำให้ข้อกำหนดกรุงเทพฯ สอดคล้องกับหลักการและหลักการพื้นฐานของบทบาททนายความ (the Body of Principle and Basic Principles on the Role of Lawyers) ที่ถูกนำมาใช้หลายปีต่อมาภายหลังข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ²³⁹ โดยทั้งข้อกำหนดกรุงเทพฯ และหลักการและหลักการพื้นฐานของบทบาททนายความเรียกร้องให้ผู้ต้องขังทุกประเภทสามารถเข้าถึงการให้บริการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

²³⁹ หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาททนายความ รับรองโดยที่ประชุมสหประชาชาติครั้งที่ 8 หัวข้อ “การป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด” เมืองฮาวาน่า ประเทศคิวบา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม ถึง 7 กันยายน 2533; สมัชชาสหประชาชาติ, *หลักการสำหรับคุ้มครองผู้ที่ถูกควบคุมตัวหรือกักขังทุกรูปแบบ*: มติของสมัชชาแห่งสหประชาชาติ, 9 สิงหาคม 2531, A/RES/43/173

การติดต่อกับโลกภายนอก

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 37-39

ข้อกำหนดที่ 26

ผู้ต้องขังหญิงพึงได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการติดต่อกับครอบครัว รวมถึงบุตรของตน ผู้ปกครองบุตร และผู้แทนโดยชอบธรรม และหากเป็นไปได้ควรมีมาตรการเพื่อชดเชยการเสียประโยชน์ที่ผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญจากการถูกคุมขังในเรือนจำที่ห่างไกลจากภูมิลำเนา

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

การติดต่อกับครอบครัว

- กฎหมายพื้นฐานสำหรับการคุ้มครองครอบครัว ที่เขียนไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) มาตรา 23 กล่าวว่า

1. ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมหลักตามธรรมชาติและควรได้รับการคุ้มครองจากสังคมและรัฐ

- ข้อเรียกร้องนี้สืบเนื่องจากการพิจารณาข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 37 ที่กล่าวว่า “ผู้ต้องขังพึงได้รับอนุญาตให้ติดต่อกับครอบครัวและเพื่อนที่ไว้วางใจได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งทางจดหมายและการเข้าเยี่ยมภายใต้การกำกับดูแล”

- ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีบุตรอยู่ภายนอกเรือนจำทำให้มีความต้องการทางจิตใจอย่างมากในการติดต่อกับบุตรของตนเป็นประจำ ตัวเด็กเองก็มีสิทธิ์และความต้องการติดต่อกับมารดาเช่นกัน ยกเว้นสำหรับพฤติการณ์พิเศษ เช่น ถ้ามารดาทารุณบุตร ในกรณีนี้ให้ยึดตามมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยสิทธิของเด็ก (the Human Rights Council Resolution on the Rights of the Child) รับรองเมื่อเดือนมีนาคม 2012 ที่เรียกร้องให้รัฐ²⁴⁰

ดำเนินการให้บุตรของผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดสามารถเข้าถึงผู้ปกครองหรือผู้อุปการะที่ถูกคุมขังได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการศาลและตลอดระยะเวลาที่ถูกควบคุมตัว รวมถึงการเข้าพบเป็นประจำและเป็นส่วนตัวกับผู้ต้องขัง และหากเป็นไปได้ สำหรับเด็กเล็กอนุญาตให้เยี่ยมแบบสัมผัสตัวได้ อย่างไรก็ตาม การอนุญาตเยี่ยมต้องทำภายใต้การคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

- การจัดให้เยี่ยมเป็นหนึ่งในหลายปัญหาที่ผู้ต้องขังหญิงถูกเลือกปฏิบัติ เนื่องจากจำนวนผู้ต้องขังหญิงที่น้อยเป็นผลทำให้ผู้ต้องขังหญิงถูกควบคุมตัวในเรือนจำที่ห่างไกลจากภูมิลำเนา มากกว่าผู้ต้องขังชาย สถานการณ์เช่นนี้อาจเป็นปัญหามากในประเทศขนาดใหญ่ เนื่องจากจะต้องครอบคลุมพื้นที่เป็นวงกว้างสำหรับผู้ต้องขังหญิงจำนวนน้อย

²⁴⁰ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน. สมัยประชุมที่ 19, มติสิทธิเด็ก, 23 มีนาคม 2555, A/HRC/RES/19/37, วรรค 69(c)

- การเลือกปฏิบัตินี้ถูกซ้ำเติมด้วยความจริงที่ว่าผู้ต้องขังหญิงมีความต้องการอย่างมากในการติดต่อกับครอบครัวเป็นประจำโดยเฉพาะกับบุตร เมื่อไม่สามารถติดต่อได้อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพทางจิตของผู้ต้องขังหญิงและโอกาสในการกลับสู่สังคมของเขา
- เพื่อจัดการเลือกปฏิบัตินี้ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อจำกัดที่ 4 บังคับให้รัฐใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรับรองว่าผู้ต้องขังหญิงจะไม่ถูกควบคุมตัวห่างไกลจากภูมิสำเนา
- ข้อกำหนดนี้ยังให้ความสำคัญแก่ผู้บริหารงานเรือนจำจำเป็นต้องมีมาตรการในการลดผลกระทบจากการถูกแยกจากครอบครัวและคนที่รัก โดยมีความยืดหยุ่นในการบังคับใช้ข้อกำหนดและกฎของเรือนจำที่เกี่ยวข้องกับการเยี่ยมและการติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อชดเชยให้กับข้อเสียเปรียบอื่นๆ ที่ผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญ

การเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

- กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง มาตรา 9(3) และ 14 กล่าวถึงการคุ้มครองและการรับประกันทั้งในช่วงก่อนการพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี และชั้นอุทธรณ์ โดยหากมีความจำเป็น ผู้ถูกคุมขังและผู้ต้องขังที่ขัดสนพึงสามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายจากเจ้าหน้าที่รัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำกล่าวถึงสิทธิในการเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายสำหรับผู้ถูกคุมขังในช่วงก่อนการพิจารณาคดีเท่านั้น (ข้อกำหนดที่ 93) อย่างไรก็ตาม หลักการสำหรับการคุ้มครองผู้ที่ถูกควบคุมตัวหรือกักขังในทุกรูปแบบ (The Body Principles for the Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment) และหลักการพื้นฐานของบทบาททนายความ (Basic Principles on the Role of Lawyers) ต่างเรียกร้องให้ผู้ต้องขังทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในขั้นตอนก่อนพิจารณาคดีหรือถูกพิพากษาแล้ว พึงสามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายได้

หลักการพื้นฐานของบทบาททนายความ

7. รัฐควรรับรองว่าบุคคลทุกคนที่ถูกจับกุมหรือถูกคุมขัง ที่มีหรือไม่มีข้อกล่าวหาก็ตาม ต้องสามารถเข้าถึงทนายความได้ทันที ภายใน 48 ชั่วโมง หลังจากถูกจับกุมหรือคุมขัง
 8. ผู้ถูกจับกุม ผู้ถูกคุมขัง หรือผู้ต้องขังทุกคนพึงได้รับโอกาส เวลา และความสะดวกที่เพียงพอในการพบและปรึกษากับทนายความ โดยไม่มีความล่าช้า การขัดขวาง หรือการตรวจสอบ (censorship) และบทสนทนาต้องเป็นความลับ การปรึกษาดังกล่าวอาจอยู่ในสายตาของเจ้าหน้าที่ แต่เจ้าหน้าที่ต้องไม่สามารถได้ยินบทสนทนา
- หลักการสำหรับการคุ้มครองผู้ที่ถูกควบคุมตัวหรือกักขังในทุกรูปแบบ
3. ผู้ถูกคุมขังและผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะได้เยี่ยมและได้รับคำปรึกษาจากที่ปรึกษาด้านกฎหมาย โดยไม่มีความล่าช้าหรือการขัดขวาง และบทสนทนาต้องเป็นความลับ โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่สามารถระงับหรือจำกัดสิทธิดังกล่าวไม่ว่าในสถานการณ์ใด อย่างไรก็ตาม ในกรณีศาลหรือผู้มีอำนาจในกระบวนการยุติธรรมเห็นว่า

ความจำเป็นต้องรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยและคำสั่งศาล สิทธิดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายและข้อบังคับทางกฎหมาย

- ด้วยเหตุนี้ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อที่ 26 จึงได้อุดช่องว่างของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ โดยไม่จำกัดให้ผู้ถูกคุมขังสามารถเข้าถึงการบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายเฉพาะในช่วงก่อนการพิจารณาคดีเท่านั้น แต่ยังคงขยายความรับผิดชอบของผู้บริหารงานเรือนจำในการให้ความช่วยเหลือพิเศษแก่ผู้ต้องขังหญิง จากข้อคิดเห็นของข้อกำหนดข้อนี้²⁴¹ ผู้หญิงจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือในการเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายเนื่องจากผู้หญิงในเกือบทุกสังคมมีการศึกษาน้อย สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ และเสี่ยงต่อการถูกข่มขู่และใช้อำนาจบีบบังคับ ด้วยตระหนักถึงบริบทแวดล้อมและความจำเป็นของผู้หญิง ปฏิญญาปักกิ่งและคำแถลงการณ์ปฏิบัติการ (the Beijing Declaration and Platform of Action) มาตราที่ 63(a) เรียกร้องให้รัฐรับรองให้มีการเข้าถึงบริการด้านกฎหมายและความรู้ด้านกฎหมายที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือราคาถูกลง โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้หญิงที่มีฐานะยากจน²⁴²
- ในทำนองเดียวกับปฏิญญากรุงเทพและคำแถลงการณ์ปฏิบัติการ (The Bangkok Declaration and Platform for Action) ผู้บริหารงานเรือนจำมีบทบาทสำคัญในการลดความเสี่ยงของผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายของพวกเขา อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงทนายความหรือบริการผู้ช่วยทนายความ จัดหาสถานที่ในการพบปะกับทนายความ และบริการแปลภาษาหากจำเป็น องค์กรที่มีใช้ของรัฐบาลหรือบริการให้ความช่วยเหลือจากผู้ช่วยทนายก็มีบทบาทหลักในการช่วยเหลือผู้หญิงที่ยากจนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศและชุมชนที่การให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายยังมีจำกัดหรือยังไม่มี
- แม้ว่าความจำเป็นในการเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายในช่วงก่อนการพิจารณาคดีและชั้นอุทธรณ์จะเร่งด่วนกว่า แต่ผู้ต้องขังหญิงที่ถูกพิพากษาโทษแล้วอาจยังต้องการความช่วยเหลือด้านกฎหมายเช่นกัน ในการยื่นขอลดโทษหรือขอภัยโทษในกรณีที่ถูกลดโทษประหารชีวิตหรือการขอได้รับการปล่อยตัวก่อนอย่างมีเงื่อนไข ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ การติดต่อกับทนายความไม่ได้จำกัดเฉพาะเรื่องคดีความเท่านั้น ผู้ต้องขังอาจจำเป็นต้องติดต่อกับทนายความเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ บางกรณีอาจเป็นผลจากการถูกกักขังของพวกเขา เช่น เรื่องเกี่ยวกับคู่สมรส (เช่น การหย่า) และบุตร หรือเรื่องที่อยู่อาศัย การจ้างงาน หรือเรื่องอื่นๆ
- การช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงให้สามารถเข้าถึงบริการให้คำปรึกษาด้านกฎหมายได้ในทุกขั้นตอนของการถูกควบคุมตัวยังมีส่วนสำคัญในการเคารพสิทธิของเด็กที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากการถูกกักขังของมารดา และควรได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยและรักษาผลประโยชน์อย่างสูงสุด

²⁴¹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 26

²⁴² ปฏิญญาปักกิ่งและคำแถลงการณ์ปฏิบัติการ, รับรองในการประชุมผู้หญิงโลก ครั้งที่ 4, 27 ตุลาคม 2538, A/CONF.177/20(2538) และ A/CONF.177/20/Add.1 (2538)

การนำไปปฏิบัติ

การติดต่อครอบครัว

ในแนวทางการบริหารจัดการเรือนจำที่คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ ผู้บริหารงานเรือนจำควรพัฒนาข้อนโยบายที่อาจครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

มาตรการทางกฎหมาย

- ควรมีการทบทวนหรือแก้ไขข้อบังคับหรือกฎในเรือนจำเพื่อเพิ่มจำนวนครั้งของการเยี่ยม/จดหมาย/โทรศัพท์ของผู้ต้องขังหญิง หรือเพื่อรับประกันว่าผู้บริหารงานเรือนจำมีอำนาจในการเพิ่มจำนวนครั้งของการเยี่ยม/จดหมาย/โทรศัพท์ได้เอง
- ควรมีการทบทวนหรือแก้ไขข้อบังคับหรือกฎในเรือนจำเพื่อรับประกันว่าผู้บริหารงานเรือนจำมีอำนาจในการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกจากเรือนจำได้ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ การศึกษา การประกอบอาชีพ และครอบครัว และสามารถมีคำสั่งอนุญาตได้ทันทีและบ่อยครั้งเท่าที่เป็นไปได้ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์ทางครอบครัวของผู้ต้องขัง²⁴³

มาตรการทางปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรสนับสนุนการเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังหญิง และหากเป็นไปได้ก็ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเดินทางมาเยี่ยม โดยเฉพาะบุตรที่ต้องการเข้าเยี่ยมมารดา กรณีดังกล่าวไม่ควรถูกนับรวมเป็นการเข้าเยี่ยมตามปกติ
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรจัดหาห้องเยี่ยมที่เอื้อต่อการสนทนาในบรรยากาศที่ดี ทั้งผู้ต้องขังและผู้เยี่ยมควรสามารถเข้าถึงห้องเยี่ยมที่สะอาด และควรมีพื้นที่ให้เด็กเล่นด้วย
- ถ้าผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้ใช้โทรศัพท์ของเรือนจำได้ ผู้บริหารงานเรือนจำควรอนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงโทรหาครอบครัวได้บ่อยครั้งขึ้น ในกรณีที่ครอบครัวสามารถมาเยี่ยมได้เนื่องจากอยู่ห่างไกล แต่หากผู้ต้องขังไม่สามารถเข้าถึงโทรศัพท์ได้ เรือนจำก็ควรทำให้ผู้ต้องขังสามารถเข้าถึงได้
- ผู้บริหารงานเรือนจำอาจอนุญาตให้ขยายช่วงเวลาเข้าเยี่ยมให้นานขึ้น เมื่อครอบครัวผู้ต้องขังเผชิญความยากลำบากในการมาเยี่ยม เนื่องด้วยระยะทางที่ไกล และการขาดแคลนพาหนะเดินทาง
- ผู้บริหารงานเรือนจำอาจจัดหาห้องพักสำหรับครอบครัวผู้ต้องขังที่เดินทางมาไกลให้สามารถค้างคืนได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- ผู้บริหารงานเรือนจำสามารถสร้างความร่วมมือกับหน่วยบริการสังคมหรือองค์กรที่มีชื่อของรัฐเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือในการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังหญิงกับครอบครัว

²⁴³ ดังที่ได้เสนอไว้โดยสภายุโรป, คณะกรรมการรัฐมนตรี, ข้อเสนอแนะในการออกจากเรือนจำของผู้ขัง, 2525, ข้อที่ R(82) 16, 1 และ 2

- เพื่อที่จะรักษาการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัวไว้ ผู้บริหารงานเรือนจำควรหารือกับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะผู้ต้องขังที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำทารุณต่อคู่สมรสและการกระทำทารุณในรูปแบบอื่น เพื่อ กำหนดว่าใครสามารถเข้าเยี่ยมได้บ้าง สมาชิกในครอบครัวไม่ควรได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมได้โดยอัตโนมัติ โดย ที่ไม่มีการหารือกับผู้ต้องขังก่อน (ดูข้อกำหนดที่ 44)

แนวปฏิบัติที่ดี : การพักการลงโทษวันสุดท้ายที่ขามัว

ในการประชุมระดับภูมิภาคเรื่องข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2013 มีรายงานว่า ประเทศขามัวได้ ริเริ่มระบบพักการลงโทษในวันสุดท้าย ทั้งผู้ต้องขังชายและหญิงที่ไม่เป็นอันตรายต่อความปลอดภัยของ เรือนจำสามารถใช้ช่วงเวลาวันสุดท้ายกับครอบครัวได้ เนื่องจากผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ถูกมองว่าไม่มีความ เสี่ยงในการหลบหนี พวกเขาจึงได้รับโอกาสนี้ค่อนข้างบ่อย นอกจากนี้ ในวันสำคัญต่างๆ (เช่น อีสเตอร์ วันพ่อ และวันแม่แห่งชาติ) ผู้ต้องขังในโครงการพักการลงโทษวันสุดท้ายสามารถใช้เวลาในวันหยุดเหล่านั้นกับ ครอบครัวได้ด้วย²⁴⁴

การเข้าถึงการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรรับประกันว่าได้แจ้งข้อมูลกับผู้ต้องขังหญิงในช่วงรับตัวเข้ามาในเรือนจำ รวมไปถึง ข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าถึงการให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย พร้อมข้อมูลในการ ติดต่อหน่วยบริการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและผู้ช่วยทนาย เจ้าหน้าที่เรือนจำควรอธิบายข้อมูล ดังกล่าวให้ผู้ต้องขังที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ฟัง และข้อมูลดังกล่าวควรจัดทำด้วยภาษาที่นิยมใช้โดยทั่วไป ในหมู่ผู้ต้องขังในเรือนจำ และอาจต้องมีการช่วยแปลภาษาหากจำเป็น (ดูข้อกำหนดที่ 2(1))
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรรับประกันว่าได้จัดหาสถานที่ที่เป็นส่วนตัวสำหรับผู้ต้องขังหญิงเพื่อพบกับ ตัวแทนทางกฎหมาย และอาจต้องให้ความช่วยเหลือด้านการแปลภาษา หากจำเป็น
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงติดต่อกับองค์กรที่มีใช้ของรัฐและบริการผู้ช่วยทนาย เพื่อ ช่วยเหลือผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะในประเทศและชุมชนที่ความช่วยเหลือด้าน กฎหมายมีจำกัดหรือไม่

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ

²⁴⁴ รายงานสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, การประชุมภาคพื้นแปซิฟิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ว่าด้วยการนำ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปใช้, กรุงเทพมหานคร, 19 ถึง 21 กุมภาพันธ์ 2556. UNODC/JSDO/BKEGM/2556/1, 14 มีนาคม 2556, วรรค 61

-
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบด้านการจัดการ/สวดส่องควบคุมการเยี่ยมและประสานกับองค์กรที่มีใช้ของรัฐและบริการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย
 - บริการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและบริการผู้ช่วยทนาย
 - หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ
-

ข้อกำหนดที่ 27

ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับสิทธิให้ได้รับการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่เช่นเดียวกับผู้ต้องขังชาย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- การเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ คือ การที่ผู้ต้องขังได้รับการเข้าเยี่ยมจากบุคคลหนึ่ง โดยปกติแล้วจะเป็นคู่สมรสหรือผู้ที่อยู่ด้วยกันมานาน เป็นเวลาไม่เกิน 3 ชั่วโมง เป็นการเยี่ยมอย่างเป็นส่วนตัวในห้องเล็กที่มีเตียงและห้องอาบน้ำเป็นอย่างน้อย²⁴⁵ ในบางประเทศของทวีปละตินอเมริกา²⁴⁶ การเยี่ยมดังกล่าวจะมีรูปแบบเป็นทางการน้อยกว่า
- นอกจากข้อเสียเปรียบที่ผู้ต้องขังส่วนมากต้องเผชิญที่เกิดจากการถูกกักขังในเรือนจำที่ห่างไกลภูมิลาเนา ในบางประเทศที่อนุญาตให้มีการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ ผู้ต้องขังหญิงต้องเจอกับการเลือกปฏิบัติที่มากขึ้น กล่าวคือ พวกเขาไม่ได้รับสิทธิในการเยี่ยมดังกล่าวที่เท่าเทียมกับผู้ต้องขังชาย
- การเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ถูกมองกว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เพราะสามารถช่วยรักษาความผูกพันทางจิตใจของคู่ครองและคู่สมรส ทำให้ได้มีสัมพันธภาพเหมือนคนทั่วไปแม้จะเป็นระยะเวลาที่จำกัด และช่วยรักษาความผูกพันของครอบครัวไว้แม้ว่าฝ่ายหนึ่งจะถูกกักขังอยู่ก็ตาม

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- ในประเทศที่อนุญาตให้มีการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำ รวมทั้งข้อกำหนดของเรือนจำควรได้รับการทบทวน และหากจำเป็นควรได้รับการแก้ไขเพื่ออนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงได้รับสิทธิการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่อย่างเท่าเทียมกับผู้ต้องขังชาย

มาตรการทางปฏิบัติ

²⁴⁵ โคเอล เอ., แนวทางสิทธิมนุษยชนในการบริหารจัดการเรือนจำ, ศูนย์นานาชาติสำหรับการศึกษาเรือนจำ 2552, หน้า 102

²⁴⁶ เรื่องเดียวกัน

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรจัดหาห้องที่เหมาะสมสำหรับการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ภายในเรือนจำหญิง พร้อมทั้งจัดหาเตียง ชุดเครื่องนอน อุปกรณ์อาบน้ำ โต๊ะ เก้าอี้ ในบรรยากาศที่ดี เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงสามารถใช้เวลากับคู่สมรสหรือคู่ครองอย่างเป็นส่วนตัว
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรรับรองว่ากฎของเรือนจำอนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงได้รับสิทธิในการเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่ และในทางปฏิบัติมีความเท่าเทียมกับผู้ต้องขังชาย

แนวปฏิบัติที่ดี : การเยี่ยมเพื่อใช้ชีวิตคู่สำหรับผู้ต้องขังหญิงในภูมิภาคละตินอเมริกา

ผู้ต้องขังหญิงได้รับสิทธิการเยี่ยมใกล้ชิดแบบใช้ชีวิตคู่ในประเทศต่อไปนี้ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล โบลิเวีย ชิลี โคลัมเบีย คอสตาริกา เอกวาดอร์ เอลซาลวาดอร์ กัวเตมาลา (เฉพาะผู้ต้องขังหญิงที่แต่งงานแล้ว) ฮอนดูรัส เม็กซิโก ปานามา ปารากวัย (เฉพาะผู้ต้องขังหญิงที่แต่งงานแล้ว) สาธารณรัฐโดมินิกัน²⁴⁷ อุรุกวัย และเวเนซุเอลา

ดู: มาเรีย โนเอล โรดริเกซ, “ผู้หญิงในเรือนจำ แนวทางจากมุมมองเกี่ยวกับเพศ” ใน คาร์รานซา, อี., (ผู้เรียบเรียง) อาชญากรรม ยุติธรรมอาญาและเรือนจำในละตินอเมริกาและแคริบเบียน, 2010.

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 28

ในกรณีที่เด็กมาเยี่ยมผู้ต้องขัง สถานที่ในการเยี่ยมควรจัดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้เกิดประสบการณ์การเยี่ยมที่ดี รวมถึงในเรื่องทัศนคติที่ดีของเจ้าหน้าที่เรือนจำ และเปิดโอกาสให้มีการเยี่ยมใกล้ชิดระหว่างมารดาและบุตรด้วย การเยี่ยมที่เกี่ยวข้องการติดต่อกับบุตรควรได้รับการส่งเสริม หากเป็นไปได้

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- มาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ กล่าวถึง การติดต่ออย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้เยี่ยมและครอบครัว ผ่านการเยี่ยมหรือวิธีการอื่น แต่ไม่ได้เจาะจงสภาพแวดล้อมของการเยี่ยม และไม่ได้ระบุว่าเป็นการเยี่ยมแบบเปิดหรือแบบปิด (เช่น อนุญาตให้มีการสัมผัสตัวระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัวได้หรือไม่)

²⁴⁷ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, อดาเบย์ ที. ระบบเรือนจำและทางเลือกของการกักขังในบางประเทศขององค์กรรัฐแคริบเบียนตะวันออก บาร์บาโดส และสาธารณรัฐโดมินิกัน, 25 พฤศจิกายน 2553 (ยังไม่ตีพิมพ์)

- การปฏิบัติระหว่างประเทศในการบริหารจัดการเรือนจำที่เห็นด้วยกับการเยี่ยมแบบเปิดสำหรับผู้ต้องขังทุกกรณี ยกเว้นผู้ต้องขังจำนวนไม่มากที่แบบประเมินความเสี่ยงรายบุคคลระบุว่าเสี่ยงต่อความปลอดภัย²⁴⁸ การเยี่ยมแบบเปิดมีความสำคัญมากโดยเฉพาะการเยี่ยมระหว่างเด็กกับมารดา ดังที่เน้นย้ำในมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน เดือนมีนาคม 2012 วรรค 69(c) ดังอ้างอิงข้างต้นในข้อกำหนดที่ 26²⁴⁹
- ในหลายประเทศทั่วโลกมีสภาพแวดล้อมของการเยี่ยมที่ไม่ดี ตัวอย่างเช่น ในบางประเทศผู้ต้องขังและผู้เข้าเยี่ยมถูกแบ่งแยกจากกันด้วยลวดตาข่าย และต้องตะโกนเพื่อที่จะได้ยินอีกฝ่ายหนึ่งเนื่องจากมีระยะห่างระหว่างผู้ต้องขังและผู้เยี่ยม และเพราะผู้เยี่ยมคนอื่นๆ พยายามให้ผู้ต้องขังได้ยินตนเองเช่นกัน ในระบบเรือนจำส่วนใหญ่ ผู้ต้องขังสามารถเห็นผู้เยี่ยมผ่านทางกระจกใสและพูดคุยกับผู้เยี่ยมผ่านโทรศัพท์เท่านั้นโดยไม่มีการสัมผัส แม้ว่าผู้เยี่ยมจะเป็นบุตรก็ตาม การป้องกันไว้ก่อนเหล่านี้ไม่ได้เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงรายบุคคลแต่อย่างใด
- การปฏิบัติเหล่านี้ที่ไม่อนุญาตให้มีการสัมผัสระหว่างผู้ต้องขังกับผู้เยี่ยมและมีสภาพแวดล้อมของการเยี่ยมที่ทำให้เกิดประสบการณ์ที่ไม่ดี ได้บั่นทอนวัตถุประสงค์ของการเยี่ยมที่ตั้งใจให้เป็นการรักษาสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว ประเด็นนี้ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นในกรณีการเยี่ยมระหว่างผู้ต้องขังหญิงกับบุตร เนื่องจากเด็กอาจได้รับความบอบช้ำทางจิตใจอันเกิดจากประสบการณ์การเยี่ยม หากเด็กไม่สามารถสัมผัสมารดาได้หรือไม่ได้รับรู้ถึงความรักความห่วงใยของมารดาผ่านการเยี่ยมที่ใกล้ชิด ถ้าสภาพแวดล้อมของการเยี่ยมมีลักษณะเย็นชา ให้ความรู้สึกกักขัง และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อผู้เยี่ยมเด็กไม่ต่างจากผู้ใหญ่ สิ่งเหล่านี้มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบทางลบต่อประสบการณ์ในการเยี่ยมของเด็ก
- ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้²⁵⁰ ประสบการณ์เยี่ยมที่น่าพอใจนอกจากจะส่งผลทางบวกต่อสุขภาพทางจิตของมารดาและเด็กแล้ว แต่ยังส่งเสริมให้มีการติดต่อกันมากขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อความคาดหวังในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง การนำข้อกำหนดข้อนี้ไปปฏิบัติยังรับรองว่าสิทธิของเด็กจะได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) มาตรา 3 วรรค 3

²⁴⁸ โคเอล เอ., แนวทางสิทธิมนุษยชนในการบริหารจัดการเรือนจำ, ศูนย์นานาชาติสำหรับการศึกษาเรือนจำ 2552, หน้า 45 และ มาตรฐานของคณะกรรมการยุโรปว่าด้วยการป้องกันการทรมานและปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (2549), หน้า 98

²⁴⁹ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, สมัยประชุมที่ 19, มติสิทธิเด็ก, 23 มีนาคม 2555, A/HRC/RES/19/37

²⁵⁰ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 28

การนำไปปฏิบัติ

มาตรการทางกฎหมาย

- ข้อบังคับและกฎของเรือนจำควรมีการทบทวน และหากจำเป็นควรมีการแก้ไขเพื่ออนุญาตให้มีการเยี่ยมแบบสัมผัสได้สำหรับบุตรของผู้ต้องขังหญิง

มาตรการทางปฏิบัติ

- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษสำหรับการสร้างบรรยากาศการเยี่ยมที่เคารพความเป็นมนุษย์
- การเยี่ยมที่มีเด็กมาเกี่ยวข้องควรเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่ไม่เครียดซึ่ง ทั้งในแง่ของสถานที่และทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ห้องเยี่ยมควรได้รับการตกแต่งเพื่อสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ควรจัดพื้นที่เล่นสำหรับเด็กเพื่อให้การมาเยี่ยมในเรือนจำไม่น่าหวาดกลัวมากนัก ในขณะเดียวกันก็เอื้อให้มีความเป็นส่วนตัวบ้าง
- เด็กอาจเหนื่อยและกระสับกระส่ายระหว่างการเยี่ยม โดยเฉพาะหากพวกเขาต้องเดินทางมาไกลและต้องรอเป็นเวลานานกว่าจะได้เจอมารดา ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงควรแสดงความเห็นอกเห็นใจ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ

การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง (ข้อกำหนดที่ 40-47)

บทที่ 7 การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดที่นำไปใช้ได้กับผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษ ซึ่งรวมไปถึงข้อกำหนดทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง จะอยู่ในส่วนที่ 2 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ภายใต้หัวข้อ “ข้อกำหนดที่นำไปใช้กับกรณีพิเศษ” ในส่วนนี้ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ เริ่มต้นด้วยรายการของแนวหลักการพื้นฐานในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ดังได้กล่าวถึงในข้อกำหนดที่ 56 ถึง 64 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้

- ระบบเรือนจำไม่ควรซ้ำเติมให้ความทุกข์จากการถูกกักขังเลวร้ายมากขึ้น ยกเว้นการกีดกันทั้งที่มีได้เจตนาและที่สมเหตุสมผลหรือเพื่อรักษาระเบียบของเรือนจำไว้ (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 57)
- วัตถุประสงค์และเหตุผลของการพิพากษาให้จำคุก คือ เพื่อปกป้องสังคมจากอาชญากรรม และสามารถบรรลุได้ก็ต่อเมื่อมีการจำคุกเป็นช่วงเวลาหนึ่งและนานเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อที่ว่าเมื่อกลับคืนสู่สังคมแล้วผู้กระทำผิดจะกลับตนเป็นพลเมืองดีและเลี้ยงตนเองได้ (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 58)
- เรือนจำควรใช้การรักษาเยียวยา ให้การศึกษา และการให้ความช่วยเหลืออื่นๆ ทุกรูปแบบ และควรนำไปใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูตามความจำเป็นของผู้ต้องขังแต่ละราย (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 59)
- กฎระเบียบของเรือนจำควรลดความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำและชีวิตภายนอกให้น้อยที่สุด และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังไม่ควรเน้นย้ำการถูกแยกออกจากสังคม แต่ควรย้ำว่าผู้ต้องขังยังคงเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอยู่ (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 60 และ 61) และความจำเป็นของการแก้ไขฟื้นฟูเฉพาะบุคคลและการใช้ระบบการจำแนกที่มีความยืดหยุ่น (ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำที่ 63)

หลักการทั่วไปยังได้เน้นถึงความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ต้องขังหลังการปล่อยตัว จากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนที่สามารถให้การดูแลและการสงเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว เพื่อลดอคติจากสังคมต่อตัวผู้กระทำผิด และเพื่อสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (ข้อกำหนดที่ 64)

ข้อกำหนดลำดับต่อมาในหมวดนี้กล่าวถึงรายละเอียดว่าจะนำหลักการเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับโอกาสในการศึกษา กิจกรรมนันทนาการ และสามารถเข้าถึงงานที่มีค่าและได้รับค่าจ้าง เพื่อคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพกับสังคมและได้รับความช่วยเหลือหลังปล่อยตัว และต้องเน้นย้ำว่าแม้ว่ากิจกรรมเหล่านี้มักถูกเตรียมไว้สำหรับผู้ต้องขังที่ถูกกำหนดโทษแล้ว แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ต้องขังในขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีไม่ควรได้รับโอกาสด้านการประกอบอาชีพ การศึกษา และการเข้าถึงกิจกรรมอื่นๆ ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญ เนื่องจากทุกวันนี้ผู้ถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดีในหลายประเทศทั่วโลกจะถูกควบคุมตัวไว้ในเรือนจำเป็นเวลาหลายเดือนและหลายปี และจะเป็นการเสียประโยชน์อย่างยิ่งถ้าผู้ถูกคุมขังที่ต้องการร่วมกิจกรรมดังกล่าว ไม่สามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา การประกอบอาชีพ และกิจกรรมอื่นๆ ในเรือนจำ นำเศร้าใจเป็นอย่างยิ่งที่การปฏิบัติดังกล่าวเป็นไปอย่างกว้างขวาง ซึ่งยิ่งแย่มากขึ้นไปอีกเพราะสถานที่ควบคุมตัวผู้

ถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดีมีสภาพแวดล้อมที่แย่กว่าเรือนจำของผู้ต้องขัง ทั้งที่มีการกำหนดให้บุคคลเหล่านี้เป็นผู้บริสุทธิ์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศจนกว่าจะมีการตัดสินและพิจารณาโทษครั้งสุดท้าย

ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ตามโครงสร้างของมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ถูกบรรจุไว้ในส่วนที่ 2 “ข้อกำหนดที่นำไปใช้กับกรณีพิเศษ” หมวด A “ผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษ” ข้อกำหนดในหมวดนี้เป็นส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับมุมมองเรื่องเพศ โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะด้านในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง ดังที่ได้กล่าวถึงในบทที่แล้ว ต้องเน้นย้ำอีกครั้งว่ากิจกรรมในเรือนจำที่จัดเตรียมไว้สำหรับผู้ต้องขังหญิงที่มีกำหนดโทษ ควรอนุญาตให้ผู้ต้องขังในขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดีสามารถเข้าร่วมได้เช่นกัน

ผู้ต้องขังเด็ดขาด

1. การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการปฏิบัติเป็นรายบุคคล

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 67-69

ข้อกำหนดที่ 40

ผู้บริหารงานเรือนจำควรพัฒนาและนำวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังไปปรับใช้โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของเพศหญิงและสถานการณ์ของผู้ต้องขังหญิง เพื่อรับประกันว่าการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมีความเป็นปัจเจกบุคคลและมีความเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลดีต่อการแก้ไขฟื้นฟูตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น การปฏิบัติ ตลอดจนการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดที่ 41

การประเมินความเสี่ยงที่มีความเฉพาะต่อความแตกต่างทางเพศ (Gender-sensitive risk assessment) และการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ควรดำเนินการดังนี้

ก) คำนึงว่าผู้ต้องขังหญิงมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นในระดับต่ำ รวมถึงผลกระทบทางลบจากการใช้มาตรการควบคุมระดับสูงและความรู้สึกโดดเดี่ยวที่เพิ่มขึ้นที่มีต่อผู้ต้องขังหญิง

ข) คำนึงถึงข้อมูลภูมิหลังของผู้ต้องขังหญิง อาทิ ประวัติการถูกระทำรุนแรง ประวัติความผิดปกติทางจิต การใช้สารเสพติด รวมไปถึงภาระในการเลี้ยงดูบุตรและผู้อยู่ในความดูแล เพื่อนำมากำหนดสถานที่คุมขัง และการวางแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษ

ค) รับประกันว่าในแผนการคุมขังผู้ต้องขังหญิงได้บรรจุกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูและการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของเพศหญิง

ง) รับประกันว่าผู้ต้องขังที่ต้องการการดูแลด้านสุขภาพจิตจะถูกคุมขังไว้ในสถานที่ซึ่งมีการควบคุมไม่เข้มงวด ในระดับความมั่นคงต่ำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ รวมทั้งได้รับการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสม แทนที่จะแยกไปคุมขังในสถานที่ซึ่งมีระดับความมั่นคงสูง เนื่องจากปัญหาสุขภาพจิตของเขา

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 67 กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภทผู้ต้องขัง คือ เพื่อแยกผู้ต้องขังที่มีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลทางลบต่อผู้ต้องขังคนอื่น และเป็นการแบ่งผู้ต้องออกเป็นกลุ่ม เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูทางสังคม ข้อกำหนดที่ 68 กล่าวว่า “หากเป็นไปได้ ควรมีการแยกเรือนจำหรือการแยกแดนในเรือนจำ เพื่อแก้ไขฟื้นฟูตามลักษณะของผู้ต้องขังที่แตกต่างกัน”
- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 69 กล่าวว่า “ในทันทีที่มีการรับตัวเข้าไว้ในเรือนจำ และหลังจากศึกษาบุคลิกภาพของผู้ต้องขังแต่ละรายพร้อมทั้งระยะเวลาการถูกจำคุกแล้ว ควรเตรียมแผนการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้ต้องขังโดยคำนึงถึงความจำเป็น ความสามารถ และอุปนิสัยส่วนบุคคล”
- ข้อกำหนดที่ 63 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ให้ความสำคัญกับความจำเป็นในการมีระบบการจำแนกที่ยืดหยุ่น และในเรือนจำหนึ่งๆ ไม่ควรใช้ระดับความมั่นคงเดียวกับผู้ต้องขังทุกคน ในทำนองเดียวกับหลักการที่กล่าววามาตรการควบคุมผู้ต้องขังควรอยู่ในระดับต่ำเท่าที่จำเป็นที่จะสามารถควบคุมตัวผู้ต้องขังไว้ได้ ดังกล่าวไว้ว่า “...สำหรับเรือนจำเปิดจะไม่มีการรักษาความมั่นคงทางกายภาพ (physical security) ต่อต้านการหลบหนี แต่ความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับความมีวินัยในตัวเองของผู้ต้องขัง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขฟื้นฟูสำหรับผู้ต้องขังที่ได้รับเลือกมา...”²⁵¹
- อย่างไรก็ตาม ดังที่กล่าวไว้ในข้อคิดเห็นของข้อกำหนดเหล่านี้ “ผู้ต้องขังหญิงมักถูกเลือกปฏิบัติที่ขัดกับหลักการนี้ โดยในเรือนจำทั่วโลกส่วนใหญ่จะใช้เครื่องมือในการจำแนกแบบเดียวกันกับผู้ต้องขังหญิงและผู้ต้องขังชาย โดยมีได้คำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างและปัจจัยแวดล้อม ในการคัดกรองผู้ต้องขังหญิงมักจะเลยในการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการถูกกระทำทารุณโดยคู่สมรส การถูกข่มเหงทางเพศและภาระในการเลี้ยงดูบุตร ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจำแนกและคัดกรองประเภทผู้ต้องขังจึงไม่ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญของผู้ต้องขังหญิง อันนำมาซึ่งการถูกคุมขังในแดนที่มีความมั่นคงระดับสูงกว่าที่ควรจะเป็น ในขณะที่เดียวกันก็ลดโอกาสการได้รับโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่ตรงกับความเป็นส่วนบุคคล”²⁵²
- นอกจากนี้ การประเมินความเสี่ยงมักผิดพลาดไปประเมินความจำเป็นว่าเป็นปัจจัยเสี่ยง (risk factors) กล่าวคือ ความจำเป็นต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพจิตอาจถูกนับเป็นปัจจัยหนึ่งในการถูกควบคุมตัวในระดับความมั่นคงที่สูงขึ้น แทนที่จะเป็นในระดับที่ต่ำลง²⁵³ ประเด็นนี้อาจมีผลกระทบต่อการจำแนกและการเข้ารับ

²⁵¹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 40-41

²⁵² เรื่องเดียวกัน

²⁵³ เรื่องเดียวกัน

การแก้ไขฟื้นฟูของผู้ต้องขังหญิงมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ต้องขังชาย เนื่องจากระดับปัญหาสุขภาพจิตที่สูงกว่าในผู้ต้องขังหญิง²⁵⁴

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรพัฒนาและนำวิธีการจำแนกและการประเมินความเสี่ยงที่มีความเฉพาะต่อความแตกต่างทางเพศไปปรับใช้โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของเพศหญิงและสถานการณ์ของผู้ต้องขังหญิง
- เครื่องมือและวิธีการข้างต้นควรได้รับการพัฒนาจากทีมผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ และถูกนำไปใช้ประเมินความเสี่ยงของผู้หญิงทุกคนเมื่อถูกปรับตัวเข้าเรือนจำ เครื่องมือควรพิจารณาภูมิหลังทั่วไปของผู้ต้องขังหญิง ประเภทความผิดที่พบบ่อยในผู้ต้องขังหญิง ความต้องการระดับสูงของผู้ต้องขังหญิงในการได้รับการดูแลด้านสุขภาพจิตเนื่องจากการตกเป็นเหยื่อในอดีต การติดสารเสพติดอย่างมาก ภาระการดูแลบุตรและภาระอื่นๆ
- เครื่องมือและวิธีการข้างต้นควรรับประกันว่าการประเมินทางการแพทย์ทุกชนิดต้องดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ด้านการดูแลสุขภาพเท่านั้น และต้องปฏิบัติตามหลักการของการรักษาความลับทางการแพทย์ (ดูข้อกำหนดที่ 8) อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ด้านการดูแลสุขภาพอาจบอกข้อมูลจำนวนหนึ่งเท่าที่จำเป็นกับผู้อำนวยการเรือนจำหรือเจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบในการวางแผนการคุกคามขังของผู้ต้องขัง เพื่อรับประกันว่าแผนการคุกคามขังของผู้ต้องขังหญิงตรงกับความต้องการของพวกเขา
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรส่งตัวผู้ต้องขังหญิงไปยังเรือนจำหรือแดนของเรือนจำที่ตรงกับความเสี่ยงและความต้องการของพวกเขา ตามหลักการของการให้ผู้ต้องขังหญิงอยู่ในสถานที่ที่มีความเข้มงวดน้อยที่สุดและมีระดับความมั่นคงต่ำที่สุดเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงว่าผู้ต้องขังหญิงมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้อื่นในระดับต่ำ รวมถึงผลกระทบในทางลบจากการใช้มาตรการควบคุมระดับสูงและความรู้สึกโดดเดี่ยวที่เพิ่มขึ้นที่มีต่อผู้ต้องขังหญิง
- ในการพัฒนาแผนการคุกคามขังสำหรับผู้ต้องขังหญิง ผู้บริหารงานเรือนจำควรคำนึงถึงข้อมูลภูมิหลังของผู้ต้องขังหญิง เช่น ประวัติการถูกระทำรุนแรง ความต้องการการดูแลด้านสุขภาพจิตและปัญหาการใช้สารเสพติด รวมไปถึงภาระในการเลี้ยงดูบุตรและผู้อยู่ในความดูแล

²⁵⁴ เรื่องเดียวกัน

แนวปฏิบัติที่ดี: การจำแนกประเภทผู้ต้องขังในฟิลิปปินส์

รายงานจากการประชุมข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2013 ระบุว่า ประเทศฟิลิปปินส์ใช้การจำแนกประเภทของผู้ต้องขังในช่วงรับตัวเข้าเรือนจำในลักษณะของการปฐมนิเทศ 5 วัน ในช่วงนี้ผู้ต้องขังจะถูกสัมภาษณ์โดยนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ครู แพทย์ และอนุศาสนาจารย์ และจะรายงานระดับความมั่นคงที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังตั้งแต่ต่ำ ปานกลาง และสูง ในวันที่ 6 ผู้ประสานงานผู้ต้องขังจะพัฒนาโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูรายบุคคลตามทักษะและความสามารถของผู้ต้องขังแต่ละคน ผู้กระทำผิดคดีอาญาเสพติดจะได้รับโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่แยกต่างหาก เช่น การเข้าร่วมในชุมชนบำบัด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางที่คำนึงถึงความต้องการเฉพาะเพศไม่ได้ถูกกล่าวถึงในกระบวนการจำแนกดังกล่าว²⁵⁵

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรกำหนดให้ผู้ต้องขังหญิงที่มีความต้องการได้รับการดูแลทางสุขภาพจิตอยู่ในสถานที่ที่มีระดับความมั่นคงต่ำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ แผนการคุมขังสำหรับผู้ต้องขังหญิงดังกล่าวควรมีการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสมและเป็นปัจเจกบุคคล ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญการดูแลสุขภาพจิตทำงานอย่างใกล้ชิด ร่วมกับการให้บริการสาธารณสุขของชุมชน

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- นักสังคมสงเคราะห์
- นักจิตวิทยา
- แพทย์
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินและการจำแนก
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบเกี่ยวกับโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

2. กฎระเบียบเรือนจำ

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 65, 66 และ 70-81

ข้อกำหนดที่ 42

1. ผู้ต้องขังหญิงควรสามารถเข้าถึงโปรแกรมของกิจกรรมที่สมดุลและครอบคลุม โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้หญิง

²⁵⁵ รายงานสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, การประชุมภาคพื้นแปซิฟิกเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกกว่าด้วยการนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปใช้, กรุงเทพมหานคร, 19 ถึง 21 กุมภาพันธ์ 2556. UNODC/JSDO/BKEGM/2556/1, 14 มีนาคม 2556, วรรค 39 และ 47

2. ระบบเรือนจำควรมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด และควรจัดสถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเลี้ยงเด็กภายในเรือนจำ เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงกลุ่มดังกล่าวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ของเรือนจำได้

3. เรือนจำต้องจัดให้มีโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด

4. เรือนจำต้องจัดให้มีบริการที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่มีความต้องการการดูแลด้านจิตสังคม (Psychosocial Support Needs) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังหญิงที่เคยถูกทำร้ายร่างกาย ถูกข่มเหง จิตใจหรือถูกกระทำการใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ดังที่ข้อคิดเห็นของข้อกำหนดนี้ได้อธิบายไว้²⁵⁶ ข้อกำหนดนี้ได้เสริมจากข้อเรียกร้องที่ระบุไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติในการพัฒนาโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่มีความเป็นปัจเจกบุคคลสำหรับผู้ต้องขังทุกคน ข้อกำหนดดังกล่าวอธิบายว่ากฎระเบียบของเรือนจำหญิงไม่เพียงแต่จะต้องมีความครอบคลุมและสมดุล แต่ต้องตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงอีกด้วย การจัดหาโปรแกรมกิจกรรมที่มีความครอบคลุมและสมดุลแก่ผู้ต้องขังนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับแนวทางการบริหารจัดการเรือนจำแบบองค์รวมและเป็นหลักการที่เป็นมาตรฐาน ที่เรียกร้องให้ชีวิตในเรือนจำมีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบทางบวกของชีวิตนอกเรือนจำให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การรับประกันว่ากฎระเบียบของเรือนจำตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะและปัจจัยแวดล้อมเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง ซึ่งเป็นข้อเรียกร้องทั้งในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง²⁵⁷ (ICCPR) และข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ²⁵⁸ (SMR) ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่าผู้ต้องขังหญิงควรถูกเสนอให้เข้าร่วมกิจกรรมที่สังคมมองว่าเหมาะสมกับผู้หญิงเท่านั้น (เช่น การเย็บปักถักร้อย และการทำอาหาร)

- หนึ่งในความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงที่เห็นได้ชัดที่ควรได้รับการคำนึงถึง คือ ความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด ตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตรอาจไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ ของทางเรือนจำที่อาจเป็นประโยชน์กับพวกเขา เนื่องจากต้องให้นมบุตร นอกเสียจากว่าเรือนจำมีกฎระเบียบที่ยืดหยุ่นพอ ในทำนองเดียวกัน หากเรือนจำไม่

²⁵⁶ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 42

²⁵⁷ มาตรา 10(3)

²⁵⁸ ข้อกำหนดที่ 58

จัดสถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเลี้ยงเด็กภายในเรือนจำขณะที่ผู้ต้องขังหญิงที่เป็นมารดาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติดอาจเสียเปรียบในเรื่องดังกล่าว

- ข้อกำหนดนี้ยังให้ความสำคัญกับการจัดโปรแกรมการศึกษาให้กับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด เพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์และทักษะการเลี้ยงดูบุตร ด้วยค่านึงว่าผู้ต้องขังหญิงจำนวนมากจะไม่มีโอกาสได้รับความรู้ดังกล่าวเนื่องจากภูมิหลังที่ด้อยกว่าทั้งในด้านสังคมและฐานะ
- ข้อกำหนดนี้ยังเน้นถึงอีกความต้องการหนึ่งที่สำคัญของผู้ต้องขังหญิง ได้แก่ การเรียกร้องการสนับสนุนทางจิตสังคมสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่เคยเป็นเหยื่อจากการถูกข่มเหงและการทารุณ ข้อกำหนดนี้ตระหนักถึงความจริงที่ว่าประชากรผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำทารุณโดยคู่สมรสและหลายคนก็เป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศ²⁵⁹ และประสบการณ์เหล่านี้จะส่งผลทางลบต่อโอกาสในการกลับสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง หากไม่ได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมและการให้คำปรึกษา

การนำไปปฏิบัติ

- โปรแกรมกิจกรรมที่สมดุลและครอบคลุมที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงควรรวมเอาโปรแกรมการศึกษา (ให้สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) ขึ้นอยู่กับความจำเป็นรายบุคคล การฝึกอาชีพ งานที่มีค่าและได้ค่าตอบแทน กิจกรรมนันทนาการและกีฬาไว้ด้วย ดังที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ รวมไปถึงโปรแกรมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิง อาทิเช่น โปรแกรมเพื่อสร้างทักษะการเลี้ยงดูบุตร การให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพเฉพาะเพศหญิงและการตั้งครรภ์
- ผู้ต้องขังหญิงที่ต้องการการสนับสนุนทางจิตสังคมหรือบริการให้คำปรึกษาเนื่องจากตกเป็นเหยื่อและการถูกข่มเหงทางเพศ ควรได้รับบริการให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพการดูแลสุขภาพจิตจากบริการสาธารณสุขชุมชน
- การสนับสนุนทางจิตสังคมอื่นๆ และโปรแกรมการบำบัดอาจถูกจัดหาให้ผู้ต้องขังหญิงจากความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐและหน่วยบริการอื่นๆ ของชุมชน ได้แก่ ศิลปะบำบัด เต้นรำบำบัด หรือโปรแกรมกลุ่มบำบัดรูปแบบอื่น โปรแกรมเหล่านี้สามารถช่วยผู้ต้องขังหญิงที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (ซึ่งเป็นคุณลักษณะของผู้หญิงที่เป็นเหยื่อจากการถูกทารุณกรรม) ให้สามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวเองได้ ช่วยให้พวกเขามีความมั่นใจในตนเอง และรักษาแผลลึกลงใจ

²⁵⁹ ตัวอย่างเช่น ในสหรัฐอเมริกา ตามรายงานที่ตีพิมพ์ในปี 2541 ระบุว่า มากกว่า 43%ของผู้ต้องขังหญิง (พบเพียง 12% ของผู้ต้องขังชาย) ทุกข์ทรมานจากการถูกทำร้ายร่างกายและข่มเหงทางเพศก่อนการรับตัวเข้าเรือนจำ อีกรายงานหนึ่งที่ตีพิมพ์ในปี 2542 ระบุว่า 82% จากการสำรวจผู้ต้องขังหญิง 102 คนในเรือนจำหญิง และ 72% จากการสำรวจผู้ต้องขังหญิง 68 คนในเรือนจำส่วนภูมิภาค ระบุว่าเป็นผู้รอดชีวิตจากการถูกทำร้ายร่างกายหรือข่มเหงทางเพศ ในสหราชอาณาจักรมีรายงานที่ตีพิมพ์ในปี 2549 ระบุว่า 50% ของผู้ต้องขังหญิงถูกทารุณโดยคู่สมรสและ 33% ทนทุกข์ทรมานจากการถูกข่มขืน (ดู สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, หนังสือคู่มือสำหรับผู้จัดการเรือนจำและผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับผู้หญิงและการกักขัง, 2549, หน้า 8-9)

แนวปฏิบัติที่ดี:

จากนักเรียนโยคะกลายเป็นผู้สอนโยคะในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้มีการนำโยคะและรำไทเก็กมาใช้ในการพัฒนาสุขภาพผู้ต้องขังหญิง ผู้ต้องขังหญิง 10 คน จากเรือนจำกลางจังหวัดราชบุรีได้รับการฝึกฝนเพื่อเป็นผู้สอนโยคะ และได้รับการส่งเสริมให้สอนโยคะเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และได้รับโอกาสเดินทางไปเกาะสมุยเพื่อสอนโยคะที่เรือนจำหญิงอีกด้วย โครงการนี้ได้ช่วยพัฒนาสุขภาพทางจิตของผู้ต้องขัง เพิ่มขวัญและกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ และสร้างสัมพันธภาพที่ดีขึ้นระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันและระหว่างผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ 260

ละครบำบัดในเรือนจำหญิงของประเทศเลบานอน

ในเลบานอน จากการริเริ่มของนักแสดงหญิงที่เป็นนักละครบำบัดนำมาซึ่งโครงการ 6 เดือนในเรือนจำหญิงบาตา ซึ่งมีผู้ต้องขังหญิงประมาณ 70 คน นักละครบำบัดจะใช้เวลาในช่วงบ่ายหลายครั้งต่อสัปดาห์กับผู้ต้องขังหญิงที่สนใจเข้าร่วมโครงการโดยการให้บอกเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมา โครงการนี้ได้สิ้นสุดลงในเดือนกุมภาพันธ์หรือมีนาคม 2012 ด้วยการแสดงละครที่มีเค้าโครงเรื่องจากประสบการณ์ของผู้ต้องขังหญิง จากการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังหญิงที่เข้าร่วมโครงการนี้และนักละครบำบัดหัวหน้าโครงการ พบว่าโครงการนี้ได้ทำให้พวกเขารู้สึกมีพลังมากขึ้นและเป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสบอกเล่าความเป็นตัวเองออกมา

ดู: “ผู้ต้องขังหญิงในเลบานอนตามหาอิสรภาพหลังกรงขัง”, คาทรียอนา เดวิส, CNN, 11 มกราคม 2012

[Http:education.cnn.com/2012/01/11/world/meast/Lebanon-womens-prison/index.html](http://education.cnn.com/2012/01/11/world/meast/Lebanon-womens-prison/index.html)

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรรับประกันว่ากฎระเบียบเรือนจำยืดหยุ่นพอที่จะอนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงตั้งครุฑผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด สามารถเข้าร่วมทุกกิจกรรมที่เรือนจำจัดไว้ได้อย่างเท่าเทียมกับผู้ต้องขังชาย ตัวอย่างเช่น ผู้ต้องขังหญิงที่จำเป็นต้องให้นมบุตรหรือผู้ต้องขังหญิงที่ต้องดูแลบุตรที่ป่วยจะต้องได้รับอนุญาตให้สามารถทำได้ในระหว่างเข้าร่วมกิจกรรม โดยไม่มีผลกระทบทางลบในภายหลัง
- หากเป็นไปได้และหากมีจำนวนผู้ต้องขังหญิงตั้งครุฑ และผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตรที่เพียงพอเรือนจำควรจัดโปรแกรมแยกต่างหากสำหรับผู้ต้องขังกลุ่มนี้ โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของคนกลุ่มนี้ (ดูบทที่ 8)
- สถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเด็กควรถูกจัดให้มีขึ้นในเรือนจำหญิง ดังกำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อกำหนดที่ 23(2) เพื่อที่บุตรของผู้ต้องขังหญิงจะได้รับการดูแลภายในเรือนจำในระหว่างที่มารดาของพวกเขากำลังเข้าร่วมกิจกรรมหรือ

260

นภภรณ์ หะวานนท์ และคณะ. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาประเทศไทย. การวิจัยภายใต้โครงการกำลังใจ ในพระราชดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, 2555, หน้า 49; และข้อมูลเพิ่มเติมจากการวิจัยของสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ปี 2556 (รายงานยังไม่ได้ตีพิมพ์)

โปรแกรมของเรือนจำ สถานที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวอาจถูกสร้างขึ้นจากความร่วมมือของหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับอนุญาตให้ใช้เวลากับบุตรของตนในสถานที่ดังกล่าวให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

แนวปฏิบัติที่ดี: กลยุทธ์ใหม่สำหรับผู้กระทำผิดหญิงในสหราชอาณาจักร

กระทรวงยุติธรรมแห่งสหราชอาณาจักรได้พัฒนาเป้าหมายกลยุทธ์ใหม่สำหรับผู้กระทำผิดหญิง ตีพิมพ์ในเดือนมีนาคม 2013 ซึ่งกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้ :

การปรับสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องขังหญิงและกฎระเบียบเรือนจำเพื่อที่จะสามารถปรับปรุงและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการลงโทษที่เหมาะสม คำนึงถึงสาธารณสุข และเป็นไปตามมาตรฐานเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง และส่งตัวผู้ต้องขังหญิงไปยังเรือนจำที่ใกล้กับครอบครัวให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ [...]

บทวิเคราะห์ของเดือนมกราคม 2013 เกี่ยวกับการตรวจสอบความจุของเรือนจำสำหรับผู้ต้องขังหญิง ระยะทางระหว่างเรือนจำกับภูมิสำเนา และสถานที่สร้างเรือนจำในอนาคตเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงโอกาสต่างๆของผู้ต้องขังหญิง และกฎระเบียบเรือนจำสำหรับความจำเป็นในการแก้ไขฟื้นฟู การเปิดเผยบทวิเคราะห์นี้ทำให้กระทรวงยุติธรรมตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการมีเรือนจำที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้ต้องขังหญิง เรือนจำต้องได้รับการออกแบบและตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ถูกต้อง

ดู การปฏิบัติที่ดีของข้อกำหนดที่ 57, 58 และ 60 สำหรับประเด็นสำคัญอื่นๆ ของรายงานกลยุทธ์

ดู: กระทรวงยุติธรรม, สหราชอาณาจักร, เป้าหมายกลยุทธ์สำหรับผู้กระทำผิดหญิง, มีนาคม 2013 <http://www.justice.gov.uk/downloads/publications/policy/moj/strategic-objectives-female-offender.pdf>

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ/เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- นักสังคมสงเคราะห์
- นักจิตวิทยา
- แพทย์

ความสัมพันธ์ทางสังคมและการดูแลหลังปล่อย

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 79-81

ข้อกำหนดที่ 43

ผู้บริหารงานเรือนจำต้องส่งเสริมและหากเป็นไปได้สนับสนุนการเยี่ยมของผู้ต้องขังหญิงให้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำก่อนเพื่อรับประกันสุขภาพทางจิตและการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง

ข้อกำหนดที่ 44

ในกรณีที่ผู้ต้องขังหญิงมีประสบการณ์ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว เจ้าหน้าที่เรือนจำต้องสอบถามผู้ต้องขังดังกล่าวก่อนว่าใครควรได้รับอนุญาตให้เยี่ยมได้บ้าง รวมถึงสมาชิกในครอบครัวด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 43 และ 44

- ข้อกำหนดนี้เพิ่มเติมจากข้อกำหนดที่ 26 ว่าด้วยการติดต่อกับครอบครัวของผู้ต้องขัง ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเยี่ยมต่อการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 26
- ข้อกำหนดที่ 44 มาจากการตระหนักว่ามีผู้ต้องขังหญิงเป็นสัดส่วนมากที่มีประสบการณ์ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว รวมไปถึงความรุนแรงทางเพศและการข่มขืนจากสมาชิกในครอบครัวที่เป็นผู้ชาย คู่ครองหรือคู่สมรส และการได้รับเยี่ยมจากผู้กระทำการทารุณดังกล่าวมีแนวโน้มจะสร้างความเจ็บปวดและหวาดกลัวกับผู้ต้องขังหญิงมากกว่าจะเป็นผลดี การรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงได้รับการสอบถามอย่างเหมาะสมก่อนว่าใครสามารถเข้าเยี่ยมได้บ้างถือว่าเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญ ที่ไม่ได้ปรากฏชัดในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำอาจพิจารณานำมาตรการต่อไปนี้บางส่วนหรือทั้งหมดไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการเยี่ยมผู้ต้องขังหญิง
 - ▶ ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเดินทางโดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรมาเยี่ยม หากเป็นไปได้
 - ▶ จัดวันพิเศษเป็นวันที่ทุกครอบครัวสามารถเข้าเยี่ยมได้พร้อมกัน และริเริ่มโครงการพิเศษซึ่งอาจจัดขึ้นโดยร่วมมือกับองค์กรที่มีโชภาครรัฐ โดยเรือนจำจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด
 - ▶ ขยายระยะเวลาของการเยี่ยม เมื่อครอบครัวผู้ต้องขังประสบปัญหาและความยากลำบากในการมาเยี่ยมเนื่องด้วยระยะทางไกลและขาดแคลนพาหนะในการเดินทาง
 - ▶ จัดหาสถานที่พักสำหรับครอบครัวผู้ต้องขังที่เดินทางไกลได้พักค้าง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
 - ▶ ร่วมมือกับภาคประชาสังคมและหน่วยงานที่มีโชของรัฐ เพื่อให้การช่วยเหลือด้านการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังหญิงกับครอบครัว

-
- ▶ หาวีธีการอื่นๆ ในการปรับปรุงการสื่อสารระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว เช่น ผ่านเทป วิดีโอ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

- ต้องเน้นย้ำว่าไม่ควรมีค่าใช้จ่ายสำหรับการเยี่ยมผู้ต้องขังในทุกกรณี
- ข้อบังคับและกฎของเรือนจำควรระบุข้อกำหนดให้มีการสอบถามผู้ต้องขังหญิงก่อนเกี่ยวกับรายชื่อบุคคลที่สามารถเข้าเยี่ยมได้ และกฎนี้ควรถูกนำไปปฏิบัติอย่างเข้มงวด

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ/เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง/นักสังคมสงเคราะห์

ข้อกำหนดที่ 45

ผู้บริหารงานเรือนจำควรใช้มาตรการทางเลือกอื่นๆ สำหรับผู้ต้องขังหญิงให้มากที่สุดและเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เช่น การลากลับบ้าน การใช้เรือนจำเปิด บ้านกึ่งวิถี รวมทั้งโปรแกรมในชุมชนและการทำงานบริการสังคม เพื่อช่วยในการปรับตัวก่อนพ้นโทษ ลดตราบาปของผู้ต้องขัง และส่งเสริมความสัมพันธ์กับครอบครัวอีกครั้งหนึ่ง

ข้อกำหนดที่ 46

ผู้บริหารงานเรือนจำควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานคุมประพฤติ และ/หรือหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม กลุ่มชุมชนท้องถิ่น และหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ ในการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปใช้สำหรับการเตรียมความพร้อมในการกลับคืนสู่สังคมก่อนปล่อยและการสงเคราะห์หลังปล่อย โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง

ข้อกำหนดที่ 47

ควรจัดการดูแลภายหลังปล่อยโดยร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน สำหรับอดีตผู้ต้องขังหญิงที่ต้องการความช่วยเหลือด้านจิตใจ ด้านการแพทย์ ด้านกฎหมายและอื่นๆ เพื่อให้ผู้ต้องขังดังกล่าวประสบความสำเร็จในการกลับคืนสู่สังคม

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 64 กล่าวว่า “หน้าที่ของสังคมไม่ควรจบลงเมื่อผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัว ดังนั้นจึงควรมีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่สามารถให้การดูแลหลังปล่อยที่มีประสิทธิภาพกับอดีตผู้ต้องขัง เพื่อลดอคติต่อตัวผู้ต้องขังและส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม” หลักการดังกล่าวได้ถูกเน้นอีกครั้งในข้อกำหนดที่ 80 และ 81 ในข้อกำหนดที่ 80 กล่าวว่า “ตั้งแต่ในระยะเริ่มต้นของการจำคุกผู้ต้องขัง ควรมีการพิจารณาถึงอนาคตภายหลังปล่อยของผู้ต้องขัง และ

ผู้ต้องขังควรได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือให้คงไว้หรือสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลหรือหน่วยงานนอกเรือนจำเนื่องจากอาจสามารถช่วยรักษาผลประโยชน์ของครอบครัวผู้ต้องขังและส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม”

ข้อกำหนดที่ 81 กล่าวถึง วิธีการที่หน่วยงานเหล่านี้สามารถให้การช่วยเหลืออดีตผู้ต้องขัง โดยประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดซึ่งกันและกันและกับผู้บริหารงานเรือนจำ โดยเริ่มตั้งแต่ระยะต้นของการจำคุกของผู้ต้องขัง

- นโยบายและโปรแกรมสำหรับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการสนับสนุนหลังปล่อยมักได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ต้องขังชาย และมักไม่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของผู้กระทำผิดหญิง ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อที่ 46 จึงอุดช่องว่างดังกล่าว โดยการเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้บริหารงานเรือนจำต้องคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิงในการออกแบบโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนและหลังปล่อยที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ต้องขังหญิงในการได้รับการสนับสนุนที่แตกต่างจากและมากกว่าผู้ต้องขังชายในช่วงการกลับสู่สังคม ดังกล่าวไว้ในข้อคิดเห็นของข้อกำหนดที่ 45-47²⁶¹ แม้ว่าหลายปัญหาที่ผู้ต้องขังหญิงเผชิญในช่วงกลับสู่สังคมจะคล้ายกับปัญหาที่ผู้ต้องขังชายเผชิญ แต่ความเข้มข้นและซับซ้อนของความต้องการหลังปล่อยของผู้ต้องขังหญิงอาจแตกต่างออกไป ผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มจะทุกข์ใจจากการถูกเลือกปฏิบัติภายหลังได้รับการปล่อยตัวเนื่องจากการถูกมองจากสังคม พวกเขามักจะถูกปฏิเสธจากครอบครัว และในบางประเทศอาจเสียสิทธิ์ในการดูแลบุตร และถ้าพวกเขาเลือกที่จะเลิกกับคู่ครองที่ใช้ความรุนแรง ผู้ต้องขังหญิงจะต้องมีชีวิตใหม่ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะต้องเผชิญความลำบากทางเศรษฐกิจ สังคม และทางกฎหมาย ที่จะซ้ำเติมความยากลำบากในการปรับตัวเข้ากับชีวิตนอกเรือนจำที่ต้องเผชิญอยู่แล้ว ผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มที่ต้องการได้รับการสนับสนุนเฉพาะด้านในแง่ของที่พักอาศัย สัมพันธภาพกับครอบครัว และการประกอบอาชีพ และต้องได้รับความช่วยเหลือ
- ข้อกำหนดเหล่านี้ยังให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเฉพาะด้านที่ผู้ต้องขังหญิงมักต้องการได้รับความช่วยเหลือในทางกฎหมาย การแพทย์ และจิตสังคม
- การช่วยเหลือทางกฎหมายอาจเกี่ยวกับการหย่าร้าง พยายามขอคืนสิทธิ์ในการเลี้ยงดูบุตร การหาที่พักอาศัยและประกอบอาชีพ และอื่นๆ
- ในเรือนจำ ผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มจะได้รับการรักษาปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าผู้ต้องขังชาย และอาจจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนทางจิตสังคมและการได้รับคำปรึกษาอย่างต่อเนื่องหลังได้รับการปล่อยตัว²⁶² นอกจากนี้ การติดสารเสพติดที่มีอัตราสูงของผู้ต้องขังหญิงอาจเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จในการกลับคืนสู่สังคม²⁶³ และการแก้ไขฟื้นฟูใดก็ตามที่เริ่มตั้งแต่ในเรือนจำต้องได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต้องมีการสอดส่องดูแลชีวิตหลังปล่อยของผู้ต้องขังหญิง

²⁶¹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 45-47

²⁶² เรื่องเดียวกัน

²⁶³ ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาในประเทศแคนาดา ผู้ต้องขังหญิงที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูยาเสพติดภายหลังปล่อยตัวมีแนวโน้มมากกว่าผู้ต้องขังอื่นๆ 10 เท่าที่จะกลับไปติดคุกภายในหนึ่งปี นักวิจัยระบุว่า ผู้กระทำผิดหญิงที่เข้ายาเสพติดมีแนวโน้มมากกว่าผู้ที่ไม่เข้ายาเสพติดถึง 2 เท่า ที่จะไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง สามารถจัดการกับความเครียดได้น้อยกว่า เข้าโรงพยาบาลบ่อยกว่าเนื่องจากปัญหา

- เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรทั่วไป อดีตผู้ต้องขังที่เคยติดยาเสพติดมีความเสี่ยงสูงกว่าที่จะเสียชีวิตจากการใช้ยาเสพติดเกินขนาด ตัวอย่างเช่น จากงานวิจัยในสหราชอาณาจักรในช่วงหนึ่งสัปดาห์หลังได้รับการปล่อยตัว ผู้ต้องขังมีแนวโน้มจะเสียชีวิตมากกว่าประชากรทั่วไปถึง 40 เท่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งทันทีที่ปล่อยตัว ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ (มากกว่า 90%) มีสาเหตุการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด²⁶⁴ ในประเทศออสเตรเลีย อดีตผู้ต้องขังมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าประชากรทั่วไปถึง 10 เท่า และกว่าครึ่งของการเสียชีวิตเหล่านี้เกี่ยวข้องกับเฮโรइन และดูเหมือนว่าผู้หญิงจะติดเฮโรइनได้ง่ายกว่า อดีตผู้ต้องขังหญิงมีแนวโน้มที่จะเสียชีวิตอย่างไม่เป็นไปตามธรรมชาติมากกว่าผู้หญิงทั่วไปถึง 27 เท่า²⁶⁵
- ปัจจัยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการคำนึงถึง เพื่อรับประกันว่าการปรับตัวเข้ากับสังคมของอดีตผู้ต้องขังหญิงจะประสบความสำเร็จและพวกเขาสามารถสร้างชีวิตใหม่ในทางบวกหลังปล่อยตัวได้

การนำไปปฏิบัติ

- บริการในเรือนจำควรพิจารณาจัดตั้งหน่วยพิเศษ (ในกรณีที่ยังไม่ได้มีอยู่แล้ว) ที่รับผิดชอบการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมของผู้ต้องขัง โดยที่หน่วยดังกล่าวควรมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครอบครัวของผู้ต้องขัง หน่วยงานคุมประพฤติ หรือหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคมและองค์กรที่มีใช้ภาครัฐในชุมชนเพื่อวางแผนและเตรียมความพร้อมสำหรับการปล่อยตัวของผู้ต้องขังหญิง
- ในทุกกรณี การเตรียมความพร้อมสำหรับการปล่อยตัวควรเริ่มดำเนินการในช่วงต้น หลังจากการรับตัวผู้ต้องขังเข้ามาในเรือนจำ เพื่อที่แผนการคุมขังของผู้ต้องขังหญิงจะได้ครอบคลุมถึงโปรแกรมการกลับคืนสู่สังคมหลังปล่อยตั้งแต่ระยะแรกของการถูกคุมขัง นอกจากนี้ สำหรับผู้ถูกคุมขังในช่วงก่อนการพิจารณาคดีหรือผู้ต้องขังหญิงที่ยื่นอุทธรณ์ต่อศาล ศาลอาจมีคำสั่งให้ปล่อยตัวโดยไม่ได้คาดหมาย โดยที่ทางเรือนจำไม่รู้จักก่อน หรือผู้ต้องขังอาจถูกส่งตัวไปยังเรือนจำอื่น ดังนั้น การเตรียมความพร้อมหลังปล่อยตั้งแต่แรกจะรับประกันว่าการดูแลทางสุขภาพจะไม่ต้องหยุดชะงัก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการดูแลอย่างต่อเนื่อง และสามารถให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นอื่นๆ ได้ทันเวลาที่
- บริการของเรือนจำควรพัฒนานโยบายและแนวทางเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการปล่อยตัวของผู้ต้องขังหญิงและการสงเคราะห์หลังปล่อย โดยร่วมมือกับหน่วยงานคุมประพฤติ (หากมี) รวมทั้ง

สุขภาพจิต และมีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงกว่า ในผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้ หลายคนมีประสบการณ์ได้รับความบอบช้ำทางจิตใจ เช่น ในวัยเด็ก การถูกทำร้ายร่างกายและข่มเหงทางเพศ หรือความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งอาจมีส่วนทำให้คนกลุ่มนี้ใช้สารเสพติดและมีปัญหาสุขภาพจิต (“การกลับไปจำคุกที่สูงกว่าในผู้ต้องขังหญิงที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูยาเสพติด”, โตรอนโต. 31 พฤษภาคม 2554 <www.eurekalert.org/pub_release/2011-05/smh-hrt053111.php>)

²⁶⁴ ซิงเกิลตัน, เอ็น., เพนดรี, อี., เทย์เลอร์ ซี., แฟร์เรล เอ็ม., และ มาร์สเดน เจ. *การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดของผู้ต้องขังหลังปล่อย*, กระทรวงมหาดไทย, กรมวิจัยและพัฒนาและสถิติ, ลอนดอน, 2546, หน้า 1

²⁶⁵ “การสงเคราะห์หลังปล่อยสำหรับผู้ต้องขังหญิง – กระบวนการปรับตัวทางจิตใจและสังคม”, โครงการเออาร์ซี ลิงค์เกจ LP0560398, อ้างถึงใน เกรแฮม เอ. “การเสียชีวิตหลังปล่อย: การตายอย่างไม่เป็นธรรมชาติของผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำวิคตอเรียในระหว่างเดือนมกราคม 2533 ถึงธันวาคม 2533”, 2546, *วารสารอาชญาวิทยาประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์*, ฉบับที่ 36, บทความที่ 1, 94-108.

หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคมและองค์กรที่มีใช้ภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวกับผู้ต้องขังและโดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิง หรือกลุ่มของชุมชนกลุ่มอื่นๆ ที่ทำงานด้านผู้หญิง การหาที่พักอาศัย และบริการสาธารณสุข นโยบายและแนวทางควรกล่าวถึงความท้าทายที่ผู้ต้องขังหญิงต้องเผชิญในเขตอำนาจศาล สิ่งที่ผู้ต้องขังหญิงต้องการการสนับสนุนเฉพาะด้านและการช่วยเหลือในระหว่างปรับตัวเข้ากับสังคม มาตรการที่ควรใช้ในการให้การสนับสนุนดังกล่าว และหน่วยงานหรือองค์กรที่จะรับผิดชอบหรือเต็มใจให้ความช่วยเหลือในกระบวนการนี้

- กระทรวงต่างๆ ที่รับผิดชอบงานยุติธรรม/เรือนจำ สวัสดิการสังคม และสาธารณสุขควรของงบประมาณ และมีทุนสนับสนุนสำหรับการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง โดยต้องสนับสนุนทางการเงินกับหน่วยงานที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น การให้ความช่วยเหลือพื้นฐาน เช่น ทางกายภาพ และการหาที่พักอาศัย ควรคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่ม เช่น ผู้หญิงสูงอายุหรือผู้หญิงที่มีความพิการ และไม่ควรมีค่าใช้จ่าย
- ดึงเสนอไว้สำหรับข้อกำหนดที่ 26 ข้อบังคับหรือกฎของเรือนจำควรได้รับการทบทวนหรือแก้ไขเพื่อรับประกันว่าผู้บริหารงานเรือนจำมีอำนาจในการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกจากเรือนจำได้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ การศึกษา การประกอบอาชีพ และครอบครัว และสามารถอนุญาตได้ทันทีและบ่อยครั้งเท่าที่ต้องการ โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงและสถานการณ์ทางครอบครัวของผู้ต้องขัง
- ผู้บริหารงานเรือนจำในทางปฏิบัติควรอนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงลากลับบ้านได้บ่อยครั้งและเร็วที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ หลังจากปรับตัวเข้ามาในเรือนจำ
- ผู้บริหารงานเรือนจำควรส่งตัวผู้ต้องขังหญิงไปยังเรือนจำเปิด บ้านกึ่งวิถี โปรแกรมอื่นๆ ในชุมชนและหน่วยบริการสำหรับอดีตผู้ต้องขังในโอกาสแรกที่สามารถกระทำได้ เพื่อช่วยผู้ต้องขังหญิงในการสร้างสัมพันธภาพอีกครั้งอย่างค่อยเป็นค่อยไป และได้รับความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ ที่อยู่อาศัย และเรื่องทางกฎหมายอื่นๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการถูกปล่อยตัวในที่สุด
- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการแจ้งข้อมูลที่ชัดเจนและครอบคลุมในภาษาที่พวกเขาสามารถเข้าใจได้เกี่ยวกับการสนับสนุนที่พวกเขาจะได้รับหลังปล่อยและหน่วยงานที่รับผิดชอบ หากจำเป็นผู้ต้องขังหญิงควรถูกส่งต่อเป็นรายบุคคลโดยตรงจากหน่วยบริการของเรือนจำที่รับผิดชอบด้านการเตรียมความพร้อมกลับสู่สังคมไปยังหน่วยงานด้านสวัสดิการสังคมและด้านที่พักอาศัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ต้องขังหญิงจะได้รับรายการนัดหมายที่ทางเรือนจำติดต่อไว้ให้ อย่างน้อยที่สุดเรือนจำควรให้ความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับการเดินทางเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงสามารถเดินทางกลับบ้านได้
- หากจำเป็น หน่วยช่วยเหลือด้านการเตรียมความพร้อมกลับสู่สังคมของเรือนจำควรช่วยผู้ต้องขังหญิงในการติดต่อกับครอบครัวอีกครั้ง หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคมและหน่วยงานคุมประพฤติควรช่วยผู้ต้องขังหญิงสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัวอีกครั้ง หากเป็นความต้องการของผู้ต้องขัง
- ควรมีการใช้มาตรการในทางปฏิบัติเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวหรือในชุมชนจะไม่ต้องกลับไปยังบ้านเดิมหรือชุมชนเดิมภายหลังได้รับการปล่อยตัวอีก
- บริการสาธารณสุขของเรือนจำควรรับประกันว่าได้นำหลักการการให้การดูแลอย่างต่อเนื่องมาใช้กับผู้ต้องขังหญิงที่ได้รับการปล่อยตัวในทำนองเดียวกับการนำหลักการดังกล่าวไปใช้กับผู้ต้องขังหญิงที่ถูกปรับตัวไว้

ในเรือนจำ (ดู เหตุผลสำหรับข้อกำหนดที่ 6) กล่าวคือ การดูแลด้านสุขภาพที่ผู้ต้องขังหญิงได้รับก่อนเข้าเรือนจำต้องได้รับการดูแลต่อ และตลอดการถูกจำคุกหากจำเป็น (ขึ้นอยู่กับอาการ) และการรักษาใดก็ตามที่จำเป็นต้องรักษาต่อหลังปล่อย ผู้ต้องขังหญิงก็ควรได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องภายหลังปล่อยตัวแล้ว บริการสาธารณสุขของเรือนจำซึ่งตามหลักการแล้วควรทำงานร่วมกับบริการสาธารณสุขของประเทศ²⁶⁶ ควรทำงานอย่างใกล้ชิดกับบริการสาธารณสุขชุมชนเพื่อรับประกันว่าผู้ต้องขังหญิงที่จำเป็นต้องได้รับการรักษาต่อทางการแพทย์ จิตสังคม จิตเวช หรือการสนับสนุนด้านการให้คำปรึกษาหลังปล่อย ได้รับการดูแลดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง

- บริการสาธารณสุขในเรือนจำควรส่งต่อผู้ต้องขังหญิง (และบุตรหากจำเป็น) ไปยังบริการสาธารณสุขชุมชน และแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับข้อมูลทางการแพทย์ที่จำเป็น รวมถึงประเภทและระยะเวลาของการรักษาที่ผู้ต้องขังหญิงได้รับระหว่างการจำคุก โดยต้องเป็นความลับและได้รับการยินยอมจากผู้ต้องขังก่อน ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับแจ้งเกี่ยวกับกระบวนการนี้และได้รับสำเนาประวัติทางการแพทย์ของตนเอง
- ถ้าผู้ต้องขังหญิงที่มีปัญหาติดยาเสพติดได้รับการรักษาการติดยานั้นมาก่อนและจำเป็นได้รับการรักษาต่อและการควบคุมสอดส่อง พวกเขาควรถูกส่งตัวไปยังหน่วยบริการแก้ไขฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในชุมชน ผู้ต้องขังหญิงที่มีปัญหาติดยาเสพติดในทุกกรณีควรได้รับการสอดส่องในชุมชน เพื่อรับประกันว่าพวกเขาได้รับการช่วยเหลือที่จำเป็นเพื่อป้องกันการกลับไปเสพยาเสพติดหลังได้รับการปล่อยตัว
- ผู้ต้องขังหญิงที่ต้องการความช่วยเหลือด้านกฎหมายควรได้รับข้อมูลในภาษาที่เข้าใจได้เกี่ยวกับรายละเอียดการติดต่อบริการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและองค์กรที่มีใช้ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

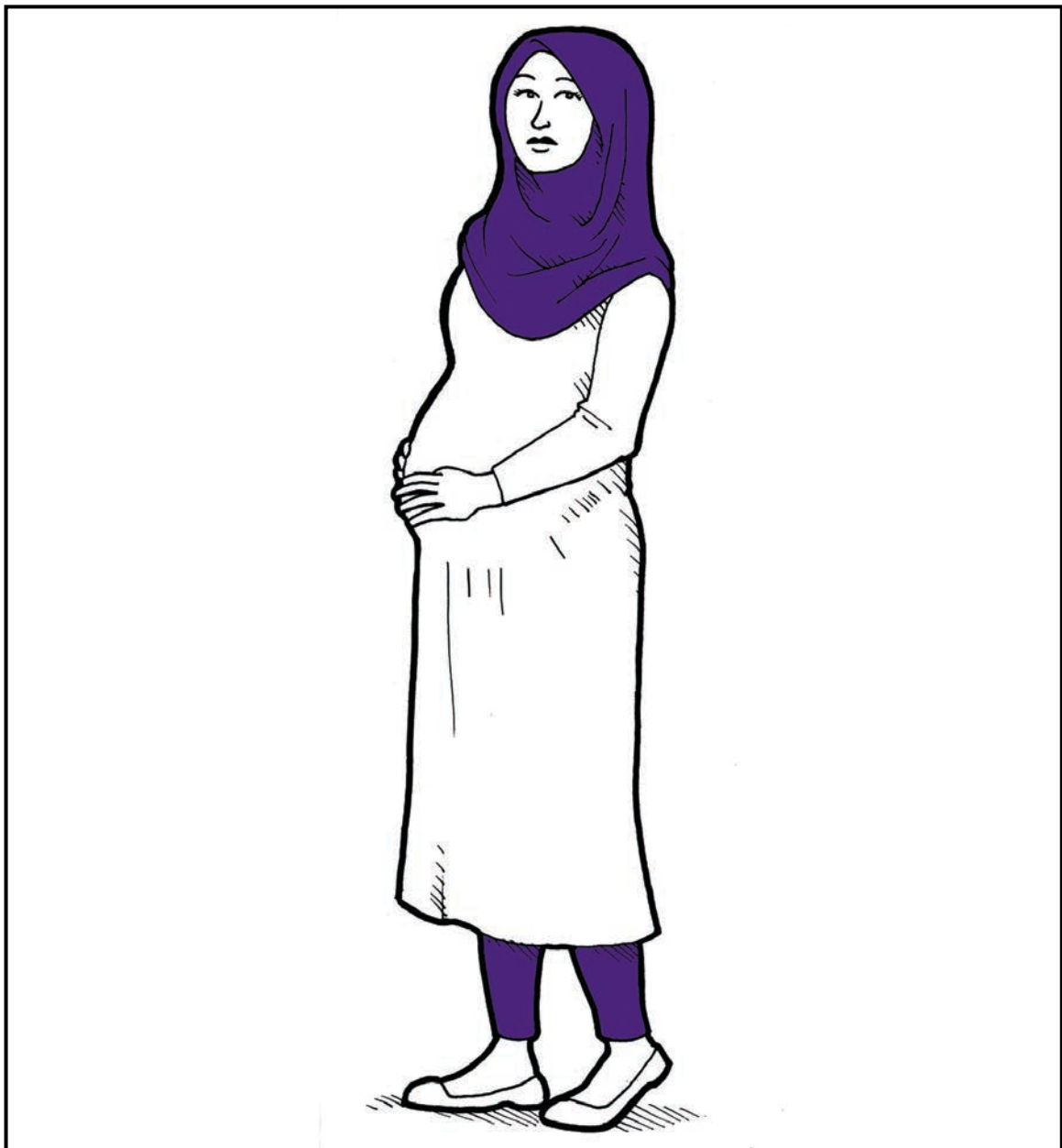
ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- กระทรวงต่างๆ ที่รับผิดชอบงานยุติธรรมอาญาและเรือนจำ สวัสดิการสังคมและสาธารณสุข
- เรือนจำ
- หน่วยเรือนจำ/เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการเตรียมความพร้อมกลับสู่สังคม
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานคุมประพฤติ
- หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- ครอบครัวผู้ต้องขัง
- กลุ่มอื่นๆ ในชุมชนที่ทำงานเกี่ยวกับประเด็นของผู้หญิง

²⁶⁶ องค์การอนามัยโลก, ปฏิญญาว่าด้วยสุขภาพของเรือนจำในฐานะส่วนหนึ่งของสุขภาพสาธารณะ, รับรองในมอสโก วันที่ 24 ตุลาคม 2546

ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิง

ให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรอยู่ในเรือนจำ
(ข้อกำหนดที่ 48-52)

บทที่ 8 ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงให้นมบุตร และ ผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรอยู่ในเรือนจำ

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ได้กล่าวถึงระเบียบปฏิบัติดังต่อไปนี้ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด

23. (1) ในเรือนจำหญิง ควรมีที่พักอาศัยเฉพาะสำหรับการดูแลผู้ต้องขังหญิงทั้งในระยะก่อนคลอดและหลังคลอด หากเป็นไปได้ควรมีการเตรียมการสำหรับเด็กที่เกิดในโรงพยาบาลนอกเรือนจำ แต่หากเด็กเกิดในเรือนจำ ห้ามมิให้ระบุสถานที่เกิดของเด็กในสูติบัตร

(2) ในกรณีที่เด็กได้รับอนุญาตให้อยู่กับมารดาในเรือนจำ จะต้องกำหนดระเบียบปฏิบัติให้เด็กอยู่ในความดูแลของพยาบาลที่มีคุณวุฒิ เมื่อเด็กไม่ได้อยู่ในความดูแลของมารดา

ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้เสริมจากข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ โดยมีแนวทางที่มีรายละเอียดมากขึ้นเกี่ยวกับประเภทและลักษณะโดยทั่วไปของการสนับสนุนและการบริการที่ควรเตรียมไว้สำหรับผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้และบุตร โดยไม่เพียงแต่คำนึงถึงความจำเป็นด้านสุขภาพและโภชนาการเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงความต้องการทางอารมณ์และพัฒนาการของเด็กอีกด้วย ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ยังเป็นที่แรกที่กำหนดมาตรฐานระหว่างประเทศเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจที่จะอนุญาตให้บุตรอยู่กับมารดาในเรือนจำและนำตัวบุตรออกไปจากเรือนจำ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อนที่หลายประเทศกำลังประสบปัญหาการจัดการกับประเด็นดังกล่าวในเชิงนโยบายอยู่

ส่วนเสริมของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อที่ 23

ข้อกำหนดที่ 48

1. ผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร พึงได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและโภชนาการ ภายใต้การควบคุมดูแลอย่างเหมาะสมของบุคลากรทางการแพทย์ เรือนจำควรจัดให้มีอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสมแก่เวลา ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ และโอกาสในการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ทารก เด็กติดผู้ต้องขัง และผู้ต้องขังที่ให้นมบุตร

2. ผู้ต้องขังหญิงไม่ควรถูกลดโอกาสในการให้นมบุตร เว้นแต่ในกรณีที่มีปัญหาด้านสุขภาพ

3. ควรผนวกการดูแลสุขภาพทางการแพทย์และโภชนาการที่จำเป็นสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่เพิ่งคลอดบุตรแต่บุตรไม่ได้อยู่กับผู้ต้องขังในเรือนจำ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟู

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- จากจำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้ต้องขังหญิงในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด ตั้งแต่มีการนำข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำไปใช้ ข้อกำหนดดังกล่าวและข้อกำหนดอื่นๆ ในข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้เสนอแนวทางสำคัญเพื่อรับประกันว่าความจำเป็นด้านโภชนาการและการได้รับการดูแลทางสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์และผู้ต้องขังหญิงที่ให้นมบุตร รวมไปถึงความจำเป็นด้านพัฒนาการและการดูแลสุขภาพของบุตรของผู้ต้องขังหญิงได้ถูกผนวกเข้ากับนโยบาย โปรแกรม และงบประมาณของเรือนจำ
- ข้อกำหนดนี้ยังให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่มีความจำเป็นเฉพาะแต่ถูกละเลย และกลุ่มที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและการดูแลหลังคลอด กลุ่มนี้คือผู้ต้องขังหญิงที่ให้กำเนิดบุตรเพียงไม่นานก่อนที่จะเข้ามาในเรือนจำ แต่บุตรอยู่ภายนอกเรือนจำ ความสำคัญของข้อกำหนดที่ 6(c) มีความเด่นชัดในบริบทนี้ คือ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการส่งเสริมได้แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการมีบุตร รวมถึงการตั้งครรภ์เมื่อไม่นานมานี้ เพื่อที่เรือนจำจะได้ผนวกข้อบังคับให้มีการดูแลหลังคลอดสำหรับผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้ไว้ในนโยบาย และโปรแกรมของเรือนจำ
- อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญที่ข้อกำหนดนี้ให้ความสนใจ คือ การเรียกร้องให้มีการอนุญาตผู้ต้องขังหญิงที่ประสงค์จะให้มนบุตรสามารถกระทำได้ เนื่องจากการให้มนบุตรมีความสำคัญต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็ก และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อมารดาในการเติมเต็มความต้องการที่จะผูกพันกับบุตร และยังส่งผลทางบวกต่ออนาคตในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง ในทุกกรณีควรคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสูงสุดตามที่ได้บังคับไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมีนัยว่าถ้าไม่มีเหตุผลทางสุขภาพเป็นเหตุให้มารดาไม่สามารถให้มนบุตรได้ มารดาควรได้รับอนุญาตในการให้มนบุตร

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้บริหารงานเรือนจำและบริการสาธารณสุขของเรือนจำควรพัฒนานโยบายและโปรแกรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการการดูแลด้านสุขภาพของผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรติด และรับประกันว่ามีการจัดสรรงบประมาณและบุคลากรที่เพียงพอในการนำนโยบายและโปรแกรมดังกล่าวไปปฏิบัติ
- ผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ ผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร และผู้ต้องขังหญิงอื่นๆ ที่เพิ่งให้กำเนิดบุตร ควรได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำจากบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ดังกล่าวควรออกแบบโปรแกรมสุขภาพและโภชนาการให้กับผู้ต้องขังหญิงเป็นรายบุคคล ส่วนการดูแลสุขภาพและโภชนาการอื่นๆ ควรอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารงานเรือนจำ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการแจ้งข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับแผนการดูแลสุขภาพและได้รับการปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของพวกเขา
- ผู้ต้องขังหญิงกลุ่มนี้ควรได้รับข้อมูลที่เป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การให้กำเนิดบุตร และการดูแลสุขภาพหลังคลอด รวมไปถึงสิ่งที่พวกเขาสามารถทำได้เพื่อพัฒนาสุขภาพของตนเองและบุตรและการ

เตรียมตัวตลอด ข้อมูลดังกล่าวควรจัดทำในหลายภาษา รวมไปถึงภาษาที่ใช้ทั่วไปในหมู่ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำนั้นๆ และควรมีการอธิบายให้กับผู้ต้องขังหญิงที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ด้วย

- ผู้บริหารงานเรือนจำควรรับประกันว่าผู้หญิงตั้งครรภ์และผู้ต้องขังหญิงขณะให้นมบุตร ถูกจัดให้อยู่ในห้องขังที่ถูกสุขลักษณะ และมีอุปกรณ์สุขอนามัยที่เพียงพอ สามารถเข้าถึงน้ำร้อน การระบายอากาศ อากาศบริสุทธิ์และเครื่องทำความร้อนได้ และผู้ต้องขังกลุ่มนี้ควรได้รับโอกาสออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- กฎและการปฏิบัติของเรือนจำไม่ควรลดโอกาสผู้ต้องขังหญิงในการให้นมบุตรถ้าผู้ต้องขังหญิงไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ ข้อกำหนดที่ 42(2) เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบเรือนจำที่มีความยืดหยุ่นได้กล่าวถึงการอนุญาตให้ผู้ต้องขังหญิงให้นมบุตรว่าเป็นสิ่งสำคัญ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน

ข้อกำหนดที่ 49

การพิจารณาอนุญาตให้บุตรอยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดานั้น ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งนี้เด็กที่อยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาจะต้องไม่ได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดที่ 50

ผู้ต้องขังหญิงที่มีบุตรอยู่ด้วยในเรือนจำ ควรได้รับโอกาสในการใช้เวลากับบุตรให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้

ข้อกำหนดที่ 51

1. เด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำควรได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาการด้านอื่นๆภายใต้การควบคุมดูแลของผู้เชี่ยวชาญ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขชุมชน
2. สภาพแวดล้อมในการเลี้ยงดูเด็กควรมีความใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมของเด็กที่อยู่ภายนอกเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 52

1. การตัดสินใจว่าเมื่อใดที่ควรแยกเด็กจากมารดานั้น ควรขึ้นอยู่กับประเมินเป็นรายกรณีประกอบกับประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศนั้นๆ

2. การนำตัวเด็กออกไปจากเรือนจำนั้น ควรดำเนินการอย่างละมุนละม่อมและเมื่อได้มีการจัดเตรียมการดูแลเด็กไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในกรณีของผู้ต้องขังต่างชาติควรมีการประสานขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่กงสุลด้วย

3. ภายหลังที่เด็กถูกแยกออกจากมารดาและนำไปไว้กับครอบครัว ญาติผู้ต้องขัง หรือภายใต้การอุปถัมภ์อื่นๆ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับโอกาสและได้รับการอำนวยความสะดวกในการพบกับบุตรของตนให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของตัวเด็กและไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ

เหตุผลของข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดที่ 49 ถึง 52 กล่าวถึงประเด็นที่ยากและละเอียดอ่อนเกี่ยวกับบุตรของผู้ต้องขังหญิง ข้อกำหนดเหล่านี้กล่าวถึงการพิจารณาอนุญาตให้เด็กอยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ การปฏิบัติที่เด็กกลุ่มนี้ควรได้รับเมื่ออยู่ในเรือนจำ การตัดสินใจนำตัวเด็กออกจากเรือนจำเมื่อเด็กมีอายุระดับหนึ่ง และการติดต่อระหว่างผู้ต้องขังหญิงกับบุตรภายหลังที่นำตัวบุตรออกไปแล้ว ข้อกำหนดเหล่านี้และข้อกำหนดอื่นๆ ของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้หยิบยกข้อพิจารณาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เด็กอยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำขึ้นมาเป็นครั้งแรก ซึ่งได้รับความเห็นชอบตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ
- ในระบบเรือนจำทั่วโลกส่วนใหญ่อนุญาตให้เด็กอยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาจนถึงช่วงอายุหนึ่ง มีตั้งแต่ 6 เดือนไปจนถึง 6 ปี²⁶⁷ ซึ่งหมายความว่าเด็กทั่วโลกจำนวนมากใช้เวลาที่เป็นช่วงที่สำคัญของพัฒนาการในเรือนจำ และอาจมีผลกระทบทางจิตใจไปตลอดชีวิต
- ในปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลทางสถิติที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับจำนวนเด็กที่อยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดา ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการละเลยสถานการณ์ดังกล่าวและความต้องการเฉพาะของเด็กกลุ่มนี้
- ความพิเศษของคนกลุ่มนี้ดังที่กล่าวไว้ในข้อกำหนด คือ พวกเขาไม่ใช่ผู้ต้องขัง ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะเหตุผลดังกล่าวที่ทำให้นโยบายและโปรแกรมของเรือนจำ การฝึกอบรมบุคลากรและงบประมาณเรือนจำจึงไม่คำนึงถึงความต้องการของเด็กกลุ่มนี้
- ข้อกำหนดที่ 52 ให้ความสำคัญกับความจริงที่ว่าระบบเรือนจำส่วนใหญ่ได้นำกฎหมายเกี่ยวกับระดับอายุสูงสุดที่เด็กจะอยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาได้ไปใช้อย่างเข้มงวด โดยไม่พิจารณาสถานการณ์และความจำเป็นของเด็กแต่ละคน นอกจากนี้ ยังมีการใส่ใจน้อยมากในประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบทางจิตใจและพัฒนาการของเด็กจากการถูกแยกจากมารดาอย่างทันทีเมื่อเด็กอายุครบกำหนด โดยไม่มีการประเมินอย่างเหมาะสมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีนี้ ควรกล่าวถึงรายงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป (30 กันยายน 2011) ดังต่อไปนี้

²⁶⁷ โรเบิร์ตสัน, โอ., *เด็กที่ถูกคุมขังเพราะสถานการณ์*, สำนักงานสหประชาชาติเดวกเกอร์, เมษายน 2551, หน้า 43-44.

ข้อเสนอแนะที่ 33: “(...) คณะกรรมการสิทธิฯ เสนอว่า การตัดสินใจว่าเด็กจะได้รับผลประโยชน์สูงสุดเมื่ออยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำหรืออยู่นอกเรือนจำนั้น ให้พิจารณาเป็นรายกรณี”

ข้อเสนอแนะที่ 37: “คณะกรรมการสิทธิฯ เสนอว่า ผู้แทนจากภาครัฐควรพิจารณาจากสถานการณ์ที่เด็กได้รับผลประโยชน์สูงสุดซึ่งอาจเป็นการอยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดา โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั่วไปของเรือนจำและความจำเป็นในการติดต่อระหว่างมารดาและบุตรในช่วงต้นของวัยเด็ก นอกจากนี้ ยังมีการเสนอว่า การตัดสินใจดังกล่าวต้องได้รับการทบทวนจากศาล โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ...”

- มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยสิทธิเด็ก รับรองในเดือนมีนาคม 2012 เรียกร้องให้รัฐ²⁶⁸;

รับประกันว่าในการพิจารณาว่าบุตรของผู้ต้องขังหญิงควรอยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำหรือไม่ และเป็นระยะเวลาเท่าใด ควรกระทำโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นหลัก และเน้นย้ำถึงความรับผิดชอบของรัฐในการจัดหาการดูแลที่เพียงพอสำหรับผู้ต้องขังหญิงและเด็ก

- การวิจัยระบุว่าบุตรของผู้ต้องขังมีความเสี่ยงสูงกว่าที่จะถูกจำคุกในอนาคตดังที่ได้อ้างถึงข้างต้น ข้อมูลสถิติบางส่วนระบุว่าเด็กที่เติบโตในสถานสงเคราะห์เด็กมีแนวโน้มมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่จะลงท้ายในเรือนจำ²⁶⁹ เมื่อพิจารณาความเสี่ยงดังกล่าว ทำให้ชัดเจนว่าการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในช่วงปีที่สำคัญของวัยเด็กนี้จะส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่ออนาคตของเด็ก รวมถึงอาจส่งผลต่ออัตราการก่ออาชญากรรมของประเทศนั้นๆ ด้วย

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบังคับให้ฝ่ายของรัฐรับประกันว่าเด็กทุกคนได้รับสิทธิที่พึงมีดังกำหนดไว้ในอนุสัญญา ตั้งแต่การลงทะเบียนแรกเกิดถึงการคุ้มครองจากการถูกทารุณ ได้รับการดูแลสุขภาพและการศึกษา และอื่นๆ โดยเฉพาะมาตรา 3 ที่ระบุว่า:

1. ในทุกการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ไม่ว่าจะดำเนินการโดยสถาบันสวัสดิการสังคมของภาครัฐหรือเอกชน ศาล ผู้มีอำนาจบริหาร หรือผู้บังคับใช้กฎหมายควรคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นหลัก
2. ฝ่ายรัฐบาลควรดำเนินการเพื่อรับประกันว่าเด็กจะได้รับความคุ้มครองและการดูแลซึ่งมีความจำเป็นกับสุขภาพของเด็กโดยใช้มาตรการทางกฎหมายและทางการบริหารที่เหมาะสม และคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครองของเด็ก หรือผู้อุปการะตามกฎหมาย หรือบุคคลอื่นที่มีหน้าที่ตามกฎหมายรับผิดชอบดูแลเด็ก

²⁶⁸ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน. สมัยประชุมที่ 19, มติสิทธิเด็ก, 23 มีนาคม 2555, A/HRC/RES/19/37, วรค 69(b)

²⁶⁹ ตัวอย่างเช่น ในประเทศอังกฤษและเวลส์ 50% ของผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปีเติบโตในสถานสงเคราะห์เด็ก และมีการประมาณการว่า ถ้าเด็กโตขึ้นมาในสถานสงเคราะห์เด็กไม่ว่าในช่วงอายุใดก็ตาม เขาจะมีแนวโน้มที่จะลงท้ายที่เรือนจำมากกว่าคนอื่นๆ ถึง 13 เท่า, “การแยกบุตรออกจากผู้ต้องขังหญิงเป็นการสร้างความเสียหาย” 2 ธันวาคม 2554, <www.islingtontribune.com/news/2011/12/dec/%E2%80%99breaking-women-prisoners-and-children-damaging%E2%80%9999>

3. ฝ่ายรัฐบาลควรรับประกันว่าสถาบัน งานบริการและสถานที่ที่รับผิดชอบการดูแลและคุ้มครองเด็กได้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่สร้างขึ้นโดยผู้มีอำนาจตามหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความปลอดภัย สุขภาพ เจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ รวมทั้งการสอดส่องดูแลที่มีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่ว่าผู้ต้องขังหญิงต้องพึ่งพารัฐสำหรับการดูแลและให้การเลี้ยงดูบุตรของตนในเรือนจำ จะเห็นได้ชัดว่ารัฐมีความรับผิดชอบเป็นพิเศษในการรับประกันว่าเด็กที่อยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาได้รับการคุ้มครองสิทธิภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เพียงแต่มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ที่เกิดจากการสูญเสียอิสรภาพในการเคลื่อนย้ายและการเลือกในชีวิตประจำวัน

มาตรา 20(1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กตรงกับบริบทนี้:

เด็กที่ปราศจากครอบครัวทั้งโดยชั่วคราวและถาวร หรือเด็กที่ไม่ได้รับการคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดในสภาพการณ์หนึ่งๆ พึงได้รับการคุ้มครองและการช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ

- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป, รายงานและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิเด็ก (30 กันยายน 2011) ได้กล่าวถึงข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้²⁷⁰

34. คณะกรรมการเสนอว่าฝ่ายรัฐควรรับประกันการจัดหาบริการทางสังคมที่เพียงพอและมีคุณภาพในระดับหนึ่ง รวมไปถึงการอำนวยความสะดวกด้านสุขภาพและการศึกษาให้กับเด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ

- แนวทางสำหรับการดูแลทางเลือกของเด็กที่รับรองโดยสหประชาชาติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2009 ได้ให้แนวทางโดยละเอียดสำหรับผู้กำหนดนโยบาย ผู้บัญญัติกฎหมาย และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการการดูแลทางเลือกสำหรับเด็กที่ไม่สามารถอยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาได้อีกต่อไป หรือเด็กที่ถูกพิจารณาว่าควรนำตัวออกจากเรือนจำตามหลักการของการส่งเสริมและคุ้มครองผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก นอกจากข้อกำหนดอื่นๆ แนวทางดังกล่าวกำหนดว่า

การตัดสินใจเกี่ยวกับการดูแลทางเลือกเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กควรถูกดำเนินการโดยผ่านกระบวนการศาล การบริหาร หรือกระบวนการที่เป็นที่รู้จักอื่นๆ และได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย รวมไปถึงการมีตัวแทนทางกฎหมายในนามของเด็กในการดำเนินการทางกฎหมาย ทั้งนี้ ควรขึ้นอยู่กับประเมิน การวางแผนและการทบทวนที่ถูกต้องผ่านโครงสร้างและกลไกที่สร้างไว้ และควรดำเนินการเป็นรายกรณีโดยผู้เชี่ยวชาญจากทีมสหวิชาชีพหากเป็นไปได้ และควรปรึกษากับเด็กในทุกขั้นตอนโดยขึ้นอยู่กับศักยภาพของเด็กและบิดามารดาหรือผู้อุปการะตามกฎหมายของเด็ก...²⁷¹

²⁷⁰ คณะกรรมการสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป, รายงานและข้อเสนอแนะของวันอภิปรายทั่วไปเกี่ยวกับ “บุตรของผู้ต้องขัง”, 30 กันยายน 2554, <www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/discussion/2011CRCDGDRpt.pdf>

²⁷¹ มติสมัชชาสหประชาชาติ, แนวทางสำหรับการดูแลทางเลือกสำหรับเด็ก, 18 ธันวาคม 2552, A/RES/64/142, วรค 57

การประเมินควรถูกดำเนินการอย่างรวดเร็ว อย่างละเอียดถี่ถ้วนและระมัดระวัง โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และสวัสดิภาพของเด็กในขณะนั้น รวมถึงการดูแลและการพัฒนาในระยะยาว การประเมินควรครอบคลุม ข้อมูลส่วนบุคคลและลักษณะพัฒนาการของเด็ก ภูมิหลังเชื้อชาติ วัฒนธรรม ภาษา และศาสนา สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัวและชุมชนใกล้เคียง ประวัติการรักษาพยาบาล และความต้องการพิเศษ²⁷²

การนำไปปฏิบัติ

ข้อบังคับทางกฎหมายสำหรับการอนุญาตให้เด็กอยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ

- ในการตัดสินใจว่าควรอนุญาตให้เด็กอยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาจากผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรา 3 หลักการนี้หมายความว่ากฎหมายควรอนุญาตให้มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจและการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ (เช่น ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย บริการสวัสดิการเด็ก และผู้บริหารงานเรือนจำ) และตัดสินใจเป็นรายกรณีขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของเด็กและครอบครัว และการดูแลทางเลือกอื่นๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องอาจต้องได้รับการทบทวนและแก้ไข ตัวอย่างเช่น กฎหมายอาชญากรรมของเด็กที่เรือนจำควรเริ่มประเมินสถานการณ์ของมารดาและเด็กว่าการนำตัวเด็กออกจากเรือนจำจะเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กหรือไม่ อย่างไรก็ตาม กฎหมายควรรับประกันให้มีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจดังกล่าวให้มากที่สุดซึ่งควรขึ้นอยู่กับผลการประเมินรายบุคคล
- อีกทางเลือกหนึ่ง คือ การประเมินอาจดำเนินการภายใต้ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหรือทีมผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบด้านการดูแลและสวัสดิภาพของเด็ก หรือมีการประเมินเป็นประจำ (เช่น ทุกปี) ซึ่งจำเป็นต้องมีการระบุไว้ในกฎหมายภายในประเทศนั้นๆ

การปฏิบัติต่อเด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ

- การฝึกอบรมบุคลากร นโยบายและโปรแกรมของเรือนจำควรรับประกันว่าเด็กที่อยู่ในเรือนจำร่วมกับมารดาจะต้องไม่ถูกปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ต้องขัง
- ควรมีความพยายามในการจัดการความแตกต่างระหว่างชีวิตในเรือนจำและชีวิตนอกเรือนจำสำหรับเด็กกลุ่มนี้ให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้
- สถานเลี้ยงเด็กในเรือนจำ²⁷³ ควรได้รับการตกแต่งในลักษณะที่จะเป็นการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตของเด็ก และลดผลกระทบทางลบจากบรรยากาศเรือนจำที่ตายตัว ตัวอย่างเช่น การตกแต่งห้องด้วยสีสดใส รูปภาพ หรือผ้า รวมถึงการจัดเตรียมพื้นที่เล่นและของเล่นสำหรับเด็ก ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว เรือนจำควรแสวงหาร่วมมือให้มากที่สุดกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก ผู้หญิง และผู้ต้องขัง

²⁷² เรื่องเดียวกัน, วรรค 58

²⁷³ ถูกกำหนดไว้ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อกำหนดที่ 23(2)

-
- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับอนุญาตให้ใช้เวลากับบุตรให้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ หากจะให้ดี ผู้ต้องขังหญิงควรสามารถนอนค้างคืนกับบุตรในห้องเดียวกัน และใช้เวลาช่วงกลางวันกับบุตรให้นานที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการส่งเสริมและสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของเรือนจำได้ ในช่วงเวลาที่เด็กได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่หรือพยาบาล²⁷⁴

การดูแลสุขภาพของเด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ

- เด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำควรได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสุขภาพเด็กในช่วงของการรับตัวเด็กเข้ามาในเรือนจำ (ดู ข้อกำหนดที่ 9) และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ควรมีการจัดทำโปรแกรมสุขภาพและโภชนาการสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลด้วย
- หลังจากนั้น สุขภาพและการพัฒนาการของเด็กควรได้รับการควบคุมดูแลจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสุขภาพเด็ก โดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบริการสาธารณสุขชุมชน บริการดังกล่าวควรครอบคลุมการฉีดวัคซีนเป็นประจำ และการป้องกันและรักษาสุขภาพวิธีอื่นๆ เช่นเดียวกับที่เด็กในชุมชนได้รับ
- ความต้องการทางจิตใจ/อารมณ์ของเด็กกลุ่มนี้ควรได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อประเมินผลร้ายจากการอาศัยในเรือนจำ ทางเรือนจำควรมีมาตรการในการลดผลกระทบทางลบจากการถูกกักขังดังกล่าวโดยขึ้นอยู่กับความจำเป็นรายบุคคล

การนำตัวเด็กออกจากเรือนจำ

- ในกรณีที่กฎหมายของประเทศหนึ่งๆ มีการระบุระดับอายุที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการพิจารณานำตัวเด็กออกจากเรือนจำ เมื่อเด็กมีอายุถึงเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว เด็กควรได้รับการประเมินที่ละเอียดถี่ถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจว่าการนำตัวเด็กออกจากเรือนจำจะเป็นประโยชน์สูงสุดกับเด็กหรือไม่
- ในกรณีที่กฎหมายหรือกฎที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ไม่ได้ระบุแนวทางไว้ การประเมินดังกล่าวอาจดำเนินการภายใต้คำแนะนำจากทีมผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเด็กที่รับผิดชอบการดูแลและสวัสดิภาพของเด็กในเรือนจำ หรือมีการประเมินเป็นประจำตามที่กฎหมายระบุไว้ (เช่น ทุกปี)
- หน่วยงานด้านสวัสดิภาพเด็กควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการประเมินข้อดีและข้อเสียของการนำตัวเด็กออกจากเรือนจำ ในการประเมินดังกล่าว หน่วยงานด้านสวัสดิภาพเด็กควรประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการดูแลสุขภาพที่รับผิดชอบการดูแลสุขภาพของเด็กในเรือนจำ นักสังคมสงเคราะห์ในเรือนจำ และนักจิตวิทยาที่มีความเกี่ยวข้องในการดูแลพัฒนาการของเด็กในเรือนจำ
- ประเด็นที่ควรได้รับการคำนึงถึง ได้แก่ สภาพแวดล้อมในเรือนจำ คุณภาพของการดูแลที่เด็กได้รับในเรือนจำ และคุณภาพของการดูแลที่พวกเขาจะได้รับนอกเรือนจำ และระยะเวลาการรับโทษที่เหลือของมารดา

²⁷⁴ เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ ข้อกำหนดที่ 23(2)

ในกรณีที่เด็กสามารถให้ความเห็นได้ มารดาและสมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัว/ญาติภายนอกเรือนจำควรปรึกษาหารือกับเด็กในช่วงกระบวนการตัดสินใจดังกล่าว²⁷⁵

- การตัดสินใจนำตัวเด็กออกจากเรือนจำควรดำเนินการก็ต่อเมื่อมีการจัดการดูแลทางเลือกที่น่าพอใจรองรับแล้วเท่านั้น²⁷⁶
- มารดาและเด็กควรได้รับแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเตรียมการดูแลทางเลือกและวิธีการที่มารดาและเด็กจะสามารถติดต่อกันได้ภายหลังถูกแยกจากกัน²⁷⁷
- การแยกมารดาและเด็กออกจากกันควรดำเนินการด้วยความละมุนละม่อมและเมตตา
- เมื่อเด็กถูกนำตัวออกจากเรือนจำและนำไปไว้กับสมาชิกคนอื่นในครอบครัว ญาติ หรือสถานสงเคราะห์เด็ก ผู้บริหารงานเรือนจำและหน่วยงานอื่นๆ ที่รับผิดชอบการเลี้ยงดูเด็กควรทำงานร่วมกันเพื่อรับประกันว่าเด็กสามารถเข้าเยี่ยมผู้ต้องขังหญิงที่เป็นมารดาได้บ่อยเท่าที่สามารถจะกระทำได้ และผู้ต้องขังหญิงจะได้รับอนุญาตให้กลับไปบ้านได้บ่อยครั้งเพื่อเยี่ยมบุตร ยกเว้นแต่มีข้อพิจารณาด้านความปลอดภัยเกิดขึ้น²⁷⁸

ดู สำนักงานสหประชาชาติคองเกอร์, บุตรของผู้ (ถูกกล่าวหาว่า) กระทำผิด: การแก้ไขข้อบ่งชี้สำหรับการตัดสินใจ, โดย ฮอลลี เมสัน-ไวท์ และ เฮเลน เอฟ. เคียร์นีย์ สำหรับการอภิปรายในหัวข้อนี้โดยละเอียดและการตัดสินใจทั้งหมดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

www.quno.org/geneva/pdf/humanrights/women-in-prison/201203draft_framework_col.pdf

(ภาษาอังกฤษ)

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/สมาชิกรัฐสภา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาของเรือนจำ
- หน่วยงานสวัสดิภาพเด็ก
- หน่วยงานบริการในชุมชนที่รับผิดชอบการดูแลเด็ก

²⁷⁵ เด็กควรมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ดังกล่าวไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก มาตรา 12 กล่าวซ้ำโดยคณะกรรมการสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป, รายงานและข้อเสนอแนะ (30 กันยายน 2554) Rec. 41

²⁷⁶ ดู มติสมัชชาสหประชาชาติ, แนวทางสำหรับการดูแลทางเลือกของเด็ก สำหรับรายละเอียด

²⁷⁷ เรื่องเดียวกัน วรรค 64

²⁷⁸ ดู คณะกรรมการสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป – รายงานและข้อเสนอแนะ (30 กันยายน 2554), ข้อเสนอแนะที่ 39; มติสหประชาชาติ A/RES/64/142, แนวทางสำหรับการดูแลทางเลือกของเด็ก, วรรค 82

- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- ครอบครัว/ญาติของผู้ต้องขังหญิงและเด็ก

ข้อกำหนดอื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้ได้กับเด็กที่อยู่ร่วมกับมารดาในเรือนจำ หรือที่มีผลกระทบโดยตรงกับบุตรของผู้ต้องขังหญิงในระบบยุติธรรมอาญาและเรือนจำ:

ข้อกำหนดที่ 2 เกี่ยวกับการรับตัวเข้าเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 3 เกี่ยวกับการลงทะเบียน

ข้อกำหนดที่ 5 เกี่ยวกับสุขอนามัยส่วนบุคคล

ข้อกำหนดที่ 9 เกี่ยวกับการคัดกรองด้านสุขภาพในช่วงการรับตัวเข้าเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 14 เกี่ยวกับการป้องกันโรคติดเชื้อเอชไอวี การรักษา การดูแล และการสนับสนุน

ข้อกำหนดที่ 21 เกี่ยวกับการค้นตัว

ข้อกำหนดที่ 23 เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย

ข้อกำหนดที่ 26 และ 28 เกี่ยวกับการเยี่ยม

ข้อกำหนดที่ 33(3) เกี่ยวกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 42(2) และ (3) เกี่ยวกับระบบเรือนจำ

ข้อกำหนดที่ 53(3) เกี่ยวกับผู้ต้องขังต่างชาติ

ข้อกำหนดที่ 57, 60, 61, 63 และ 64 เกี่ยวกับการพิพาทและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัว

ข้อกำหนดที่ 68 และ 70 เกี่ยวกับการวิจัยและการประเมินผล

สำหรับแนวทางเพิ่มเติมให้ดูข้อมูลเพิ่มเติมหัวข้อ “บุตรของผู้ต้องขัง” ในภาคผนวก 2

ผู้ต้องขังประเภทพิเศษ (ข้อกำหนดที่ 36-39, 53-56)

บทที่ 9 ผู้ต้องขังประเภทพิเศษ

บทนี้ ครอบคลุมถึงความต้องการพิเศษเพิ่มเติมของผู้หญิงที่อยู่ภายใต้การจับกุมและอยู่ระหว่างรอการพิจารณา คดี ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง (เด็กหญิง) ชาวต่างชาติหญิง รวมทั้งชนกลุ่มน้อย และชนพื้นเมือง

ข้อกำหนดว่าด้วยผู้หญิงที่อยู่ภายใต้การจับกุมและอยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี ให้ความสำคัญกับความอ่อนแอบางประการของผู้หญิงซึ่งอยู่ระหว่างกักขังก่อนศาลมีคำพิพากษา และให้แนวทางโดยละเอียดที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นที่บุคคลเหล่านี้ควรได้รับความคุ้มครอง ซึ่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ไม่ครอบคลุมถึงแง่มุมนี้ที่ว่าด้วยการกักขังก่อนศาลมีคำพิพากษา ซึ่งนับแต่มีการประกาศใช้ ปรากฏข้อมูลที่รวบรวมโดยหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติ (UN) และหน่วยงานอื่นเพิ่มขึ้นว่า ผู้ต้องขังมีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะได้รับการปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณ ในช่วงก่อนการตัดสินคดี และระหว่างรอศาลมีคำพิพากษา รวมทั้งเรื่องของความรุนแรงทางเพศที่ผู้หญิงที่ถูกกักขังต้องเผชิญ²⁷⁹ ดังนั้น ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้ลดช่องว่างดังกล่าวด้วยบทบัญญัติพิเศษ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะป้องกันปัญหาความรุนแรงทางเพศในระหว่างการกักขังก่อนศาลมีคำพิพากษา เพื่อให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นแก่ผู้เสียหาย และเพื่อนำผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ไม่ครอบคลุมถึงบทบัญญัติเฉพาะเกี่ยวกับเยาวชน เว้นแต่ในข้อที่ 8 (ง) ซึ่งกำหนดให้มีการแยกผู้ต้องขังเยาวชนออกจากผู้ต้องขังผู้ใหญ่ ซึ่งการปฏิบัติต่อเด็กที่กระทำผิดมีกลไกที่แตกต่างกัน รวมทั้งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการบริหารกระบวนการยุติธรรมเด็ก หรือกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (UN Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice: Beijing Rules) และข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกกีดรอนเสรีภาพ (UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) แม้ว่าเครื่องมือเหล่านี้ไม่ได้กล่าวถึงความต้องการของเด็กหญิงโดยละเอียด แต่ได้ให้แนวทางเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีการเลือกปฏิบัติต่อเด็กหญิงเหล่านี้และมีการคำนึงถึงความต้องการพิเศษของพวกเธอ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง ข้อที่ 26.4) ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติให้มีรายละเอียดมากขึ้น

สิทธิของผู้ต้องขังชาวต่างชาติมีการกล่าวถึงอย่างจำกัดในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ แต่ได้เพิ่มเติมโดยบทบัญญัติแห่งข้อกำหนดกรุงเทพฯ ซึ่งมุ่งเน้นความต้องการพิเศษของหญิงชาวต่างชาติและบุตร ข้อกำหนดเหล่านี้ควรเข้าใจอย่างสอดคล้องกับข้อที่ 66 ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 อันบัญญัติให้มีการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ซึ่งได้กำหนดให้ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ต้องรับโทษจำคุก

ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ มิได้อ้างถึงสิทธิและความจำเป็นของชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองอย่างชัดเจน เนื่องจากข้อยกเว้นที่อาจเกี่ยวข้องกับข้อกำหนดที่ว่าด้วยอิสรภาพในการนับถือศาสนา (ข้อกำหนดที่ 41-42) และความจำเป็นในการตีความ (ข้อกำหนดที่ 30(3) และ 51(2)) สำหรับสมาชิกบางคนของกลุ่มนี้ ดังนั้น

²⁷⁹ ดู ตัวอย่างเช่น คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้จัดทำรายงานพิเศษด้านการทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, โดย Manfred Nowak, A/HRC/7/3, 15 มกราคม 2008.

ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้เสริมข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ทั้งในแง่ของการตระหนักถึงความจำเป็นที่ชัดเจนของผู้ต้องขังประเภทต่างๆ และด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมและความท้าทายที่ผู้ต้องขังหญิงในกลุ่มนี้ต้องเผชิญ แนวทางปฏิบัติที่กำหนดขึ้นจะมีคุณค่าอย่างยิ่งในหลายประเทศ ซึ่งมีผู้ต้องขังที่เป็นชนกลุ่มน้อย และชนพื้นเมืองมากเกินไปส่วนที่เหมาะสม

9.1 ผู้ต้องขังที่อยู่ภายใต้การจับกุมและอยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี

ส่วนเสริมข้อกำหนดที่ 84-93 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

ข้อกำหนดที่ 56

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่ผู้ต้องขังหญิงอาจถูกกระทำในทางที่มิชอบขณะถูกควบคุมตัวระหว่างฝากขัง ดังนั้น จึงต้องมีการกำหนดมาตรการพิเศษไว้ในระดับนโยบายและในแนวทางปฏิบัติ เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้ต้องขังหญิงในช่วงเวลาดังกล่าว

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดที่ 84 ถึง 93 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ครอบคลุมถึงบทบัญญัติพิเศษซึ่งเกี่ยวข้องกับสิทธิและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่อยู่ภายใต้การจับกุมและอยู่ระหว่างรอการพิจารณาคดี ซึ่งสอดคล้องกับสถานะที่ยังมิได้ถูกตัดสินว่ากระทำความผิด และหลักการที่ควรสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์ (presumption of innocence) ข้อกำหนดเหล่านี้ครอบคลุมถึงสิทธิที่ผู้ต้องขังกลุ่มนี้ควรได้รับการปฏิบัติเป็นการเฉพาะ รวมทั้งสิทธิของพวกเขาที่จะสามารถบอกกล่าวครอบครัวในทันทีที่ถูกกักขัง สิทธิที่จะให้ครอบครัวเข้าเยี่ยม สิทธิในการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสิทธิในการให้ทนายความได้เข้าเยี่ยม เป็นต้น ข้อกำหนดนี้ได้อ้างถึงสถานะใดสถานะหนึ่งของผู้ถูกกักขังก่อนมีคำพิพากษาเป็นการเฉพาะ และมาตรการต่างๆ ที่จะคุ้มครองบุคคลเหล่านี้จากการทำร้ายและการปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณ
- ผู้ต้องขังทุกรายควรได้รับการคุ้มครองเป็นการเฉพาะ ระหว่างการกักขังก่อนมีคำพิพากษา ด้วยสถานะที่ยังมิได้มีการตัดสินความผิด ในช่วงเวลานี้พวกเขาอาจรู้สึกกดดันจนต้องรับสารภาพว่ากระทำความผิด โดยที่พวกเขาอาจจะกระทำหรือมิได้กระทำ และยังเป็นช่วงเวลาที่มีความเสี่ยงสูงที่พวกเขาจะได้รับการปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณและทุกขุทรมาน ดังนั้น กระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานราชทัณฑ์จึงจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองผู้ต้องขังเหล่านี้และให้แน่ใจว่ามีการดำเนินการตามมาตรการเหล่านี้ในทางปฏิบัติโดยทั่วกัน
- ข้อกำหนดที่ 56 คำนึงถึงความเสี่ยงเฉพาะของผู้หญิงในการถูกทำร้าย โดยเฉพาะการถูกล่วงละเมิดทางเพศในช่วงระหว่างนี้ ด้วยความเป็นเพศหญิง²⁸⁰ และมีความอ่อนด้อยด้านอื่น เช่น ขาดการศึกษาและความรู้

280

ดู ตัวอย่างเช่น รายงานต่อสมัชชาใหญ่ฯ ของคณะกรรมการว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี, ครั้งที่ 44, (1-9 พฤศจิกายน 2010), ครั้งที่ 46, (9 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2011), A/66/44, ย่อหน้า 15 และ 19; รายงานของผู้จัดทำรายงานพิเศษว่าด้วยการกระทำความรุนแรงต่อสตรีและผลกระทบ, โดย Rashida Manjoo, A/HCR/17/26/Add.4, 2 พฤษภาคม 2011, ย่อหน้า 33.

ทางกฎหมาย ซึ่งยิ่งเพิ่มความเสี่ยงที่จะถูกข่มเหงและบีบบังคับ ข้อกำหนดนี้ได้เน้นถึงความรับผิดชอบของรัฐที่จะมีมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้หญิงจากการข่มเหงหรือการคุกคามทางเพศหรือการใช้ความรุนแรงทางเพศในช่วงเวลาดังกล่าว

- ในบริบทนี้ เห็นควรอ้างอิงข้อกังวลของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ (UN Committee against Torture) ที่ปรากฏในรายงานประเทศฉบับหนึ่งเมื่อปี 2011 ความว่า “เกี่ยวกับพฤติกรรมหรือการข่มขู่ที่จะใช้ความรุนแรงซึ่งได้รับการรายงาน อันรวมถึงการกระทำความรุนแรงทางเพศโดยผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสถานที่กักขัง (ข้อที่ 2, 11 และ 16)” และมีข้อเสนอแนะให้ “ฝ่ายรัฐดำเนินมาตรการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพเพื่อต่อต้านความรุนแรงในเรือนจำอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง (ข้อกำหนดกรุงเทพฯ) นอกจากนี้ฝ่ายรัฐควรสร้างและสนับสนุนกลไกที่มีประสิทธิภาพในการรับเรื่องราวร้องทุกข์ กรณีมีการกระทำความรุนแรงทางเพศ และให้มั่นใจว่าบุคลากรบังคับใช้กฎหมายได้รับการอบรมเกี่ยวกับการห้ามมิให้เกิดกรณีใช้ความรุนแรงทางเพศโดยสิ้นเชิง ในฐานะที่เป็นการทรมานรูปแบบหนึ่ง และได้อบรมเกี่ยวกับวิธีการรับเรื่องราวร้องทุกข์เมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ขึ้น”²⁸¹
- ข้อกำหนดนี้ยังเชื่อมโยงกับข้อกำหนดที่ 58 ซึ่งเรียกร้องให้รัฐเปิดช่องให้มีมาตรการเบี่ยงเบนคดีและทางเลือกแทนการกักขังก่อนมีคำพิพากษา ในกรณีของผู้กระทำผิดหญิง หากเป็นไปได้และเหมาะสม

การนำไปปฏิบัติ

- ควรดำเนินการตรวจร่างกายทันทีหลังการรับเข้าสถานที่กักขังก่อนมีคำพิพากษา ตามข้อกำหนดที่ 24 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ, องค์หลักการข้อที่ 24 (Body of Principles), และข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อที่ 6(e) การตรวจร่างกายไม่ควรสับสนกับการตรวจความบริสุทธิ์หญิง ที่ดำเนินการในบางประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการกระทำความรุนแรงต่อหญิงในเรือนจำ²⁸² และควรต้องห้าม – ดูข้อกำหนดที่ 8
- การตรวจร่างกายควรดำเนินการโดยแพทย์ ซึ่งเป็นอิสระจากหน่วยงานราชทัณฑ์ และขึ้นตรงต่อกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งในความเป็นจริง ตามข้อกำหนดที่ 91 แห่งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ผู้ต้องขังที่ยังมิได้ถูกตัดสินคดีควรได้รับอนุญาตให้เข้าเยี่ยมและได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์ส่วนบุคคล หากมีการร้องขอด้วยเหตุผลอันควรและผู้ต้องขังสามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเองได้ ซึ่งยังใช้ในกรณีการตรวจร่างกาย

²⁸¹ คณะกรรมการว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี, รายงานโดยรัฐต่างๆ ภายใต้ข้อที่ 19 แห่งอนุสัญญา, สรุปรายชื่อสังเกตคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน, เมือง Belarus, CAT/C/BLR/CO/4, 7 ธันวาคม 2011. ย่อหน้า 20.

²⁸² คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน, ครั้งที่ 7, รายงานของผู้จัดทำรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี, โดย Manfred Nowak, A/HRC/7/3, โดย Manfred Nowak, A/HRC/7/3, 15 มกราคม 2008, ย่อหน้า 34.

เบื้องต้นเมื่อแรกจับ โดยเฉพาอย่างยิ่งเมื่อผู้ต้องขังหญิงอ้างว่าได้มีการกระทำโดยมิชอบเกิดขึ้น (เช่น ในที่คุมขังของตำรวจ) ก่อนการกักขังระหว่างรอฟังคำพิพากษา

- กรณีที่ผู้ต้องขังหญิงร้องขอให้มีการตรวจร่างกายโดยแพทย์หญิง ควรมีการดำเนินการตามที่ร้องขอ เว้นแต่ไม่สามารถจัดหาแพทย์หญิงให้ได้ทันทีหลังการรับเข้าเรือนจำ ซึ่งเมื่อเกิดกรณีเช่นนี้อาจจัดหาให้มีเจ้าหน้าที่หญิงอยู่ด้วยขณะตรวจร่างกาย หากมีการร้องขอ²⁸³
- ควรมีการตรวจร่างกายในลักษณะเดียวกัน เมื่อผู้ต้องขังหญิงถูกตัดสินว่ามีความผิดและต้องถูกย้ายไปเรือนจำอื่น เพื่อตรวจสอบว่าเกิดการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณขึ้นระหว่างที่ถูกกักขังเพื่อรอคำพิพากษาหรือไม่ (ดูข้อกำหนดที่ 6(e)) และหากมี ควรดำเนินการอย่างเหมาะสม
- ผู้ต้องขังหญิงระหว่างรอฟังคำพิพากษาทุคคนควรมีช่องทางเข้าถึงทนายความได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่ควรเกิน 48 ชั่วโมงนับแต่ถูกจับกุมหรือกักขัง²⁸⁴ เธอควรได้รับการแจ้งสิทธิทันทีภายหลังการจับกุม และสามารถติดต่อสื่อสารกับทนายความได้ตามสมควร²⁸⁵ หากผู้ต้องขังหญิงไม่สามารถเข้าถึงทนายความได้ หน่วยงานราชทัณฑ์ควรให้ความช่วยเหลือประสานงาน และจัดหาทนายความให้กับผู้ที่ถูกกักขัง หากเธอไม่สามารถรับผิดชอบค่าใช้จ่ายได้²⁸⁶ ตามที่ได้กล่าวข้างต้น หลักการและแนวทางขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (principles and guidelines on access to legal aid in criminal justice systems) ซึ่งที่ประชุมมีมติรับรองเมื่อเดือนธันวาคม ปี 2012 มีวัตถุประสงค์ที่จะจัดทำแนวทางสำหรับภาครัฐในการวางหลักการพื้นฐานที่ระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย และสรุปองค์ประกอบเฉพาะที่สำคัญ ที่จำเป็นต้องมีสำหรับระบบการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายของประเทศที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน แนวทางข้อที่ 9 ได้ให้ข้อเสนอแนะในรายละเอียดที่มากขึ้นในเรื่องสิทธิในการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายของผู้หญิง²⁸⁷
- ผู้ต้องขังระหว่างรอฟังคำพิพากษาศวได้รับอนุญาตให้บอกกล่าวครอบครัวได้ทันทีที่ถูกกักขัง อีกทั้งควรได้รับการอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับครอบครัวและเพื่อน และในการเข้าเยี่ยม²⁸⁸

²⁸³ องค์การอนามัยโลก (WHO), สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), *สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ: การลดความไม่เท่าเทียมทางเพศในการดูแลด้านสุขภาพในเรือนจำ*, 2009, หน้า 44.

²⁸⁴ หลักการข้อที่ 7, *หลักการพื้นฐานว่าด้วยบทบาททนาย* ลงมติเห็นชอบโดยที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด, เมืองฮาวานา (Havana), ประเทศคิวบา (Cuba), 27 สิงหาคม ถึง 7 กันยายน 1990.

²⁸⁵ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, องค์หลักการว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจากการกักขังหรือคุมขังทุกรูปแบบ: ข้อมติ / มติเห็นชอบโดยสมัชชาใหญ่, 9 ธันวาคม 1988, A/RES/43/173., หลักการข้อที่ 17: ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ, ข้อจำกัดที่ 93.

²⁸⁶ องค์หลักการ, หลักการข้อที่ 18, ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ, ข้อจำกัดที่ 93.

²⁸⁷ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, ครั้งที่ 67, *หลักการและแนวทางสหประชาชาติว่าด้วยการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*, 20 ธันวาคม 2012. ดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.penalreform.org/priorities/global-advocacy/international-advocacy/legal-aid-principles-guidelines/

²⁸⁸ ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ, ข้อจำกัดที่ 92 และองค์หลักการ, หลักการข้อที่ 16 และ 19

- การเยี่ยมผู้ต้องขังควรเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและการควบคุมดูแลเรือนจำ เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานยุติธรรม อีกทั้งเพื่อความปลอดภัยและการรักษาความสงบเรียบร้อยในสถานที่กักขัง
- ผู้ต้องขังหญิงควรแยกออกจากผู้ต้องขังชาย ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 8 (e)
- ผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการควบคุมดูแลจากเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงเท่านั้น ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 53
- ควรมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เกี่ยวกับการใช้กำลัง การใช้ความรุนแรง และพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ และนโยบายเหล่านี้ควรกำหนดให้มีระบบการไต่สวนข้อเท็จจริงที่เป็นอิสระ เมื่อเกิดข้อกล่าวหาซึ่งเกี่ยวกับการทรมานหรือการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณ ไว้เช่นกัน²⁸⁹
- ในทุกกรณี เมื่อเกิดข้อกล่าวหาซึ่งเกี่ยวกับการทรมานหรือการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณ รวมทั้งการกระทำความรุนแรงทางเพศในสถานที่กักขัง ควรมีการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยทันที อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม นอกจากนี้ ควรมีการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด ตามความรุนแรงของการกระทำ ตามที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยการทรมาน (Convention on Torture)²⁹⁰
- เจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงควรผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับข้อห้ามการทรมานและการปฏิบัติอย่างโหดร้ายทารุณ รวมทั้งพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม แม้ว่าดูเหมือนจะมีเฉพาะเจ้าหน้าที่หญิงเท่านั้นในเรือนจำหญิงตามที่ปรากฏในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ แต่ไม่ควรสันนิษฐานไว้ก่อนว่าการปฏิบัติมิชอบมิได้เกิดขึ้นและจะไม่เกิดขึ้น ที่ผ่านมามีเคยได้รับรายงานว่ามีเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงมีการทำร้ายผู้ต้องขังหญิง โดยใช้มาตรการทางวินัยที่มากเกินไป²⁹¹ รวมทั้งมีการกระทำอนาจารทางเพศต่อผู้ต้องขังหญิง²⁹²

²⁸⁹ อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี, ข้อที่ 12, 13, และ 16.

²⁹⁰ รายงานของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานต่อสมัชชาใหญ่ ครั้งที่ 45 (1-19 พฤศจิกายน 2010). ครั้งที่ 46 (9 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2011), หมายเลขอ้างอิง: A/66/44, หน้า 24, ย่อหน้า 15.

²⁹¹ ตัวอย่างเช่น ในประเทศเซอร์เบีย เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2012 มีการรายงานว่ามีเรือนจำหญิงมีระเบียบข้อบังคับพิเศษ ซึ่งรุนแรงกว่าในเรือนจำชาย มีผู้ให้ข้อสังเกตว่า “ผู้หญิงมีบทบาทอย่างมากในเรือนจำ รวมทั้งผู้ฝึกสอน และผู้หญิงเท่านั้นที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำเหล่านั้น และแสดงบทบาทเป็น ‘kapo’” น้อย www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/en_GB/features/setimes/features/2012/02/06/feature-03.

²⁹² ตัวอย่างเช่น รายงานจากสหราชอาณาจักรทำให้ทราบว่ามีการกระทำไม่เหมาะสมกับผู้ต้องขังหญิงเป็นประจำ โดยเจ้าหน้าที่หญิง ซึ่งต้องการกระทำทางเพศต่อผู้ต้องขัง จากรายงานพบว่า ผู้ต้องขังบางคนยอมปฏิบัติตามเพื่อแลกกับบุหรี่และรางวัลอื่นๆ แต่เยาวชนหญิงและผู้หญิงที่อ่อนแอหลายคนถูกบังคับขึ้นใจ เนื่องจากเจ้าหน้าที่อาศัยความอ่อนแอของพวกเขา ผู้ต้องขังหญิงรายหนึ่งกล่าวว่าตนเคยถูกเจ้าพนักงานเรือนจำหญิงบังคับให้เปลือยเพื่อจะค้นตัว ในลักษณะที่คล้ายกับการถูกบังคับให้เปลือยต่อหน้าชาย ดู “พูดคุยกับอดีตผู้ต้องขังหญิงเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสมในเรือนจำ”, Eric Allison, Guardian, 18 กรกฎาคม 2009, www.guardian.co.uk/society/2009/jul/18/female-inmate-prison-sexual-abuse.

-
- ควรมีกลไกการติดตาม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระและมีประสิทธิภาพ โดยอาจมีการทบทวนหรือปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อตั้งหน่วยงานติดตามที่เป็นอิสระ และมีมาตรการที่ปฏิบัติได้จริงในการช่วยสร้างระบบการติดตามที่เป็นอิสระ
 - ประเทศต่างๆ ซึ่งยังมิได้ให้สัตยาบัน OPCAT ควรดำเนินการลงนามสัตยาบันและจัดตั้งกลไกการป้องกันแห่งชาติ (NPMs: National Preventive Mechanisms) ตามข้อกำหนด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้มาตรการต่างๆ ในการจะคุ้มครองผู้ต้องขัง รวมทั้งผู้หญิงและเด็กหญิงจากการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณและมีขอบทุกประเภท

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- เจ้าหน้าที่รัฐสภา (ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของเรือนจำ)
- ผู้บัญญัติกฎหมาย
- กระทรวงที่รับผิดชอบหน่วยงานที่ดูแลสถานที่กักขังก่อนมีคำพิพากษา
- เจ้าหน้าที่เรือนจำซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่กักขังก่อนมีคำพิพากษา
- หน่วยงานตรวจสอบที่เป็นอิสระ

9.2 ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง

ข้อกำหนดที่ 36

สถานที่ควบคุมตัวควรกำหนดมาตรการในการคุ้มครองที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กและเยาวชนหญิงที่กระทำผิด

ข้อกำหนดที่ 37

เด็กและเยาวชนหญิงที่กระทำผิดพึงได้รับการศึกษาและการฝึกวิชาชีพอย่างเท่าเทียมกับเด็กและเยาวชนชายที่กระทำผิด

ข้อกำหนดที่ 38

เด็กและเยาวชนหญิงที่กระทำผิดควรเข้าถึงกิจกรรมและบริการที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการเฉพาะของเพศหญิง เช่น การให้คำปรึกษาสำหรับผู้ที่ถูกทารุณกรรมทางเพศหรือถูกกระทำรุนแรง อีกทั้งจะต้องได้รับการศึกษาในเรื่องสุขภาพอนามัยของเพศหญิง และพบกับนรีแพทย์เช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใหญ่

ข้อกำหนดที่ 39

เด็กและเยาวชนหญิงที่กระทำผิดซึ่งตั้งครรภ์ต้องได้รับการดูแลทางการแพทย์เช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิงผู้ใหญ่ อีกทั้งต้องได้รับการติดตามโดยแพทย์เฉพาะทาง เนื่องจากการตั้งครรภ์ในวัยนี้มีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดภาวะแทรกซ้อนได้

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงตามข้อกำหนดนี้ หมายรวมถึงเยาวชนหญิง ซึ่งอยู่ในช่วงอายุตามข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกริรอนเสรีภาพ (United Nation Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) ปี 1990 ข้อที่ 11(a) ซึ่งได้กำหนดให้เยาวชนหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี²⁹³
- ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงหรือเด็กหญิง คือกลุ่มที่มีความอ่อนแอมากที่สุดกลุ่มหนึ่งในเรือนจำ เนื่องจากอายุ เพศ และจำนวนที่มีไม่มาก ขณะที่สัดส่วนของเด็กหญิงในเรือนจำบางแห่งยังมีน้อยมาก แต่จากสถิติ²⁹⁴ ไม่นานนี้ พบว่าในบางประเทศมีจำนวนผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงเพิ่มสูงขึ้น แต่กระนั้นก็ตามระบบราชทัณฑ์ทั่วโลกส่วนใหญ่ยังไม่มียุทธศาสตร์และโปรแกรมเฉพาะที่จะรองรับความต้องการพิเศษของกลุ่มคนเหล่านี้
- ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงมีแนวโน้มที่จะมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีปัญหา อาจเคยข้องเกี่ยวกับงานบริการทางเพศและการใช้สารเสพติด อีกทั้งมีความจำเป็นต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพจิต ซึ่งทั้งหมดนี้อาจถูกละเลยด้วยวัยของพวกเขา ประเด็นด้านความสัมพันธ์กับสมาชิกครอบครัวและคู่ครองยังมีแนวโน้มที่จะเป็นปัจจัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย เพราะการกระทำผิดของบุคคลมักเชื่อมโยงกับความขัดแย้งภายในตัวเอง นำไปสู่การลักทรัพย์และทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้เด็กหญิงยังเสี่ยงต่อการเกิดความเครียดจนจำฝังใจในภายหลัง รวมทั้งมีอาการผิดปกติทางด้านอื่นๆ ยิ่งกว่านั้นความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นยังเป็นพื้นฐานสำคัญอันจะนำไปสู่ปัญหาสุขภาพจิตตามมา หากปราศจากความพยายามในการแก้ปัญหาที่สาเหตุแท้จริงของการกระทำผิด ค่อนข้างแน่นอนว่าการจำคุกย่อมทำให้ปัญหาที่มีอยู่กลับเลวร้ายลงไปอีก
- ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนทุกคน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกทำร้ายในเรือนจำ ในส่วนของเรือนจำซึ่งมีเจ้าหน้าที่เรือนจำทั้งหญิงและชายรวมกัน พบว่ามีการรายงานถึงการกระทำความรุนแรงโดยเจ้าหน้าที่ชายในเรือนจำสำหรับเยาวชนหญิง นั้นยังแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของ

²⁹³ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 36-39

²⁹⁴ ตัวอย่างเช่น ในประเทศสหราชอาณาจักร พบว่า จำนวนเยาวชนที่ต้องโทษกักขังมีเพิ่มขึ้นร้อยละ 56 ในช่วงปี 1992-2006 แต่ในเยาวชนหญิงเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 297; ดู Time Bateman, แผนกคดีเยาวชนของ Nacro, *บททวนข้อกำหนดสำหรับเยาวชนหญิงในสถานคุมขังเพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ*, 2008. ในประเทศจาไมกากลับพบในทางตรงข้าม จากสถิติพบว่าจำนวนเยาวชนหญิงที่ถูกคุมขังมีเพียงเล็กน้อยตั้งแต่ปี 2001 ซึ่งเยาวชนชายถูกจับกุมจากการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย มากกว่าถึงสองเท่า: ดู www.jamaica-gleaner.com/gleaner/20070923/lead.lead1.html.

ผู้ต้องขังหญิง²⁹⁵ ซึ่งการทำร้ายอาจเกิดขึ้นในกระบวนการควบคุมตัว ในการค้นตัวซึ่งปฏิบัติกันเป็นประจำและบ่อยครั้ง มีการใช้กำลัง มีการกระทำอนาจารทางเพศและการข่มขืนในรูปแบบของความสัมพันธ์ทางเพศแบบสมยอม²⁹⁶ จากข้อเท็จจริงที่ว่าเด็กหญิงจำนวนมากในเรือนจำเคยถูกทำร้ายหรือกระทำความรุนแรงในอดีตมาก่อน ไม่รูปแบบใดก็รูปแบบหนึ่ง เมื่อเด็กหญิงเหล่านั้นต้องเผชิญกับการทำร้ายโดยผู้ใหญ่ขณะอยู่ในเรือนจำ จะยิ่งทำให้พวกเขาเพิ่มบาดแผลในจิตใจ นอกจากนี้จากรายงานยังพบว่าเด็กหญิงที่เคยถูกกระทำอนาจารหรือถูกคุกคามทางเพศอาจตกเป็นเป้าหมายของเจ้าหน้าที่เรือนจำง่ายขึ้น ในกรณีของผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใหญ่ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งเหล่านี้ส่งผลให้พวกเขาไม่อาจลืมและยังคงหวาดวิตถึงเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดบาดแผลในจิตใจพวกเขาที่ผ่านมา²⁹⁷

- ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกริตรอนเสรีภาพ (United Nation Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) ปี 1990 ข้อที่ 18 ในข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดเหล่านี้และในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อกำหนดที่ 77(1) การศึกษามีส่วนสำคัญอย่างมากในกรณีของผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชน ความไม่ต่อเนื่องของการเรียนเนื่องจากการคุมขังอาจทำให้เกิดผลกระทบระยะยาวและส่งผลเสียอย่างมากต่ออนาคตของพวกเขา สิ่งเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะทำให้พวกเขาไม่สามารถหยุดกระทำผิดได้หลังปล่อยตัวจากเรือนจำ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเด็กหญิงมีจำนวนไม่มาก ความต้องการพิเศษของเด็กหญิงจึงมักจะถูกละเลยจากนโยบายและโปรแกรมของเรือนจำ รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงการศึกษา การฝึกอาชีพ และการดูแลด้านสุขภาพ ที่เหมาะสมกับเพศและอายุของพวกเขา
- ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการบริหารงานยุติธรรมสำหรับเยาวชนหรือกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (UN Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice: Beijing Rules) ข้อที่ 26.4 ได้ให้ความสำคัญในการตระหนักถึงความจำเป็นบางประการของผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนหญิงเป็นการเฉพาะ²⁹⁸
- “...ผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนหญิงที่รับเข้าในเรือนจำ สมควรต้องได้รับการให้ความใส่ใจเป็นพิเศษในเรื่องปัญหาและความต้องการส่วนบุคคล พวกเธอควรได้รับการดูแล คุ้มครอง ช่วยเหลือ แก้ไขฟื้นฟู และการฝึกอบรมที่มากกว่าผู้กระทำผิดที่เป็นเยาวชนชาย อีกทั้งต้องให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติต่อพวกเธออย่างเป็นธรรม”
- อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC), กฎแห่งกรุงปักกิ่ง (Beijing Rules), ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกริตรอนเสรีภาพ (United Nation Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty), ตลอดจนข้อกำหนดกรุงเทพฯ (Bangkok Rules) ได้มีข้อกำหนด

²⁹⁵ ดู ตัวอย่างเช่น เรือนจำและการควบคุม, เงื่อนไขการคุมขังในเรือนจำสำหรับเยาวชนหญิงในนิวยอร์ก, กลุ่มเฝ้าระวังด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Watch), สหภาพด้านเสรีภาพพลเมืองอเมริกัน (American Civil Liberties), กันยายน 2006.

²⁹⁶ ตามที่ได้เน้นย้ำโดยผู้จัดทำรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมานว่า “จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องตระหนักว่าภายใต้สถานการณ์ [ในสถานที่กักขัง] เช่นนี้ มีอาจอ้างได้ว่าผู้หญิงได้ยินยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์ แม้ว่าจะดูเหมือนเป็นเช่นนั้นก็ตาม” ดู A/HRC/7/3, 15 มกราคม 2008, ย่อหน้า 42.

²⁹⁷ เรื่องเดียวกัน

²⁹⁸ ตามที่ได้อ้างถึงในข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 36-39

หลายข้อที่ให้แนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำในการพัฒนาศาสตร์และโปรแกรมเฉพาะเพื่อรองรับความจำเป็นของกลุ่มพิเศษกลุ่มนี้

- ในเรื่องของความยินยอมในการเข้ารับการตรวจสุขภาพ กรณีของเยาวชนในสถานที่กักขังเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและยังไม่มีกรกล่าวถึงอย่างเพียงพอ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ข้อที่ 12 ได้เรียกร้องให้ฝ่ายรัฐดำเนินการให้แน่ใจว่าเด็กมีสิทธิได้แสดงความคิดเห็น และมีสิทธิได้แสดงออกซึ่งความคิดเห็นของพวกเขาอย่างเสรี ในทุกเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขา ทั้งนี้ควรมีการรับฟังความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะ
- ความเห็นทั่วไปของคณะกรรมการด้านสิทธิเด็ก (Committee on the Rights of the Child) ได้มีความเห็นเชิงตีความเพิ่มเติมเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)
- ความเห็นทั่วไป ข้อที่ 4 (2003) ว่าด้วยพัฒนาการและสุขภาพของวัยรุ่นในบริบทของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้ระบุว่า “...ฝ่ายรัฐยังมิได้ให้ความสำคัญกับข้อกังวลของวัยรุ่น ในฐานะที่เป็นผู้มีสิทธิ อีกทั้งไม่มีการส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพอย่างเพียงพอ” (ย่อหน้า 3) และกล่าวว่าผู้ปกครองและบุคคลอื่นที่รับผิดชอบเด็กนั้นตามกฎหมาย “ยังมีหน้าที่ต้องเข้าใจมุมมองของวัยรุ่น โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะ และต้องจัดหาสิ่งแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัยเพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพัฒนาการที่ดี” (ย่อหน้า 7) นอกจากนี้ ยังได้กล่าวว่า “ก่อนที่ผู้ปกครองจะให้ความยินยอม จำเป็นที่วัยรุ่นควรมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี และความคิดเห็นเหล่านั้นควรได้รับการรับฟังอย่างเหมาะสม ตามที่ปรากฏในข้อที่ 12 แห่งอนุสัญญาฯ อย่างไรก็ตาม หากวัยรุ่นมีวุฒิภาวะเพียงพอ ควรสอบถามความยินยอมจากวัยรุ่นนั้นโดยตรง ในขณะที่การสอบถามความยินยอมจากผู้ปกครองสามารถเกิดขึ้นได้เมื่อเห็นว่าเป็นไปเพื่อ ‘ประโยชน์สูงสุดของเด็ก’ (ข้อที่ 3)” (ย่อหน้า 32)
- ข้อกำหนดฮาวานา (Havana Rules) ได้มีแนวทางเฉพาะสำหรับการสอบถามความยินยอมเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพสำหรับเยาวชนในสถานที่กักขัง ดังนี้

55. การจ่ายยาควรดำเนินการเฉพาะเมื่อจำเป็น ตามหลักทางการแพทย์ และหากเป็นไปได้ หลังจากได้รับความยินยอมจากเยาวชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดำเนินการรักษาต้องไม่นำมาเป็นข้อต่อรองในการให้ข้อมูลหรือรับสารภาพ เป็นการลงโทษหรือรูปแบบหนึ่งของการกักบริเวณ โดยเยาวชนนั้นต้องไม่ถูกนำมาทดลองการใช้ยาหรือการรักษา การจ่ายยาจำต้องได้รับอนุญาตและดำเนินการโดยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเท่านั้น

56. ครอบครัวหรือผู้ปกครองของเยาวชน และบุคคลอื่นที่ได้รับการระบุจากเยาวชน มีสิทธิที่จะได้รับแจ้งเกี่ยวกับสุขภาพของเยาวชนหากมีการร้องขอ และทุกครั้งที่เกิดความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกี่ยวกับสุขภาพของเยาวชน ผู้อำนวยการสถานที่กักขังควรแจ้งให้ครอบครัวหรือผู้ปกครองของเยาวชนนั้นหรือบุคคลอื่นที่เยาวชนได้ระบุไว้ทราบทันที ในกรณีที่มีการเสียชีวิต กรณีที่เยาวชนเจ็บป่วยและจำเป็นต้องดำเนินการส่งตัวไปรักษายังสถานพยาบาลภายนอก หรือกรณีที่มีการรักษาอาการป่วยในสถานที่กักขังมาแล้วเกินกว่า 48 ชั่วโมงแล้ว ทั้งนี้ ในกรณีเป็นผู้ต้องขังต่างชาติควรประสานงานกับสถานกงสุลที่เยาวชนมีสัญชาติเพื่อดำเนินการแจ้งครอบครัวหรือผู้ปกครอง

การนำไปปฏิบัติ

นโยบายสำหรับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง

ดู ข้อกำหนดที่ 65 ซึ่งสนับสนุนการใช้มาตรการแบบไม่ควบคุมตัวกับเยาวชนทุกราย และโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนหญิง เนื่องจากความอ่อนแอและความต้องการพิเศษบางประการ

- หน่วยงานราชทัณฑ์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานคุ้มครองเด็ก ควรพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบายเฉพาะสำหรับการควบคุมและดูแลผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง และจัดทำแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเรือนจำ โดยเน้นผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง การพัฒนานโยบาย แนวทาง และโปรแกรมเหล่านี้ควรอนุญาตให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) ข้อกำหนดกรุงเทพฯ (Bangkok Rules) ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ถูกพริดอนเสรีภาพ (UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) และกฎแห่งกรุงปักกิ่ง (Beijing Rules)
- ควรมีการปรึกษาร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาเด็ก และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุข รวมถึงหน่วยงานที่มีอิสระของรัฐ (NGOs) ที่เกี่ยวข้อง ครอบครัวของเด็กหญิง และเด็กหญิงเอง ในการพัฒนายุทธศาสตร์และนโยบายนี้

มาตรการเพื่อการคุ้มครองผู้ต้องขังเยาวชนหญิง

- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรแน่ใจว่าที่พักของผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงต้องแยกออกโดยเด็ดขาดจากเยาวชนชาย ผู้ต้องขังชายที่เป็นผู้ใหญ่ และผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใหญ่
- SMR ข้อที่ 53 ซึ่งกำหนดให้มีเฉพาะเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงในการควบคุมผู้ต้องขังหญิง ควรนำมาปรับใช้ในลักษณะเดียวกันกับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงเช่นกัน
- เจ้าหน้าที่เรือนจำสำหรับเยาวชนทุกแห่ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรือนจำสำหรับเยาวชนหญิง ควรมีการสรรหาอย่างรอบคอบ เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานกับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงเป็นผู้มีคุณธรรม และมีความเป็นมืออาชีพอย่างเหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นก้าวแรกที่สำคัญอันจะนำไปสู่การป้องกันเด็กในความดูแลถูกทำร้าย
- เจ้าหน้าที่เรือนจำสำหรับเยาวชนหญิงควรได้รับการฝึกอบรมพิเศษเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้าใจในความต้องการเชิงพัฒนาการและอารมณ์ของผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรแน่ใจว่าผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการทำร้ายโดยผู้ต้องขังอื่น หรือเจ้าหน้าที่อื่น
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรแน่ใจว่าผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงสามารถเข้าถึงกลไกการร้องเรียนที่เป็นอิสระและไม่เปิดเผย และพวกเขาได้รับทราบช่องทางดังกล่าว ทั้งโดยวาจาและลายลักษณ์อักษร ตั้งแต่แรกเข้าไปยังเรือนจำนั้น ด้วยภาษาที่พวกเขาเข้าใจได้ถึงวิธีการร้องเรียน
- ข้อร้องเรียนจากผู้ต้องขังทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำร้าย การกระทำอนาจารทางเพศ และรูปแบบอื่นที่มีการกล่าวหาเกี่ยวกับความรุนแรง ควรดำเนินการอย่างจริงจัง พร้อมทั้งมีการไต่สวนโดยหน่วยอิสระ และผู้ที่

ร้องเรียนควรได้รับการคุ้มครองโดยเจ้าหน้าที่เรือนจำจากการแก้แค้นเอาคืน (ดู ข้อกำหนดที่ 7 สำหรับแนวทาง)

- หากพบเจ้าหน้าที่กระทำการระราน ทำร้าย หรือกระทำอนาจารทางเพศ ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง ควรมีการบวนการลงโทษทางวินัยและทางอาญาอย่างเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบและความรุนแรงของการกระทำ
- รัฐและองค์กรติดตามที่เป็นอิสระ ควรแน่ใจว่าเรือนจำที่คุมขังผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง ต้องผ่านการตรวจสอบโดยผู้ตรวจเรือนจำ และองค์กรติดตามที่เป็นอิสระ ซึ่งอ้างถึงในข้อกำหนดที่ 25(3)

โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู

- หน่วยงานราชทัณฑ์ ควรแน่ใจว่าผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงสามารถเข้าถึงการศึกษา โปรแกรมฝึกอาชีพ เช่นเดียวกับที่ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนชายได้รับ และเช่นกันควรเทียบเท่ากับหลักสูตรที่มีนอกเรือนจำ
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบด้านการศึกษา และการฝึกอาชีพ รวมทั้งหน่วยงานที่มิใช่ของรัฐ (NGOs) ในการจัดโปรแกรมสำหรับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการรักษาสัมพันธ์ภาพครอบครัว ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชน รวมถึงเด็กหญิง เว้นแต่ในบางสถานการณ์ เช่น เด็กเคยถูกทำร้ายโดยผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นในครอบครัว จำเป็นต้องปกป้องเด็กจากครอบครัวของพวกเขา นอกจากนี้ ควรกระตุ้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวเพื่อช่วยเด็กปรับตัวเข้าสู่สังคม

การดูแลด้านสุขภาพและโปรแกรมเฉพาะ

- เด็กที่ถูกคุมขัง รวมถึงเด็กหญิง ควรได้รับการให้คำปรึกษาและรักษาทางการแพทย์เช่นเดียวกับเด็กในวัยเดียวกันที่อาศัยอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ เมื่อคำนึงถึงผลกระทบด้านลบของเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มที่มีความอ่อนแอ เช่นกลุ่มเด็ก เด็กหญิงควรได้รับความช่วยเหลือทางจิตวิทยาเพื่อช่วยลดความเป็นไปได้ของผลกระทบที่เลวร้ายจากการคุมขังเมื่อพวกเขากลับสู่สังคม
- เช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิง การประเมินความเสี่ยงและความจำเป็นสำหรับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง เมื่อแรกเข้าเรือนจำ ควรคำนึงถึงความแตกต่างทางเพศ และควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเด็กเข้าร่วม (ดู ข้อกำหนดที่ 6)
- หน่วยงานราชทัณฑ์/หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ ควรทำงานร่วมกันกับบริการสาธารณสุขแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในชุมชน และหน่วยงานที่มิใช่ของรัฐ เพื่อพัฒนาโปรแกรมและบริการสำหรับผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงโดยเฉพาะ เช่น การให้คำปรึกษาในเรื่องการกระทำความรุนแรง หรือการกระทำอนาจารทางเพศ ซึ่งดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเด็ก ให้ตรงตามความต้องการของแต่ละบุคคล

- หน่วยงานราชทัณฑ์/หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ ควรแน่ใจว่าผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงทุกคนได้รับความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพของผู้หญิง การให้ความรู้นี้อาจเป็นในรูปแบบของข้อมูลลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของผู้หญิงที่สำคัญ และโดยการจัดห้องเรียนและแบ่งกลุ่ม โดยร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชน
- หน่วยงานราชทัณฑ์/หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำควรจัดให้ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงได้พบแพทย์อย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิงซึ่งตั้งครรภ์ หรือเพิ่งคลอดบุตร ควรได้รับการดูแลด้านการฝากครรภ์และการดูแลหลังคลอดอย่างมีคุณภาพ เช่นเดียวกับผู้ต้องขังหญิงที่เป็นผู้ใหญ่และผู้หญิงทั่วไปในชุมชน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับความต้องการทางการแพทย์และทางจิตวิทยา เนื่องจากอายุและความอ่อนแอทางกายและทางจิตใจของพวกเธอ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
- เช่นเดียวกับบริการด้านสุขภาพในเรือนจำ บริการเฉพาะด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อผู้ต้องขังหญิงและเยาวชนหญิง จะดีที่สุดหากผู้ให้บริการเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านสุขภาพของรัฐ/ที่อยู่ในชุมชน หรืออย่างน้อยภายใต้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับพวกเธอ ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 22(1)
- ก่อนดำเนินการรักษาทุกครั้ง เด็กและผู้ปกครอง หรือผู้ปกครองผู้เยาว์ตามกฎหมาย ควรได้รับการแจ้งถึงวัตถุประสงค์ อาการ ผลที่คาดหวัง และความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรักษา และผลที่อาจเกิดขึ้นหากไม่ดำเนินการรักษา การตัดสินใจควรพิจารณาถึงความต้องการของเด็กเสมอ โดยคำนึงถึงอายุและวุฒิภาวะของเด็กอย่างเหมาะสม

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- กระทรวงที่รับผิดชอบด้านงานราชทัณฑ์ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำ ที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชนหญิง
- เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึง นักจิตวิทยาเด็ก นักสังคมสงเคราะห์ ครู และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

9.3 ชาวต่างชาติ

ส่วนเสริมข้อกำหนดที่ 38 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (SMR)

ข้อกำหนดที่ 53

1. ในกรณีที่สนธิสัญญาการโอนตัวนักโทษเด็ดขาดระหว่างประเทศมีผลบังคับใช้ การโอนตัวผู้ต้องขังหญิงชาวต่างประเทศเพื่อกลับไปรับโทษต่อในประเทศของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ผู้ต้องขังดังกล่าวมีบุตรอยู่ในประเทศนั้น พึงได้รับการพิจารณาโดยเร็วเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ต้องขังหญิงโดยการยื่นคำร้องหรือตามความยินยอม
2. ในกรณีที่จะต้องนำตัวเด็กติดผู้ต้องขังหญิงชาวต่างประเทศออกไปจากเรือนจำ ควรพิจารณาถึงการดำเนินการส่งตัวเด็กนั้นกลับไปยังประเทศบ้านเกิดของตน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับ ประกอบกับได้ปรึกษากับมารดาของเด็กเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ตามที่ระบุในความเห็นข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ให้แนวทางที่จำกัดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชาวต่างชาติ ในข้อกำหนดที่ 38 และ 41-42 ซึ่งครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังชาวต่างชาติในการติดต่อกับผู้แทนทางการทูตและสิทธิของพวกเขาในการทำพิธีทางศาสนา
- จำนวนผู้ต้องขังชาวต่างชาติได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว นับแต่การประกาศใช้ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ในบางประเทศเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 50 ของประชากรในเรือนจำทั้งหมด จำนวนของผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากเช่นกันในหลายประเทศ
- ผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติอาจเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ถูกคุมขังหรือไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่ได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมักมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับความทุกข์จากความโดดเดี่ยว เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ต้องขังหญิงกลุ่มอื่น พวกเขาอาจไม่มีโอกาสติดต่อกับครอบครัวหรือมีแต่ไม่เพียงพอ รวมทั้งบุตรของพวกเขา ความรู้สึกโดดเดี่ยวจะยิ่งทวีความรุนแรงหากพวกเขาไม่สามารถสื่อสารภาษาเดียวกับที่สื่อสารกันส่วนใหญ่ในเรือนจำ ผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติที่เลี้ยงบุตรตามลำพังหรือต้องดูแลครอบครัวเพียงผู้เดียวมีแนวโน้มที่จะวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับสวัสดิภาพของบุตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากบุตรยังอยู่ในประเทศบ้านเกิดตน อาทิ กรณีที่ผู้หญิงต้องออกจากประเทศบ้านเกิดชั่วคราว (เช่น “หญิงที่ค้ายาเสพติด”)
- ตามที่ได้มีการให้ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดเหล่านี้ไว้ในข้อตกลงต้นแบบว่าด้วยการโอนผู้ต้องขังชาวต่างชาติและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังชาวต่างชาติ (Model Agreement on the transfer of foreign prisoners and recommendations for the treatment of foreign prisoners) คือ เพื่อให้ให้มีการส่งตัว ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ในการคืนสู่สังคม มากกว่าที่จะก่อให้เกิดประสบการณ์เชิงลบซึ่ง

เป็นผลมาตรการเชิงลงโทษที่มากขึ้น ผู้ต้องขังควรได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งความต้องการที่จะรับโทษตามคำพิพากษาในประเทศบ้านเกิด²⁹⁹ หลักการนี้ได้ปรากฏในข้อที่ 7 ของข้อตกลงดังกล่าวดังนี้

การส่งตัว ทั้งที่ไปยังประเทศที่มีสัญชาติหรือมีที่พักอาศัย ควรเป็นไปตามความต้องการและเจตจำนงค์ของผู้ต้องขังโดยเสรี

- เป็นที่น่าเสียดายว่าหลักการนี้ไม่ได้มีการนำไปใช้ตามข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีที่มีอยู่³⁰⁰
- ข้อกำหนดที่ 53(2) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการตระหนักว่าเมื่อมีการนำบุตรของผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติที่ไม่ได้มีถิ่นที่พำอาศัยในประเทศออกจากเรือนจำ เป็นไปได้ยากที่จะหาผู้ดูแลที่เหมาะสมในประเทศที่ถูกคุมขัง ดังนั้นข้อนี้จึงได้กำหนดให้หน่วยงานได้หารือกับผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติในการจัดเตรียมการส่งตัวเด็กกลับไปยังประเทศบ้านเกิด หากการนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กเอง

การนำไปปฏิบัติ

- ในประเทศที่มีการทำข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีในการโอนตัวผู้ต้องขังชาวต่างชาติกลับไปยังประเทศบ้านเกิด ผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาติซึ่งมิได้มีถิ่นที่พำอาศัยในประเทศที่ถูกคุมขังและประเทศของพวกเธอได้มีการทำข้อตกลงดังกล่าวไว้ ควรได้รับข้อมูลที่ชัดเจนและครบถ้วนในภาษาที่เข้าใจได้เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการโอนตัวกลับไปยังประเทศบ้านเกิด ผู้ต้องขังหญิงชาวต่างชาตินั้นควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการทำคำร้องขอให้โอนตัว ข้อกำหนดการโอนตัว และผลของการโอนตัว รวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้นกับบุตรที่อยู่ด้วยกันในประเทศที่ถูกคุมขัง
- หญิงชาวต่างชาติที่กำลังพิจารณาที่จะขอให้มีการโอนตัวกลับไปยังประเทศบ้านเกิดควรได้รับความช่วยเหลือในการเข้าถึงทนายความเพื่อหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมายหากพวกเธอไม่สามารถรองรับค่าใช้จ่ายสำหรับทนายความได้
- การโอนตัวผู้ต้องขังกลับไปรับโทษตามคำพิพากษาในประเทศบ้านเกิดควรได้รับการพิจารณาโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นับแต่ศาลมีคำพิพากษา
- ไม่ควรมีผู้ต้องขังคนใดได้โอนตัวกลับไปประเทศบ้านเกิดของเธอ หากปรากฏความเสี่ยงที่จะได้รับการปฏิบัติที่โหดร้ายทารุณหรือทรมาน³⁰¹ นอกจากนี้ ในทุกกรณี ไม่ควรมีการโอนตัวผู้ต้องขังไปยังสถานที่เลวร้ายยิ่งกว่า³⁰²

²⁹⁹ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 53

³⁰⁰ ตัวอย่างเช่น วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2007 รัฐมนตรียุติธรรมและมหาดไทยของประเทศในยุโรปได้เห็นชอบให้มีการโอนผู้ต้องขังที่ถูกตัดสินโทษในสหภาพยุโรป กลับไปรับโทษยังประเทศบ้านเกิดได้ ซึ่งการดำเนินการตามหลักการนี้ทำได้แม้โดยปราศจากความยินยอม ดูข้อกำหนดกรุงเทพฯ ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 53.

³⁰¹ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมาน การปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี, ข้อที่ 3

- ในการพิจารณาโอนตัวผู้ต้องขังหญิง ที่ได้มีการชดเชยทดแทนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้กระทำผิดหลักซึ่งเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด (เช่น กรณี “หญิงที่ทำหน้าที่ส่งหรือค้ายา”) หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ (หากหญิงนั้นเคยเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์) ผู้พิจารณาอนุมัติควรคำนึงถึงความเสี่ยงที่หญิงนั้นต้องเผชิญในประเทศบ้านเกิด และไม่ควรมีการโอนตัวหญิงเหล่านี้โดยปราศจากความยินยอม ควรให้แน่ใจว่ามีกลไกการคุ้มครองหญิงเหล่านี้เพียงพอเพื่อปกป้องเขาจากการแค้นเอาคืน (ดู **ข้อกำหนดที่ 66** เกี่ยวกับข้อกำหนดที่ไม่ให้มีการคุมขังเหยื่อจากการค้ามนุษย์ ในคดีที่กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์)
- หากหญิงชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่พำนักในประเทศต้องรับโทษตามคำพิพากษาในประเทศที่ถูกคุมขังต่อไปพร้อมกับมีบุตรติดผู้ต้องขัง และเมื่อมีการพิจารณาที่จะส่งบุตรออกจากเรือนจำ ควรพิจารณาส่งบุตรของผู้ต้องขังกลับประเทศบ้านเกิด โดยมีผู้ดูแลแทนในประเทศบ้านเกิดนั้น และให้คำนึงถึงสถานะแวดล้อมอื่นๆ ประกอบการพิจารณา การพิจารณาอนุญาตควรเป็นตามข้อเท็จจริงของแต่ละบุคคลเสมอ โดยมีการหารือกับผู้เป็นมารดาตลอดเวลา และมีการติดต่อประสานกับสมาชิกในครอบครัว ญาติ หรือหน่วยงานซึ่งจะทำหน้าที่ดูแลบุตรหลังการโอนตัวกลับประเทศ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บัญญัติกฎหมาย/ผู้ทำหน้าที่ในรัฐสภา กรณีที่ต้องมีการบังคับใช้ข้อตกลงทวิภาคีหรือพหุภาคีในการโอนตัวผู้ต้องขัง
- ผู้บริหารงานเรือนจำ ในประเทศที่คุมขังและในประเทศบ้านเกิดของผู้ต้องขัง
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบด้านการเตรียมความพร้อมนอกเรือนจำ/สังคมสงเคราะห์
- หน่วยงานคุ้มครองและส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กในประเทศที่คุมขังและประเทศบ้านเกิดของผู้ต้องขัง

9.4 ชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง

ข้อกำหนดที่ 54

เจ้าหน้าที่เรือนจำพึงตระหนักว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมและศาสนาที่แตกต่างกัน ย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันเป็นการเฉพาะ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติในการเข้ารับบริการหรือร่วมโปรแกรมต่างๆ ในเรือนจำได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดโปรแกรมและให้บริการที่มีความสอดคล้องกับความต้องการที่เป็นพิเศษดังกล่าว โดยมีการปรึกษากับกลุ่มผู้ต้องขังหญิงหรือกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

³⁰² ข้อตกลงต้นแบบว่าด้วยการโอนผู้ต้องขังต่างชาติและข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังต่างชาติ, ที่ประชุมสหประชาชาติครั้งที่ 7, ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด, เมืองมิลาน (Milan), ประเทศอิตาลี (Italy), 26 สิงหาคม ถึง 6 กันยายน 1985, A/CONF. 121/10. 25 เมษายน 1985, ย่อหน้า 19.

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- SMR ไม่ได้กล่าวถึงข้อกำหนดเฉพาะในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง แม้ว่าข้อกำหนดที่ 41 และ 42 เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องขังในการดำเนินการตามพิธีทางศาสนาตนใช้กับคนกลุ่มนี้เช่นกันในบางประเทศ
- นับแต่การประกาศใช้ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ พบว่าสัดส่วนของผู้ต้องขังชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งกลุ่มเหล่านี้มีสัดส่วนที่มากเกินไปในเรือนจำหลายประเทศ³⁰³
- จำนวนและสัดส่วนของหญิงที่มาจากชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งสูงขึ้นกว่าการเพิ่มขึ้นปกติของจำนวนสมาชิกกลุ่มนี้ในเรือนจำ ในบางประเทศอัตราการเพิ่มสูงขึ้นมีมากกว่าผู้ต้องขังชายในกลุ่มเดียวกัน กองการพัฒนาระหว่างประเทศ (UN division for the Advancement of Women) ได้กล่าวว่า “ในหลายประเทศ หญิงที่ถูกเหยียดสัญชาติ รวมทั้งหญิงชาวพื้นเมือง มีประชากรเพิ่มมากที่สุดที่เรือนจำ”³⁰⁴ จำนวนของหญิงชาวพื้นเมืองในเรือนจำเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ใช่ชนพื้นเมือง รวมทั้งกลุ่มชายที่เป็นและไม่เป็นชาวพื้นเมือง³⁰⁵
- ในสหรัฐอเมริกา หญิงชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันมีแนวโน้มถูกจำคุกมากกว่าหญิงผิวขาวถึงแปดเท่า หญิงชาวละตินมีแนวโน้มถูกจำคุกมากกว่าถึงสามเท่า สองในสามของหญิงในเรือนจำของมลรัฐและเรือนจำกลางเป็นชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันหรือชาวละติน³⁰⁶ ในประเทศสเปน พบว่ามีหญิงชาวสเปนเชื้อสายโรมา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.4 ของประชากรชาวสเปนทั้งหมด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25 ของประชากรทั้งหมดในเรือนจำหญิง³⁰⁷

³⁰³ ตัวอย่างเช่น, ในประเทศสหรัฐอเมริกา สัดส่วนผู้ต้องขังที่เป็นชนผิวดำจากทุกคดีมีจำนวนมากกว่าชนผิวขาว 7.09 เท่า ในประเทศออสเตรเลีย เมื่อปี 2005 สัดส่วนผู้ต้องขังชนพื้นเมืองมีมากกว่ากลุ่มที่ไม่ใช่ชนพื้นเมือง 12 เท่า ในประเทศแคนาดา เมื่อปี 2006 จำนวนผู้ต้องขังที่เป็นชนเผ่าอะบอริจิน มีสัดส่วนร้อยละ 18 ของประชากรผู้ต้องขังทั้งหมดในเรือนจำ แม้ว่าพวกเขาจะมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 3 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ ในประเทศกลุ่มยุโรปตะวันออก ชนกลุ่มน้อยชาวโรมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมเช่นกัน แม้จะไม่สามารถระบุตัวเลขที่แท้จริงได้ เนื่องจากประเทศส่วนใหญ่ไม่ได้รวบรวมสถิติประชากรผู้ต้องขังโดยแยกเชื้อชาติและชนชาติ (ดู UNODC, *คู่มือว่าด้วยผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ*, 2009. หน้า 58)

³⁰⁴ กองการพัฒนาระหว่างประเทศ (UN Division for Advancement of Women), “รายงานผลการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญว่าด้วยการเลือกปฏิบัติด้านเพศและเชื้อชาติ”, 21-24 พฤศจิกายน 2543. เมืองซาเกรบ (Zagreb), ประเทศโครเอเชีย (Croatia), อ้างถึงใน Bastick, M และ Townhead, I., *ผู้หญิงในเรือนจำ: ข้อเสนอแนะต่อข้อกำหนดขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง*, หน้า 99.

³⁰⁵ Bastick, et al., *เรื่องเดิม*, หน้า 99.

³⁰⁶ Stanford, A.F. *มากกว่าเพียงคำพูด: ร้อยเรียงเรื่องราวและความอดกลั้นของผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำมลรัฐคุก (Cook County Jail)*, 2004, 30(2), *Feminist Studies*, หน้า 278., อ้างถึงใน Bastick, et al, *เรื่องเดิม*, Quaker United Nations office, Geneva, หน้า 15, อ้างถึงใน Bastick, et al., *เรื่องเดิม*, หน้า 99.

³⁰⁷ Cruz Bianco, *Lascarceles se ilenan de muheres*, ใน El Pais.es, 2001. อ้างใน Taylor, R., *ผู้หญิงในเรือนจำและเด็กติดผู้ต้องขัง*. 2004.

- หญิงชาวพื้นเมืองในเรือนจำมีแนวโน้มที่จะมาจากสถานะแวดล้อมที่เลวร้าย อาทิ เป็นที่ทราบกันดีว่าหญิงชาวออสเตรเลียเชื้อสายชนพื้นเมืองถูกคุมขังตั้งแต่อายุน้อย มากกว่าหญิงที่ไม่ได้เป็นชนพื้นเมือง พวกเธอส่วนใหญ่มีการศึกษาและอาชีพที่ด้อยกว่า มีปัญหาความรุนแรง การใช้ยาเสพติด แอลกอฮอล์เป็นปัญหาหลักสำหรับพวกเธอ และมีอิทธิพลสำคัญที่ส่งผลต่อปัญหาการกระทำผิด ตลอดจนพวกเธอยังต้องทนทุกข์กับประสบการณ์การถูกกระทำอนาจารทางเพศและการทำร้ายร่างกายในอดีต³⁰⁸ จากการผลสำรวจในแคนาดาพบว่า ในบรรดาผู้ต้องขังหญิง การทำร้ายเป็นสิ่งที่พบบ่อยในกลุ่มผู้ต้องขังหญิงที่เป็นชนพื้นเมือง โดยรวมพบว่าร้อยละ 90 แจ้งว่าเคยถูกทำร้ายทางกาย และร้อยละ 61 กล่าวว่าเคยถูกกระทำอนาจารทางเพศ³⁰⁹
- หญิงชาวพื้นเมืองมีแนวโน้มที่จะถูกคุมขังไกลจากบ้านและชุมชนพอควร ในบางประเทศ หญิงชาวพื้นเมืองมีแนวโน้มที่จะไม่มีครอบครัวเข้าเยี่ยมหรือแม้แต่โทรศัพท์พูดคุย เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในชุมชนที่ยากจน ไกลจากเรือนจำ³¹⁰
- การขาดความใส่ใจหรือการจัดสรรทรัพยากรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพิเศษของชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูที่มีไม่หลากหลายเพียงพอในการรองรับความต้องการพิเศษของคนกลุ่มนี้ การขาดความสามารถในการเข้าถึงโปรแกรมในเรือนจำอย่างเท่าเทียมหรือการขาดโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง อาจนำไปสู่ความเสียเปรียบที่มากขึ้น เนื่องจาก การทบทวนและลดระดับความเข้มงวดในการดูแลด้านความปลอดภัยต้องคำนึงถึงผลการเข้าร่วมโปรแกรม ผู้ต้องขังกลุ่มนี้จึงอาจไม่ได้รับสิทธิประโยชน์และต้องถูกควบคุมแบบเข้มงวดเกินควรเป็นเวลานานกว่า³¹¹
- ผู้ต้องขังหญิงในกลุ่มนี้ย่อมเสียสิทธิประโยชน์ซ้ำซ้อน เนื่องจากโปรแกรมที่เหมาะสมกับความต้องการพิเศษ ซึ่งคำนึงถึงเพศตลอดจนวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองมีน้อยมาก ดังนั้นผู้ต้องขังหญิงเหล่านี้อาจจำเป็นต้องเข้าร่วมโปรแกรมหลักสำหรับหญิงทั่วไป หรือโปรแกรมพิเศษที่ออกแบบไว้สำหรับผู้ต้องขังชายที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง ซึ่งโปรแกรกดังกล่าวไม่น่าจะเหมาะสมกับความต้องการของพวกเธอทั้งหมด³¹² คณะกรรมการพักการลงโทษในประเทศหนึ่งได้ให้ข้อสังเกตว่าบ่อยครั้งวิธีเดียวสำหรับผู้ต้องขังชนพื้นเมืองจะได้เข้าถึงโปรแกรมคือการโอนไปอีกเรือนจำหนึ่ง บางครั้งไกลจากชุมชนของผู้ต้องขัง สิ่งนี้ยิ่งเพิ่มปัญหาเรื่องความห่างไกลจากชุมชนและวัฒนธรรม ระดับการเข้าร่วมโปรแกรมต่างๆ ขณะอยู่ในเรือนจำเป็นประเด็นพิจารณาที่สำคัญประการหนึ่งของคณะกรรมการพักการลงโทษในการพิจารณา การ

³⁰⁸ Bastick, et al., เรื่องเดิม, หน้า 99.

³⁰⁹ พระราชบัญญัติว่าด้วยงานราชทัณฑ์และการปล่อยตัวแบบมีเงื่อนไข, ทบทวนรอบ 5 ปี, ผู้ต้องขังหญิง, กุมภาพันธ์ 1998, อ้างผลการสำรวจปี 1990

³¹⁰ Bastick, et al., เรื่องเดิม, หน้า 99, พร้อมอ้างอิงข้อมูลจากประเทศแคนาดาและเม็กซิโก

³¹¹ ข้อกำหนดกรุงเตหะราน, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 54

³¹² ตัวอย่างเช่น การศึกษาในประเทศออสเตรเลียพบว่า ผู้หญิงชนพื้นเมืองอะบอริจินจำเป็นต้องรับบริการที่มีไว้สำหรับชนพื้นเมืองชายหรือสำหรับบุคคลทั่วไป ซึ่งทั้งหมดนั้นไม่ใช่บริการที่เหมาะสม ดู Bastick, et al., เรื่องเดิม, หน้า 73. อ้าง Jonas, W., รายงานด้านความยุติธรรมทางสังคม, Aboriginal and Torres Strait Islander Social Justice Commissioner, 2002, หน้า 168.

ขาดบริการและโปรแกรมเฉพาะสำหรับชนพื้นเมืองในเรือนจำจึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพิจารณาพักการลงโทษต้องล่าช้าออกไป³¹³

การนำไปปฏิบัติ

- ในเรือนจำที่มีผู้ต้องขังหญิงชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองจำนวนมาก อาจพิจารณาให้มีการจัดตั้งทีมที่ดูแลเรื่องความแตกต่างของวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ไว้คอยให้บริการหลักในการคำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการปฏิบัติตามนโยบายและมีการติดตามผล
- ผู้ต้องขังชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะเสียเปรียบในแง่ของประสบการณ์ทำงานและการศึกษา หลายคนว่างงานในช่วงเวลาที่ถูกจับกุม ดังนั้นจึงควรพิจารณาให้โอกาสหญิงที่อยู่ในกลุ่มนี้ได้เรียนรู้ทักษะการทำงาน หรือได้รับการศึกษา โดยถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมพวกเธอก่อนกลับเข้าสู่สังคม
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรได้ปรึกษาหารือร่วมกับผู้ต้องขังที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับชุมชนของชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองซึ่งทำงานกับผู้หญิง เพื่อพัฒนาโปรแกรมที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ต้องขังหญิงชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง การกระตุ้นการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการออกแบบและจัดโปรแกรมเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการรักษาความเชื่อมโยงระหว่างผู้ต้องขังทุกคนกับโลกภายนอก ลดความกดดันด้านทรัพยากร และทำให้บรรยากาศในเรือนจำดีขึ้น ในกรณีของชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง การได้ติดต่อกับคนในชุมชนอย่างต่อเนื่องน่าจะเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เนื่องจากพวกเขาก็มีความรู้สึกแปลกแยกและโดดเดี่ยวกับระบบ และมีความทุกข์ที่มากขึ้นจากการต้องแยกออกจากชุมชนในบางวัฒนธรรม นอกจากนี้องค์กรชุมชนยังสามารถจัดหาโปรแกรมเฉพาะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของหญิงที่มีเชื้อชาติชนชาติ หรือมีเชื้อสายเดียวกัน
- การพิจารณาพักการลงโทษหรือพิจารณาลดระดับความเข้มงวดของการควบคุมตัวสำหรับผู้ต้องขังชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองไม่ควรขึ้นกับจำนวนการสิ้นสุดโปรแกรม หากไม่มีโปรแกรมที่เหมาะสมที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะให้กับพวกเธอได้ ในทุกกรณีการพิจารณาอนุญาตควรขึ้นกับผลการประเมินผลรายบุคคลโดยเจ้าพนักงานที่มีคุณสมบัติเหมาะสม มากกว่าขึ้นกับจำนวนการเข้าและสิ้นสุดโปรแกรม

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- เจ้าหน้าที่เรือนจำ/ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำที่รับผิดชอบด้านการแก้ไขฟื้นฟู/นักสังคมสงเคราะห์
- คณะกรรมการพักการลงโทษหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาพักการลงโทษ

³¹³ รายงานการอภิปรายเกี่ยวกับกฎหมายจารีตประเพณีของชนพื้นเมืองอะบอริจิน, โครงการ 94, คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแห่งออสเตรเลียตะวันตก, ธันวาคม 2005, หน้า 261.

-
- กลุ่มชุมชนที่ทำงานกับชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง
-

ข้อกำหนดที่ 55

กิจกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการสงเคราะห์หลังปล่อยควรได้รับการทบทวนเพื่อให้แน่ใจว่ามีความเหมาะสม ผู้ต้องขังหญิงชนพื้นเมืองและผู้ต้องขังกลุ่มที่มีเชื้อชาติต่างออกไปสามารถเข้าถึงกิจกรรมดังกล่าวได้ ทั้งนี้โดยมีการปรึกษากับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องด้วย

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- จากความเห็นที่ว่า “เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ย่ำแย่และการเลือกปฏิบัติที่พวกเธอเผชิญในสังคมส่วนใหญ่ ผู้กระทำผิดที่เป็นชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมืองที่ได้รับการปล่อยตัวมีแนวโน้มที่จะต้องการความช่วยเหลือพิเศษในเรื่องที่พักอาศัย สวัสดิการสังคม การหางาน และทางการแพทย์”³¹⁴ กิจกรรมหลักในการเตรียมความพร้อมหลังปล่อย หากมี มักไม่ได้คำนึงถึงความต้องการพิเศษ ที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมตลอดช่วงเวลาที่ต้องปรับตัวในการกลับสู่สังคม
- ทศนคติและพฤติกรรมที่เลือกปฏิบัติ อาจป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นหน่วยงานสวัสดิการสังคม ที่พักอาศัย และการจัดหางาน รวมทั้งหน่วยงานคุมประพฤติ³¹⁵
- การตีตราของหญิงชนพื้นเมืองอาจเกิดขึ้นได้ภายหลังปล่อยตัวจากเรือนจำ และพวกเธอมักถูกปฏิเสธหรือละเลยจากชุมชน ซึ่งเพิ่มโอกาสในการกระทำผิดซ้ำ³¹⁶

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้กำหนดนโยบายควรให้สนับสนุนการวิจัยและประเมินผลเกี่ยวกับความท้าทายที่พบร่วมกันของผู้ต้องขังหญิงชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง เมื่อได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ ตลอดจนมาตรการที่มักประสบผลสำเร็จ ซึ่งพบว่าเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่ชุมชน อย่างน้อยในเรือนจำที่จำนวนและสัดส่วนของผู้ต้องขังกลุ่มนี้มีมาก
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรร่วมมือกับหน่วยงานบริการสังคมในชุมชน เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและหลังปล่อย สำหรับผู้ต้องขังหญิงชนกลุ่มน้อยและชนพื้นเมือง
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำควรพยายามทุกวิถีทางให้แน่ใจว่ามีการรักษาปัญหาสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เช่นการใช้สารเสพติดหรือสุขภาพจิต และ/หรือ มีการติดตามผลหลังปล่อย โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่ให้บริการในชุมชน พวกเขาควรส่งต่อหญิงที่มีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่าง

³¹⁴ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ , ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 55

³¹⁵ UNODC, คู่มือว่าด้วยผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ, 2009, หน้า 63.

³¹⁶ เรื่องเดียวกัน

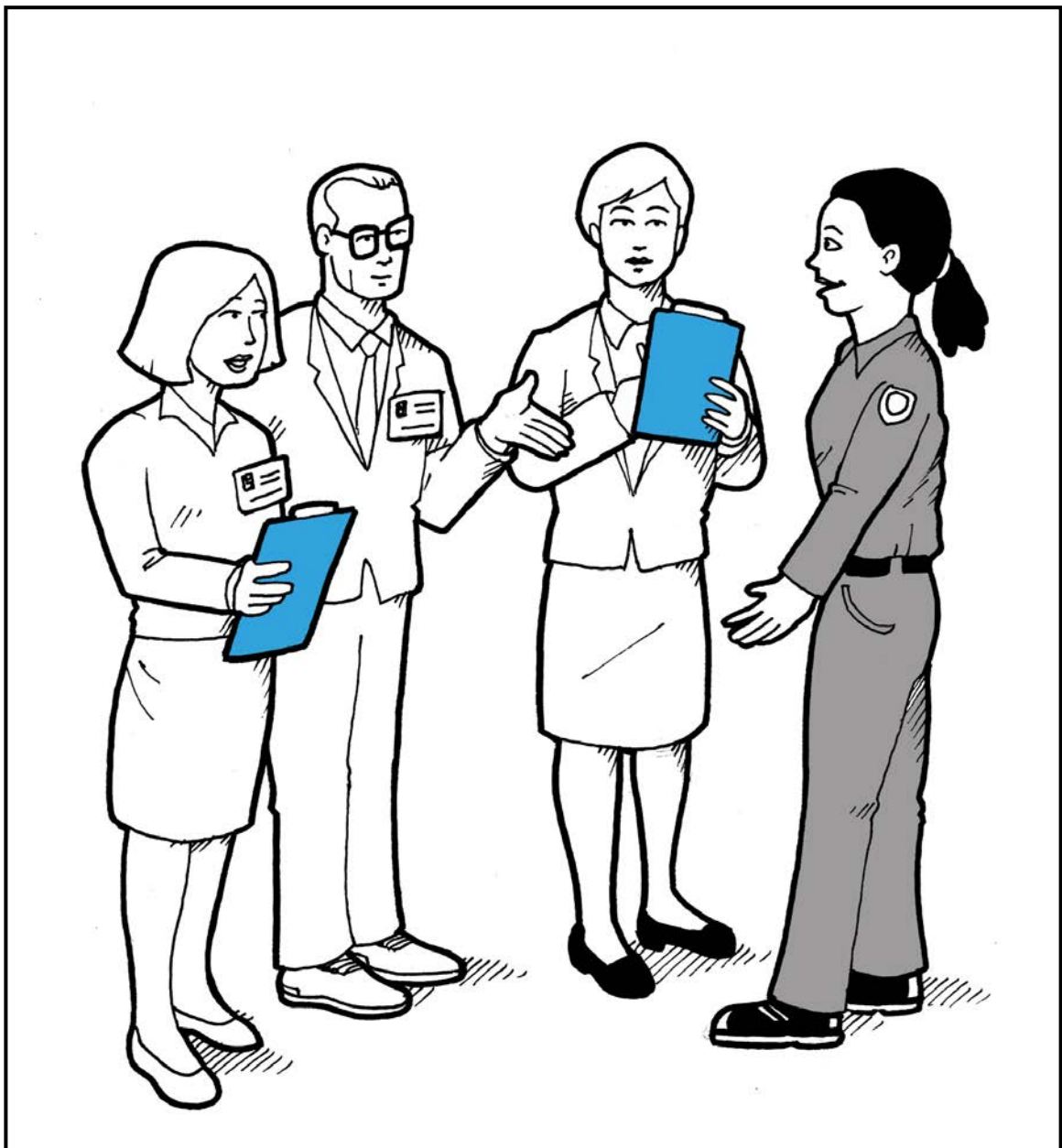
ต่อเนื่อง ไปยังหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง จัดหาที่อยู่ และรายละเอียดการติดต่อ ของหน่วยงานด้านสาธารณสุข ซึ่งรับผิดชอบในการจัดเตรียมการรักษาที่ต่อเนื่อง ให้กับหญิงดังกล่าว

- ในประเทศที่มีระบบงานคุมประพติ หน่วยงานราชทัณฑ์/ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่สังคม ควรทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับพนักงานคุมประพติเพื่อให้แน่ใจว่ามีการดูแลและให้ความช่วยเหลือในชุมชนอย่างดีที่สุดภายหลังปล่อย
- เมื่อใดก็ตามที่การติดต่อระหว่างผู้ต้องขังและครอบครัวของเธอเกิดอุปสรรคเนื่องจากความไกลบ้าน หรือการตีตราที่ผู้ต้องขังหญิงเผชิญเนื่องจากการคุมขัง หน่วยงานราชทัณฑ์ต้องพยายามทุกวิถีทางเพื่อสร้างความสัมพันธ์ให้กลับคืน และหากจำเป็นควรทำงานร่วมกับหน่วยงานที่มีไซ่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานคุมประพติ เพื่อช่วยเหลือให้ความสัมพันธ์คืนกลับมาอีกครั้ง
- หน่วยงานราชทัณฑ์และคุมประพติควรร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคม/กลุ่มคนในชุมชน ที่สนับสนุนชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง ซึ่งตระหนักถึงเรื่องความแตกต่างทางเพศและวัฒนธรรม เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงในช่วงเตรียมความพร้อมตั้งแต่ก่อนปล่อยตัวจนกระทั่งได้รับเสรีภาพ

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- เจ้าพนักงานราชทัณฑ์ที่รับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่สังคม
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- หน่วยงานบริการสังคมในชุมชน
- หน่วยงานบริการสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานคุมประพติ
- หน่วยงานที่มีไซ่ของรัฐและกลุ่มคนในชุมชนที่ทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยหรือชนพื้นเมือง

เจ้าหน้าที่เรือนจำและการฝึกอบรม (ข้อกำหนดที่ 29 - 35)

บทที่ 10 เจ้าหน้าที่เรือนจำและการฝึกอบรม

ข้อกำหนดทั้ง 9 ข้อที่ได้รวบรวมไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เรือนจำ ครอบคลุมถึงการสรรหาเจ้าพนักงาน การแต่งตั้งเจ้าพนักงานประจำ โดยให้มีสถานะเป็นข้าราชการ มีสวัสดิการที่เพียงพอ ได้รับการศึกษาและการฝึกอบรม ตลอดจนการฝึกปฏิบัติงานจริง การจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ คุณสมบัติและความรับผิดชอบของผู้อำนวยการเรือนจำ และความต้องการแพทย์อย่างน้อยหนึ่งคนหรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับขนาดของเรือนจำ ข้อกำหนดที่ 54 ครอบคลุมถึงข้อห้ามในการใช้กำลังและการใช้อาวุธปืนโดยเจ้าพนักงาน ในขณะที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับการฝึกอบรมพิเศษในการจัดการกับผู้ต้องขังที่ก้าวร้าว มีข้อกำหนดหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิง

ข้อกำหนดที่ 53 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ กำหนดให้:

- ในเรือนจำสำหรับทั้งชายและหญิง บริเวณที่แยกออกมาเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังหญิงควรอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่หญิง ซึ่งควบคุมดูแลในทุกส่วน
- มิให้เจ้าหน้าที่ชายเข้าไปในส่วนของเรือนจำที่แยกไว้สำหรับผู้ต้องขังหญิง เว้นแต่มีเจ้าหน้าที่หญิงติดตามอยู่ด้วย
- ผู้ต้องขังหญิงต้องได้รับการควบคุมและดูแลโดยเจ้าหน้าที่หญิงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม มิได้เป็นการห้ามมิให้มีเจ้าหน้าที่ชายในเรือนจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แพทย์ ครูฝึก ในการปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำหรือในบริเวณที่แยกออกมาสำหรับผู้ต้องขังหญิง

ข้อกำหนดทั้งเจ็ดข้อที่ได้รวบรวมไว้ในข้อกำหนดกรุงเทพฯ เรื่องเจ้าหน้าที่เรือนจำและการฝึกอบรมได้เพิ่มเติมบทเสริมที่สำคัญให้กับข้อกำหนดเหล่านี้ โดยเน้นเป็นพิเศษในเรื่องการกำจัดการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิง ที่เกิดขึ้นในเรือนจำหลายแห่ง ในการเข้าถึงการฝึกอบรมและการเลื่อนตำแหน่ง และการฝึกอบรมพิเศษเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่เจ้าพนักงานหญิงจำเป็นต้องได้รับ และความต้องการพิเศษของผู้ต้องขังหญิง รวมทั้งการห้ามไม่ให้เกิดความรุนแรงทางเพศต่อผู้ต้องขังหญิง นอกจากนี้ ข้อกำหนดเหล่านี้ยังได้กำหนดให้เจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำหญิงได้รับการฝึกอบรมและตระหนักมากขึ้นในเรื่องของการดูแลสุขภาพเป็น การเฉพาะ รวมถึงการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานสำหรับบุตรติดผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นวิธีการเชิงบูรณาการ “ทั้งเรือนจำ” เช่นเดียวกับแนวทางของข้อกำหนดกรุงเทพฯ

เจ้าหน้าที่เรือนจำและการฝึกอบรม

บทเสริมข้อกำหนดที่ 46-55 ของข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (SMR)

ข้อกำหนดที่ 29

เจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถให้ตอบสนองและเข้าใจถึงความต้องการพิเศษของผู้ต้องขังหญิงในการกลับคืนสู่สังคม และสามารถบริหารจัดการเรือนจำให้เอื้อต่อการควบคุมและการพัฒนาพฤตินิสัย รวมถึงควรมีการสนับสนุนให้เจ้าพนักงานหญิงดำรงตำแหน่งในระดับสูงที่มีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและดูแลผู้ต้องขังหญิง

ข้อกำหนดที่ 30

ในการบริหารงานเรือนจำ ผู้บริหารต้องวางข้อกำหนดที่ชัดเจนและยั่งยืนในการป้องกันและให้ความสำคัญกับปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อเจ้าพนักงานหญิง

ข้อกำหนดที่ 31

ควรมีการพัฒนาและดำเนินการตามนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่เรือนจำ เพื่อสร้างความคุ้มครองระดับสูงให้แก่ผู้ต้องขังหญิงจากการถูกระทำรุนแรงทางร่างกายและทางวาจา รวมถึงการถูกคุกคามทางเพศ

ข้อกำหนดที่ 32

เจ้าพนักงานหญิงจะต้องได้รับโอกาสในการศึกษา ฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมกันกับเจ้าพนักงานชาย และ เจ้าพนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลผู้ต้องขังหญิงควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องความอ่อนไหวระหว่างเพศ (Gender Sensitivity) การไม่เลือกปฏิบัติ และการคุกคามทางเพศ (Sexual Harassment)

ข้อกำหนดที่ 33

- เจ้าหน้าที่เรือนจำทุกคนที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลผู้ต้องขังหญิง ควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะและสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังหญิง
- ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเบื้องต้นให้กับเจ้าพนักงานที่ควบคุมดูแลผู้ต้องขังหญิงในประเด็นเกี่ยวกับสุขภาพของผู้หญิง การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และยารักษาโรคขั้นพื้นฐาน
- กรณีที่มีเด็กติดผู้ต้องขัง ควรมีการฝึกอบรมเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาการและการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำ เพื่อจะได้สนองตอบต่อสถานการณ์ในคราวจำเป็นและฉุกเฉินได้อย่างเหมาะสม

ข้อกำหนดที่ 34

การให้ความรู้เรื่อง HIV ต้องได้รับการบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรพัฒนาเจ้าหน้าที่เรือนจำ นอกเหนือจากการป้องกัน HIV/AIDS การรักษา การดูแล และการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ติดเชื้อแล้ว ในประเด็นที่เกี่ยวกับเพศและหลักสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เชื่อมโยงกับการติดเชื้อ HIV การถูกตราหน้า (Stigma) และการเลือกปฏิบัติ จะต้องรวมอยู่ในหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าวด้วย

ข้อกำหนดที่ 35

เจ้าหน้าที่เรือนจำจะต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้สามารถสังเกตเห็นถึงความต้องการด้านสุขภาพจิต ความเสี่ยงในการทำร้ายตนเองและฆ่าตัวตายของผู้ต้องขังหญิง รวมทั้งสามารถให้ความช่วยเหลือและส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญดูแลรักษาต่อไป

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ข้อกำหนดเบื้องต้นเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าพนักงานหญิง ซึ่งควรได้รับฝึกอบในการบริหารจัดการและควบคุมดูแลเรือนจำหญิง ดังที่ระบุไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ข้อที่ 53 ทั้งนี้ตามที่ได้กล่าวไว้ในข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 32 ว่า “อย่างไรก็ตาม แม้ว่าไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการควบคุมผู้ต้องขังหญิง เจ้าพนักงานชายซึ่งตำแหน่งที่สูงกว่าควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านต่างๆ ของเรือนจำหญิง”³¹⁷ ดังนั้นบทบัญญัติบางข้อของข้อกำหนดเหล่านี้ยังปรับใช้กับเจ้าพนักงานชายในตำแหน่งบริหารงานเรือนจำและบริหารระดับสูงเช่นกัน
- ตามที่ระบุไว้ความเห็นเช่นกันว่า หากนโยบายกำหนดให้มีเจ้าพนักงานทั้งชายและหญิงปะปนกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่แนะนำทั้งโดยข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ หรือข้อกำหนดกรุงเทพฯ ผลจะกลายเป็นว่าข้อกำหนดบางข้อจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เช่น ข้อกำหนดที่ 31 และ 32
- ข้อกำหนดเหล่านี้ตระหนักว่าในระบบเรือนจำหลายแห่ง เจ้าพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมผู้ต้องขังหญิงไม่ได้รับการฝึกอบรมเป็นพิเศษเพื่อช่วยให้พวกเขาจัดการกับความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง ในสภาพแวดล้อมเรือนจำที่มีลำดับอาวุโส และเจ้าพนักงานชายมีอิทธิพลเหนือเจ้าพนักงานหญิง อาจทำให้เจ้าพนักงานหญิงเผชิญกับการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม รวมทั้งการเลือกปฏิบัติ บ่อยครั้งที่พวกเขามีหน้าที่ด้อยกว่าและอำนาจการตัดสินใจที่น้อยกว่า และพวกเขาก็ต้องเผชิญกับการคุกคามทางเพศและการเลือกปฏิบัติในที่ทำงาน ผู้หญิงเหล่านั้นต้องประสบความยากลำบากในการได้เลื่อนตำแหน่ง เนื่องจากการเลือกปฏิบัติและมุมมองเดิมๆ ปัญหาเหล่านี้จะยิ่งเลวร้ายลงหากเจ้าหน้าที่หญิงส่วนใหญ่ได้รับแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นจากหน้าที่การทำงานและความต้องการของครอบครัว

³¹⁷ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ , ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 32

- ข้อกำหนดเหล่านี้มุ่งที่จะตอบสนองต่อความท้าทายโดยการทำให้แน่ใจว่าหน่วยงานราชทัณฑ์ได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าพนักงานหญิงและทำให้แน่ใจว่าพวกเธอจะไม่ถูกเลือกปฏิบัติในเรื่องการเข้าถึงการฝึกอบรมและการเลื่อนตำแหน่งในองค์กร ข้อกำหนดเหล่านี้ตระหนักว่าเจ้าพนักงานหญิง เมื่อได้รับการฝึกอบรมอย่างดี จะเป็นบุคคลที่เหมาะสมกว่าเจ้าพนักงานชายมาก ในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ควบคุม ดูแล และแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังหญิง เพราะพวกเธอสามารถเข้าใจในเรื่องความอ่อนไหวทางเพศและความต้องการเฉพาะของผู้หญิงได้ดีกว่า
- ข้อที่ 54 ของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เรือนจำมีการใช้กำลัง “เว้นแต่เพื่อการป้องกันตัวหรือในกรณีมีความพยายามที่จะหลบหนี หรือมีการต่อต้านคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือกฎระเบียบ โดยแสดงออกทางกายทั้งทางตรงและทางอ้อม” ข้อกำหนดนี้ยังได้ระบุว่าการใช้กำลังต้อง “ไม่มากเกินไปจนความจำเป็น” และเจ้าพนักงานที่ใช้กำลังต้องรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อผู้อำนวยการเรือนจำทันที แนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย³¹⁸ (Code of Conduct for Law Enforcement Officials) ข้อที่ 3 ได้กำหนดให้ “เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอาจใช้กำลังได้ก็ต่อเมื่อมีความจำเป็นอย่างแท้จริงและในระดับที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น” หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังและอาวุธปืน โดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย³¹⁹ หลักการข้อที่ 4 กำหนดว่า “เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ในการปฏิบัติหน้าที่ จำต้องใช้วิธีการที่ไม่ใช้ความรุนแรงตราบเท่าที่เป็นไปได้ก่อนใช้กำลังและอาวุธปืน” โดยเจ้าหน้าที่อาจใช้กำลังและอาวุธปืนได้ต่อเมื่อวิธีการอื่นไม่เป็นผลหรือไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลที่ตั้งใจไว้ได้”
- ข้อกำหนดที่ 31 ได้เพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้กำลัง โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้หญิงที่ควรได้รับความคุ้มครองจากการกระทำอนาจารทางเพศและการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณ เนื่องจากผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและมีประสบการณ์ความรุนแรงเช่นนี้ในทุกรูปแบบ³²⁰ ทั้งนี้ จำเป็นต้องกล่าวว่าบางครั้งการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณเช่นนี้อาจดูเหมือนเกิดจากความยินยอม (เช่นเมื่อผู้หญิงถูกบังคับให้บริการทางเพศเพื่อตอบแทนกับการได้รับสิทธิหรือได้เข้าถึงบริการบางอย่าง) ดังนั้นข้อกำหนดนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าการไต่สวนข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับ “การใช้กำลัง” ควรรวมถึงการตรวจสอบการประทุพผิตทางเพศ ซึ่งอาจดูเหมือนยินยอม แต่ในความเป็นจริงมีอาจเป็นเช่นนั้นได้ เนื่องจากอำนาจที่เหลื่อมล้ำในความสัมพันธ์ของสองฝ่าย ฉะนั้นความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเจ้าพนักงานและผู้ต้องขังจึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการเฝ้าระวัง/สืบหาข้อเท็จจริง

³¹⁸ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, *แนวปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย*, 5 กุมภาพันธ์ 1980, A/RES/34/169

³¹⁹ ลงมติรับรองโดยที่ประชุมสหประชาชาติ ครั้งที่ 8 ว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด, Havana, Cuba, 27 กันยายน 1990

³²⁰ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ , ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 31

- ข้อกำหนดที่ 33 ถึง 35 ครอบคลุมถึงการฝึกอบรมเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำหญิงเกี่ยวกับความต้องการเฉพาะของผู้ต้องขังหญิง และสิทธิของผู้ต้องขังหญิง ตลอดจนความต้องการการดูแลสุขภาพ การแพทย์ที่สำคัญ การปฐมพยาบาล และการดูแลสุขภาพพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับบุตรติดผู้ต้องขังหญิง ข้อกำหนดเหล่านี้สะท้อนให้เห็นรูปแบบการบูรณาการของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในการบริหารจัดการเรือนจำ รวมทั้งการดูแลด้านสุขภาพในเรือนจำ ซึ่งตระหนักว่าในระบบเรือนจำหลายแห่ง เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญอาจไม่พร้อมตอบสนองต่อความต้องการการดูแลสุขภาพทางการแพทย์ของผู้ต้องขังได้ในทันทีเสมอไป และตระหนักในข้อเท็จจริงที่ว่าเจ้าพนักงานทุกคนจำเป็นต้องคอยสังเกตความเป็นไปด้านสุขภาพของผู้ต้องขังหญิงและบุตร เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขังที่อยู่ในความดูแลของตนได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษา

- ข้อกำหนดเหล่านี้ยังได้ตระหนักว่า ในระบบเรือนจำทุกแห่ง เจ้าหน้าที่เรือนจำปกติจะเป็นบุคคลแรกที่ตอบสนองความต้องการด้านการดูแลสุขภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้น และกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน มากกว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ เพราะเมื่อเกิดเหตุการณ์พวกเขาจำเป็นต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในทันที การฝึกอบรมเจ้าพนักงานหญิงในเรื่องพื้นฐานความต้องการเฉพาะของผู้หญิงจะช่วยให้พวกเธอสามารถจัดการสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และสามารถส่งต่อผู้ต้องขังหญิงและเด็กไปยังแพทย์ผู้เชี่ยวชาญได้ทันที หากจำเป็น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำปกติควรรับผิดชอบด้านการรักษาที่นอกเหนือจากกรณีฉุกเฉิน โดยมิได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์

- ข้อกำหนดที่ 34 ถึง 35 ได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับความจำเป็นที่เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติงานในเรือนจำหญิงควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี (HIV) การป้องกัน การรักษา และการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี รวมทั้งวิธีหลีกเลี่ยงการตราหน้าและการเลือกปฏิบัติกับผู้ต้องขังหญิงซึ่งอาจทราบได้จากใบหน้าที่เป็นผู้ติดเชื้อ เข้าใจความต้องการการดูแลสุขภาพจิตสำหรับผู้ต้องขังหญิง ตลอดจนเข้าใจความเสี่ยงในการทำร้ายตัวเอง และฆ่าตัวตาย เนื่องจากความวิตกกังวลเกี่ยวกับเชื้อเอชไอวี และความจำเป็นที่ต้องมีการดูแลสุขภาพจิตของบรรดาผู้ต้องขังหญิงข้างต้น ข้อกำหนดเหล่านี้เพิ่มเติมข้อกำหนดที่ 6(a), 6(b), 12, 14, 16, และ 17

การนำไปปฏิบัติ

การพัฒนาขีดความสามารถ

- ในการพัฒนาบุคลากรและนโยบายการฝึกอบรม หน่วยงานราชทัณฑ์ควรได้นำแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อที่ 15 ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสรรหาและฝึกอบรมบุคลากรสำหรับเรือนจำ (Article XV, Recommendation on the Selection and Training of Personnel for Penal and Correctional Institutions) ซึ่งมีมติรับร่างโดยที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อ

ผู้กระทำผิด ครั้งที่ 1³²¹ การฝึกอบรมควรอยู่บนพื้นฐานของข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ, องค์หลักการในการคุ้มครองบุคคลจากการกักขังและการจำคุกทุกรูปแบบ (Body of Principles for Protection of All Persons under Any Form of Detention or Imprisonment), หลักการพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Basic Principles for the Treatment of Prisoners), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC), ข้อกำหนดสหประชาชาติว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกริดรอนเสรีภาพ (UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of their Liberty) ตลอดจนวิธีการอื่นๆ ของสหประชาชาติ มาตรฐาน และบรรทัดฐานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง แนวทางการฝึกอบรมที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Office of the High Commissioner for Human Rights: OHCHR) สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UN Office on Drugs and Crime: UNODC) และหน่วยงานอื่นของสหประชาชาติที่ดูแลเฉพาะเรื่อง อาทิ HIV และ AIDS ในเรือนจำ โดยควรมีการนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเทศ (ดู ภาคผนวก 2: แหล่งที่มา)

- นอกจากนี้ หน่วยงานราชทัณฑ์ โดยความร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งทำงานด้านสตรี ควรพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมพิเศษสำหรับเจ้าพนักงานได้รับมอบหมายให้ควบคุมดูแลผู้ต้องขังหญิง ตามหลักสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังหญิง โดยมีลักษณะเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการพิเศษสำหรับเตรียมความพร้อมในการกลับสู่สังคม การฝึกอบรมควรดำเนินตามแนวทางที่ให้ไว้ในข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ และข้อกำหนดกรุงเทพฯ เอกสารฉบับนี้อาจใช้เป็นส่วนเสริมข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ และข้อกำหนดกรุงเทพฯ ในการฝึกอบรมและพัฒนาเครื่องมือฝึกอบรมเพิ่มเติม
- หน่วยงานราชทัณฑ์ควรแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำหญิงได้รับโอกาสในการฝึกอบรมเท่าเทียมกับเจ้าพนักงานชาย
- การพัฒนาความสามารถของเจ้าพนักงานหญิงควรมุ่งให้อำนาจพวกเธอในการปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำเพื่อให้พวกเธอสามารถเติบโตในตำแหน่งหน้าที่ พร้อมกับมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนายุทธศาสตร์ นโยบาย และโปรแกรมสำหรับการบริหารจัดการเรือนจำหญิง และการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังหญิง

การต่อต้านการเลือกปฏิบัติและการคุกคามทางเพศต่อเจ้าพนักงานหญิง

- การบริหารเรือนจำต้องมีความมุ่งมั่นชัดเจนที่จะจัดการเลือกปฏิบัติและการคุกคามทางเพศต่อผู้หญิงในเรือนจำ ความมุ่งมั่นนี้ควรปรากฏชัดเจนในวิสัยทัศน์และแผนยุทธศาสตร์ของเรือนจำ และสะท้อนให้เห็นในนโยบายของงานราชทัณฑ์
- งานราชทัณฑ์ควรมีการทบทวนกระบวนการสรรหาบุคลากร โปรแกรมการฝึกอบรมและโอกาสการเข้าถึงระเบียบการเลื่อนขั้นและเงินเดือน เพื่อให้แน่ใจว่ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบายต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติในทางปฏิบัติจริง

³²¹ A/CONF.6/1, ตามข้อกำหนดกรุงเทพฯ, ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 29-30

- หลักการไม่เลือกปฏิบัติควรวางไว้ให้ครอบคลุมถึงการฝึกรอบมเจ้าพนักงานทุกคน
- เจ้าพนักงานหญิงควรสามารถร้องเรียนได้โดยไม่เกรงกลัวที่จะถูกแก้แค้นเอาคืน หากเกิดกรณีมีการเลือกปฏิบัติที่เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ ควรมีกระบวนการรองรับสำหรับเจ้าพนักงานหญิงให้สามารถร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้ตรวจสอบอิสระ และองค์กรอื่นที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ตรวจสอบเรือนจำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนและกฎหมายภายใน

การสร้างความตระหนักและการฝึกรอบมด้านการดูแลสุขภาพพื้นฐาน

- การฝึกรอบมเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติงานในเรือนจำหญิงควรประกอบด้วยกรอบมเรื่องหลักเกี่ยวกับสุขภาพผู้หญิงเพื่อให้เจ้าพนักงานจะสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันที เมื่อไม่มีแพทย์ และแน่ใจว่าสามารถส่งตัวผู้ที่ต้องการการดูแลสุขภาพทางการแพทย์ไปยังเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ได้ทันที
- เจ้าพนักงานควรได้รับการฝึกรอบมด้านการปฐมพยาบาลเพื่อที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือได้ทันทีกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน ขณะที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบุคลากรทางการแพทย์ได้
- เมื่อบุตรของผู้ต้องขังได้รับอนุญาตให้อยู่ด้วยกันมารดาในเรือนจำ เจ้าหน้าที่เรือนจำที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำหญิงควรได้รับการฝึกรอบมพื้นฐานด้านสิทธิเด็ก พัฒนาการเด็ก และบริการด้านสุขภาพสำหรับเด็ก
- หลักสูตรฝึกรอบมสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำควรครอบคลุมถึงการพัฒนาความรู้เรื่องเอชไอวี (HIV) นอกจากในเรื่องการดูแลสุขภาพและการให้ความช่วยเหลือ การรักษา และการป้องกันเอชไอวี/เอดส์ (HIV/AIDS) เรื่องอื่นๆ อาทิ เพศและสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งเน้นที่เกี่ยวข้องกับตราบาปและการเลือกปฏิบัติกับผู้ติดเชื้อ HIV ซึ่งควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรด้วย
- ดังที่ปรากฏใน “สรุปภาพรวมนโยบาย การป้องกันเชื้อเอชไอวี การดูแลและรักษาในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดความเข้าใจสำหรับการแทรกแซง” โดยสำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UNODC), องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO), โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ควรมีการให้ความรู้ด้านความปลอดภัยในวิชาชีพและกระบวนการด้านสุขภาพสำหรับผู้ติดเชื้อเอชไอวี ไวรัสตับอักเสบ และวัณโรคสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ ซึ่งควรได้รับข้อมูล ความรู้ และการฝึกรอบมโดยผู้ตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์และทางสาธารณสุข เพื่อช่วยให้เจ้าพนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างปลอดภัยและมีสุขภาพอนามัยที่ดี³²²
- เจ้าหน้าที่เรือนจำไม่ควรต้องถูกบังคับให้ตรวจเชื้อเอชไอวี แต่ควรมีช่องทางที่สะดวกในการตรวจเชื้อโดยสามารถเก็บความลับ³²³

³²² สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม (UNODC), องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO), โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP), *สรุปนโยบาย, การป้องกันเชื้อเอชไอวี, การดูแลและรักษาในเรือนจำและสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดความรู้เกี่ยวกับมาตรการแทรกแซง*, 2012, หน้า 4.

³²³ เรื่องเดียวกัน

-
- เจ้าหน้าที่เรือนจำควรได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย และมีการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันพร้อม อาทิ ถุงมือ ชุดตรวจค้น อุปกรณ์ช่วยชีวิต แวนป้องกัน สบู่ กระจกสำหรับตรวจและค้นตัว และอุปกรณ์ป้องกันอื่น ภายหลังจากที่สัมผัสสิ่งคุกคาม³²⁴
 - ควรมีการสร้างกลไกในเรือนจำสำหรับการตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรฐานและมีระบบการรายงานผลการสัมผัสสิ่งคุกคาม อุบัติเหตุ และโรคร้าย³²⁵
 - เจ้าหน้าที่เรือนจำควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อตระหนักถึงความสำคัญในการให้บริการด้านสุขภาพจิต และความเสี่ยงที่จะทำร้ายตนเองและฆ่าตัวตายของผู้ต้องขังหญิง อีกทั้งในการจัดการสถานการณ์อย่างเหมาะสม โดยการให้ความช่วยเหลือและส่งตัวไปยังผู้เชี่ยวชาญ

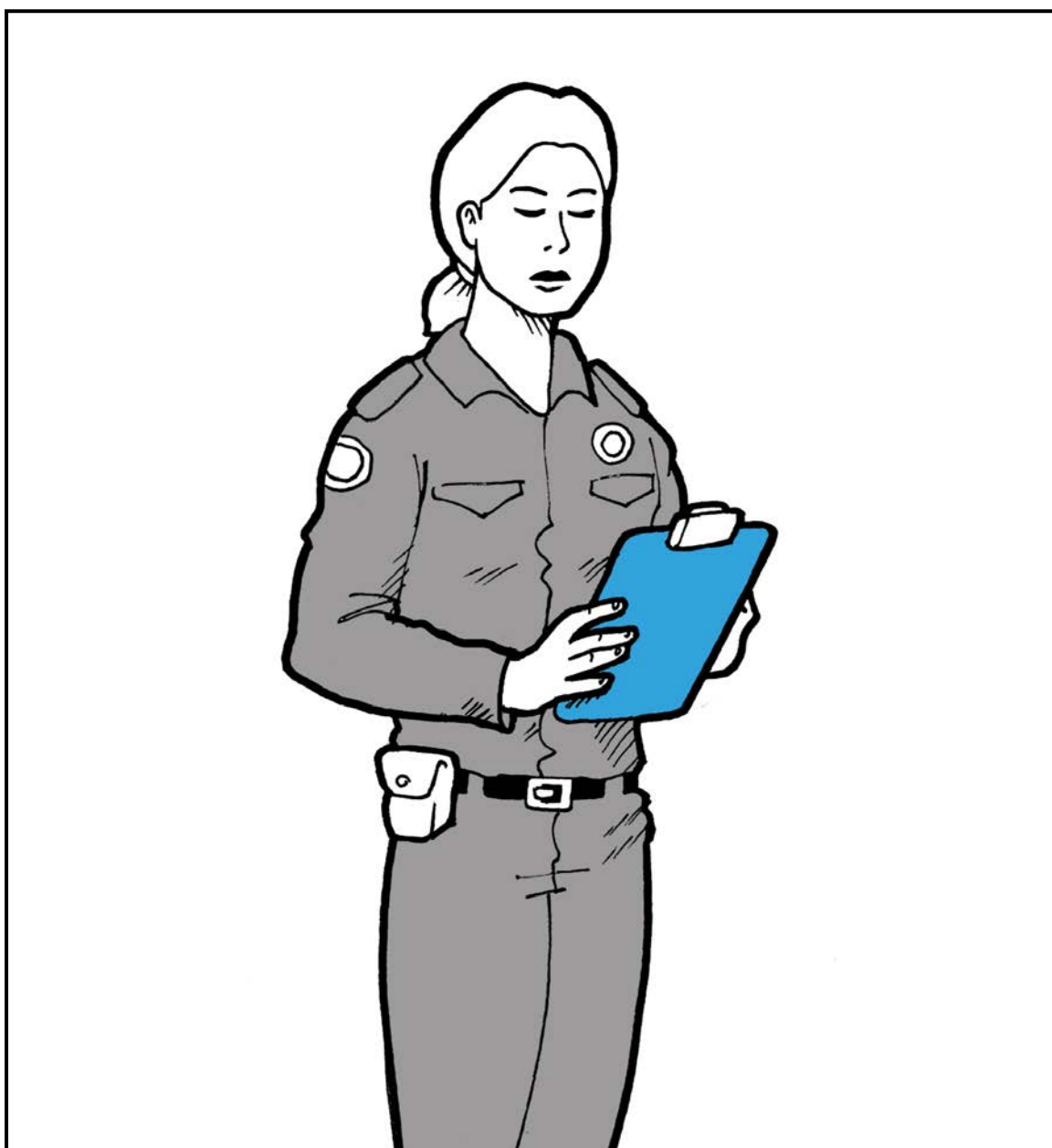
ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- กระทรวงที่รับผิดชอบเรือนจำ
- กระทรวงสาธารณสุข
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- หน่วยงานบริการด้านสุขภาพในเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่เรือนจำทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเรือนจำหญิง และควบคุมผู้ต้องขังหญิง
- หน่วยงานบริการด้านสุขภาพชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานเกี่ยวกับสตรี

³²⁴ เรื่องเดียวกัน

³²⁵ เรื่องเดียวกัน

งานวิจัย การวางแผน การประเมิน และการสร้าง
ความตระหนักให้แก่สาธารณชน
(ข้อกำหนดที่ 67-70)

บทที่ 11 งานวิจัย การวางแผน การประเมิน และการสร้างความ ตระหนักให้แก่สาธารณชน

SMR มิได้มีข้อกำหนดใดเกี่ยวกับการวิจัยและการวางแผน เช่นเดียวกับมาตรฐานฉบับอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งได้พัฒนาขึ้นในเวลาต่อมา เช่น ข้อกำหนดโตเกียว และกฎแห่งกรุงปักกิ่ง ที่มีหมวดเฉพาะเกี่ยวกับการวิจัย การวางแผน การกำหนดนโยบาย และการประเมินผล มาตรฐานเหล่านี้ตระหนักว่าประสิทธิภาพของนโยบายและโปรแกรมที่พัฒนาสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูและการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่สังคมของผู้ต้องขังขึ้นอยู่กับความสามารถในการเชื่อมโยงกับความจริง บนพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของแต่ละประเทศและการประเมินผลของวิธีและการแทรกแซงรูปแบบต่างๆ ดูเหมือนว่าแนวปฏิบัติและข้อกำหนดบางเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การวางแผน การกำหนดนโยบาย และการประเมินผล เป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจและเข้าใจกันมากขึ้นก่อนมีการประกาศใช้ข้อกำหนดโตเกียวและกฎแห่งกรุงปักกิ่ง

ทั้งข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ และข้อกำหนดโตเกียวมิได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะสร้างความตระหนักของสาธารณชนและการร่วมมือกับสื่อในการเผยแพร่ผลการวิจัย ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่เกิดขึ้น ข้อกำหนดที่ 70 ของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ได้สะท้อนถึงการให้ความสำคัญมากขึ้นกับสื่อและความคิดเห็นสาธารณะที่มีต่อการกำหนดนโยบายในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่บนพื้นฐานการตระหนักว่าหากการละเลยในเรื่องอาชญากรรมและการควบคุมอาชญากรรมที่มีมากขึ้น ความกลัวและความต้องการให้มีการลงโทษที่รุนแรงก็จะมีมากขึ้นตามลำดับ³²⁶ นอกจากนี้ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในข้อกำหนดกรุงเทพฯ และการสร้างความตระหนัก รวมทั้งการสร้างความรู้สึกร่วม เป็นความจำเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตามข้อกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกี่ยวข้องกับนโยบายการลงโทษ และทางเลือกที่ไม่ใช้เรือนจำ

11.1 การวิจัย การวางแผน และการประเมินผล

ข้อกำหนดที่ 67

ควรมีความพยายามในการดำเนินการและส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมและมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในหัวข้อเกี่ยวกับความผิดที่กระทำโดยผู้หญิง สาเหตุอันส่งผลให้ผู้หญิงเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผลกระทบจากการกระทำผิดโดยอ้อมและการใช้โทษจำคุกต่อผู้หญิง ลักษณะของผู้กระทำผิดที่เป็นหญิง รวมทั้งคิดค้นโปรแกรมสำหรับลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้หญิง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน พัฒนาโปรแกรมและกำหนดนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิง

³²⁶ ดู ตัวอย่างเช่น Tapio Lappi-Seppala, *การสร้างทางเลือกด้านชุมชน – การวางมาตรการให้เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติทั่วกัน*, 2002, หน้า 95. ดู: หลักสูตรการฝึกอบรมระหว่างประเทศครั้งที่ 121 โดย UNAFEI ดูรายงานจากผู้เชี่ยวชาญได้ที่ <www.unafei.or.jp/english/pages/RMS/No61.htm>

ข้อกำหนดที่ 68

ควรมีความพยายามในการดำเนินการและส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยในหัวข้อเกี่ยวกับจำนวนของบุตรที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากการขาดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการขาดต้องโทษจำคุก และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อบุตร เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและพัฒนาโปรแกรมต่างๆ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เด็กจะได้รับเป็นสำคัญ

ข้อกำหนดที่ 69

ควรมีความพยายามในการทบทวน ประเมินผลและเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับแนวโน้ม ปัญหา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการกระทำความผิดของผู้หญิง และประสิทธิผลในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิงรวมถึงบุตร เพื่อเป็นการลดตราบาปและผลกระทบในทางลบต่อตัวเด็กอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่มารดาต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- ในขณะที่มีการศึกษาและวิจัยมากมายเกี่ยวกับสาเหตุการก่ออาชญากรรม ลักษณะของผู้กระทำความผิด ผลกระทบของการใช้เรือนจำและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัว และประสิทธิผลของโปรแกรมเฉพาะต่ออัตราการทำผิดซ้ำนับแต่มีการประกาศใช้ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ แต่เพียงจะช่วงราวปี 2000 ที่ได้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเพศในกระบวนการยุติธรรม และความแตกต่างของลักษณะหญิงและชาย ตลอดจนสิ่งที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่สังคม นอกจากนี้เป็นที่น่าสนใจว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีขึ้นในประเทศตะวันตก
- ดังนั้น ข้อกำหนดที่ 67-68 จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยในหัวข้อที่หลากหลาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ผู้หญิงต้องเผชิญในกระบวนการยุติธรรม เป้าหมายคือเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและยุทธศาสตร์ตอบสนองอย่างเหมาะสมขึ้นและช่วยเหลือผู้หญิงเหล่านั้นในการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและความเข้าใจที่มากขึ้นต่อเหตุผลที่บ่อยครั้งมีความซับซ้อน ซึ่งสุดท้ายนำชีวิตผู้หญิงเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และความจำเป็นที่จะต้องมีการตอบสนองความต้องการที่คำนึงถึงความอ่อนไหวและความแตกต่างทางเพศมากขึ้น เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ข้อกำหนดข้างต้นยังให้ความสำคัญกับการศึกษาเกี่ยวกับภาวะของเด็ก ที่มารดาเป็นผู้ต้องขังหญิง ซึ่งเป็นเรื่องที่ยังไม่มีการศึกษาวิจัย และจำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นอย่างมาก
- ข้อกำหนดที่ 69 อยู่บนพื้นฐานความเข้าใจที่ว่าผลการประเมินผลของการแทรกแซง โปรแกรม และวิธีการต่างๆ ที่มุ่งวัดผลระดับความสำเร็จและล้มเหลว เป็นเรื่องพื้นฐานในการพัฒนา ปรับแก้ และเปลี่ยนแปลงนโยบายและโปรแกรมให้ดียิ่งขึ้น ในรูปของการมีงานวิจัยสนับสนุน (evidence-based) เรื่องที่เกี่ยวกับผู้ต้องขังในภาพรวมนี้ยังถูกละเลยเป็นอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง ยิ่งไปกว่านั้นที่เกี่ยวข้องกับบุตรของผู้ต้องขังหญิง

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรดำเนินการทุกอย่างที่จำเป็นและจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้แน่ใจว่าในการปฏิบัติงานได้มีการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กซึ่งเป็นบุตรของมารดาที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม
- การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดของผู้หญิง ลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิดหญิง (เช่น ระดับการศึกษาและหน้าที่การงาน ภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม สัญชาติ ฯลฯ) จำนวนบุตร อายุบุตรแต่ละคน และสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังที่การจำคุกของมารดา (เช่น เด็กเหล่านั้นอยู่กับมารดาในเรือนจำหรือไม่ และหากอยู่นอกเรือนจำ ได้รับการดูแลอย่างไร) ควรเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานบริการสังคมในชุมชนหากเกี่ยวข้อง
- ผู้กำหนดนโยบายควรมีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินการวิจัยในเรื่องอื่นๆ เช่น ปัจจัยร่วมที่ส่งผลให้ผู้หญิงส่วนใหญ่กระทำผิด ผลกระทบของการใช้เรือนจำและการใช้มาตรการที่มีใช้การคุมขังกับผู้หญิง และผลกระทบต่อเด็กจากการจำคุกของมารดา
- ความต้องการพิเศษด้านการดูแลสุขภาพสำหรับผู้ต้องขังหญิง รวมถึงโดยเฉพาะอย่างยิ่งความจำเป็นในการดูแลสุขภาพจิต การพึ่งพาสารเสพติดของผู้หญิง ผลการรักษา และอัตราการกลับมาเสพติดซ้ำหลังปล่อย เหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งผลการศึกษานี้ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและกำหนดนโยบาย
- งานวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมและการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ต้องขังหญิง (เช่น การขังเดี่ยว ความแตกแยกของสัมพันธ์ภาพในครอบครัว) มีความสำคัญอย่างมากเช่นกันในการพัฒนาแนวทางการพัฒนาสภาวะแวดล้อมและการปฏิบัติหน้าที่โดยมีงานวิจัยสนับสนุน เพื่อช่วยให้การกลับสู่สังคมของผู้ต้องขังหญิงราบรื่นขึ้น
- งานวิจัยในด้านอื่นๆ ควรมุ่งเน้นผู้ต้องขังหญิงซึ่งเป็นกลุ่มพิเศษ ผลกระทบของการใช้เรือนจำ รวมถึงการลงโทษและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัว ความต้องการพิเศษและความจำเป็นที่ต้องมีการตอบสนองต่อความต้องการเหล่านี้
- สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐอาจสนับสนุนในการทำวิจัยเช่นกัน ในหัวข้อที่กล่าวข้างต้น รวมถึงหัวข้ออื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อพัฒนาความรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ไว้เป็นรากฐานสำหรับนโยบาย
- การดำเนินการวิจัยควรปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณที่ยอมรับในทางสากลเสมอ การวิจัยในด้านสุขภาพควรปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณทางการแพทย์
- ฐานข้อมูลผลการวิจัยควรได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ข้อมูลบริการด้านสุขภาพควรมีการเก็บบันทึกโดยไม่เปิดเผยชื่อ (เช่น ข้อมูลส่วนตัวของผู้หญิงไม่ควรปรากฏในฐานข้อมูล)
- ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรแน่ใจว่ามีการประเมินนโยบายและโปรแกรมอย่างสม่ำเสมอ เป็นการภายใน และเป็นอิสระ เพื่อประเมินผลลัพธ์ ปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง หากจำเป็น รวมทั้งสร้างและเผยแพร่ต้นแบบแนวปฏิบัติที่ดี

● งานวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลจะมีคุณค่า ก็ต่อเมื่อมีการนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมและนโยบายที่มีอยู่ หรือที่กำลังจะพัฒนาขึ้นใหม่ ดังนั้นควรมีการสร้างเชื่อมโยงระหว่างผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานวิจัยและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและแผน ซึ่งอาจอยู่ในรูปของฐานข้อมูลร่วมหากมีทรัพยากรและเทคโนโลยีที่พร้อม หรือกำหนดให้มีการส่งหรือเก็บรวบรวมผลการวิจัยอย่างสม่ำเสมอไปยังหน่วยวางแผนหรือผู้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง ในส่วนนี้อาจเพิ่มเติมให้มีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ ได้แก่ ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อคุยกันถึงผลการประชุมหารือและหาแนวทางความร่วมมือ ตลอดจนสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ผู้บริหารงานเรือนจำ
- กระทรวงสาธารณสุข
- หน่วยงานบริการสุขภาพในเรือนจำ
- เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญในเรือนจำ
- หน่วยงานด้านการพักการลงโทษ คุมประพฤติ และ/หรือ หน่วยบริการสังคมในชุมชน
- หน่วยงานด้านการวิจัย
- สถาบันการศึกษา
- หน่วยบริการด้านสุขภาพในชุมชน
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ
- สื่อ

11.2 การสร้างความตระหนักให้แก่สาธารณชน การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการฝึกอบรม

ข้อกำหนดที่ 70

1. สื่อมวลชนและสาธารณชนพึงได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ส่งผลให้ผู้หญิงต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา และแนวทางในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้กระทำผิดหญิงสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่บุตรของผู้กระทำผิดดังกล่าวจะได้รับ

2. การตีพิมพ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยและตัวอย่างแนวทางปฏิบัติที่ดีจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดนโยบายซึ่งมุ่งพัฒนาผลลัพธ์และความเป็นธรรมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต่อผู้กระทำผิดหญิงและบุตรที่เข้าสู่กระบวนการ
3. สื่อมวลชนและสาธารณชนตลอดจนผู้ประกอบการวิชาชีพในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังหญิงและผู้กระทำผิดที่เป็นหญิง พึงได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ตามข้อกำหนดฉบับนี้ รวมถึงการนำข้อกำหนดนี้ไปปฏิบัติตาม
4. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยอ้างอิงข้อกำหนดฉบับนี้และผลการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตระหนักถึงความสำคัญและยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

เหตุผลสำหรับข้อกำหนดนี้

- โดยปกติแล้ว สาธารณชนไม่ได้รับข้อมูลเท่าที่ควรเกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำผิด ลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิด และผลกระทบที่เป็นภัยของการใช้เรือนจำ จากข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดนี้ได้ให้ข้อสังเกตว่า สาธารณชนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เฉพาะของผู้ต้องขังหญิงน้อยยิ่งกว่า รวมถึงผลกระทบระยะยาวจากการจำคุกต่อผู้หญิงและบุตรของพวกเขา³²⁷ สาธารณชนที่ได้รับทราบถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้หญิงทำผิดกฎหมาย การตกเป็นเหยื่อที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ต้องประสบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุตรเมื่อมารดาต้องอยู่ในเรือนจำ รวมทั้งความต้องการพิเศษในการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม บุคคลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะสนับสนุนความพยายามในการลดการใช้เรือนจำกับผู้หญิงเท่าที่จะพวกเขาทำได้ ดังที่ปรากฏในเสนอแนะของข้อกำหนดกรุงเทพฯ ว่าความเข้าใจและความร่วมมือของสาธารณชนเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินมาตรการและการลงโทษแบบไม่ใช้เรือนจำอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปเพื่อลดการตีตราซึ่งผู้กระทำผิดหญิงต้องเผชิญ
- ข้อกำหนดที่ 70(4) ได้ครอบคลุมเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งกล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องฝึกอบรมและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานที่ผู้กระทำผิดหญิงมีร่วมกัน รวมทั้งความจำเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อกลับสู่สังคม เพื่อที่จะแน่ใจได้ว่าการบริหารกระบวนการยุติธรรมได้คำนึงถึงความต้องการเฉพาะของผู้หญิง และประโยชน์สูงสุดของบุตรของพวกเขา

การนำไปปฏิบัติ

- ผู้กำหนดนโยบายควรวางมาตรการในทางปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่ามีการเผยแพร่ผลการวิจัยและจากการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่สาธารณชน ดังที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดที่ 67-68 ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ อาทิ โดย

³²⁷ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ , ข้อคิดเห็นประกอบข้อกำหนดที่ 70.

การจัดทำข้อมูลบนเว็บไซต์ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และโดยความร่วมมือกับสื่อต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่ามีการเผยแพร่ข้อมูลและผลการวิจัยที่ทันสมัยให้แก่สาธารณชน

- วิธีการอื่นที่เป็นประโยชน์อาจรวมถึง: การแต่งตั้งให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาสื่อต่างๆ ให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงนักสถิติและนักวิชาการ และโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการเผยแพร่ข้อมูลสถิติทางสื่อต่างๆ ได้
- ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม และบุตรของเธอ และร่วมมือในการสร้างความตระหนักและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมที่ดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีใช้ของรัฐเหล่านั้น
- กระทรวงที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการทบทวนหลักสูตรอบรมสำหรับเจ้าพนักงาน และปรับให้เป็นไปตามบทบัญญัติของข้อกำหนดกรุงเทพฯ
- ควรจัดให้มีโปรแกรมการฝึกอบรมพิเศษเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพฯ สำหรับตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา และทนายของรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสนับสนุนโดยเครื่องมือฝึกอบรมอื่นๆ ที่พัฒนาขึ้นตามแนวทางพื้นฐานของข้อกำหนดกรุงเทพฯ นอกเหนือจากการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เรือนจำ ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดที่ 29-35

ผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก

- ผู้กำหนดนโยบาย
- หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- หน่วยงานด้านการวิจัย
- สื่อ
- หน่วยงานที่มีใช้ของรัฐ

ภาคผนวก 1 ผู้ที่เกี่ยวข้องหลักและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

ข้อ	ผู้กำหนดนโยบาย	ผู้บัญญัติ	หน่วยงานบังคับ		ผู้บริหารงาน	เจ้าหน้าที่เรือนจำ		พนักงานคุมประพฤติและพักการลงโทษ	สวัสดิการสังคม	หน่วยงานบริการ	หน่วยงานที่ตรวจ
			ใช้กฎหมาย/กระบวนการ	ยุติธรรม		เรือนจำ/เจ้าหน้าที่เรือนจำ	สวัสดิการ				
1	✓				✓	✓	✓		✓		✓
2		✓			✓						
3		✓			✓						
4	✓				✓						
5					✓		✓				
6	✓	✓		✓	✓		✓			✓	
7	✓	✓		✓	✓		✓			✓	
8	✓	✓			✓		✓			✓	
9	✓	✓			✓		✓			✓	
10	✓				✓		✓			✓	
11					✓		✓				
12	✓	✓			✓		✓			✓	
13					✓		✓			✓	
14	✓	✓			✓		✓			✓	
15	✓	✓			✓		✓	✓		✓	
16	✓				✓		✓				
17	✓				✓		✓			✓	
18	✓				✓		✓			✓	
19	✓	✓			✓		✓			✓	
20	✓	✓			✓		✓			✓	

ข้อ	ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	ผู้บัญญัติ กฎหมาย/สมาชิก สภา	หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย/ กระบวนการยุติธรรม			ผู้บริหารงาน เรือนจำ/ เจ้าหน้าที่เรือนจำ	เจ้าหน้าที่เรือนจำ ด้านการแก้ไข ฟื้นฟู/ นักสังคม สงเคราะห์/ เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ	หน่วยงานคุม ประพฤติและพัก การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก สุขภาพในชุมชน ติดตามเรือนจำ						
			ผู้บัญชา การตำรวจ	ผู้ อำนวยการ	ผู้ อำนวยการ									
21					✓									
22	✓	✓			✓									
23	✓	✓			✓									
24	✓	✓			✓									
25	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓		✓
26	✓	✓				✓				✓				
27	✓	✓				✓								
28		✓				✓								
29	✓					✓								
30	✓					✓								
31	✓					✓								
32	✓					✓								
33						✓	✓					✓		
34						✓	✓					✓		
35						✓	✓					✓		
36	✓					✓								
37	✓					✓		✓						
38	✓					✓	✓					✓		
39	✓					✓	✓					✓		
40	✓					✓	✓	✓		✓				

ข้อ	ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	ผู้บัญญัติ กฎหมาย/สมาชิก สภา	หน่วยงานบังคับ			เจ้าหน้าที่เรือนจำ			เจ้าหน้าที่เรือนจำ ด้านการแก้ไข ฟื้นฟู/			หน่วยงานคุม ประพฤติและพัก การลงโทษ			หน่วยงานที่ตรวจ สวนการบริการ หน่วยงานบริการ สวัสดิการเด็ก สุขภาพในชุมชน		
			ใช้กฎหมาย/ กระบวนการ ยุติธรรม	ผู้บริหารงาน เรือนจำ/ เจ้าหน้าที่เรือนจำ	ผู้ให้บริการ สุขภาพในเรือนจำ	หน่วยงานบริการ สุขภาพในเรือนจำ	สวัสดิการ	สงเคราะห์/ เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ	นักสังคม สงเคราะห์/ เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ	ผู้พินิจ/ นักสังคม สงเคราะห์/ เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก
✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
41	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
42	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
43	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
44	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
45	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
46	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
47	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
48	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
49	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
50	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
51	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
52	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
53	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
54	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
55	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
56	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
57	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
58	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
59	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
60	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ข้อ	ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงกระทรวงที่กฎหมาย/สมาชิก เกี่ยวข้อง	ผู้บัญญัติ กฎหมาย/สมาชิก สภา	หน่วยงานบังคับ			ผู้บริหารงาน เรือนจำ/ เจ้าหน้าที่เรือนจำ ในเรือนจำ	พนักงาน บริการ เรือนจำ	เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ	เจ้าหน้าที่เรือนจำ ด้านการแก้ไข ฟื้นฟู/ นักสังคม สงเคราะห์/ เจ้าหน้าที่ สวัสดิการ			หน่วยงานคุม ประพฤติและพัก การลงโทษ สวัสดิการสังคม สวัสดิการเด็ก	หน่วยงานดูแล ด้านสุขภาพใน ชุมชน	หน่วยงานที่ตรวจ ติดตามเรือนจำ
			ใช้กฎหมาย/ กระบวนการ ยุติธรรม	ใช้กฎหมาย/ สมาชิกสภา	ผู้บัญญัติ กฎหมาย/สมาชิก สภา									
✓	✓	✓	✓								✓			
61	✓	✓	✓								✓		✓	
62											✓			
63											✓			
64	✓	✓	✓			✓					✓			
65	✓	✓	✓								✓			
66	✓	✓	✓								✓			
67	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
68	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
69	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
70	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			

ภาคผนวก 2: แหล่งที่มาเพิ่มเติม

ชุดเครื่องมือสำหรับ
ข้อกำหนดกรุงเทพฯ แห่ง
สหประชาชาติ

แหล่งที่มาอื่นๆ ในชุดเครื่องมือของ PRI เกี่ยวกับ ข้อกำหนดกรุงเทพฯ

- แบบประเมินการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพฯ

แบบประเมินนี้ (ซึ่งจัดทำในรูปแบบของซีดีรอม แนบพร้อมกับการตีพิมพ์หรือดาวน์โหลดเอกสารฉบับนี้) เป็นรายการที่มีเนื้อหาครอบคลุมสำหรับการประเมินแนวทางปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพฯ แบ่งโครงสร้างตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยจัดทำร่วมกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ)

- เอกสารสรุปการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เอกสารนี้รวบรวมข้อกังวลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง ในฐานะที่เป็นผู้ถูกกล่าวหาในระบบงานยุติธรรม โดยอ้างอิงจากหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชน และให้ตัวอย่างในแนวปฏิบัติ รวมทั้งแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในเรื่องดังต่อไปนี้: การกระทำผิดเฉพาะ/ตามสถานะทางเพศ ข้อเสียเปรียบระหว่างรับโทษ มาตรการที่มีใช้การคุมขัง ความอ่อนแอที่จะถูกกระทำอนาจารทางเพศ การคุมขัง/การกักขัง เด็กหญิงในเรือนจำและการแก้ไขฟื้นฟู

- แนวทางการตรวจการสถานที่คุมขังโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเพศ

แนวทางนี้ช่วยให้หน่วยงานที่กำกับดูแลอัตราว่างของสถานที่กักขัง ได้คำนึงถึงเรื่องเพศในการปฏิบัติงานและการตรวจสอบเรื่องการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กหญิงในสถานที่กักขัง จัดทำร่วมกับสมาคมเพื่อการต่อต้านการทรมาน (Association for the Prevention of Torture)

- หลักสูตรฝึกอบรมผ่านระบบออนไลน์ “ผู้หญิงที่ถูกคุมขัง: การนำข้อกำหนดกรุงเทพฯ ไปสู่การปฏิบัติ”

หลักสูตรออนไลน์สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์ข้อกำหนด การทำแบบประเมินผล และการทำข้อเสนอแนะต่อรัฐและภาคประชาสังคมสำหรับการส่งเสริมสิทธิเด็กหญิงที่อยู่ในสถานที่กักขัง

- เอกสารสรุปว่าด้วยเรื่องเด็กผู้หญิงกับการคุมขัง

เอกสารสรุปชุดนี้มุ่งที่จะศึกษาลักษณะของความท้าทายต่างๆ ซึ่งเด็กผู้หญิงที่ถูกคุมขังต้องเผชิญ และมาตรฐานการปฏิบัติงานทั้งในระดับระหว่างประเทศและระดับภูมิภาคที่ให้ความสำคัญกับความท้าทายเหล่านี้ พร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะแก่รัฐและภาคประชาสังคมเพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กผู้หญิงที่ถูกคุมขังด้วย

- สิ่งตีพิมพ์ออนไลน์โดย PRI

สิ่งตีพิมพ์นี้จะรวบรวมเนื้อหาทุกไตรมาสเกี่ยวกับผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม ข้อกำหนดกรุงเทพฯ และกิจกรรมที่ดำเนินโดย PRI และอื่นๆ เกี่ยวกับข้อกำหนด สามารถสมัครได้ทางอีเมล info@penalreform.org

เครื่องมือมีการตีพิมพ์ในหลายภาษา สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.penalreform.org

เรื่องทั่วไปและเรื่องเกี่ยวกับผู้หญิงในกระบวนการยุติธรรม

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- สรุปบทกฎหมายเรือนจำเชิงเปรียบเทียบ (Compendium of Comparative Prison Legislation) 2008 ภาษาอังกฤษ
- การดำเนินนโยบายและกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ (Making Law and Policy Work) 2010 ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน
- การดำเนินตามมาตรฐานให้มีประสิทธิภาพ คู่มือระหว่างประเทศเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีของเรือนจำ (Making Standards Work, An International Handbook on Good Prison Practice) 2001 ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเปอร์เซีย ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาอาหรับ
- สรุปหมายเลข 3: ผู้หญิงในเรือนจำ (Briefing No. 3: Women in Prison) 2008
- ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ ภาษาฝรั่งเศส

แหล่งที่มาอื่น

- Coyle, A, ศูนย์การศึกษาเรือนจำระหว่างประเทศ (International Centre for Prison Studies), แนวทางด้านสิทธิมนุษยชนต่อการบริหารเรือนจำ (A Human Right Approach to Prison Management), คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่เรือนจำ, ฉบับที่ 2, 2009 ภาษาอังกฤษ
- ชุดเครื่องมือปฏิรูปงานด้านความปลอดภัยและเพศ (Gender and Security Sector Reform Toolkit), บรรณาธิการ: Megan Bastick, Kristin Valasek DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW, 2008 ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอินโดนีเซีย ภาษามอนเตเนโกร ภาษารัสเซีย (ดูเครื่องมือการปฏิรูปงานยุติธรรมและเพศ และการปฏิรูปงานยุติธรรมและเพศ)
- Quaker United Nations Office (QUNO), ผู้หญิงในเรือนจำ: ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง, M. Bastick & L. Townhead, June 2008 ภาษาอังกฤษ
- สิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ของ QUNO เกี่ยวกับผู้หญิงในเรือนจำ: ภาษาอังกฤษ

-
- คู่มือโดย UNODC เกี่ยวกับผู้จัดการเรือนจำและผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับผู้หญิงและการคุมขัง, New York, 2008
ภาษาอังกฤษ
-

มาตรการที่มีใช้การคุมขัง

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- งานบริการสังคมที่มีประสิทธิภาพ: ชุดความรู้จากแอฟริกาตะวันออก (Making Community Service Work: A Resource Pack from East Africa), 2012
- ภาษาอังกฤษ

แหล่งที่มาอื่น

- ศูนย์การศึกษาเรือนจำระหว่างประเทศ, แนวทางข้อที่ 15, การพัฒนาทางเลือกคำพิพากษา
ภาษาอังกฤษ
 - Stern, V., การพัฒนาทางเลือกที่ไม่ใช้เรือนจำในยุโรปกลางและตะวันออกและเอเชียกลาง, ศูนย์การศึกษาเรือนจำระหว่างประเทศ, King's College London, พฤษภาคม 2002
 - คู่มือ UNODC ว่าด้วยหลักการพื้นฐานและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับทางเลือกที่ไม่ใช้เรือนจำ, New York, 2007
 - ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ ภาษาฝรั่งเศส
-

เพศและการดูแลด้านสุขภาพ

- สำนักงานภูมิภาคยุโรปแห่งองค์การอนามัยโลก และสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ, สุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ: การลดความไม่เท่าเทียมทางเพศในการดูแลด้านสุขภาพในเรือนจำ, กรุงโคเปนเฮเกน, 2009 (ปฏิญญาว่าด้วยสุขภาพของผู้หญิงในเรือนจำ)

ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย

- สุขภาพผู้หญิงในเรือนจำ, แนวปฏิบัติและรายการทบทวนนโยบายและการปฏิบัติ โดยสำนักงานภูมิภาคยุโรปแห่งองค์การอนามัยโลก สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ และ van den Bergh, B., Gatherer, A (จากสำนักงานภูมิภาคยุโรปแห่งองค์การอนามัยโลก), Atabay, T. และ Hariga F. (สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ), 2011

ภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย

การทำร้ายตนเองและฆ่าตัวตาย

- องค์การอนามัยโลก, สมาคมระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันอัตวินิบาตกรรม (International Association for Suicide Prevention: IASP), การป้องกันอัตวินิบาตกรรมในท้องซังและเรือนจำ, 2007 ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษาอิตาลี ภาษาสวีเดน ภาษาอื่น

การบำบัดยาเสพติดและเชื้อเอชไอวี

- หลักสูตรการบำบัดผู้ติดยาเสพติดโดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), การดูแลและบำบัดสารเสพติดสำหรับผู้หญิง: กรณีศึกษาและบทเรียน, สหประชาชาติ, นิวยอร์ก, 2004

- ภาษาอังกฤษ

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), องค์การอนามัยโลก (WHO), หลักการบำบัดและดูแลผู้ที่พึ่งพาสารเสพติด, พฤษภาคม 2009

- ภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), จากสภาพบังคับสู่ความร่วมมือ: การบำบัดผู้ที่พึ่งพาสารเสพติดโดยวิธีการทางแพทย์, มิใช่การลงโทษ, เอกสารอภิปราย, Gerra, G. จากแผนกสุขภาพและการป้องกันยาเสพติด UNODC, และ Clark, N. จากหน่วยสุขภาพจิตและการติดยาเสพติด WHO, 2010

- ภาษาอังกฤษ

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), องค์การอนามัยโลก (WHO), โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) (2006) การสนับสนุน การป้องกัน และการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ในเรือนจำ, กรอบแนวทางระดับประเทศที่มีประสิทธิภาพ, นิวยอร์ก, 2006

- ภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษภาษาฝรั่งเศส ภาษาโปรตุเกส ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) / โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS), ผู้หญิงและเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ

ภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาอาหรับ ภาษาอินโดนีเซีย บาสซา ภาษาโปรตุเกส

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS), และองค์การอนามัยโลก (WHO), นโยบายว่าด้วยการดูแล การบำบัด และการป้องกันเชื้อเอชไอวี ในเรือนจำ และสถานที่ปิดอื่นๆ: ชุดข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับการแทรกแซง, กรกฎาคม 2012

ภาษาอังกฤษ

-
- สิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ว่าด้วยการดูแลและการบำบัดยาเสพติด:

[ภาษาอังกฤษ](#)

- สิ่งตีพิมพ์อื่นๆ ว่าด้วยการใช้ยาเสพติดและเชื้อเอชไอวีในเรือนจำ:

[ภาษาอังกฤษ](#)

การทรมานและการปฏิบัติอันโหดร้ายทารุณ

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- ผู้หญิงในสถานที่กักขัง: แนวทางในการตรวจสอบความอ่อนไหวด้านเพศ, 2013

[ภาษาอังกฤษ](#) [ภาษาจอร์เจีย](#) [ภาษารัสเซีย](#) [ภาษาสเปน](#)

- วัฒนธรรมของสถานกักขัง: กรอบแนวทางป้องกัน, 2013

[ภาษาอังกฤษ](#) [ภาษาจอร์เจีย](#) [ภาษารัสเซีย](#)

แหล่งที่มาอื่นๆ

- สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งองค์การสหประชาชาติ (UNOHCHR), คู่มือการไต่สวนและรวบรวมหลักฐานอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการทรมาน การปฏิบัติหรือลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (“พิธีสารอิสตันบูล”) (“Istanbul Protocol”), 2004

[ภาษาอังกฤษ](#)

- สำหรับภาษาอื่น ดู ห้องสมุดขององค์กรการศึกษาด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Education Associates: HREA) ([ภาษาอาหรับ](#) [ภาษาอาเซอร์ไบจาน](#) [ภาษาคาตาลัน](#) [ภาษาจีน](#) [ภาษาอังกฤษ](#) [ภาษาฝรั่งเศส](#) [ภาษาจอร์เจีย](#) [ภาษาฮังการี](#) [ภาษาอินโดนีเซีย](#) [ภาษาโปรตุเกส](#) [ภาษารัสเซีย](#) [ภาษาเชอเชน](#) [ภาษาสเปน](#) [ภาษาตุรกี](#))

- คู่มือการรายงานเกี่ยวกับการทรมาน, Giffard, C. จากศูนย์สิทธิมนุษยชน, University of Essex, 2000

[ภาษาเปอร์เซีย](#)

การค้ำมนุษย์

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) กรอบแนวทางระหว่างประเทศในการปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยการค้ำมนุษย์ (2010)

[ภาษาอาหรับ](#) [ภาษาจีน](#) [ภาษาอังกฤษ](#) [ภาษาฝรั่งเศส](#) [ภาษารัสเซีย](#) [ภาษาสเปน](#)

- ชุดความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านการค้ำมนุษย์ โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) (ตุลาคม 2008)

[ภาษาอาหรับ](#) [ภาษาจีน](#) [ภาษาอังกฤษ](#) [ภาษาฝรั่งเศส](#) [ภาษารัสเซีย](#) [ภาษาสเปน](#)

งานยุติธรรมสำหรับเด็ก

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- คู่มือการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กเยาวชน, องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)/องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF), 2007

- การเลือกปฏิบัติและเด็กหญิงในสถานกักขัง (2013)

ภาษาอังกฤษ

- แผนสืบประการสำหรับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรม, 2013

ภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน ภาษาตุรกี

-

สิ่งตีพิมพ์อื่นๆ โดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI) เกี่ยวกับงานยุติธรรมสำหรับเด็ก

แหล่งที่มาอื่นๆ

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF), คู่มือสำหรับการประเมินตามตัวชี้วัดด้านงานยุติธรรมสำหรับเด็กเยาวชน, 2006, หน้า 1

ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย

สิ่งตีพิมพ์อื่นๆ โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) เกี่ยวกับงานยุติธรรมสำหรับเด็ก

ดูเพิ่มเติม หัวข้อ “การติดตามเรือนจำ” ด้านล่าง

ผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- คู่มือการฝึกอบรมหมายเลข 1: สิทธิมนุษยชนและผู้ต้องขังที่อ่อนแอ, 2004

ภาษาอังกฤษ ภาษาเปอร์เซีย ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน

แหล่งที่มาอื่นๆ

- คู่มือว่าด้วยผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ โดยสำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), Atabay, T., นิวยอร์ก, 2009

ภาษาอังกฤษ

เด็กติดผู้ต้องขัง (บุตรของผู้ต้องขัง)

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- งานยุติธรรมสำหรับเด็ก สรุปหมายเลข 3: เด็กติดผู้ปกครองที่ฝ่าฝืนกฎหมาย, 2012

ภาษาอังกฤษ ภาษารัสเซีย

- รายงานเสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป, 30 กันยายน 2011

ภาษาอังกฤษ

แหล่งที่มาอื่นๆ

- คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก, วันอภิปรายทั่วไป – รายงานและข้อเสนอจากผลการอภิปรายทั่วไป ว่าด้วย “เด็กติดผู้ต้องขัง” (30 กันยายน 2011)

ภาษาอังกฤษ

- Quaker United Nation Office, เด็กที่ถูกคุมขังโดยจำเป็น, Robertson, O., เมษายน 2008

ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน

- สถาบันว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งเดนมาร์ก, เครือข่ายในยุโรปสำหรับเด็กติดผู้ต้องขัง, University of Ulster และ Bambinisenzasbarre (2011), เด็กติดผู้ต้องขัง, บรรณาธิการ: Peter Scharff-Smith และ Lucy Gampell

ภาษาอังกฤษ

- แนวปฏิบัติสหประชาชาติว่าด้วยทางเลือกการดูแลเด็ก (มติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ A/RES/64/142, ลงมติเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2009)

ภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน

- Quaker United Nation Office, เด็กกำพร้าในงานยุติธรรม, ค้นหาประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กเมื่อผู้ปกครองถูกคุมขัง: บทวิเคราะห์เชิงกฎหมาย, Tomkin, J., สิงหาคม 2009

ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน

- Quaker United Nation Office, เด็กติดผู้ต้องขัง (ที่ถูกกล่าวหา): กรอบแนวทางฉบับปรับปรุงเพื่อการตัดสินใจ โดย Mason-White, H. และ Hearney, Helen F., มีนาคม 2012

ภาษาอังกฤษ

- Quaker United Nation Office, ผู้ถูกตัดสินความผิดทางอาญา: เด็กติดผู้ต้องขัง, ข้อเสนอแนะและแนวปฏิบัติที่ดีจากคณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิเด็ก วันอภิปรายทั่วไป 2011, Robertson, O., มีนาคม 2012

ภาษาอังกฤษ

- สิ่งตีพิมพ์ข้างต้นและอื่นๆ ของ QUNO เกี่ยวกับมารดาที่ถูกคุมขังสามารถค้นได้จาก เว็บไซต์ของ QUNO

การติดตามและประเมินเรือนจำ

แหล่งที่มาจากองค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (Penal Reform International: PRI)

- ผู้หญิงในสถานที่กักขัง: แนวทางในการตรวจสอบความอ่อนไหวด้านเพศ, องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ (PRI) และ สมาคมเพื่อป้องกันการทรมาน (Association for the Prevention of Torture), 2013

ภาษาอังกฤษ ภาษาจอร์เจีย ภาษารัสเซีย ภาษาสเปน

- การพัฒนาแนวทางสนับสนุนสำหรับการติดตามและรายงานเกี่ยวกับสภาพของสถานที่กักขัง, 2011

ภาษาอังกฤษ

- คู่มือการฝึกอบรม: ผู้ควบคุมอิสระในสถานที่กักขังเยาวชน, 2011

ภาษาอังกฤษ

- การคุ้มครองเด็กในสถานที่กักขัง: กลไกการควบคุมอิสระสำหรับเด็กในสถานที่กักขังในแถบแอฟริกาเหนือ ตะวันออก และกลาง, 2011

ภาษาอังกฤษ

แหล่งที่มาอื่นๆ

- ชุดความรู้เพื่อการปฏิรูปหน่วยความปลอดภัยและเพศ: Megan Bastick, Kristin Valasek, DCAF, OSCE/ODIHR, UN-INSTRAW 2008

ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอินโดนีเซีย ภาษามอนเตนีโกรี ภาษารัสเซีย

- ดู เครื่องมือว่าด้วยมุมมองทางรัฐสภาเกี่ยวกับเรื่องเพศและหน่วยความปลอดภัย และการติดตามและประเมินผล SSR และการประเมินผล และเพศ
- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), ชุดเครื่องมือประเมินผลกระทบของการยุติธรรม

ภาษาอังกฤษ

- สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC), เครื่องมือประเมินระบบงานยุติธรรมทางอาญา, ชุดเครื่องมือประเมินผลงานยุติธรรมทางอาญา, 2010

ภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย ภาษาฝรั่งเศส

-

ภาคผนวก 3: อักษรย่อ

อักษรย่อ	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อภาษาไทย
ACRWC	African Charter on the Rights and Welfare of the Child	กฎบัตรว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กแห่งแอฟริกา
CPT	European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment of Punishment	คณะกรรมการเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรี แห่งยุโรป
CRC	Convention on the Rights of the Child	อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
CPRD	Committee on the Rights of Persons with Disabilities	คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิคนพิการ
IASP	International Association for Suicide Prevention	สมาคมนานาชาติเพื่อป้องกันการฆ่าตัวตาย
ICCPR	International Covenant on Civil and Political Rights	กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
ICESCR	International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights	กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
ICTR	International Criminal Tribunal for Rwanda	ศาลอาญาระหว่างประเทศสำหรับรวันดา
ICTY	International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia	คณะตุลาการอาญาระหว่างประเทศสำหรับอดีตยูโกสลาเวีย
LGBTI	Lesbian, gay, bisexual, trans/transgender and intersex people	เลสเบี้ยน, เกย์, ไบเซ็กชวล, คนข้ามเพศ และบุคคลที่มีทั้งเครื่องเพศหญิงชาย หรือมีระบบฮอร์โมนทั้งชายหญิง
NGOs	Non-governmental organizations	หน่วยงานที่ไม่มีเชื้อของรัฐ
NPMs	National Preventive Mechanism, under OPCAT	กลไกป้องกันระดับชาติ ภายใต้พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาป้องกันการทรมาน

อักษรย่อ	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อภาษาไทย
OPCAT	Optional Protocol to the Convention against Torture	พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาป้องกันการทรมาน
PRI	Penal Reform International	องค์การระหว่างประเทศเพื่อการปฏิรูปการลงโทษ
SMR	The Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners	ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
STIs	Sexually transmitted infection	การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime	สำนักงานป้องกันยาเสพติดและปราบปรามอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ
WHO	World Health Organization	องค์การอนามัยโลก
WMA	World Medical Association	แพทยสมาคมโลก